آذربایجان

مدیر : ع شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور.

تك شماره ۱ ریال

آبونه حقی کلن شماره‌ده اعلان ایدیله جکدر

اعلان قیمتینی اداره معین ایدهجکدر

شماره ۱ ایکنجی دوره

چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۲۴

فرقه‌مز ایشه باشلادی

دوشنبه کونی فرقه‌مزون مراجعتنامه‌سی انتشار تاپدی. و مراجعتنامه خلقمز طرفیندن کنیش توجه و بویوك رغبت ایله قارشیلاندی. مینلرجه آذربایجانلی آذربایجان شهرلرینده مراجعتنامه یاییشدیریلمش دیواولرین قاباغینده توپلانوب اوره‌ك دوکونتوسی ایله اونی آخره قدر اوقودی، دوشوندی، آلقیشلادی بو واسطه ایله سعادت و آزادلیغی ایچون یول آچیلدیغنی حس ایتدی.

بو ایشی استقبال و حرارتلی توجه کوستردی که دوتدیغمز یول دوز و انتخاب ایتدیکمیز هدف دوغرودور.

بیزیم باشقه فرقه‌لر کیبی خلقی جلب ایتمکدن توتری عالی سوزلر ایله دکل حقیقی یول کوسترمك مقصدیله عملی تدبیرلر واسطه‌سیله ایشه باشلادیغمزی خلق توزی چوق کوزل بر صورتده تشخیص و بردیکی ایچوندر که مراجعتنامه‌میز عموم خلق طرفیندن بو قدر هوس و رغبت ایله قارشیلانمه سبب اولدی.

مراجعتنامه‌مزین دیلی اولدیغجه آیدین و صریح ایدی بوراده خلقین ایستکلری، آرزولری، احتیاجلری چوق آیدین برصورتده کوستریلمشدی.

بیز ایرانین استقلالینه علاقه دار اولدیغمیز ایله برابر آذربایجان خلقینون فرهنکی اختیاراتی و توز مقدراتین توز کوجی ایله تعیین ایتمه‌سینی آرزو ایدیریك.

بیز توز دیلیمزده فرهنك بهداشت و دولت اداره‌سی طلب ایدیریك توز دیلیمزده کتابیمز روزنامه‌میز و ادبیاتیمز آزاد بر صورتده وجوده کلمك ایله خلقمزون مترقی بر خلق اولماسینه امکان ویریلملی‌در.

بز برنجی نوبه‌ده توز ایومزاولان آذربایجاندان باشلایوب بورانین ترقی سینی تامین ایتمکه چالیشریق بونون ایچون چوق ساده و طبیعی بر تشکیلات وجوده کتیرمکی جداً طلب ایدیریك. بو تشکیلات ایران قانون اساسی پایه‌سینی تشکیل ایدن ایالت و ولایت انجمنلری‌در.

ایالت و ولایت انجمنلری تازه بر تشکیلات دکلدر اونون بویوك و تاریخی کیچمیشی واردر ایران خلقلری مشروطه و آزادلیق آلق ایشینده آذربایجان خلقینون ایالت انجمنی‌نین فعالیته و فداکارلیغه بورچلی‌در اونا کوره‌ده مستبدلر و آزادلیق دشمنلری برنجی نوبه‌ده بو تشکیلاتی اورتادن چیقارمغه موفق اولمشدر.

فرقه‌مز خلقین اراده و کوجونه داییانارق بوحقی آلاجق اونین واسطه سیله خلقین آزادلیغنی و توکه‌نین ترقیسینی تامین ایدهجکدر.

فرقه‌مز ملی بر فرقه اولدیغی ایچون صنف و طبقه نظرده دوتمایوب عموم جماعتی توز بایداغی آلتنه چاغریر بو واسطه ایله مرکزی حکومت و یرلی مامورلرون لیاقتسیزلیکی نتیجه‌سینده میدانه چیقان نفاق و بعضی یاراماز عنصرلرون ناروا حرکتلری سایه‌سینده توره‌تن هرج و مرج و شلوقلیغه خاتمه ویره‌جکدر.

روزنامه‌میز فرقه‌نین رسمی ناشر افکاری اولدیغی ایچون مراجعتنامه‌نین اساسلارینی اونوتمایوب بری کلدیکجه اونین تعبیر و تفسیرینه چالیشاجاق و خلقی ملی آزادلیق ایچون مبارزه‌یه حاضرلایاجقدر.

بیز بیلیریك که آذربایجان خلقینین داخلی و خارجی دشمنلری فرقه‌مزین میدانه چیقماسیله خفاهلر کونشدن قورقان کیبی قورقویه دوشوب ضدیتزه قالقاجاقلار روزنامه‌میز بو خائن عنصرلر ایله شدید مبارزه ایتدیکنه کوره اوخوجیلارایچون فوق العاده برصورتده جالب توجه اولاجاقدر.

بو شانلی و وروشالارده بیز قطعاً غالب چیقمالی‌یق چونکه بولومز دوغرو و مقصدمز مقدس‌در بیز رشید برملتون حق و اختیاری ایچون مبارزه ایدیریك

آذربایجان خلقی توز آزادلیغنی آلمقه بوتون ایران خلقلرینی‌ده اسارتدن خلاص ایدهجکدر.

روزنامه مزین دیلی

روزنامه میز آذربایجان دیلینه آرتیق اهمیت ویره‌جکدر. دیلیمز دشمنلرین بوش ادعالرینه باقمیاراق چوق کنیش و غنی بیر دیلدر اونون ریشه‌سی خلقمزین قانینده و بوروکینه‌در بیز اونی آنا سودی ایله اموب وطنمزین روحنواز هواسی ایله تنفس ایتمشیك اونا توهین ایدنلر اونی تحمیلی و مصنوعی کوسترمك ایستینلر بزیم حقیقی دشمنلرمزدر.

چوق خائن و اجنبی عنصر قرنلر ایله بو کوزل دیلی اورتادان قالدیرمغه چالیشمشلر اونین ترقیسینه ویاشاماسینه مانع اولمق قصدیله مخصوصاً ان غدار آزادلیق دشمنی اولان رضا خان دولتی وارقوه‌سینی صرف ایتمشدر بونله بیله او سارسیلماز و محکم بیر حالده خلقون ایچرسنده باقی قالوب اوز مقامینی ساخلامیش بو واسطه ایله مدنی و مترقی بر دیل اولدیغی اثباته یتشمشدر.

آذربایجان دیلی دیمی بردیل دکلدر. اونون بویوك خلق کیتش جماعت قوه‌سی کیبی آرخاسی واردر.

دیلیمز خلقین یاراتدیغی داستانلار ضرب المثلر حکایه و نقللر واسطه سیله دنیانین ان بویوك دیللری ایله رقابت ایده‌بیلر، شاعرلرمز ادیبلریمز بو دیل واسطه‌سی ایله اوز احساساتلرینی و اوز هنر و صنعتلرینی وجوده کتیروب خلقین نظرینی جلب ایده بیلرلر.

بزیم وظیفه‌مز اونی کنشلندیرمك اونی معاصر حاله سالماق اونون کوزل لیکلرینی اینجه‌لیك‌لرینی حس و آنیتینی توز توپراق آراسیندن چیقاروب تمیز و عالی بر ظرف ایچریسینده خلقه تقدیم ایتمکدن عبارتدر.

آذربایجان دیلی او قدر قوتلی و اونون صرف و نحو قائده‌لری او قدر محکم و طبیعی‌در که حتی اونین ایچنه وارد ایدیلمش فارس و عرب کلمه‌لری اخراج ایدیلسه بیله اونوله بویوك فکرلری عالی مقصدلری بازوب شرح ویرمك ممکندر. لیکن بیز خلقین استعدادینی نظرده توتوب بو ایشی ناکهانی بر صورتده کوره‌مکه احتیاج حس ایتمیریك.

عقیده‌مزه کوره بازی کرك خلقین دانشدیغی و آنلادیغی بر شیوه‌ده ادامه تاپسین مقصدمز ادبی مسابقه‌دکل خلقی باشاسالماق اونا حقیقتی آشکار برصورتده کوسترمکدر. او جهتدن بیز خلق طرفیندن قبول ایدیلوب استعمال اولونان عرب و فارس کلمه‌لرینی موقتی اولسه بیله ساقلامق لزومنی انکار ایتمیریك لیکن اونلاری اوز دیلیمزین قاعده‌لرینه تطبیق ایدوب آهنکینه اویقون بیر حاله کتیرملی‌یك.

دنیاده بردیل تاپلماز که اوتامیله مستقل اولسون و قونشو دیللرین تأثیرینه دوشمه‌سین بزیم آذربایجان دیلی‌ده آذربایجانین تاریخی وجغرافی موقعینه کوره اجنبی دیللرون تاثیر بندن کنارده قالمامیشدر ایستر ایسته‌مز برچوق بیکانه کلمه‌لر خلقمزین آغزینه دوشموش مرور زمان ایله ملی لشمیشدر بیز دیلین تکاملینی نظرده دوتوب او کلمه‌لردن استفاده ایتمه‌یی لازم بیلریك لیکن بوندان سوء استفاده ایدوب دیلو یازینی غلیظلشدیرمك وحشی و معناسی آنلاشیلماز کلمه‌لری حسابا قاتماقه جداً مخالفت ایتملی‌یك

آذربایجان یازیچی‌لاری قبول ایتدیکلری بوچنین و آغر وظیفه‌نی ایمان و عقیده ایله ایفا ایتمکله دیلیمزین کوزللیکن و اونین ترقی و تکاملنی تامین ایده جکلرینه بزیم جدی ایمانیمز واردر.

ایکی یول آیریجینده

بیزیم آخر سوزومیز

تهراندن کلن خبرلر ایران خلقلرینون ایکی یول آیریجنده قرار دوتدیقلارینی کوستریر.

اوچ آیدان علاوه‌در که مرکزده رسمی و قانونی بر حکومت بوقدر اکثریت کوچ ایله صدر حکومتینی و یا اونون نظیرینی خلقه تحمیل ایتمکه چالیشیر ملی عنصرلر ارتجاع خطرینی حس ایدوب اکثریتین تدبیرلری ایله چوق جدی برصورتده مبارزه آپاریرلر

محاربه نتیجه سینده میدانه چیقان ظاهری دموقراسی اصولینی بیله محو ایتمکه باشلامیشلار ایشندیکیمیزه کوره دموقراتیك جمعیتلر قدغن ایدیلمیش آزادیخواه روزنامه لر قاپادیلمیشدر.

بو جریانی انگلتره خارجه وزیری نین ایران حقینده ایراد ایتدیکی نطقی قوتلندیرمیشدر.

ظاهرده ارتجاعی جریانین شعارلری چوق پارلاق و آلدادیجی در بو حقه بازلیق و شیاد لیق ایله میدانه آتیلان شعار در که دالیندا دیکتاتور لیق قولدور لیق و استبداد کیزلنمشدر.

بولار میهن پرستلیك و استقلال پرده‌سی آلتنده آزادلیق حرکتنی بوزمغه چالیشرلار ایدن و بوین بو کوستریش‌لرایله کناهی توز متفقلری اولان شورا لر اتفاقی نون اوستینه سالماغا چالیشیرلار بیز شورا لر اتفاقی نین سیاستیندن و جوابیندن خبریز زیوقدر

آنجق بونی بلیریك که تمام بو تبلیغات آزادلیق حرکتی‌نون قاباغنی آلمق دموقرات دسته لری بیکانه - پرستلیك ایله اتهام ایدوب میداندان قاچرمق مقصدیله باشلامیشدر.

بو تصادفی دکلدر که سید ضیاء و اونین طرفدارلری مستر بوین و مستر ایدنین سوزلرینی عینا تکرار ایتمکده درلر. بونلارین هاموسی بیر چشمه دن سو ایچیر. ایران ده قوی بر ارتجاعی دولت یاراتمق او- دولتین نوخاسینی لندن سیاستمدار - لرینین الینه تاپشرمق نیتنده درلر تازه بر رضاخان، معاصر بر ایران هیتلری وجوده کتیرمکه چالیشیرلر آذربایجان جماعتی بو ماجرایه خونسرد لیك ایله باقا بیلمز.

تمام آمیر لیق بیزیم آرخامیزا دوشمیشدر هر کسی بتریشدن تیز دوروب آذربایجان حسابینه مقام قازانمق وزارت و ثروت الده ایتمکه چالیشیر

آذربایجان آزادلیق علمداری

بقیه‌سی ایکنجی صحیفه‌ده

اخطار

آذربایجان روزنامه‌سی هفته‌ده ایکی دفعه نشر ایدیله‌جکدر.

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین رسمی ناشر افکاری‌در.

بو شماره مطبعه اولمادیغندن ایکی کیچیك صفحه‌ده نشر ایدیلدی کله‌جکده ممکن اولدیغی‌قدر بویوك اندازه‌ده دورت صفحه‌ده چیقاجاقدر.

بیرنجی شماره معین اشخاصین آدرسلرینه کوندریلیر آبونه اولمق ایستینلر کتباً اداره‌یه اطلاع ویرملی درلر. اکر اطلاع ویرمه‌سه‌لر برنجی شماره‌دن صونرا کوندریلمه‌جکدر.

آدریس تبریز - چهارراه فردوسی آذربایجان دموقرات فرقه‌سینون موقتی اداره سی.

از زارع و ارباب

چه میخواهیم ؟

حزب دموکرات آذربایجان برای ایجاد وحدت و یکانکی مردم آذربایجان باهر کونه شورش و عدم انتظام و نا امنی و نفاق و سوء استفاده شدیداً مبارزه خواهد کرد

ما باید دست بدست هم داده آزادی عموم مردم آذربایجان را تأمین بکنیم از زارع و مالك هر دو کذشت و فداکاری میخواهیم.

لجاجت و کینه ورزی بنفع دشمنان آذربایجان تمام خواهد شد

زارع باید سعی کند آنچه که قانون اجازه میدهد بمالك به پردازد مالك نیز باید طمع و آز خود را تخفیف داده از تحمیلات و عوارض و مالیاتها و بدعتهای تحمیلی وغیر عادلانه صرف نظر نماید.

هدف ما مبارزه با استبداد و ارتجاع است

بزرگترین وظیفه آزادیخواهان مبارزه برای ایجاد انجمنهای ایالتی و کرفتن اختیارات داخلی و فرهنگی است این اتحاد و اتفاق کذشت و فداکاری میخواهد

(فرزندان خلف آذربایجان برای کرفتن حقوق و آزادی متحد شوید) این است شعار امروزی ما.

رفع سوء تفاهم

ضمن امضا کنندگان بیانیه حزب دموکرات آذربایجان امضای صدقیانی بنظر رسید که متعلق به آقای صدقیانی کارمند اداره شهرداری میباشد ازقرار معلوم برای بعضی‌ها سوء تفاهم روی داده تصور کرده‌اند امضای مزبور از آقای حاجی علی اکبر صدقیانی است برای رفع این سوء تفاهم دفتر حزب اطلاع میدهد که راجع به بیانیه نامبرده بهیچوجه به آقای حاجی میرزا علی اکبر صدقیانی مراجعه نشده وایشان در این موضوع دخالتی ندارند

www.iran-archive.com

هدف ما

هدف ما را بیانیه حزب طی ماسمین نمود . ما روی اساس تأمین آزادی و احیای مشروطیت و قانون اساسی کار خواهیم کرد . ما مردم آذربایجان را متحد کرده برای حفظ آزادی و تأمین اختیارات و حقوق ملی خود بفداکاری دعوت خواهیم نمود . ما طبق بیانیه رسمی حزب خود اول از خانه خود از آذربایجان شروع کرده برای عمران و آبادی شهرها و دهات آن مبارزه خواهیم نمود انجمنهای ایالتی و ولایتی باید هرچه زودتر تشکیل شود .

ما میدانیم و در تجربه به ما ثابت شده است که حق را نمیدهند آنرا میگیرند و حق گرفته شده را نگهداری و دست داشت نگهداری آن نیز شرط است

جوانان و برادران و رزمندگان ما برای تأمین آزادی مردم آذربایجان انجمن ایالتی را بوجود آوردند و این انجمن بود که آزادی و مشروطیت ایران را از خطر نجات داد [illegible] در اثر عدم قید و علاقه و عدم تجربه ، نگهداری این اجاق ملی موفق نشدیم

چهل سال تمام از آن روز تلخ میگذرد هنوز در جا میزنیم بلکه بقهقرا برگشته انتظار داریم مرتجعین در کمین سرآمدان خیانت و استبداد بیایند با اجازه بدهند انجمن دوست گرد بکار های خود بپردازیم

این خیال خام و آرزوی محال است ما باید خودمان بدون انتظار و اجازه دزدانی که بازور خود را بنام دولت مرکزی جاردمانه بانتخابات انجمن ایالتی اقدام بکنیم این وظیفه مقدس و ملی ماست

(انجمن ایالتی بدون دخالت مرتجعین تهران) اینست شعار جدی امروزی ما. این سازمان ملی باید هرچه زودتر انتخاب شده منظور مردم آذربایجان را که تأمین اختیارات محلی و فرهنگی است عملی نماید .

انجمن ایالتی که بشکل دموکراسی و با شرکت عمومی طبقات مردم بوجود خواهد آمد فقط میتواند سر نوشت آینده آذربایجان را تعیین نماید از هرج و مرج از زور گوئی و از تقلب و اختلاس و ارتشاء جلوگیری بکند بیکاری و فقر و ادبار را خاتمه دهد .

ما بحرف معتقد نیستیم عمل میخواهیم سبک و سلیقه ما عبارت پردازی و مقاله نویسی برای خوش آیند نیست ما سعی خواهیم کرد حقایق را نوشته بمردم راه عملی نشان بدهیم افکار عمومی را از وحشت و اضطراب موهوم و تبلیغات مسموم کننده مستبدین دور نگهداریم

تصحیح

در بیانیه حزب اشتباها امضا کنندگان شهرستان شاهرود زیر کلمه رضائیه چاپ شده است تصحیح فرمائید

تبریز چاپخانه اطلاعات

م . اشتهاری

دوغما آذربایجان

ای داغ دالی کل ، باغچاسی گل ، تورپراقی جرمان ،
ای آی کیمی ، یولدزلار ایچینده یولی تاپان ،
ای خلقلرین شوهکتی ، منسن بیزه زینت ،
منسن ورث اولادیوه ، دنیا یوزی نعمت .
یوردوم ، یووام ، اللر گلی ، دوغما وطنیمسن ،
دنیا هامیسی بیر طرفه شده ، منیمسن .
آزاد ایلی چوت سرو آغاجی منسن آلوه‌در ،
دالت اولدوزی تک باش چکیب هرف اوجالوبدر .
سنمن آلیر الیامی او داغ داشدا کی طوفان ،
سن تربیه ویرسن داش اولور لعل بدخشان .
بو قلبلرین جوشقون اولان پاک قانی منسن ،
اوقلاللاریووب هرتی منسن جانی منسن .
تاریخ او اولدون گچیشیوی باخشی بازیدر ،
شاملی آدیوی پارلاق تورهکلرده قازیدر .
هیچ قوه جهانده آتیرامار منی منسن ،
میکندر ؟ آتیرمان اولا بیر روحی بدنسن .
عشق اولسون او هانقلره کی ، باقلادی بیان ،
اوز جانلاریني ایله دیلر مشقوره قربان
اوقلاللا یوخ عسکری ، مرامی ، و در آنجاق ،
دالم یاشا ای عزتیمیز ای آنا توپراق .

کارگر و کارفرما

آقایان کارگران و کارفرمایان باید بدانند که ترقی و تکامل میهن بسته به صداقت و فداکاری آنهاست .

ما از کارگران ارباب انتظار داریم هر دو دست [illegible] خطر شهیدی که صنایع میهن و آینده هر دو [illegible] تهدید [illegible] جلو گیری [illegible]

کارگران باید ولو برای مدتی [illegible] هم باشد طمع خود را تخفیف داده از منافع زیاد صرف نظر نموده برای تکمیل کارخانه ها و پیدا کردن بازار و ازدیاد محصول و خوبی جنس همت بکمارند

کارگران نیز باید کارخانه را پاسدار ملی حساب کرده برای اداره و ترقی آن فداکاری نموده نگذارند در اثر نفهمی و جهالت بعضی از عناصر فاسد از بین بروند .

آذربایجان فداکاری میخواهد کارگر باید بداند که تعطیل و ورشکست کارخانه بنفع او نیست او باید بکوشد محصول را زیاد بکند و جنس را مرغوب و ارزان از آب در بیاورد تا صنایع ملی بتواند طبق دلخواه تمام آزادیخواهان ترقی نماید و برای خود او واسطه تأمین زندگی باشد

برای منافع آتی منبع نان توده و سرچشمه عایدی را نباید از بین برد ما انتظار داریم اتحادیه کارگران این اصل کلی را در نظر گرفته سعی خواهند کرد کارگران فیود آذربایجان در ترقی و توسعه صنایع علاقمند بوده برای پیشرفت کار خانجات جدیت نمایند .

و انتظار داریم صاحبان کارخانجات نیز در تأمین معیشت و رفع احتیاجات فرهنگی و بهداشت کارگران همت گماشته سعی خواهند کرد روحیه آنها [illegible] تا بازوان توانای [illegible] از خطر سقوط و ورشکست نجات بدهند

آذربایجان [illegible] ما باید با تمام دنیا ثابت بکنیم که [illegible] آزادی میهن از جانبازی مضایقه نمیکند اگر دست منحوس از انجاع از بالای سر ما برداشته شود میتوانیم در مدت بسیار کوتاه آذربایجان عزیز خودمان را از فلاکت و دیار و ناتوانی و دهاتی داده به شکل یک کشور زیبای معاصر و مترقی در بیاوریم

آزادی بدون فداکاری عمومی امکان پذیر نیست

از خواب غفلت و جهالت بر خاست برای میهن مبارزه کنیم

این با حرف نمیشود عمل میخواهد از کار نترسید از کسر منافع بهراسید بخود تکان بدهید همه چیز را از همت و اراده خود انتظار داشته باشید موفق خواهید شد

مؤسسات جرگه سینه ملحق اولانلار

تبریز

۱ - تقی هنگامی تاجر ۲ - زورنه صاحب کارخانه کاغذ ۳ - جبار جباری فرش فروش ۴ - علی اکبر سالکی صابون فروش ۵ - بیوک منشی زاده اجاره دار ۶ - شفیع خانی تاجر ۷ - نگارستانی تاجر

مراغه

۱ - محمد اجلالی مالک ۲ - محمد عظیم ۳ - محمد صفا ۴ - لطفعلی سرتیپی ۵ - محمد درگوشی ۶ - لطفعلی احمدی ۷ - محمد حسین کریمی ۸ - سلام سلام زاده ۹ - تاجعلی کبه ۱۰ - یعقوب پرتوی ۱۱ - مشهدی رشیدی ۱۲ - محمد حسین اشرف آذری ۱۳ - قنبر مقدم

اهر

خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان ما زارعین زحمتکشان با صمیم قلب تشکیل فرقه دموکرات را تهنیت گفته استحکام بنای آن مرام پاک را در نجات این ملت مشدیده خواستاریم . میر هاشم شیرین دل محمود سیف الله اسدالله علی نصیر اسکندر اسماعیل صمد فتح الله علی حضرتلای ملا مهدی قدیم وشی ملا محمد علی خاموشی حسین عباس حسین زنگ ملکتکی آقا محمد علی قربان پور علی بهاری بابرام اسدالله رجب بیک کشی سادات علی ولد ولی پنجعلی مسیب قربان مهدی علی حسن بیک پسر محمد حسین حسین جواد محرم علی پروزی .

خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان ما اعضا کننده گان گشایش تشکیلات فرقه دموکرات را تبریک عرض کرده نجات [illegible] نجات آذربایجان فلاکتزده را از ورد مقدس آن مرام و تشکیلات پاک امیدواریم . غلامعلی حسینی - قربانعلی علی اردک - مشهدی علی - علی بنا قربانی عباسعلی بهشتی حسن پور - فرض علی قلی زاده - حسن عاشقی - بداله رضا پناهی - شیرین حضرتی - محمود علی ایمانی زاده عبدالله عبدنیا - مشهدی رحیم صابرپلی - حسن قهرمانی - احمد آقا عدیل زاده اهر - حسن محمدعلی - مشهدی حبیب اسفاولی هادیه .

۳

خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان ما اعضا کننده گان قبل بدین وسیله افتتاح و تشکیل فرقه دموکرات را تبریک گفته باصمیم قلب حاضریم به فرقه دموکرات آذربایجان پشتیبانی نمائیم . آقای امیری - آقای مشهدی علی اکبر امیری - قربانی - فوج علی - عبدالله آصف صفر اکبری - حاتم زاده - اخروکی علی اکبر غلام هزاربان بود رود - عباسوف اسدالله غلامرضا رحمانی

جلفا

این جانبان اعضا کننده گان زیر بیانیه فرقه دموکرات را قرائت نموده مندرجات آنرا که مرام فرقه دموکرات میباشد که در حقیقت اجرای آن موجب عمران آبادی و تعالی و ترقی کشور مخصوصاً آذربایجان میباشد عبارت مانده موجب استخلاص آذربایجانی از این بدبختی و انحلال میباشد موافق آمال و مرام خود تشخیص دادیم و با کمال صمیمیت حاضر به دخول در فرقه نامبرده میباشیم

۱ - رئیس بهداری - قاسم حقیقت ۲ - حسن وثوقی رئیس دادائی ۳ - حشمت الله نیرومند رئیس پست و تلگراف ۴ - دانور صفی رئیس گمرک

هرند

قربان کشکری مالک ۲ - ملماسی عطار ۳ - قهرمانی مالک ۴ - جهانبانی مالک ۵ - محمود انتظاری عامل فروش ۶ - حسن بقال ۷ - حاجی محمد آقا مالک علی میرزائی بقال ۹ - حاجی قربان جمشید ۱۰ - رضا نگاهدار ۱۱ - حاجی عباس احمد بقال ۱۲ - حاجی عباس آباد سفط فروش ۱۴ - حاجی ابوالطالب [illegible] حاجی رحیم توتوچی سفط فروش ۱۶ - حاجی رحیم عطار ۱۷ - اکبر آقا جولت [illegible] سفط فروش ۱۸ - حاجی ابوالفضل بزاز ۱۹ - محمد علی اردبیلچی تاجر ۲۰ - علی رضا محمود بود کبه

روزنامه‌های تهران چه مینویسند

از کارهای نمایندگان آذربایجان

نقل از شماره ۸۲ امید

آقای صدر و دار و دسته او وارد جلسه شدند و با حضور نماینده گان توده و وکلای دیگر اقلیت آقای رئیس مجلس بدون مقدمه گفت : برنامه دولت مطرح است » و آقای نقاء الاسلامی راپای تریبون و پشت بلندگو خواست ولی ایکاش او از دولت دفاع نمیکرد زیرا طرز صحبت و نطق او پاک آبروی صدر را برد . میدانید او چه گفت ؟

گفت : این نخست وزیر « راست است » چپ . « جلو است » عقب . « پس است » پشت ... و نیز مدعی شد که آزادیخواهان حقیقی مردمان ... و بد بوقایع آذربایجان اشاره کرد و تمام کلمه و کوزه‌ها را سر آقای آوا سیان و حزب توده شکست .

دوغرو گیده جکمز اگر تهران ارتجاع بولونی انتخاب ایدرسه خدا حافظ بو بوروب آذربایجانسیز بولونه دوام ایتسین .

بودر بزیم آخر سوزومیز .

ایکی بول آیریجه‌سنده

اولاری برنجی صفحه‌ده

اولادینی ایچون تهرانده چاوریلان فریادلارا قربان اولا بیلمز .

بیز دموکراسی و آزادلیغی واو قوه‌دن ایله ساخلامه آنه ایچستیک تازه بر هیتلر میدانه چیقسادا اونین آذربایجانا بولی اولا بیلمز . تازه رضاخانلیق فکریته دوشن خائنلرین آذربایجانه حاکیت سورمک آرزوسی اولدوکلرینه قالاجاقدر .

آذربایجان توده‌ای تودهٔ ایشارتی اداره ایتمکه قادردر اگر تهران حقه بازلری اندمان آدیغلاری الهام نوروزه آزادلیغی محو ایتمکه دوام ایدرسه لر بیلر بوندم ایرمالی قوبوب تمامیله اولوادانت قطع رابطه ایتمکه مجبور اولاجاقلر .

قوی مرتجع لر و آزادلیق و دموکراسی اصولی طلبه چالیشانلار تودهٔ حسابلاریني دوشونسونلر و تودهٔ تکلیفلرینی بر دفعه قطعی صورتده آلاسیلار .

تهران حکومتی گرک بلسین که او ایکی بول آیریجه‌سنده دایانیشدر آذربایجان تودهٔ‌سینی انتخاب ایتمیش او آزادلیق و دموکراسی اصولینه

برای شماره بعد

از شهرستانهای اردبیل و ضایه همچنین از قراء و دهات لنگران مستعدی و سیله که عضای از معاریف و آزادیخواهان الحاق خودرا به پایه حزب اعلام داده‌اند

AZOH
www.iran-archive.com

آذربایجان

تك شماره ۱ ریال
آبونه بهای کلی شماره‌نه اعلان ایدیله جکدر
اعلانلرشخصی اداره‌سنه مراجعت ایدیلمکدر

مدیر: ع شهستری
بو روزنامه‌نه‌نشریه واسطه‌سیله بلاطلوب موقع انتشاره قویولور.

شماره ۲ ایکنجی دوره

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینی ناشر افکاری‌در

شنبه ۱۷ شهریور ۱۳۲۴

موافقا هفته‌ده ایکی دفعه دیه و چهارشنبه گونلری نشر ایدیلیر.

فرقه‌مز ایرلی گیدیر

مراجعتنامه‌مز انتشار تاپدیقدن صورا خلقده فرقه‌مزه نسبت بو یوك رغبت میدانا چیقمشدور. گون‌شهرین مختلف طبقه‌لرینده داوطلبلر دست دست آلتوب تشکیلاتلرینه موکی مراکزینه کلوب عضو یازیلقه چالیشیرلار. قدیم آزادیخواه‌لار و امتحان ویرمیش دموقرات‌لار ایستر یاوری واسطه‌سیله ایستره شخصاً بزیم باشلادیغمز بویوك ایشی تبریك ایتمك چالیشیرلار.

ایشتیه‌یکمزه گوره یئنی گوزی آچیق و دوشونجه‌لی روحانی‌لر منبرلرده خلقی بو مقدس تشکیلاته یازیلمقه تشویق ایتمکده‌لر. گیدگیده بدبینلیك، سوءظن، تردید و ایکی اوره‌کلیلیك آزالمقده، خوشبینلیك امید و ایمان آرتمقده‌در.

روشن‌فکر و جوان نسل تشکیلاتمزه آرتیق علاقه و محبتله یاناشمقده‌در.

شهر ارمنی، ملی و دوقرو اولدیغی ایچون خلقی روحیه‌سی بویوك ایمان و اعتماد وجوده گتیرمکده‌در.

ساکنلیك و امنیت طرفداری اولدیغمز و یونی ملا اثبات ایتمك چالیشدیغمز ایچون درك ایستر گندلر ده ایستر شهرلرده فرقه‌میز چوق سریع قصطرایله ایرلی گتمك باشلامیشدر. فرقه‌میزه یازیلمق ایستیلن شهر و کندلرین کوچکلی و ساقلام آدملاری‌ندن اولدیغی بیزیم خط حرکتمزین دوقرو اولدوغنی گوستریرمکده‌در.

چوق بورده طبیعی بر صورتده مختلف اسلا و متفکر و بینجا قلار تشکیل ایدیلوب مراجعتنامه‌میزین اطرافینده خلقه توضیحات ویریلیشدر آذربایجان خلقی بو تشکیلاته چوق اولون مدتدر که احتیاج حس ایدیردی اونا گوره مراجعتنامه‌میز اونین طرفیندن چوق تیز آلاقه‌لوب قبول ایدیلمکده‌در.

دیلیمیز ساده، پولومز دوز و مقصدمز آیدین اولدیغی ایچون خلق بیزی تاپیوب آلاقه‌چیلیك چیقمکدیر.

دیلی مسئله‌سی اختیار مسئله‌سی کندجی‌لر ایله اوریا کلار آرا سیندهٔ چیقان اختلافلار، صلح و سازش یولیله حل ایدیلمه‌سی، صنایع و تجارتین ترقی و توسعه‌سی آذربایجان خلقی نوت فکر بنی اشغال ایدوب اونی داماً دوشونمکه وادار ایدن مسئله‌در.

فرقه‌مز بو مسئله‌لری چوق ساده بر یولیله حل ایتمکی میدانه سوردوگی ایچوندر که خلق اونا یاتیلاشیر اونی مؤسسه‌لرینی تاپیوب اوگرنمکیله واسطه اوچون کم‌سزدیگی بولی تعقیب ایتمکده باشلامشدر.

بیوك بلالردن بیری

خلقلری اجتماعی ایشلردن اوزاق قالماغا مجبور ایدن سیلردن برسی‌ده ایراد گیرلیك، آد تورمك، عیب‌جویلیك و بهتان دیمکدر. یونین یئنی‌سی خود پرستلیك، خود خواهلیق و خصوصیه چالیشمقدر. هر کس ایستیر باشقالر اولسون یاوم باشقالر اولمق ایستیر چوق آردیر اونا گوره بو وقته‌دك آن ویر باش تورمایشدور. بو حد اجتماعی قانچیش چوق بو وك فکرلر و عالی تفکرلر وجودی فداکارلیقلر نتیجه‌سیز قالوب او ودولیشدور.

بزیم عقیده‌مزه گوره ایراد گیرلر و عیب‌جویلر، خلقه نهضت آتان آدملار هر سهاده و هر آدیله ظاهر ایتسالر یئنه ان قدار مستبدلردن ضرورلی‌دورلار. بو لار اول خصوصی و دوموجه شخصیلری ایچون آردلیقه بویوك ضرب‌لر و رمیش وگه‌جکمه دمی بویوك ضرورلی بولنرین گورلنیر.

فرقه‌مز ان یئنی قدمده بو خطر باك عنصرلرایله جدی مبارزه آپارمالی تور عصوارینین سور دگلی ایش طلب ایتملی‌در (یونین بوراسی‌یله اونین اوراسی‌ایله) بیماریله حلقی تشکیلاتین ما وس ایتدیره فرقه‌مزده یول اولا بیلمز. بزیم گیدای ایشیمز و مقصدی سیاستمز یوقدر. فرقه‌مز ملی و رسمی فرقه‌در. اوچ اساسلرینی مراجعتنامه میزده آیدین بردلیایه یازمیشیق هر کس قبول شرط سیز بر صورتده مقصد مزی قبول ایدرسه تشکیلاتمزه یازیلا بیلر. هر کیمسه آیری مقصدی وارسه خوش گلدی بیزیم اونین کاری‌نی چکمك اونا یالوروب یاخارمقه وقتمز یوقدر.

بیل واز قورخیز ایله مبارزه میدان گیرمیشیك. بو یولده هیچ کسه منه قورخو فکرینده دگیك. عقیده‌سنده منه چکمك احتیاجی یوقدر. هر کیم بزیم ایله بو بویوك ایش و عالی مقصد یولوندا یولداش اولسا و چالیشسا ایشه‌سه بو ودا بیلر اونا فرقه‌مزین قاپوسی آچیقدر.

مسئولیتمز آغرلار ایش و فعالیتی فقط قیزین سوزلر و حرارتلی دانشیلاردن عبارت بیلن آدملاره اصلا بزیم احتیاجمز یوقدر. اولار مدعاسی فرقه‌مزده اولمق ایستیرلر. اولار هیچ بر ایشیمز اولماجاق اما گیر وردا اوردا اوتوروب طلبیمزه بوشبوغازلیق و یالواقیلیق چوللر دانشوب خلقی مبارزه‌دن صاقلامه چالیشمق ایشلری بیز اولاری آزادلیق جبهه‌سینون قراولی سرباری تاپیوب جداً تشکیلاتینون قاپاغینی آلمه‌قدم ایدیجك.

بیزیونکه بوتون آزادیخواهلره و دوستلرمزه اعلان ایدیریك که اگر بزیم حرکاتمزده سوزومزده ایخلیزده بر سهو و خطا گورسه‌لر گلوب دوستانه بر صورتده بزیم تولومزه دیسیلر بیز کمال منونیتله اولاردن حق سوز اریه قولاق آسوب قایغمالی گوستریلنی قبول ایدریك. بو هر گز بزیم عمزه گلمز بلکه چوق فاده اولار بیز که دوستلاریمیز بیزه علاقه‌لی‌لیقلری ایچون ایشلرون اصلاحینه چالیشرلار لیکن بو شیوه‌لر ایله، یالان نهضت‌لرا دالمان بوغما چیقارمق بزیم خوشومزه گلمز ایشلردن دگلمز. بوتون بیز خالقیك و آزادلیق انگل تورنك مستبدلر و مرتجعلرین دگرمالارینه سو آچمق حساب ایدیریك. اونا گوره بو عنصرلرایله چوق جدی مبارزه‌یه وار قومز ایله بو میدانك و خطرناك بلالین قارشیسنی آلاجاغز.

هامی بیلملی‌در

فرقه‌مز هرج و مرج و قلوقالیق ایله بیرحمانه بر صورتده مبارزه ایدیر.

خلقون جانی، مالی، ناموسی هر گونه تعرضدن مصون اولمالی‌در.

ایستر کمارده ایستر شهرلرده قانونی حکم اولماندن هیچ بر کسین ایوینه گیرمك اولماز هیچ کس اونین و تعذیر اولنه بیلمز و بیرلمز.

اورد دیوب اجتماعی و سیاسی آدلاردان سوء استفاده ایدنلر بو رسماً صورتده عقیب اولونوب جزالاندیرلاجاقدر.

خلقین مالیت و حقوقیت جاوز ایدن دولت مامورلاری‌نه قانونی یولی ایله تعقیب اولونوب شدید مجازاتلره محکوم ایدیلمکده‌در.

خلق گرك عدالت قانونلار و دموکراسی دولت بایداغی آلتنده راحت و آسوده‌لیك ایله تورز ایشینه مشغول اولوب راحت یاشیا بیلسین بو بزیم عقیب ایتدیگمز ان مهم وظیفه اریمزدندر.

مالکلار ایله رعیت آرمسنده چیقان اختلافلری صلح و سازش یولی ایله عدالت بر صورتده حل ایتمك لازمدر. حدیندن تجاوز ایدوب غیر قانونی ویرگیلر واسطه‌سیله رعیتی سویوب سوغاما. بونلردن ارباب‌لر و موقتدن استفاده ایدوب شخصی منافعلرینی توتری‌ارباب ایله مکتبلی آرمسنده دشمنلیك و وورشما تورمدن ماجراجو و بالاجی کندلی طرفداری هر ایکیسی آذربایجان خلقینون دشمنلری‌در.

آذربایجان خلقی تورحق و اختیاریتی آلماق یولونده بر لشمالی بر عالمدن فرادی گیری ایله وورماغی‌در.

نفاق یارادانلار بو بویوك مقصدی خلق‌دان ایدیرلر.

آذربایجان آزادلیقه علاقه‌دار اولانلار برلیجی نوبه‌ده نفاق و قاردیش قانی توکمك چالیشانلر پیس عنصرلرایله مبارزه ایتملی‌دیرلر.

آزادلیق امنیت یاغلی‌در

وور و قلدرلیق هر کسین طرفیندن اولورسه بیر و قیچ‌دراولونمه گرك حدی مبارزه آپاریلسین.

ایالت انجمنی

ایالت انجمنی بزیم قانونی حقیمیز در. آذربایجانلار اونی صلاح گوجی و قربانلیقلار ویرمکله قازانمیشدر. بیل اونی تشکیل ایتمك ایچون هیچ بر قوه‌دن اجازه آلمه مجبور دگیك.

بو گونه قدر مستبدلر مشروطه حکومتنی اوز الرینده آلت ایدنلر و آزادلیق دشمنلری بزیم بو مشروع حقیمزی پایمال ایتمك موفق اولموش لاردی. ایندی دنیا دگیشوب دموقرات لیق و آزادلیق جیه‌سی غالب چیقمش ارتجاع و استبداد قوه‌سی محو اولمقه محکوم ایدیلمشدر اونا گوره بیل فرصتدن استفاده ایدوب حقمزی اوز گوجومزایله آلمالی‌یق.

تهران آذربایجان اوز طالبانه اراده سینی بیزه تحمیل ایتمك قدر دگلدر بزیم یولومز آیدین و آشکار در آزادلیغی آلوب اونی عملی تشکیلات واسطه‌سیله سالامالی‌یق.

قومیته میز چوق تیز بر صورتده بویومك باشلامیشدر بو بزیم آزادلیغمزون ضامنی اولا بیلر لیکن بو کافی دگلدر فرقه سیاسی و اجتماعی بر تشکیلاتدر اوخلقی هدایت و تشکیل ایده بیلر لیکن اونا حکومت ایده بیلمز خلقه حکومت ایده بیلن تشکیلات ایالت انجمنی اولاجاقدر.

بو انجمن گرك دموقراتیك اصولیله عموم خلق طرفیندن انتخاب ایدیلسین بوتون دولت اداره‌لری و اولکلرین یاقینما دورالار اول ایشلرینده بو عالی دولت تشکیلاتنه تابع اولوب اونون دستورلرینی اجرا ایتمك مجبور دولر.

آذربایجان ایالت انجمنی بو وك سیاسی مصلحتی واردر. واجبس تهران و ایرانین آیری شهرلرینه باش قالدیرمیش ارتجاع و ضد دموقراسی جریانینه محکم بر بوموروق و دیش سیندیرماق بر جواب اولاجقدر.

تهران ارتجاعی بزیم انجمن آدینی ایشتدیکمه تئریوب آلیاغیزی ایتیرمك، مجبور اولاجقدر.

آذربایجان ایالت انجمنی تك آذربایجان مسئله‌سینون حلی دگلدر بوتون آزادلیق مسئله‌سینین حلی‌دیر. مکسد بیل مرکزده و سایر شهرلرده هورمك، باقلاییان مخالفلره جواب ویرمك، یئه تزل ایتمك نفکرینده دگلیك بیز ایشه وسیله اعتبدوریریك عمل خائنلر ایله خادملری داها گوزل صورتده تانیماغا بیلر.

آذربایجانلیلاردن محکم بر مثلی واردر (ایت هورد کاروان گیچر)

آگهی حزبی

حزب دموکرات آذربایجان بنظر عموم میرساند اشخاصیکه ۲۲ شهریور درخواست عضویت نمایند از مؤسسین آن حزب محسوب خواهند شد.

آدرس چهار راه فردوسی دفتر حزب دموکرات آذربایجان

تذکر

اسامی آقایان هاشم رهنمای آزر و آقای سلحشور و آقای حسین صحاف وطنی عضلی که جزو هیئت مؤسسان بودند و در اعلامیه منتشره از قلم افتاده بودند اینك بدینوسیله اعلام و انتشار می‌شود.

اصلاح

جزو اسامی هیئت مؤسسان خوی:

۱ـ حسن همدانی رئیس اقتصاد خوی اشتباهاً حمید علی حسن قید شده

۲ـ حسین یزدانی و کیل دادگستری خود اشتباهاً یزدی حسابقید شده بدین وسیله اصلاح می‌گردد اصلاح آقای باقر نوکام سراج که در ردیف ۳۴ مؤسسان تبریز اشتباهاً نوکاقید شده بدین اصلاح می‌گردد

اعلان

آذربایجان دموقرات فرقه‌سی عموم بلدیه‌لری که شهریورین ۲۲ سینده‌ك و فرقه‌یه عضو اولانلار اونی مؤسسلرینین حساب ایدیله جکدر

آدرس چهار راه فردوسی دموقرات فرقه‌سی نون اداره‌سی.

اخطار

چوقی تیز در صورتده روزنامه میز ۴ صحیفه‌ده چاپ اولوب اوخوجیلارین اختیارینه اویولا جاقدر.

www.iran-archive.com

AZOH

آذربایجان
شماره ۲ دوره دوم
۸ سپتامبر ۱۹۴۵

کلاه سرما نخواهد رفت

حکومت بروکرات منش تهران و عناصر ارتجاعی باخانه جنگ پرده را پاره کرده نقشه شوم تجدید دوره منحوس دیکتاتوری را آغاز نموده‌اند ازقرار معلوم تمام روزنامه‌های آزادی خواه توقیف شده است جلاد باغشاه پیشه پیشین خود را ازسر گرفته‌است دموکراسی ظاهری را دارند باکمال وقاحت از بین میبرند.

عناصر پلیدی که تادیروز جرئت نداشتند در جامعه عرض اندام بکنند علناً بازیگر میدان شده‌سیاست مملکت را باميل واراده خود میچرخانند

سازمان‌های ملی ومحافل دموکراسی سخت تحت فشار قرار گرفته اند دوست مانند اوایل دوره رضاخان از قوای سرباز و ژاندارم بر علیه ملت استفاده میکنند.

ماسکها بر داشته شده قیافه های عنیف وغول آسای ارتجاعی باسیمای حقیقی خودجلوه گری آغاز کرده‌اند مردم آزادی‌خواه ومیهن پرست‌ایران راجع بآینده‌تهران نگران ومتوحش هستند.

همهٔ مطلعین میگویند ایران سر دو راهی قرار گرفته است ارتجاع یا آزادی یکی از این دو راه را باید انتخاب کرد. تهران باوحشت‌واضطراب بشهرهای آزادی‌خواه‌مینگرد منتظر حرف آخری آنها است اگر آزادی خواهان آذربایجان وگیلان وخراسان نیزمانند آزادیخواهان اصفهان و یزد وکرمان سنگررا از دست بدهند تمام ایران درآغوش‌استبداد وارتجاع‌قرار خواهد گرفت اگر در این ایالات نهضت آزادی قوت بگیرد تهران‌از دست عوامل دیکتاتوری رهائی خواهد یافت.

علاوه بر احتیاجات ملی و طبیعی این ملت قوی نیز سبب شده است آزادیخواهان آذربایجان بدون تردید وتزلزل تصمیم بگیرند.

این تصمیم قطعی و خلل‌ناپذیر است مابهیچوجه تسلیم ارتجاع نخواهیم شد واجازه نخواهیم‌داددست پلید یك‌قلدر دیگر دیك‌قلچماق‌جدیدرابمردم ایران بخصوص‌به‌آذربایجان آزادتحمیل نمایند.

ما میدانیم آزادی‌را نمیدهند آنرا میگیرند‌بنابراین‌دست‌دریوزگی‌بطرف هیچکس دراز نخواهیم کرد خودمان بادست خود بانیروی عظیم مردم آذربایجان حکومت ملی خود را بوجود خواهیم آورد.

اگر تهران‌بخواهد باما مخالفت بکند بدا بحال تهران

اگر آزادیخواهان تهران وسایر ایالات وولایات جانب مارا نگهداری بکنند بدابحال آنها.

ماباوور تشکیلات ملی خود در راه حفظ آزادی‌اولین قدمهرا برداشته مقصدخود راپواسطه اعلامیه دوازدهم شهریور بیان کرده ایم

امروز در این‌راه قدمهای بزرگ برداشته شده است‌ازتمام شهرستانهای آذربایجان سیل تلگرافات بدفترحزب ما سرازیر شده‌است

درماکو در اردبیل در مهآباد و سایر شهرستانها نمایشات ومیتینگهای عظیم تشکیل شده مردم گروه گروه دسته دسته باشعف و شادی بحزب ما داخل میشوند و صفوف مارا تقویت میکنند بزودی اکثریت مردم بطور مستقیم در زیر بیرق آزادی خواه ماگردخواهدآمد‌مابپیش میرویم ماحق‌و آزادی خود را بدست خواهیم آورد تهران باید عبرت بگیرد از خر لجاجت‌پائین بیایدبانشکیل‌یك‌حکومت دموکرات‌و آزادیخواه‌باما‌همکاری‌بکند

مابهر ترتیبی هست گلیم خودرا از آب بیرون خواهیم آورد تهران و ایالات دیگر است که‌هرچه زودتر باید تصمیم بگیرند در راه مستقیم آزادی که ما پیش گرفته ایم وارد شده پشت سر ما قدم بردارند.

ما معنی بازیهای‌مجلس ارتجاعی چهاردهم را بخوبی درك کرده‌ایم ما میدانیم زیر ماسك میهن پرستی و استقلال طلبی چه سیاستهای شومی پنهان گردیده‌است ماار هدف ومقصد مستبدین بدخواه کاملا مطلع می‌باشیم چشم ما باز گوش ما‌حساس‌است‌عاقبت کاررا از حالامی‌بینیم‌آخر صدای‌شومی را که از حلقوم دشتی‌ها ، سید ضیاء ها و دکترطاهری‌ها و کاظمیها بیرون میآید ازحالا میشنویم.‌لانه‌شیران‌هرگز مسکن روبهان وشغالان مکار نخواهد شد . میهن ستارخان اجازه نخواهد داد یکباردیگر یك‌جغد شوم اوراعضو فلج بخواند و برای‌دزدان وغارتگران که باسم عمال دولت بگرده ایران سوار شده اند گاو شیرده باشد

بالاخره کلاه سرما نخواهد رفت برای اینکه‌ماتصمیم‌خود را گرفته‌ایم.

مؤسسلر جرگسینه تلگراف واسطه سیله ملحق اولانلار

اردبیل

۱- سلطانعلی ۲- بهرام فتحی ۳- ابراهیم‌طریقی ۴- علی ۵- محمدجعفر ۶- رضاقلی ۷- موش‌مقدم ۸- پورعظیم ۹- علی شهبازی ۱۱- شریف ۱۲- محمد ۱۳- مظفر جدی ۱۴- قدرت ۱۵- بیوك‌آقا ۱۶- عیسی ۱۷- اسماعیل ۱۸- رضا ۱۹- اسداله جاوید ۲۰- حسن دوراندیش ۲۱- عزیز سامی ۲۲- جعفر ۲۳- بلال قارداش ۲۴- آقابابا ۲۵- جاویدی ۲۶- محسن‌نژادی ۲۷- اکبرآرامش ۲۸- اسماعیل ۲۹- سردار عبدالهی ۳۰- فرامرزی ۳۱- میر قوام ۳۲- عزیز ۳۳- غلامعلی ۳۴- مختار ۳۵- موسی ۳۶- لطیف ۳۷- غلامحسین حبیب‌الهی‌مالك ۳۸- یعقوب‌مالك ۳۹- محمودیان ۴۰- طالب فضلی بازرگان ۴۱- علی‌اکبر حیدر زاده ۴۲- رسائی بازرگان ۴۳- صنف‌مالباناش‌بازرگان ۴۴- عزیزی کارمند ۴۵- وخشوری مالك ۴۶- رسولی ۴۷- نیا دبیری ۴۸- عمادی کارمند ۴۹- موثقی بازرگان ۵۰- پیشه‌سنتی‌قالی فروش ۵۱- محمد پروبزبان مدیر گاراژ ۵۲- ارزاقی فرشفروش ۵۳- مجتهدی مالك ۵۴- پورعظیم ۵۵- تقی‌زاده بازرگان ۵۶- عبدالحسین ۵۷- خیرخواه ۵۸- محمد بونه ۵۹- نصرت مجیدی ۶۰- ناظمی ۶۱- پروزبان ۶۲- ترك پور ۶۳- عبداله ۶۴ آقاجان ماریق‌بیجا ۶۵- سردار عبدالهی ۶۶- مرسل ۶۷- هاشمی نهید ۶۸- رمضان امیر اصلانی ۶۹- غلامرضا ۷۰- رسول ۷۱- تقی ۷۲- رفیع‌ابوالفتحی ۷۳- اسداله ۷۴- حمزه ۷۵- کاظمی‌شیخ الاسلامی ۷۶ حمیدی ابریشمی ۷۷- صادق اصغریان ۷۸- رسول احمدزاده ۷۹- غفارزاده ۸۰- حاجی فتح رضائی ۸۱- حسین یزدانی ۸۲- بهلول‌علائی ۸۳- حاجی‌اسماعیل انتظاری ۸۴- فاتح پور ۸۵- حاجی اسماعیل ۸۶- حاجی‌محسن ۸۷- حاجی جواد زارعی ۸۸- حاجی صادقی تاجر ۸۸- حاجی عظیم واهابزادگان تاجر ۹۰- حاجی صادق و رحیم زاده تاجر ۹۱- حاجی‌علی‌زینال ۹۲- رفیع غریبدی ۹۳ جعفر باروتی ۹۴- سلیمان صنعتی ۹۵ عجم‌اعتمادی ۹۶- رحیم افشاری ۹۷- عبدالغفور

خوی

۱ میرحیدر جاوشی ۲ لطف‌اله اکبرزاده

شاهپور

۱- آقای مکرم ترابی مالك ۲- حسن حبیبی مالك ۳- حسن آهنگر زاده مالك ۴- لطف‌اله نجیبی‌نژاد ۵- عبداله واعظزاده قنادی ۶- نقیبی‌نژاد ۷ عباس رجبی‌بقال ۸ عباس صمد زاده مالك ۹ بیوك ایاضی مالك ۱۰ اسماعیل جبنعلی زاده زارع ۱۱ احمد باباتی مالك ۱۲ عبداله یاوری خرازی ۱۳ دکتر محمد صفی زاده ۱۴ حسینعلی آبرملو مالك ۱۵ یوسف‌علی‌وطن‌زاد

ماکو

۱- اسداله طاهری ۲- قهرمان سهرابی ۳- محمدتقی عبداله زاده ۴- محمد زاده ۵- هارطون ۶- داداش حسابی ۷- شکر زاده ۸- سجادی ۹- عباس قلی زاده ۱۰- خانم بیات ۱۱- اکبری محمد زاده ۱۲- اصغر داداشی حسابی ۱۳- اکبر زاده ۱۴- محمد داداشی حسابی ۱۵- ذبیح اله ۱۶- حسین زاده ۱۷- محمد باقر عبداله زاده ۱۸- علی درخشانی ۱۹- جعفر زادگان ۲۰- رضا وطن ۲۱- عظیم خانی ۲۲- بابا خانی ۲۳- ناهید ۲۴- محمد تقی زاده ۲۵- هاشم ۲۶- یوسف ۲۷- عزیزاله ۲۸- سیف‌اله ۲۹- الیاس ۳۰- اسمعیل ۳۱- عباس زاده ۳۲- بلالی ۳۳- مختاری ۳۴- میر احمدزاده ۳۵- عزت ۳۶- مصیب موسوی ۳۷- ابراهیم ۳۸- حسین ۳۹- مشهدی حسین ۴۰- عزیز ۴۱- حسن تیموری مالك ۴۲- مراد علی تیموری‌مالك ۴۳- محمد صادق‌بهلولی مالك ۴۴- علی داداش خانی ۴۵- حاجی‌ابراهیم محمد زاده ۴۶- سیف‌اله ۴۷- عبداله ۴۸- عباس ۴۹- عزیز صارمی ۵۰- محمد خان ستاری ۵۱- اسد زاده ۵۲- حسین زاده ۵۳- بخش علی‌زا.. ۵۴- ابراهیم زاده ۵۵- تقی داداش خانی ۵۶- یزدانی ۵۷- قاسم داداش خانی ۵۸- صالح زاده ۵۹- حبیب نوری ۶۰ حسین ۶۱- مرادعلی مالك ۶۲- بالغ‌خان مالك ۶۳- جمال مالك ۶۴- یحیی‌الدین مالك ۶۵- حسن تیموری مالك ۶۶- جانی

آذربایجانین دموقرات فرقه سی

آذربایجان دموقرات‌فرقه‌سینین ۱۲ شهریور ۱۳۲۴ ایل تاریخلی نشرایتدیکی مراجعت نامه بوتون آذربایجان خلقی طرفندن جوشقون روح یوکسکلیکله قارشلاندی چونکه بو مراجعت نامه‌ده یازیلان شعارلار هاموسی محتشم گیچمیش اولان قهرمان آذربایجان خلقنین آزادلیق و استقلالیتلرینین محافظه ایدیلمه‌سی حقنده خلق‌دوشونجه‌لرینین یارلان‌افاده‌سیدیر بومراجعتنامه‌ده‌یازیلان‌شعارلارین حیاته گیچیریلمه‌سی آذربایجان خلقنین ملی منافعی و ملی مدنیتین انکشافی ایچون خلقده لازم‌اولان‌ضروری والوبریشلی‌واسطه دیر بو شرفلی ایشی اوز عهده سینه آلمیش آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین موفقیتی خلقمزین یگانه آرزو سیدیر آذربایجاندا‌ملی‌دارالفنون یاراد‌یلماسی کیمی‌بویوك‌تشبث‌رنگین‌مدنیت‌تاریخنه مالك اولان آذربایجان خلقنین علم و مدنیت و اینجه صنعت ساحه سینده بویوك نائلیت لرینی تأمین ایدمیلر. بیز تبریزین اینجه صنعت‌ایشچی‌لریده آذربایجانین‌قاباقجیل آدام‌لاریله‌برلیکده آذربایجان دموقرات‌فرقه‌سینین‌یاراد‌یلماسینی افتخار حس‌ایله قارشیلاراق امین اولوروق که دموقرات فرقه سی باشقا ساحه لرده اولدوغو کیمی علم‌و مدنیت ساحه لرینده اینجه صنعت ساحه سینده بویوك دونوشلو یاراد‌یلماسینی دا تأمین‌ایده جکدیر‌اوز ملی‌غروروینی و ملی مدنیتین محافظه ایدیب‌بویوك بابالرائین عالم شمول‌عادت‌لرینی‌وقارولا محافظه ایدن آذربایجان خلقنه عشق اولسون

دکتر آخوند زاده . موزع زاده صمد صباحی . اسعدی . شفیع زاده . حسن‌عذاری . محمدعلی‌رشدی.‌محمدی مزدوری . یعقوب نوبری. احمدزاده. رهبری . کوچکیجان‌نوسی.‌ آموزگار اصلی . صمدباغ . سرحدار.صرافی خسروشاهی . یونس بازهری

تلگراف از ماکو

حزب دموکرات آذربایجان این جانبان علمای روحانیون شهرستان ماکو بیانیه‌را خوانده مستحضر شدیم از صمیم قلب این مرام مقدس را تبریك‌گفته برای نیل بمقصود وسعادت فرقه دموکرات‌آذربایجان دعا خواهیم نمود . حاجی محسن موسوی

۲

حزب دموکرات آذربایجان این جانبان رعایای محال قلعه درهینی بیانیه را خوانده و مستحضر شدیم تقاضای‌عضویت وتشکیل‌آن‌خواستاریم و تبریك میگوئیم از طرف دو هزار نفر رعایای قراء باغچه‌جوق و سنگر و تازه کند و بازرگان کحوت‌کشتش تپه باشکند علی‌پاشا عباس علی‌الیاسی ابوالقاسم عبدالعلی اصغر مشهدی‌حسن جمشید علی محرم زاده مراد میر خان بخشعلی امان‌اله عشق‌علی مشهدی‌جلیل محمد علی یوسف علی سلیمان حسین علی اسمعیل علی کاظم سیف‌اله نجار محمد عزیز آقا علی

سپاسگزاری و شادباش

انتشار بیانیه فرقه دموکراسی آذربایجان بارقه امیدی در روح جوانان و روشنفکران بوجود آورده ملی شدن آن مرامنامه مقدس که حاوی استقلال ایران است آرزوی دیرینه توده منور الفکر و طبقات تحصیل کرده میباشد. شعار فرقه دموکرات آذربایجان که از لحاظ روانشناسی که از برتری جوئی فردی و اجتماعی و ملی گرفته و به بشر دوستی منتهی میشود خود دلیل ذهن روشن پیشوایان آن فرقه میباشد مراعات همین نکات ترتیبی که مورد دقت ملل بزرگ عالم و کلیه روان شناسان میباشد جان تازه بروحهای افسرده دمید. برنامه حزب دموکرات فعالیت و جدیت را بیش افراد وتوده تولید ومسابقه های اجتماعی وفرهنگی و اقتصادی را در بر دارد. این طرز تشکیلات که‌ازضروریات‌ملل دموکرات ودول مشروطه است برای‌برخورداری از معنویت دموکراسی بهترین راهنما است با در نظر گرفتن این اشتراکات ترتیبی که دربرنامه آن حزب گنجانده شده امیدواریم فرقه دموکرات آذربایجان با قدمهای محکم و متین به طوریکه سعادت عموم طبقات مردم را در نظر گرفته بیش از پیش موفق‌و مقضی المرام باشند دو خانه مستدعی است شاد باشهای صمیمی را بپذیرید.

درفشی دبیر . مه‌پور دبیر . رحیم دیبائیان . قاضی طباطبائی‌دبیر . ویکن ملك . حشمتی کارمند پست وتلگراف برش کارمند پست و تلگراف . طاهری کارمند پست و تلگراف

مراغه

۱- سیفعلی وثوق ۲- مددیان ۳- احمدی ۴- اجلالی ۵- ماردی واسیان ۶- کیهان ۷- محمد سطوتی ۸- طلوعیان ۹- علیقلی مقدم ۱۰- امینی مراغه ۱۱- حیدر وثوق ۱۲- آبادی مقدم ۱۳- یداله افشار ۱۴- سلیمانیان مقدم ۱۵- یوسف ۱۶- ناصریان .

روزنامه‌مزین صفحه سی کیچیك اولدوغنه گوره‌تلگرافلارین مضمونی چاپ ایده بیلمه‌دیك

تلگراف از سلدوز

فرقه دموکرات‌آذربایجان‌آقایان پیشه‌وری و رفیعی و نظام الدوله تمام برادران کردها باقلب مملو از عشق های سرشار وطن‌پرستی تأسیس فرقه دموکرات آذربایجان را که آوازه‌آن در ساعت ۴ بعد ازظهر ازمهابادبه‌نقده رسیده احساسات و تبریکات خود را ابراز از این تاریخ دوره سعادت و خوشبختی را بروی تمام افراد آذربایجان باز میبینم و بدینوسیله با نهایت افتخار و سینه صاف مرام مقدس‌فرقه دموکرات و آزادیخواه را تبریك می گوئیم حاضر هستیم تا آخرین قطره خون خود از این آرمان که دنیای جدید و نسیم آزادی بروی کلیه فرقه و برادران‌آذربایجان باز می کنندرفع و قرار عهد و جانبی ما را در پیشرفت مرام مقدس‌آزادی‌خواه شریك‌وسهیم و اطمینان میدهیم پشتیبان باوفای‌آن خواهیم‌بود.

تبریز چاپخانه اطلاعات

www.iran-archive.com

AZOH

3

آذربایجان

مدیر : ع شبستری

بو روزنامه‌نین تحریریه واسطه‌سینه بلاپلوب موقع انتشاره قویولور.

12/IX 945

تك شماره ۱ ریال

آونه حتی کئن شماره‌ده اعلان ایدیله جکدر

اعلان قیمتینی اداره‌سینه بلدیرمه‌جکدر

شماره ۳ ایکنجی دوره

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

۴شنبه ۲۱ شهریور ۱۳۲۴

موقتا هفته‌ده ایکی دفعه شنبه و چهارشنبه گونلری نشر ایدیلر.

آیری بر یول یوقدر.

ایشیندیکیمیز گوره تهرانین وضعیتی چوق قاوانلیق‌در. دولت و مجلسین اکثریتی تشکیل ایدن مرتجع عنصرلر قانونی اباتلاری آلتینه آلوب چوق وحشیانه و غدارانه بر صورتده آزادلیق ایله مبارزه‌یه گیرشمیشلر.

بو مبارزه برنجی وعده آزادیخواه مطبوعاتین قانونسیزجه سینه توقیفی و آزادیخواه حزبلرین فشار و سیقیتی آلتینه آیتماسی ایکنجی نوعده دیکتاتورلیق و ظلم و فشاره مخالفت گوسترن افسرلر و ظابطلرین آوتشدن اخراج ایدیلوب آب‌وهوای مسموم اولان جنوبی شهرلره سورگون ایدیلمه‌سی شکلینده میدانا چیقیبدر.

روشن فکر افسرلر و آزادلیق اوغرونده مبارزه‌ایدن سربازلرین سائی گوندن گونه آرتمقده‌در بونلار وتشی و سربازلیغی تحقیر و توهین ایدوب اونلاری ملت علیهنه قالدیروب قارداش قانی توکمگه وادار ایدن ارکان حرب رئیسی اوفیسین آیاردیغی خائنانه سیاستی ایله جدا مبارزه آپارمقده‌درلر.

خراسان حادثه‌سی قطعاً ساده بر اتفاق دگلیش گوروندور بوتون حربی قوه‌لرده ارتجاعه قارشی بویوك بر نفرت حسی اویانمیشدر.

مرکزی دولتین آپاردیغی کثیف سیاست شمالی شهرلرده بویوك مخالفت جریانی و نفرت حسی اویانمیشدر بو نفرت بعضی یرلرده جدی شورش حالی آلمغه باشلامیشدر آلدیغمز خبرلره گوره ترکمانلار گنبدقابوس شهرینی اشغال ایدوب گرگانی محاصره‌یه سالمیشلار مرکز ککلیك کیمی باشینی قاره قوپلامقله خلقین احساساتینین توزرینه پرده چکمك ایستیر.

بو خط حرکت چوق قورقولی و چوق خطرناك برخط حرکتدرحتی رضا خان بله اول ایشه گریشدیکده وخشوتله رفتارایتمگه جرئت ایتمردی آلدیغمز خبرلره گوره فرمان‌روزنامه‌سی‌نون مدیری شاهنده ایران ما روزنامه‌سینین مدیری تفضلی رهبرین مسئول ایشچیلرندن حکمی چاپخانه‌ده واداره‌ده ایشلرکن توقیف ایدیلمیشلر

بو توقیفلرین مظبری فقط محمد علی میرزانین باشلادیغی ارتجاعی عملیات زمانی یعنی مشهور بافشاه حادثه‌سینده گوروله بیلمشدر.

گورونور صدرالاشراف جوانلیغی خاطره سالوب یئده چلادلیق شغلینی تکرار ایتمك فکرینه دوشوشدر.

بیله بر زمانده آذربایجان آزادیخواهلری یکار دورا بیلمزدی اونلارین تاریخی بورجلاری و ملی وظیفه‌لری بو شدید ارتجاعین علیهنه جدی بر صورتده مبارزه‌یه گیریشمك ایدی بو مبارزه قطعا اول آذربایجانین داخلی امنیت و آزادلیغنی تامین ایتمکدن باشلاسالی ایدی.

انکار ایتمك اولماز که آذربایجاندا بعضی دولت مامورلرینین لاقیدلیگی و منافعی بر بریله مخالف اولان طبقه‌لرین ضدیتی سایه‌سینده بر نیچه گون وندن قاباغه قدر بویوك شورش و هرج و مرجلیك حس اولونوردی. آذربایجان آزادیخواهلاری بورضیتی نظره آلدیقلاری ایچوندر که برنجی نوبه‌ده امنیت وجوده گتریلمه‌سی مسئله‌سینی اورتایا سورمکده‌درلر.

نیز بو خصوصده اوزون اوزادی مطالعه ایتکدن صوکره یقین حاصل ایتدیك که محکم بر تشکیلات وجوده گلدیرمه گوندن گونه قوتلنمکده اولان سیلین قاباغینی سد ایتمك ممکن اولیاجاق اونا گوره برنجی نوبه‌ده بویوك برفرقه یاراتمغه تشبث ایتدیك

فرقه‌مز خلق طرفیندن گیش رغبتله استقبال اولوندی بوزارجه تلگرافلار اداره‌مزه آقماقا باشلادی.

تشکیلاتمزدن داها اول وجوده گلن حزبلر وجمعیتلرده خط حرکتمزین دوز گون اولدوغنی درك ایدوب و وك هوس رغبتله بیزه یاقلاشمغه باشلادیلار چوق سریع بر صورتده بوتون آذربایجانین ساغلام فکرلی آداملاری فرقه‌مزین بایداغی آلتینه توپلاناجاق بوواسطه ایله بوراده محکم بر مرکز تشکل وجوده گتیرمکدر.

اگر بیز باشقه فرقه‌لر کیمی غیر عملی شعارلرایله ایش باشلاسایدق و بویوك داشی گوتورمه ایدیك قطعا هدفه یاتیلاماییلمیه‌جك ایدیك.

آیری بر یول اولا بیلمزدی چوق ساده بر صورتده آذربایجاندا باشلادیق اول بورانی هرج و مرجدن ساقلامق و توز ایولرمزی غارت و یغمادن حفظ ایتمك لازم گلیردی صوراده گله‌جك ایچون بویوك برقدم گوتورمگه احتیاج وار ایدی اوقدم مخصوصا ایندی گوتورولمه‌لی ایدی

تهران ارتجاعی قوت تاپمه ایدی بیز ایش گورمك سهلدر حتی دانشمق امکانیمز مالك اولا بیلمزدیك.

فرصتدن استفاده ایده بیلمك اوزی بویوك استعداد و لیاقت ایستر بیز فرصتی الدن ویرمگه راضی اولا بیلمزدیك.

فرصت بیزه بویوك قربانلار بها سینه مال اولموش قانون اساسینی دیریلمك امکانی وجوده گتیرمیشدر.

انجمن ایالتی و محلی مختاریت مسئله‌سی قانون اساسی‌نین پایه وریتمه‌سیدر بیز ارتجاعین ضعفیندن استفاده ایدوب اونی عملی بر صورتده حیاته گیچرملی‌یك فرصتی الدن ویردیکمز صورا یشیاملیق قایده ویرمز دالدان آیلان داش توپوغه دگر.

بو کهنه بر آذربایجان مثلی‌در اونی هیچ بر وقت اونوتماق اولماز هربلر و «فی التاخیر آفات» دیمیشلر بودوغرو سوز در.

ایندی آذربایجان خلقینون الیه بویوك بر فرصت دوشمیشدر بوندن استفاده ایتمه‌مك خیانت در.

بو کیمی فرصتلری آذربایجان آزادیخواهلاری موهوم سوزلره ایناوب مکرر صورتده الدن ویرمیشلر. اگر سردار ملی تهرانه ایناماسایدی اگر شیخ محمد خیابانی خائن، یالان چی و مین اوزلی مشاورلرینین سوز لرینه اهمیت ویرمه‌سی ایدی اگر لاهوتیه خیانت ایدن یالاچی پهلوانلار دارا چکیلمه‌ایدی ایندی یه تك آذربایجان بلکه بوتون ایران دنیاین ان مترقی ان دموقرات تولکلرندن بری اولموشدی.

بوسهولر دائما نظرده دوتولوب مذبذب و مردد آداملارین خائنانه تلقین‌لرینه قولاق آسماموب توز کوجومزه بیل باغلامالیق.

آزادلیغی و آزادیخواهلیغی توز لرینه دکان قایروب هر بر جدی ایشی اخلال ایدنلرین حقیقی سیالرینی آچوب خلقه گوسترین!

اونلارین یعنی او ماسقالی و بالاچی آزادیخواهلارین حیله‌لری نتیجه‌سینده درکه ایران مشروطه‌سی کاغذاوستینده قالان ازسیز بزدعا و طلسم حالینه دوشموشدر.

ج

دوزولمه‌ز جنایت ...!

جنایت ...! اوخوجولاریز البته تعجب ایده‌جکلر، دوزولمه‌ز جنایت..! وجنایت ندن عبارتمر، جانی کیمدیر و کیمه نسبت جنایت واقع اولور؟

بشریت عالمینین انکشافی واتسان مدنیتین عصرلر بویی ترقیاتی نتیجه سنده، جامعه بشریتده‌یر پارا قطعی و حتمی اصوللار وجوده گلمیشدر که عوام دیمشکن سنی و شیعه بو اصول لارا قائل‌در.

دنیا دا اولان بوتون مدنی ملت لرین تصویب و تصدیق ایتدیکلری اصوللاردان بریسیده: **ملیت آزادلقی** برنسیپیدیر مثلا بین‌الملل حقوق مجموعه لرینده درج اولوب دنیانین ان عظمتلی دموقرات دولتلری طرفندن تایید ایدیلمش **آتلانتیك مشورندا** دیلیر: **هر خلقین مقدراتی، توز طرفندن تعیین ایدیلمه لیدر.** ملیت آزادلقی و هر خلقین توز مقدراتنی تعیین ایتمه ایشنده آزاد ومختار اولماسی نه کیمی تفرعات و اصوللاردان تشکیل تاپیر؟

دیل آزادلیغی، ملی مدنیت آزادلیغی، و سایر اقتصادی، سیاسی و اجتماعی آزادلیغلار بو مسئله‌نین اساسی برنسیپلریدر.

آذربایجان ملتی دنیانین ان قدیم و مدنی خلقرندن بریسیدیر.

آذربایجانین اوچ مین ایلدن آرتق پارلاق تاریخی‌وار.

بوتون دنیا ادبیاتندا گورکملی بیر دوتان شاعرلری وار، بیله بویوك بیر خلقین توزینه لایق تاریخی، ملیتی، دیلی و اجتماعی خصوصیاتی واردر.

بو دیل، آنا دیلمز، حاجی میرزاحسن رشدیه‌نین دیدیگی کیمی آذربایجان دیلیدیر. بو دیل بش ملیونلان آرتق نفوسی اولان قهرمان، مبارز و آزادیخواه بیر خلقین دیلیدیر. مقاله‌مزین عنوانین تشکیل ایدن دوزولمه‌ز جنایت هیتلر زمین‌محو اولماسیله بوتون دنیا دا یوچاقلمش منفور نژادی نظریه‌نین عاملری یعنی تهران مرتجعلرینین مدرسه‌لرده، محکمه‌لرده ودولت اداره‌لرینده یازیم مقدس ودوغما آنادیلمزه ارتکاب اولان بیر جنایت‌در.

معصوم آذربایجان اوشاقلاری چوروموش قاشیزمین طرفداولاری اولان طهران زمامدارلارینین ماکلکی نتیجه‌سینده توز عزیز آنا دیللرینه تحصیل ایتمکدن محروم قالمشلار.

عجب ظلم‌در! ۲۰ نجی عصرده هیتلرلر و موسولینیلر حکومتی دموقراسی قوه‌لرین قاباغیندا دیر چوکوب محو اولدوغی یرزماندا، طهران مرتجعلری هله‌ده، گه‌ده یازیم ملی موجودیتمزی و تاریخی وارلیغمزی انکار ایدمرك مدرسه لرده یوز مینلرله آذربایجانلی بالالارین دیلینی کسیرلر اونون ستار خان و شیخ محمد خیابانیدن یادگار قالان عزیز گوهرینی تاپدالا یرلار. بودر یازیم حقیقده اولان دوزولمه‌ز جنایت...!

بوجور دوزولمه‌ز جنایتلردن تنگه گلیب توز مبارز وارلیغنی آذربایجان دموقرات فرقه سینده گورمش آذربایجان خلقی داها بو ظلملره خاتمه ویره‌جکدر و توزی ایچون قانون اساسی موجبنجه انجمن ایالتی و ولایتی وملی مختاریت یارا‌ماجاقدر.

کنفرانس

شهریورین ۱۹- نده آقشام ساعت ۶ دان ۸ ه‌دك تبریزین شیروخورشید صحنه‌سنده آذربایجان دموقرات فرقه سینن مؤسسلری طرفندن شهرین هوم طبقاتیندن ۸۰۰ نفردن آرتق اجتماعین حضورندا آقای پیشه وری مفصل کنفرانس ویردیلر. آقای شبستری کنفرانس آچیلمش اعلان ایدیب صونرا آقای پیشه‌وری یاپاتا باشلادیلار.

ناطقین یاپاتی دفعه‌لرله حضارین هیجانلی آلقشلارنا باعث اولدی. کنفرانس قورتاردقدان صورا تبریزروشنفکرلرینده فریاد فرقه‌سی مدیری آقای حسینقلی کاتبی مطبوعات آدنا دموقرات فرقه‌سینی تبریك ایده‌رك آذربایجان خلقینین وارلیغنین بو فرقه رهبرلیگی سایه‌سنده خوشبخت اولاجاقلارینی امید ایتدیلر. آقای کاتبی‌نین یاپاتی حضار طرفندن برك آلقشلاندی.

تکذیب خبر گزاری دوروی راجع بخرید اورانیوم

رادیو مسکو- خبر گزاری شوروی خبر مندرجه روزنامه واشنگتن پست را مبنی براینکه گویا بدستور شوروی محصول معادن اورانیوم کانادا خریداری میشده و بدین جهت دولت کانادا معادن مزبور را مصادره کرده تکذیب کرده و آنرا عاری از حقیقت میداند.

هیئتیك کارگران در کانادا

رادیو باکو - در شهر های صنعتی کانادا کارگران بمناسبت بسته شدن کارخانجات دسته جمعی اخراج میشوند کارگران تورنتو بدین مناسبت هیئتیك های بزرگی تشکیل داده واز دولت خواسته‌اند برای کار آنها اقدام عاجلی کنند.

آمتارالی

حق خود مختاری

یك حق طبیعی امت

شرایط محلی، آداب و رسوم و زبان و معتقدات ملت ها و اقوامی که در داخل یك کشور بزرك کثیر الملت بسر میبرند، ایجاب میکند که آن ملت یا قوم در اداره امور داخلی خود و در مسائلی که مستقیماً بوضع داخلی وطرز زندگی آن ملت مربوط است، آزادیها و اختیاراتی داده شود

زیرا مسلم است که یك حکومت مرکزی بدون داشتن روابط بسیار سریع و نزدیك و دقت در اداره امور مناطق مختلف کشور، قادر باداره عادلانه ملت‌هائی که در یك کشور بسر میبرند نبوده و موجبات عدم رضایت عمومی و آشفتگی امور را فراهم خواهد

بقیه در صفحه ۴

AZOH

بعد از چهار سال

درست چهار سال است که کشور ما از چنگال خونین یکنفر قلدر که وسط عده‌ای از پست‌ترین افراد اوتش وشهربانی یازده ملیون ایرانی را لخت و چپاول میکرد سپری میشود چهار سال از عمر آزادی ما میگذرد ولی در عمل حتی یک قدم هم بسوی آزادی نتوانسته ایم نزدیک شویم چهار سال است دیکتاتور و عظام لشان از ایران فرار کرده ولی هنوز رعب و هراس آن از دلها بیرون نرفته شاید هستند عده‌ایکه در انتظار دیکتاتور دیگری میباشند و لب از لب تکان نمیدهند چهار سال از بدبختی ما سپری میشود باز نتوانسته ایم گریبان خود را از چنگال عمال دیکتاتور رها ساخته نفس براحتی بکشیم.

مسئول این سستی و غفلت کیست؟ باید با کمال شرمساری گفت ملت

آری همین ملت مسئول سرنوشت شوم خود میباشد همین ملت مفلوک و بیچاره که از صبح تا شام در کوچه و بازار ول ول میگردد مسئول بدبختی خود است زیرا هنوز هم که اینهمه ادبار و فلاکت برای ما فراهم میاورد همان حکومتی که صدرالاشراف را بر راس کار میاورد همان دولتی که فریادهای مظلومانه ملت را با سرنیزه خفه میکند همان قوای مجریه ایکه بجای ایجاد امنیت و دفاع حقوق بیچارگان و مظلومان صدها نفر را فدای اسکناسهای از ما بهتران مینماید دعوا و توسط این ملت نوبت میگردد. ملت است که تا آن هنگام که پشتیبانی مینماید اگر روزی ملت تکان بخورد مردمردانه از حقوق خود دفاع کند و تعیین سرنوشت خویش شخصا رسیدگی نماید با قیام مقدس خائنین را بسزای خود رسانده از عنصر ستمکار قدردانی نماید آنوقت سید ضیاءها و صدرالاشرافها حق نفس کشیدن را نخواهند داشت آنوقت سید ضیاء بجای قصر عنبه و صدر بجای قصر ایش در بالای دار جای خواهند گرفت.

ما در عین حالیکه همه گونه قدرت و انرژی را دارا هستیم از فقدان قدرت شکایت میکنیم در حالیکه علاج درد در کف خودمان است بی درمان میگردیم صدر و سیدضیاء و دشتی و امثال آن دو سه نفر بیش نیستند ولی ملت یازده ملیون است آیا مایه خفت و شرمساری نیست مقدرات یازده ملیون را دو سه نفر مطابق هوی و هوس خود تعیین کنند؟

وقتی ملت سیل آسا بحرکت درآید و برعلیه حکومت چهار نفر قیام کند آیا در مقابل این سیل خروشان دو سه نفر تاب مقاومت میآورند؟ پس ما بجای اینکه از ظلم وستم سیدضیاءها وصدر اشرافها بنالیم باید از بی همتی خود شکایت کنیم بجای اینکه اتحاد کنیم دور هم جمع گردیم متفقا از حقوق خود دفاع نمائیم هر یک در گوشه لمیده منتظر نتایج عملیات دیگران هستیم تا اگر آنها موفق شدند ما هم آنان را دنبال کنیم ولی متوجه نیستیم ادامه این رویه علاوه از اینکه دردهای ما را چاره نخواهد کرد صدها عواقب وخیمی در بر دارد که کوچکترین نمونه آن فعلا در مرکز بموقع عمل گذاشته میشود

باید تصدیق کرد که این سستی بی حس و رخوت به بدبختی ابدی ایران تمام خواهد شد فعلا جنگ تمام میشود هر دقیقه اینکه سپری میشود بر قدرت ارتجاع افزوده میگردد هر دقیقه اینکه ما بارخوت طی کنیم یک قدم به بدبختی نزدیک شده ایم باید هر فرصت استفاده شود امروز وجود حزب دموکرات آذربایجان این فرصت را در دسترس ما گذاشته است تا وقت نگذشته باید بتقویت این حزب کوشید تا فردای آذربایجان و ایران تأمین شود و بار دیگر امثال پهلوی ما بر ما حکمرانی نکنند

هم میهنان از زمان وقت و دو تبریکی ما بنفع دیگران تمام خواهد شد سعی کنید باهم اتحاد داشته باشیم در صورت غفلت سرنوشت ما تیره و تار خواهد شد.

افسری

بمناسبت تشکیل فرقه دموکرات آذربایجان

رسید بار بگوشم ندای آزادی — شکفت غنچه دل در هوای آزادی
خوشا سعادت قومی که از سرهمت — فدا کنند تن و جان برای آزادی
هرآنکه چون من داند عیوب استبداد — کشد بدیده دل توتیای آزادی
مفان و داد که در کشور کیان امروز — رواج دارد وحشت بجای آزادی
زحق خویش همه بهرمند گشته ولی — ببسته غفلت ما دست و پای آزادی
ز بی حسی ما بود که در همه جا — گرفته ملت ایران عزای آزادی
دریغ از آنهمه خونهای مردمان دلیر — که شد نثار وطن در بهای آزادی
نگو که درد بپاداست زآنکه بی شبهت — شود علاج همه با دوای آزادی
بهیچ قیمت اگر بشنوی زمن زنهار — ز دست خویش مده کیمیای آزادی
کنون بکوشش مردانه خویشتن برسان — بزیر سایه بال همای آزادی
رکس مرنج بر اندام بی تناسب ما — اگر درست نیاید قبای آزادی
نجات میهن چون دست ماست پس یاران
شوید جمع بزیر لوای آزادی

۱۶-۶-۲٤ میلانی

گلستان باغیندا

گاردن پارتی

۱۸ شهریور ۱۳۲٤ جی ایلده سوومت اتفاقی ایله مدنی رابطه ساخلایان ایران جمعیتی تبریز شعبه سی طرفیندن گلستان باغیندا تشکیل ایدیلمیش گاردن پارتینی گورمک ایچون هر طرفدن دسته دسته تماشاچیلار باغا دوغرو آخیشارلار گلیردیلر.

ایران و سوومت نشوالاری اوکسترلرینین نوبات گوروولتولو سسلر استراحته تویلاشمش اهالی طرفیندن سوینج حسیله قارشولانیردی.

بوگون باغ باشقا گوزلر ه سپیتا داها فرحلی داها سه ونجلی ایدی.

باغین بتون خیابانلاری یوزلرله شهر اهالیسی طرفیندن دولو ایدی.

اهالینین وطنداشلی گنجه ده باغیندان اشتراک اینه سی آذربایجان خلقینین مدنی سویه سینین یو کسکلیگینین و مدنی اوجاقلارا احتیاجینین پارلاق افاده سیدر.

باغدا گریشی ساعت ۵ دن باشلایاراق ۱۰ قدر دوام ایدیردی.

اهالینین استراحتی ایچون اگلنجه‌لر باغشی تشکیل ایدیلمیشدی.

ساعت ۱۰ ده ایسه سوومت مدنیت ایوینین بویوک سالونیندا تبریزده کی سوومت قوشونلاری موسیقی دسته سینین و سوومت اتفاقی ایله مدنی رابطه ساخلایان ایران جمعیتی و تبریزده کی سوومت مدنیت ایوی تیاترو هر تیبین آکتیورلارینین اشتراکیله بویوک قونسرت ویرلدی.

قونسرت بیوک موفقیتله تماشاچیلار طرفیندن استقبال ایله قارشولاندی قونسرتدن سونرا گریشی دوام ایدیردی

س. ص.

رضائیه

چهار راه فردوسی جنب مطب دکتر حاجی علیلو دفتر موقتی فرقه دموکرات آذربایجان اینجانبان امضا کنندگان زیر با مطالعه دقیق بیانیه فرقه دموکرات آذربایجان نخست شادباشهای خود را بمناسبت تشکیل اظهار ضمنا چون فرقه دموکرات در ایران و آذربایجان دارای سوابق درخشانی میباشد برای اینکه عموم آزادیخواهان آذربایجان بتوانند صمیمانه در تشکیل فرقه شرکت نموده و از کوچکترین اختلافات متصوره جلوگیری شود و از طرف دیگر شهر رضائیه دارای موقعیت مهمی از لحاظ امور سیاسی و اقتصادی میباشد مقتضی است قبل از تنظیم مرامنامه و نظامنامه یکی دو نفر نماینده با اختیارات تامه باین شهر اعزام شود تا با مشاوره و تبادل نظر در بعضی مواد آن تصمیم های مقتضی اتخاذ شود.

صولت آقا زاده — ربیع انصاری شمس مدنی — تمدن - یوسف بزرگر سپهر رحمت اقبالی — جلال مولوی حمید آقا زاده — مصطفی منوچهری بخشعلی فتحی حلب — صدری حلب مدنی — صدر حشمتی - حسن داسگر شماعی - قاسم رضائی — یدالله انصاری احمد فتحی خسروی - افشار مرتضی منوچهری - صادق دیلمقانی

مکتوب وارده

افسانه حکومت نظامی در مراغه

در تاریخ ۱۹-۶-۲٤ برای انجام کارهای ضروری در ساعت ده و نیم وارد مراغه شدم بدون اینکه از اوضاع داخلی مراغه اطلاع داشته باشم بعادت مسافرت مشغول پیمودن راه خیابان بودم که بمحل سکونت خود برسم وقتیکه از جلو حزب توده مراغه رد میشدم صداهای دوره دیکتاتوری بگوشم رسید (ایست ایست ایست) من لابد شده باسه مسافریکه همراه بودند ایستادیم چند نفر سرباز با پاسبان شماره ۱٤ و دو نفر ژاندارم بجلو آمده از من پرسیدند از کجا میآیید گفتم از تبریز بالحن خشن گفت شما مگر از حکومت نظامی مراغه خبردار نیستید گفتم چون تبریز مرکز شهرستانها است آنجا اینطور مسئله نبود که اطلاع باشم یکنفر سرباز جواب داد اینها تماما عضاهای حزب توده است الحمدالله که رئیس حزب مراغه هم امروز گرفتار الان در زندان میباشد زیاده حرف نزنید حکم جناب سرگرد است باید هر کسی بوده باشد گرفته فرمانداری ببریم مجدا ما را جلو انداخته با سرنیزه بحضور آقای سروان سرکشیک بردند اوهم گفت من نمیتوانم مرخص کنم ایست خود سرگرد یا افسر کشیک دیده و توضیحات لازمه بگیرد ما چهار نفر را فرمانداری بردند پیش از ما هم ۲۰ نفر را زندانی کرده‌اند پس از ورود ما یکی از سربازان گفت (آقای کبیری) را ممکن نیست مرخص بکنند بطهران خواهند فرستاد وامروز هم ۱۲ نفر سرباز با یک نفر افسر رای بازجوئی خانه کبیری رئیس حزب توده مراغه رفته تفتیش نموده‌اند جمعیت حزب قدرت نداشتند در مقابل سرنیزه سرو صدائی بکنند انشاالله چند روزه بنا بفرمایش افسران کلیه حزب داغون خواهد شد این صحبتها در ساعت ۱۱ و نیم شب ۱۰-۶-۲٤ بود بعدا باهزاران زحمت بنا بدعوت محبوسین زندان موقت دیکتاتوری حکومت نظام یکنفر افسر بلندقد که دوستاره بر دوش داشت از بالاخانه پائین آمده هر شخص را یک یک استنطاق مینمود و با یکنفر سرباز با آشنائی از محل سکونت او مرخص میشودند ولی چون نوبه بما ها رسید بحضور جناب سروان عرض نمودیم ما را هم مرخص بکنید برویم جواباً فرمودند گلهای حیاط فرمانداری بسیار باصفا است باید درآنجا بخوابید هرچه اصرار نمودیم که ما چه تقصیری داریم از سفر خسته بدون خوردن خوراک و پوشاک رسیده زندانی باشیم مختصر قرار براین شد که بخانه‌های خودتان نمیتوانید بروید بایست در مهمانخانه بخوابید تا صبح اطلاع داشته باشیم از کجا آمده‌اید ماسه نفر را که عبارت از همان پیرمرد سید بوده باشد با دو نفر سوار نظام با سر نیزه از وسط خیابان می‌آوردند در هر ده قدم پنج وشش نفر ژاندارم ایست داده همان دو نفر سوار نظام راپورت میدادند تا در ساعت ۱ نصف شب آورده بمدیر مسافرخانه اطمینان تحویل دادند تا صبح از آنجا ما را دوباره برده استنطاق نمایند صبح هنوز ازخواب بیدار نشده بودیم که دیدیم جار کشیده شده که حکومت نظامی ملغا شد.

آزاد مسافر مراغه

تلگراف از طهران

فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل فرقه دموکرات آذربایجان را صمیمانه تبریک امیدواریم در پیشرفت اصول دموکرات حقیقی ایران مخصوصا آذربایجان که همواره پرچمدار آزادی و استقلال ایران بوده است خدمات شایانی بنمایند از طرف عده آذربایجانیان میبی نوری پور احمدیان علی اصغر

آذرشهر

خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان آقای پیشه وری تبریز عموم اهالی آذرشهر با شوق زایدالوصف تاسیس آن فرقه محبوب را که آرزوی دیرینه آذربایجان است با صمیم قلب تبریک عرض میکنند از طرف اهالی حسین قلی قاسمی قادر فتحی حبیب فتحی اسماعیل توکلی

مراغه

۱- ربیع کبیری کارمند کشور ۲- سیفعلی وثوق مالک ۳- مددیان تاجر و مالک ۴- حمید احمدی مالک ۵- محمد اجلالی مالک ۶- اسرائیل مادیروسیان تاجر و محصل خشکبار ۷- کسمائی شهردار مراغه ۸- مصداقی اصناف ۹- کریمیان کارمند دارائی ۱۰- علیقلی مقدم مالک ۱۱- قادر مقدم مالک ۱۲- حیدر وثوق کارمند دارائی ۱۳- امین مراغی مالک ۱٤- سلیمان مقدم مالک ۱۵- یدالله افشار مالک ۱۶ یوسف ناصر مالک و زارع ۱۷- سید اسمعیل مدیر کتابفروشی سلیمان ۱۸- ورژ نظریان نجار ۱۹- مجید متکلمی کارمند انجمن ۲۰- هاشم احمدیان اصناف ۲۱- احمد الهکی اصناف ۲۲- اسلام نانوائی نانوا ۲۳- قربانعلی گاراج گاراجی ۲٤ احد دقیق فهم گاراجی ۲۵- اکبر ایرانزاد نانوا ۲۶- اصغر نوروزی سیگارچی ۲۷- حسین واعظی اصناف ۲۸- حیدر لیلائی خیاط ۲۹- مشهدی حمید خاملی کارمند دارائی ۳۰- رحیم رهبر کارمند دارائی ۳۱- قدرت اله مالک ۳۲- نصراله قهرمانی مالک ۳۳- کریم پروین کارمند دارائی ۳٤- عزیز یوسف پور « « ۳۵- اسداله پیش‌آهنگی « « ۳۶- مهدی نعیمی کارمند دارائی ۳۷- جعفر رجب پور کارمند دارائی ۳۸- فتح اله شریفی کارمند دارائی ۳۹- فریدون بالداسریان « « ۴۰- حمید مشاور کارمند دارائی ۴۱ نصرت اله یوسف زاده « « ۴۲- حمید فرخ زاد کارمند دارائی ۴۳- امیر احمد اصلی « « ۴۴- حبیب مسگریه کارمند دارائی ۴۵- بیوک ضیاء کارمند دارائی ۴۶- طاطاوس هارطونیان تاجر ۴۷- الساندر بادالیان مالک و زارع ۴۸- مصاف رستمیان کارمند تجار.

تلگراف تبریک

شبستر

خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان رونوشت خاورنو بمناسبت تاسیس و تشکیل فرقه دموکرات آذربایجان نخستین هدف و مرام آن ناجی ایران و مخصوصا آذربایجان است صمیمانه تبریک عرض نموده وموفقیت آن فرقه مقدس را از درگاه خداوند متعال خواستاریم ازطرف اهالی اوزاق و اتراب صادقی حافظی عبداله طهماسبی بهرام اصفی علی جهانگیری ملله اصلانخانی عباس وطنی عباس سلطانی سیفعلی ابراهیم کیقبادی محمد

www.iran-archive.com

مکتوبلار و تلگراف واسطه سیله اطرافدان عضویت تقاضاسی ایدنلر

فرقه دموکرات آذربایجان

آقایان پیشه‌وری و رفیعی نظام‌الدوله

تمام برادران کرد شما باقلی صلو از عشق سرشار میهن پرستی تشکیل و تأسیس فرقه دموکرات آذربایجان را که آوازه آن در ساعت ۹ بعد از ظهر بمهاباد وسید احساسات و تبریکات خود را ابراز و از این تاریخ درب سعادت و خوشبختی را بروی تمام افراد آذربایجان باز می‌بینم و بدینوسیله با نهایت افتخار وسینه صاف مرام مقدس آن فرقه دموکرات و آزادیخواه را تبریک می گوئیم وحاضر هستیم تاآخرین قطره خون از این آرمان که دنیای جدید و نسیم آزادی را بروی کلیه فرق و برادران آذربایجانی باز میکند دفاع و فولا و عملا وجاناً ومالاً درپیشرفت مرام مقدس آزادیخواه شریک و سهیم واطمینان میدهیم پشتیبان بازوی آن خواهیم بود و بوصول این بشارت مسرت بخش تا صبح پنجشنبه مراسم مبینک وجشن و چراغانی عمومی در تمام مهاباد و حومه آن برپا شد. ازطرف بیست هزار نفر حزب دموکرات کرد محمد یاهو

۲

هیئت فرقه مقدس دموکرات آذربایجان - جناب آقای قاضی محمد در اینموقع که فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل وتأسیس یافته موشختانه جناب آقای قاضی محمد که در تبریز تشریف دارند برای تشریک مساعی و پیشرفت مرام آن فرقه بسمت نمایندگی عموم اکراد بااختیار تام معرفی مینمائیم ازطرف بیست هزار نفر حزب دموکرات کرد محمد یاهو

۳

چهارراه فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان امضا کنندگان زیر بتشکیل فرقه دموکرات آذربایجان تبریک گفته و استقبال مینمایند وامیدوارند آن فرقه در راه استقلال ایران و ترقی سامان آذربایجان کوشش بیشتری بخرج داده و موجب خوشبختی این ملت بشود زنده باد فرقه دموکرات آذربایجان - زنده باد ایران مستقل و فرقه مشعل‌دار ترقی آذربایجان.

ایلخانی ملاح - نانوس کشیش - مجله کارمند کارخانه - قاضی جهانی نماینده مطبوعات - حسین وصالی کارمند کارخانه - محی‌الدین ناسوتی تاجر - ابراهیم ذبیحه ملاح - مهندس کوشش رئیس کارخانه - حسین هوشمند رئیس حسابداری کارخانه - محمودعلی فروغ بازرس کارخانه - علی اکبر فرزانه متصدی حسابداری دارائی - مصطفی دارائی

اهر

چهار راه فردوسی - آقای پیشه‌وری و رفیعی فرقه دموکرات آذربایجان این جانب تیمور جوان‌مردی ساکن اهر بیانیه را خوانده از صمیم قلب این مرام مقدس را تبریک گفته و سعادت فرقه دموکرات آذربایجان را ازخداوند خواهانم. تیمور جوان

۲

خیابان فردوسی - فرقه دموکرات آذربایجان - ما امضا کنندگان کشایش فرقه دموکرات را تبریک عرض کرده نجات ملت ایران مخصوصاً آذربایجان هلاکت زده را از نور مقدس آن مرام و تشکیلات پاک امیدوارم.

غلام علی حسینی پسر قبله علی علی اوده - مشهدی علی علی‌بنا - قربانی - عباسعلی - بهمنی - حسن‌بیوه - فرض‌علی قلی زاده - حسن عاشقی - یدالله رضا بنائی - شیرین حضرتی محمود علی ایمانی زاده عبدالله هست نیا مشهدی رحیم صابربلی حسن قهرمانی احمد آقا عدیل وزم اهر حسن محمد علی مشهدی حبیب اسد اوغلی بدایت

۳

خیابان فردوسی - فرقه دموکرات آذربایجان مازاوغین اوصلاران باصمیم قلب تشکیل فرقه دموکرات رانهنیت گفته استحکام بنای آن مرام پاک را در نجات این ملت ستمدیده خواستاریم میر هاشم شیرین دل محمود سیف له اسدالله علی نصیر اسکندر اسماعیل صمد فتح له علی کربلای ملامهدی قدیم رستمی ملا محمدعلی خاموش حسین عباس حسین رنگ ملکی آقا محمدعلی قربان پور علی بهاری بابرام اسدالله دخت بیک کشی سادات قلی وله ولی پنجعلی صیب قربان مهدی قلی حسن بیک لو پسر محمدحسین حسین جوادو محرم علی پرویزی

۴

خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان ما امضا کنندگان ذیل بدین وسیله افتتاح تشکیل فرقه دموکرات را تبریک گفته باصمیم قلب حاضریم به فرقه دموکرات آذربایجان پشتیبانی نمائیم آقای امیری - آقای مشهدی علی اکبر امیری - عزیزی - قوچ علی - عبدالله الف - صفرا کبری - خانم زارع - اختر زکی - علی اکبر زاده - غلام عزیزیان پورور - عباسوف اسدالله بخت غفار زاده رستمی

عجب‌شیر

توسط آقایان نظام‌الدوله رفیعی و پیشه‌وری - دفتر موقتی دموکرات آذربایجان با انتشار بیانیه فرقه دموکرات در تبریز محل دیزجرود عموم اهالی تبریک گفته وموفقیت را از خداوند خواهانند و اینجانب شعبه فرقه در تبریز که مرکز دیزجرود است تشکیل دادم. جلیل تبریزی

۲

فرقه دموکرات آذربایجان با کمال تشکر از تشکیلات فرقه دموکراتی آذربایجان باصمیم قلب تبریک وشادباش عرض مینمائیم واینجانبان باجدیت و شعف تمام مشغول تشکیل فرقه دموکرات دیزجرود هستیم. تقی رضائی مهدیقلی بصیرپور خرده مالکین حبیب ذاکری دامپزشک - محمود حکیم‌زاده پزشکیار احمد شجاعی دوا فروش - احمدالهاشمی تاجر و حسین الهاشمی تاجر - محمد مرندی اصناف - حسن مرندی اصناف غلام حسین عظیمی اصناف - مسیب سیدی اصناف - یوک صمصامی خرده مالک - صوات بگلی

ماکو

حزب دموکرات آذربایجان این جانبان رهایی محال کجله لاتوارسی کنار و نلاک وتوابع بیانیه را خوانده و مستحضر شدیم تبریک مینمائیم از طرف هفت هزار نفر رهایی قراه نلاک نلاک سفلی حاجی قلو عبدالعلی کندی قوچ کندی عزیز کندی ترش آب قورشاقلو ایلانسالی دیوان خانه حسن کندی اونا کند مشدی قشلاق کجله محسوب محمود پور شیر زاد اسمعیل کربلائی شکور علی مشهدی بابا حسن ولائی سلمان امیر قولقار حیدر حسین حبیب جعفر علی عزیز قنبر حسن‌ولی مشهدی مصیب فرامرز مشهدی یوسف مشهدی تیمور کامل مشهدی عمراه مشهدی سیف علی محمد محمد حسین بابا

ماکو

حزب دموکرات آذربایجان این جانبان اهالی سه‌چشمه بیانیه را خوانده و مستحضر شدیم تقاضای عضویت و تشکیل آنرا خواستاریم و تبریک می گوئیم ازطرف هفتصد نفر حاجی علی جعفری - حاجی مرتضی دیری - ملا حسین باقری - مشهدی حسن جلال‌پور هاشم توفیقی - رضا قلی - یعقوب‌تقی زاده - حاجی عبدالحمید عطاری - عبدالله سلیمان نژاد - محمد مشهدی محمد - حسن فولادی - مشهدی ابراهیم کریم زادگان - جلیل نعیم پور - کربلائی علی عباس - رمضان ابوذری - مشهدی حسن شرف زاده - اسمعیل کریمی عبدالعلی مقدس - محمد علی - احمد قصابی - احمد محمد حیدری - ولی عطاری - میرعباس نوری - کربلائی علی صادقی - یوسف حیدر پور - اکبر مختاری - خلیل ولی زاده - محمد تروتی - محرم رضائی - جعفر صادق شریف‌پور - حاجی الهوبردی حضری کربلائی الیاس - عباس علی زاده - حاجی محمد خلیل‌زاده - مشهدی عباس عربی - حسن علی رستم پور مشهدی تقی کواکب - محمد علی رستم پور حیدرخادمی - مشهدی عبادالله - امامعلی واثقی - مشهدی خورشید - غلام‌حسین ماکوئی - حیدر انرالی - عبدالله ساعد حیدر کربلائی عبدالعلی زارع - پاشا ولد رضا - مشهدی حبیب حقیقت - شیر خان نامی - حیدر جلیل زاد - مشهدی عبدالله سلیمانی - مشهدی لطف علی عبدالله اکسیر - مشهدی صمد محمد زاده - قلی صالحی - مشهدی اکبر حقیقی - مجید نظری - مشهدی مختار باوقر - دیش‌الله سنگدار - داداش‌رمانی کربلائی بیت الله عظیم زاده - عیسی قصابی - یوسف علی حسن مهدی قصابی بهلول آقا - جلیل علی جلیل‌پور کربلائی محمد رضا شریف - مشهدی علی تقی زاده - حسین غلام رضا کریم خانی - مشهدی قربان علی - علی ولد اکبرعلی کربلائی نجف محمد - کربلائی رضا مهدی برزگری - غلام رضا عبدالله - مشهدی صمد رضا اصغر قراعینی - جمشید زارع - حیدر - کربلائی خلیل

خوی

۱ — مویه ماکوئی - مویه ماکوئی - چهرانی - احوان شهری ریاضی - بخش علی ابتهال - صادقی - آخوندزاده - بشیه - آقای مه‌ش‌چهانبانی - آقای حکیم‌زاده - علائی - مراد زاده - سلطان‌زاده - بیان ما لو - میوه خواه - فتحی - پاشاپور - لطفی - شریفی هاشم زاده - میرزا مهدی - شبستانی - مشهدی تقی رنجی - مستوفی زاد - جان یار چای فروش - دانش - طایفه قلعه بیگی - اسلام زاد - فرخدم - لطفی پور - نیک خواه - علی خوئی - تقی خالی - دانش - ابراهیم زاده - تنهائی زرگر - زاد فتحی - موزن زاده — مظلومی - حکیمی - حکیمی بیانی — سپهرانی مظلومی - میراب قنبر پور - رستمی - آقا نژاد علی - ابوالحسن‌زاده تقی زاده - لطف‌الله زاده - اردوبادی - جبارزاده - چارفت‌چی - حبشی - هدایت خواه - زین سار - کفاش‌زاده - اصغری قلی زاده - عارفی - جواد زاده - مویه واحدی - نفقات - عاصمی - جوادیان - عزیز نژاد - دوزچی زاده - امکانی — سیدطاهری - فروتن - بهجت زینال‌پور قاسملو - حاجی عیقلی - آقا علی‌زاده علی زاده - اسکندرلو - فرامرزی — میزانی - علی باری - قاسملو - حاجی عیقلی حاجی زاده - جعفر علی‌لو — ابراهیم ملا جباری - ذاکری - رضالو حبیبی - حسینی - حسین کوهکمری - عبدالله - ملا ابراهیم - زینال - مراد علی باری - عبدالله زاده - قلی حمزه‌لو حاجی علی - اصغر - ابوالقاسم - آدی مگوزل - فتح الهی - توسلی - حاتمی تقی زاده - رضا پور - حاجی ایول لو حسن پور - میرزاجانی - ولی زاده — عباسی‌پور - پهلوان زاده - حسین پور خیری - کریمی - پاشا زاده - حاجی علی محمد پور - قهرمانلو - خاک پور عباس عنت دوست - رضازاد - اوجاق قلی - قدرتی - حسین کوهکمری — سپهرچی - شریف جان زاده - تهمتی میدانی - وفائی - قلی زاد - تقی زاده ابراهیم زاده - حاجی علی قلی لو — حسین خادم - حسین سرانلو - غلامزاده کشاورزی

ماکو

توسط آقای پیشه‌وری فرقه دموکرات آذربایجان خلیل نژاد توابائی رضالو قمرلو حاجی آقا زاده فراهانی مقدم فراهانی محمود پور برزگریاری مرتضوی حبیب معصومی کوه کمری زین العابدین آقا بابائی البوردی آقا زاده ملا جباری حبیبی ظهیر امامدار یوسف نوعی ملازده قمرلو خلیل اوغلی سلیمی ولی نژاد محمود زارع نظری صفی کوکمری حکیم زاده قنبر کریم‌زاده جعفر علی‌لو دادخواه نوای امنا نژاد علیزاده سلم پور علی زاده فیروتی طبری مختاری غفاری دلماچه طایفه حسن علی الیاس زاده شکوهی رستم پور سعیدی سعید زاد پیربوسفی دشمن‌لو رستم پور استران لو داوائی غفاوزاده حسین کوکمری شکرزاده هایری رضا زاده قلی زاده صیاد پور تقی پور حضرتقلی لو اوزاز الو علیباری اوزالو ارزش‌لو عصری شرافت مواه یوسف‌زاد بصیری‌باری قلی زاده فتح‌الله رجب زاده اسد پور مسلم‌زاده دیاذیه تقی زاده جعفر زاد قوائی واعظ زاده جعفرخانی محمدزاده چوبدار سیف الله زاده محمدی بابا زاده جعفر زاده رحیم لو جعفر زاده رمضان زاده دستگیر موسوی اشرفی امان‌لو سجاد موسوی زرگرزاده سا ری اسماعیل زاده محمدلو رجبی بلا کش موسوی زنوزی موسن زاده و دویست امضای دیگر

www.iran-archive.com

AZOH

آذربایجان | شماره ۳ دوره دوم | ۱۲ سپتامبر ۱۹۴۵ | صفحه ٤

حق خود مختاری یك حق طبیعی است

بقیه از صفحه اول

ساخت مخصوصاً وقتی که اداره امور کشور در دست حکومتی باشد که اساساً جنبه ملی نداشته و بر آن ملت ها تحمیل شده باشد.

یك چنین حکومتی برای اداره ملت‌های قلمرو خویش چاره‌ای جز توسل بزور و محو آثار آزادی و تقاضاهای آن ملت‌ها نخواهد داشت. بدیهی است که با این ترتیب البته اداره امور کشور امکان‌ناپذیر خواهد شد و در شرایط کنونی تحولات سیاسی جهان یك چنین حکومتی قادر بادامه حیات نخواهد بود ومحکوم به سقوط و زوال است.

حق خودمختاری یا داشتن اختیارات قانونی برای اداره امور داخلی قسمتی از یك کشور که دارای آداب ورسوم و زبان و تفاوت‌های دیگری است، حقی نیست که ملت‌ها بطور غیرطبیعی و صرفاً روی هوی و هوس بدست آورده باشند بلکه نتیجه منطقی تحولات سیاسی واجتماعی ملت‌هاست و روی احتیاجات روزافزون آنها بوجود آمده و اینك مورد قبول کلیه مشورت های بین‌المللی قرار گرفته است.

اصل خودمختاری برخلاف تصور غلط عده‌ای بهیچوجه مناسبتی باتجزیه ندارد اگر ملتی روی اصل خودمختاری اداره شود وازهرگونه سعادتی برخوردار باشد بهتر میتواند روابط صمیمانه خود را باحکومت مرکزی محکم نگهدارد

برای اثبات این مسئله اجتماعی و سیاسی کافی است که نظری بوضع اداره کشورهائی مانند سویس، کشورهای متحد آمریکا وجمهوری شوروی سوسیالیستی انداخته شود و طرز اداره امور داخلی هریك ازاین کشورها یا جمهوری ها در نظر گرفته شود. تاریخ نشان میدهد ملت‌هائی که زودتر فکر استفاده از حق خود مختاری افتاده‌اند زودتر موفق بتحکیم اساس موجودیت خود و سایرقسمت‌های آن کشور گردیده‌اند و در برابر حوادث بزرك جهانی کو چکترین خللی در اساس موجودیت آنان روی نداده است.

امروز ملت آذربایجان مصمم است از راهی که ملت‌های مترقی جهان پیش رفته و به‌مقصد رسیده‌اند، پیروی نماید و فرزندان غیور ملت‌ما مصمم در راهی که پیش گرفته‌اند و بدون کمترین تردید به‌سعادت نسل‌های آینده مردم آذربایجان منتهی خواهد شد، پیش روند وهرگونه مانعی را در سر راه پرافتخار خود ازبین‌بردارند.

خوشبختانه این حق را قانون اساسی برای ما بوسیله انجمن های ایالتی و ولایتی تأمین کرده است.

اعلان

گلن شدیه گونیندن آذربایجان ایکی صفحه‌ده گونده‌لیك نشر ایدیله‌جکدر

تلگرافات تبریك

خوی

فرقه دموکرات آقای پیشه‌وری اعضاء وارد ۱۳ ماه بشرح ذیل

هاشمی جمشیدی افتخار سروش عظیمی گرگانی امامی یزدانی سعیدی برومند ضیاء آذری شکرالله زاده نیك مرام شیرشام وکیلی فتحی آتش بیات ماکو محمد علی دانش سید کاتب زاده دستیار عبدالله زاده صادقی قربان زاده آزادی ماکوئی آقازاده ختمی خیامی حسین حقیقی مقدم غلام علی دوشتی اصغر پر فکر معانی غلام نزد ایروانی نجفی اطهاری ماجدی کاسبی سیفی حکم آبادی شریف‌زاده گان قره باغی زاده میرابی ملاهیمی لو زینال زاده محمود نژاد طهیری ختمی جلیل‌زاده شمسی سلطان زاده راشدی رحیمی مهدی میرزا باقر بیات ماکو علی امین الله حمید غفار جهانجوی مختار قاوسی از طرف

ماکو

حزب دموکرات آذربایجان روز پنجشنبه ۱۵ شهریور داوطلب فرقه دموکرات آذربایجان از اهالی شهر ماکو و اطراف در حدود سه هزار نفر در میتینك و جشن تشکیل فرقه شرکت کرده و پس از میتینك وشرح بیانیه فرقه شرکت کنندگان از صمیم قلب تشکیل این فرقه را تبریك و آمادگی خود را برای اجرای مرام نامه آن با ابراز شادی و صدای زنده باد فرقه دموکرات آذربایجان اظهار داشتند از طرف شرکت کنندگان در میتینك وجشن مراغه‌ای تیموری حاجی میرمحسن موسوی علی داداش خانی اسدالله طاهری علی اصغر پیش نماز زاده.

ماکو

حزب دموکرات آذربایجان این جانبان رعایای محال چای بیانیه را خوانده و مستحضر شدیم تقاضای عضو یت وتشکیل آنرا خواستاریم و تبریك میگوئیم ازطرف پنجهزارنفر رعایای قراه شوط بورماك قارقولاق قره‌اماغ بولاگلدی مرادلو گدار عظیم کندی قورداول ازن فتاح خوك بیان چولی دیزج شیخ نجف معمامی حبیب حسن و هادی مشهدی یوسف حامی عزیز حسن زاده محمد علیزاده مشهدی‌رضا حسن زاده مشهدی علی فراز حاجی عیسی کریم کربلای عزیز عباس‌قلی مصطفی زاده میر هادی محمد شوط محمد شیخ جانلو محمد قلی رحیم‌ولی قلی زاده حسن علی میرجعفر محمدی استاد صمد عالی احمد دادگر مشهدی علی زاده

خوی

تبریز توسط آقای پیشه‌وری فرقه دموکرات. بیانیه ۱۲-۶-۲٤ که مشعر به یازده فقره شعار بود زیارت و مورد تقدیر واقع با کمال صمیمیت امضا کنندگان ذیل باآقایان مؤسسین مرکزی تبریز هم‌صدا و موافقت و همکاری خود را بدین وسیله اعلام اسامی داوطلبین بایست تقدیم خواهد شد از طرف مالکین نویدماکوئی — محمدقلی شهیدی آتش‌بیات ازطرف تجار علی‌اصغر اخوان محمد علی آقا زاده از طرف صنف بزاز اسمعیل چیت فروش از طرف خرازی‌ها قاسم علی زادگان علی آخوند زاده از طرف صنف بقال میری موسوی غلام ترابی از طرف صنف قصاب علی اشرف اسمعیل قره‌جه‌داغی از طرف صنف سمساران جمشید حکیمی از طرف صنف کارگران سلمان بداله فتحی مراد علی از طرف روشنفکران یحیی‌آقائی از طرف پاوان تورات فتحی زرین‌تاج فتحی از طرف‌صنف دارو فروشان اسداله شمسی قاسم‌علی زادگان از طرف صنف بنکداران میرزا آقا لطف‌محمود ملکی ازطرف جبهه آزادی حسن عیدانی عباس جمشیدی یزدانی عباس علی صباغی دکتر علائی رابط جبهه آزادی عبدا لحمید هاشمی امضاهای فوق گواهی میشود رئیس انجمن شهرداری پیاز فتحی

اردبیل

چهار راه فردوسی جنب مطب دکتر حاجی علیلو دفتر موقتی فرقه دموکرات آذربایجان توسط آقای پیشه‌وری هیئت موسسه فرقه دموکرا تیك آذربایجان رونوشت نامه جودت اردبیل اتحادیه‌رانندگان ولایتی اردبیل تشکیل فرقه دموکرات را به عموم علاقمندان خود مختاری ملت اساسی آذربایجان تبریك گفته وبا تمام‌پیروی خود تا آخرین قطره خون از این مرام مقدس پشتیبانی و در پیشرفت آن جانفشانی خواهد نمود

مسئول کمیته اتحادیه رانندگان اردبیل

محمدی ولد

ماکو

حزب دموکرات آذربایجان این جانبان رعایای محال به‌بیك بیانیه را خوانده و مستحضر شدیم تقاضای عضو یت و تشکیل آنرا خواستاریم وتبریك میگوئیم از طرف دو هزار نفر اهالی قراه مشهدی کندی علی مردان داش کسن بای‌طلش عباس کندی محمد آقاحسین کندی قزل قرقوار قیزخاچلو محمد صلاح و قریه عرضات مشهدی مصطفی رستمی ستار اصغری عزیزعیسی نادر یوسف غفار عزیز ابراهیم علی عباس حبیب سلیمان نعمت الله ابراهیم تقی مرتضی سعیدالله هیت محمدعباس قلی عزیز طیب یوسف علی شجاع جبار سلیمان‌حاجی‌حسین یعقوب حاجی محمود بابرامعلی صادق حیدر علی امین عیسی

قزوین

چهار راه فردوسی جنب مطب دکتر حاجی علیلو دفتر موقتی فرقه دموکرات آذربایجان ما آذربایجانی های ساکن قزوین بیانیه آن فرقه را مطالعه و مورد پسند عموم اهالی گر دید و امضاء کنندگان زیر تبریك میگوئیم و در تشکیل آن فرقه شرکت میخواهیم و مراسله مفصل ارسال خواهد شد صمد نعمت زاده اسمعیل آذری صادق احمدی علی نقی زاده تقی‌خامنه محمد محمدزاده خامنه اسمعیل بادصبا حسین‌قلی نیکجو و خامنه عباس‌قادری خامنه رجب غفارپور احمد شوروهیده کریم سامکی مرتضی‌زاده مالك‌احمد زرخش هادی آذور غدیر فیروز سلمان رضا زاده یدالله نبائی رحیم فتاح رحمان جعفر محمد زاده خامنه حسین خامنه بهمن شمالی احمد قازنلی غلامعلی کشتاری خان میرزا بدر حنا گر جبار محمد زاده تقی حسین زاده اسدالله محمدزاده امروزی مهر اکبر بارکش زین‌العابدین شوروهیده اسرا فیل اسرافیل‌زاده مختار اسکوئی فرش علی هاتوند احمد قزوینی کریم‌هلال کریم علی قزوینی حمزه دانیائی اسد الله پناه‌کار مشهدی‌کاظم جاقی تبریزی رضا گل‌چین نورعلی رویدلاب اسرا هیم مهدجو ابراهی علی حقیری‌حاجی بابا بزرك عزیز محمود نژاد یعقوب عباس

اخطار

تالیه وسایل چاپ این‌روزنامه از روز شنبه بطور یومیه در دوصفحه چاپ خواهد شد

آگهی

شماره ۱۸۲۹۹ — ۲٤-۵-۲۰

اداره کل باربری راه

در پیرو آگهی شماره ۹٦٤۰ مورخ ۱۹-۳-۲٤ راجع باینکه ازاول مرداد ماه ۱۳۲٤ کلیه بارکشهائیکه در کشور کار میکنند باید دارای پروانه آزاد باشند و آگهی شماره ۱۵۰۵۵ مورخ ۲٤-٤-۲٤ که ازنظر مساعدت بمالکین بارکشها تاریخ‌قبول درخواستهای پروانه آزاد درتهران تا ۱۵ مرداد و در شهرستانها تا ۲۰ مرداد تمدید گردید بدینوسیله برای آخرین مرتبه باستحضار عموم صاحبان کامیونهای باری در کشور میرساند که اداره کل باربری راه از لحاظ ارفاق وکمك باین قبیل اشخاص تاریخ قبول درخواست‌های پروانه آزاد را تاآخر مردادماه ۱۳۲٤ تمدید نموده و کلیه تقاضاهائیکه تا تاریخ فوق باداره باربری راه برسد از پرداخت جریمه تأخیر و حق انحصار گذشته معاف خواهند بود.

از تاریخ اول شهریور ماه ۱۳۲٤ بیمد بارکشهائیکه دارای‌پروانه آزاد نباشند علاوه برآنکه جرایم معینه در دستور شماره (۳) ازمالکین آنها گرفته میشود حق انحصار ماهیانه نیز بقرار ماهی پانصد ریال بر طبق آئین‌نامه شماره ۱۷-۱۸۹ مورخ ۷-۸-۲۳ از اول شهریور ماه ۱۳۲٤ ازآنها دریافت خواهد گردید.

بارکشهائیکه بعلت نداشتن لاستیك یا تعمیر موتور یاعلل دیگراز اول شهریور ماه ۱۳۲٤ اجباراً موقوف میباشند مالکین آنها موظفند مراتب را کتباً باداره کل باربری راه باذکرعلت وتاریخ‌کارازی که بارکش در آنجا متوقف است اطلاع دهند در غیر اینصورت مشمول جرایم معینه در این آگهی خواهند گردید.

مدیرکل باربری راه

آخرین اخبار کشور

در شاهی کارگران حافظ امنیت کشور را بعهده گرفته اند

کارگران شاهی مازندران براثر توطئه ارتجاع بادادن چند نفر قربانی برمحالفین خود فائق آمده بعلت فرار قوای ژاندارم و نبودن مأمورین انتظامی هفتصدنفرشان بنوبت شب و روز در شهر پاس میدهند و حفظ امنیت شهر را بعهده گرفته اند حتی‌اینکه کارگران را غارتگر شهادمی‌پندارند قطعاازشنیدن‌این خبر منفعل خواهندشد

قوای ژاندارمه بارهبری افسران فراری کنند فاوس را اشغال کرده بسوی گرگان پیش‌میروند

ترکمن‌ها بسر کردگی سرهنك؟ توالی بنابخبری کنید فاوس را اشغال کرده چند نفر از مأمورین دولتی را بسزای خود رسانده اند والان بسوی گرگان پیش میروند ازچار افسران جوان ازسران ارتش دور بروزتوسعه یافته برعده فراریان‌افزوده میشوداخیراً سر کرد ثقائی - سرهنك آذر - سروان وسدی اعتماد - سروان پزشکپور وچند نفر دیگرهم‌فرار کرده بافسران‌فراری کنید فاوس ملحق شده‌اند

مقدمات خفه کردن ملت را حکومت مرکزی فراهم میکند ابتدا زبان ملت را قطع میکنند

درطی چند روزاخیر روزنامجات آزادیخواه آژیر - رزم - مردم - شهباز - دماوند - رهبر - ظفر - ایران ما - فرمان - نجات ایران - نبرد - علی بابا متناوباً از طرف حکومت نظامی مرکز توقیف شده اند ادامه این رویه بر خشم و غضب ملت افزوده حقوق دقایقی را که حکومت مرکزی ازروبرو شدن با آن هراسناك است تشریح می کند. ملت آذربایجان بانفرت‌وانزجار باین اعمال مخالف قانون مینگرد

آخرین اخبار خارجه

ایتالیا

دولت ژنرال فرانکو که خود را باشکست کامل مواجه میبیند با چهره معصومانه‌میخواهدازدولت‌شوروی تقاضا عفو بکند بنا بر این بوسیله هیئتی با مسکو داخل مذاکره شده وسایلی فراهم میکند که شوروی بر گناهان آن قلم عفو بکشد

ژاپن

پربروز ساعت‌هشت ارتش‌امریکا درحالیکه ژنرال ماك ارتودوراس‌آن قرار گرفته بود به توکیو وارد شد بلا فاصله پرچمی را که موقع حمله ژاپون برفرازقصررئیس جمهورامریکا نصب شده بود به بالای سفارت امریکا نصب گردید.

فرانسه

احزاب‌دست‌چپ‌فرانسه براقدامات اخیر ژنرال دگل که درحق انتخابات اتخاذکرده شدیداً اعتراض نموده‌اند گر شده‌اند که‌اگر روبه خودوا تغییر ندهد و برا نماینده ارتجاع خواهد شناخت وممکن است معزول‌شود

لندن

اولین جلسه وزیران خارجه دول پنجگانه ممکن است این‌هفته دولندن منعقد شود.

www.iran-archive.com

AZOH

شماره ٤ دوره دوم

آذربایجان

یکشنبه ۲۵ شهریورماه ۱۳۲٤

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

صفحه ۴

امنیت بالای همه

مکرر نوشته‌ایم که یکی از کارهای فوری و جدی حزب ما مبارزه شدید با هرج و مرج و شلوغی است فرق نمیکند بهم زننده آرامش خواه فرد عادی باشد خواه مأمور دولت برای ما مساوی است ما بدون استثناء این قبیل اشخاص را مضر تشخیص داده‌ایم و هر قدر زورمان برسد و وسیله داشته باشیم برای جلوگیری از عملیات آنها خواهیم کوشید.

شنیده‌ایم در این اواخر گروهی با عناوین گوناگون در خانه‌های مردم را کوبیده با تهدید پول میگیرند در این خصوص یک شکایت‌نامه بالابلندی نیز باداره ما رسیده است ما دلمان میخواست پیش از اینکه اسامی اشخاص در این روزنامه نوشته شود خودشان از این کار خطرناک دست کشیده بی کار خود بروند و نیز آرزو میکردیم شهربانی مخصوصاً کلانتری‌ها در تعقیب این عناصر فاسد و نایاب کوتاهی ننمایند.

آقایان مأمورین شهربانی باید بدانند که مردم ناظر اعمال و رفتار آنها هستند دزد، جیب‌بر و چاقوکش را با ضمانت مستخلص کرده دوباره سر مردم فرستادن بضرر آنها تمام میشود و عرضه و آبروی آنها را میبرد.

میگویند بعضی از مأمورین شهربانی خود شریک دزد و یار غافله هستند خدا کند این صحیح نباشد.

ما نمیدانیم در شهر مأمورین ژاندارم برای چه خوبست چرا آنها باید در خیابان تظاهر بکنند و چرا همه مأمورین شهربانی و دژبانی فقط در خیابان ستارخان آنهم عصرها بقول مردم پوز میدهند. این پهلوان نته‌ها با این تبختر و تفرعن چرا جلو چهار نفر ولگرد را نمیگیرند با وجود اینها چطور ممکن است چند نفر ولگرد و بی‌همه چیز میتوانند درب خانه‌های مردم را کوبیده باج سبیل بگیرند مگر اینکه بگوئیم خود آقایان تعمد دارند.

ما باور نمیکنیم ولی شنیده‌ایم بعضی از کلانتریها بمردم گفته‌اند بروید یک جوری کنار بیائید و چند نفر دیگر را گویا پس از گرفتاری مرخص کرده اند.

ما معنی این حرکت زشت را میفهمیم و آرزو میکنیم آقایان مأمورین دولت از نقشه‌های شومی که در شهرستانهای دیگر باری شده است در آذربایجان چشم بپوشند. با این بهانه‌ها اقلا در تبریز و سایر شهرهای آذربایجان نمیتوانند برای خودسری و مطلق‌العنانی بهانه بدست بیاورند دندان طمع را بهتر است بکشند وظایف خود را طوری که لازم است انجام بدهند اگر بنا باشد مأمورین شهربانی در انجام وظایف کوتاهی نموده از عملیات چهار نفر ولگرد چاقوکش جلوگیری نکنند ضررش بخودشان عائد خواهد بود.

ج.

انتخاب کمیته تشکیلات مرکزی
حزب دموکرات آذربایجان

بر حسب دعوتی که قبلا بعمل آمده بود آقایان موسسین حزب دموکرات آذربایجان روز ۲۲ شهریور ساعت ۵ عصر در منزل آقای رفیعی (نظام الدوله) واقعه در ششگلان حضور بهمرسانیده پس از مذاکرات زیاد در اطراف وظایف فوری و فوتی کمیته تشکیلات مرکزی و تهیه وسایل تشکیل کنگره حزب به انتخاب کمیته تشکیلات مرکزی مبادرت کرده در نتیجه نه نفر از آقایان موسسین برای مدتی یکمیته تشکیلات موقتی انتخاب گردیدند و قرار شد اعضای کمیسیون تفتیش و دو نفر نماینده شهرستانهای اردبیل و خوی و ماکو را کمیته تشکیلات مرکزی انتخاب نماید.

تبریک برادرانه

شورای متحده مرکزی کارگران و زحمتکشان کارگران و زحمتکشان آذربایجانی در تشکیل آن نقش مهمی بازی کرده‌اند

بانامه رسمی که از طرف آقایان ابراهیمی و محضری روستا امضاء شده است توسط آقای پیشه‌وری مؤسسین حزب دموکرات آذربایجان را تبریک نموده‌اند.

یک تبریک مهم دیگر

کارگران بندرشاه و دشت ترکمن در جلسه مورخه ۱۸ و ٦ و ۲٤ که علاوه بر کارگران دهقانان بندرشاه و دشت ترکمن نیز در آن حضور پیدا کرده بودند تصمیم گرفته اند فرقه دموکرات آذربایجان را بواسطه تلگراف تبریک نمایند

این تلگراف امروز باداره ما واصل گردیده است تلگراف را آقای مهندس راخته ریاضی امضا کرده‌اند.

کمیته تشکیلات فرقه دموکرات آذربایجان رسماً آقای پیشه‌وری را مامور کرده است در مقابل سازمان نامبرده که رهبر تمام کارگران و زحمتکشان ایران است اظهار تشکر و امتنان نماید.

مهمترین و آخرین اخبار سیاسی جهان

رادیو مسکو - روزنامه پراودا طی مقاله اخیر اظهار داشته است که من بعد دولت اتحاد جماهیر شوروی از راه ساخالین و کره می تواند به دریای آزاد دسترسی داشته باشد و این بزرگترین موفقیتی است که تاکنون نصیب اتحاد جماهیر شوروی گردیده است

رادیو مسکو - رئیس الوزراء فنلاند با معاونش روز جمعه بمسکو وارد گردیده است.

واشنگتن - در ماه آینده هیئتی از جانب دولت فنلاند برای عقد معاهدات اقتصادی بجانب آمریکا اعزام خواهند شد.

رادیو مسکو - دولت فنلاند در شور سوم هم قانون محاکمات مقصرین جنگ را تصویب عنقریب بموقع اجرا خواهد گذاشت

رادیو مسکو - نخست وزیر دولت رومانی با سایر همراهانش روز جمعه مسکو را ترک گفته موقع حرکت اظهار داشته است که در طی ده روزی که در مسکو اقامت داشت از حسن تفاهم دولت شوروی کمال امتنان را دارد

استانبول - روز شنبه نایب السلطنه دولت عراق با کشتی باستانبول وارد و همان روز بوسیله قطار به آنکارا حرکت کرده مهمان رئیس جمهور ترکیه خواهد شد.

لندن - جلسات وزیران خارجه پنج دولت مرتباً منعقد می گردد ولی هنوز در مسائل مورد اختلاف موفقیت حاصل نشده است.

واشنگتن - دولت امریکا موافقت دارد بر اینکه انگلستان برای زمستان آینده از امریکا برای بریتانیا خواربار خریداری کرده حمل نماید برای اداره این عمل هیئتی دولتی تشکیل یافته عنقریب شروع بکار خواهد کرد.

وین - دولت اطریش قرار است راجع بمعادن نفت اطریش که محصول آن سالیانه از یکمیلیون تن تجاوز می‌نماید با دولت اتحاد جماهیر شوروی قراردادی منعقد ساخته در نتیجه محصول معادن را علی السویه با دولت شوروی تقسیم نماید.

آقای هاشمی

نامه شما رسید بسیار متشکریم که روزنامه آذربایجان را با دقت مطالعه کرده ایراد بسیار بجائی گرفته اید این خبر بدون مطالعه از زیر نظر رد شده است ما برای سربازان و افسران فداکار و میهن پرست اورش قائل هستیم و آنها را بهمان نظر که شما نگاه میکنید ما هم نگاه می کنیم خواهشمندیم اگر وقت دارید به اداره تشریف بیاورید با هم موضوع را حل بکنیم.

هیئت تحریریه آذربایجان

درخواست
تبریک و عضویت ماکو

حزب دموکرات ما اهالی قریه صوفی محال قره قوبون تشکیل یافته حزب دموکرات آذربایجان را تبریک میگوئیم میرجعفر میرعلی علی اصغر اسماعیل یعقوب یوسف نبی بابرام قلی خدا کریم قلندر بیوک موسوی بابرام کریم اسداله آقاوردی حقوبردی اسماعیل علی کریم علی عبد کریم قلی علی بابا علی اصغر فتح اله الماسی محمد ابراهیم میرزا علی سلیمان مهدی قاسم بابرام جلیلی صمد بیرونی محمد علی کرم علی حلی حسین لطفعلی ابراهیم عشقعلی محمد علی باشا حاتم قادر قهرمان قهرمانی مهرعلی کرم علی وادش مولا قلی رضا علی حسین قادر امید علی علی پناه آقاوردی حبیب فیض اله علی تقی نجف سلیم هادی کریم بداقلو محمد رحمان علی قنبر سلطان علی محمد حسین علی نظر محرم احمد خداوردی حسن شیرین ایمان غفار خلیل شیرمحمد علی تاروردی رضا آقاوردی خدا کریم فرخ علی اوروج محسن علی رحمان بابرام عینعلی مهر علی اسماعیل لطفعلی بدل علی محمد عزیز مهدی حسن قلی صفرعلی بدایت صفرعلی بابرام قلی غیب اله خداقلی عظیم قلی علی وردی الهویردی اجاق وردی الهوردی الهویردی بابرام قلی بابا سلطان علی تاروردی بدایت مراد غفار علی علی کریم حیدر قلی آقاوردی فرج زاده حقوردی الهوردی علی محمد حمزه میرزا مقبله علی بیرونی کرم علی رضا اوجاق قلی میرزا قلی شهریار محسن محمد امان اله حیدر قلی علی قلی محمد فتح اله صفرعلی احمد حسین قلی نصت اله شیرعلی اسماعیل مراد صفر حسین قلی اسماعیل قلی محمد سیفعلی نجفعلی علی عباس چراغعلی حیدرعلی علی علی وردی الهوردی علی اکبر علی وردی کرم محمد قلی ابراهیم محمد قلی عباس امان اله حسین قلی الهوردی حسن قلی طاهر جبال طاهر میرزا محمدعلی باشا امابوردی سلیمان قلی حقوق مراد دلال صادق رضاموسی رضاحسین صفری بابرام محمد عیسی اصغر حقوردی خداوردی علی قلی حیدر قلی نوروز علی مولاوردی نبی حاجی محمد خداقلی احمد قربان علی تیمور عبدلی قهرمان علی تراب سهراب قلی علی حسین حسن قلی جلیل بابرام علی اصغر علی محمد تقی قلی خدامراد فتح اله خدامراد بابرام عظیم عبدمحمود محمود صفر الهوردی مراد آقاوردی شکر علی فیض اله حاتم قدیر زمانت

از طرف هیئت پست هوا نظر

از شماره آینده

از شماره آینده شماره‌های دوازده گانه حزب دموکرات به ترتیب تفسیر خواهند شد خوانندگان خود را به مطالعه آنها دعوت می‌نمائیم.

فرقه دموکرات
آذربایجان

محترماً باز یادآوری مینماید مورخه ۱۲ شهریور ماه ۲٤ منتشره در اهر که مواد دوازده گانه فوق العاده جلب توجه از اینجانب کرده بانهایت علاقه قلبی و ایمان آن ثبات و عقاید شریف بوده آینه آمال و آرمان بی آلایش آن فرقه را تقدیس و بدینوسیله از دور دست ارادت به پیشگاه آن مردان شریف ایرانی دراز کرده موفقیت و پیشرفت یاران را سر صف آمال خود قرار داده و عاجزانه تقاضا داریم بنده را هم جزو وابستگان فرقه قلمداد محسوب دارید.

عباسقلی وثوقی

خوانندگان گرامی

این روزنامه مال شماست بنابراین اگر نقصانی در آن احساس میکنید لطفاً وسائل آنرا مستحضر دارید تا در رفع آن بکوشند.

تذکر

به نویسندگان محترم

از آقایان محترمیکه برای این روزنامه مقاله و یا نامه از سال میدارند تقاضا می گردد مواد ذیل را در نظر بگیرند:

۱. مقالات و نامه‌ها باید در یک طرف کاغذ نوشته گردد

۲. حتی المقدور نویسندگان محترم باید بکوشند تا مقالات ایشان از یک ستون روزنامه تجاوز نکند.

۳. تنها شکایاتی در روزنامه درج ترتیب اثر داده خواهد شد که دلایل و اسناد محکمی را در دسترس اداره بگذارد.

٤. برنامه‌ها و مقالات بدون امضاء ترتیب اثر داده نخواهد شد ولی اداره می‌تواند نام نویسندگان را در صورت تمایل محفوظ نگه دارد.

هیئت تحریریه روزنامه

www.iranarchive.com

AZOH

اردبیل روشنفکرلرینن فرقه‌مزه توجهی

بیانیه اردبیل روشن فکرلری طرفیندن امداده نشر ایدیلوب خلقین رغبتینی قازانمیشدر

آذربایجان آنامزدر!

نامقدس دور آنادوغمادور. ان بیوک محبت بیزده اونادور

دونن کوچه‌لرده و وزولات آذربایجان دموقرات فرقه‌سنین مراجعت نامه‌سی شهرده بیوک بیر هیجان عمله گتیرمشدی. کوچه، بازاردا دسته دسته مراجعت نامه‌نی اوخوماق اوچون توپلانان آداملار آراسندا بیر سوینج، بیر شادلیق حس اولونوردی هامی مراقلا مراجعه نامه‌نی اوخویوردی چون خلقیمیزین ایللردن بری قلبینده اولان بیر چوخ آرزولار او مراجعت نامه‌ده آشکار یازیلمشدی.

هله آخشام اوستی ساعت ٦دا اردبیل اهالیسی طرفیندن تشکیل ویریلن میتینقده داها بو سوینجین جانلی بیر نمونه‌سیدی میتینگده مین نفردن چوخ شهرین تاجر، مالک، اصناف و روشنفکرلری توپلانیشدی ناطقین نطقی دمعالرله توپلانمالارین آلقیشلاری ایله کسیلیردی هامی بیر روح بویوکلیکیله تولاق آسیردی بو دموقرات فرقه‌سینوت تشکیلی ویرنلره تبریک تلغرامی یازماقلا سوونجلریتی بیلدیریلدیلر هامی و تشکیلاتین اطرافینا توپلانماق اوچون تلهسیردیلر چونکه بو فرقه ملتین ایسته‌کلرینی توده‌یر، هامی اونی سویر چونکه او خلقین طلبلرینی و اوومک چرپتلارینی توز شعارلاریندا ترنم ایدیر مثلا شعارلارین بریندا بیله یازیر:

۱ـ ایرانین استقلال وتمامیتی ساخلاماقلا برابر آذربایجان خلقنه داخلی آزادلیق و مدنی مختاریت ویرمه‌لیدر که ایده‌بیلسین اوز اوز فرهنگی بولوندا و آذربایجانین آبادلاشماسی و ترقیسی اوچون عموم مملکتین عادلانه قانونلارینی گوزله‌مکله برابر اوز سرنوشتنی تعیین ائتسین.

اگر ایندیه قدر ایراندا یاشایان آیری‌آیری خلقلره، ملتلره، مملکتین استقلالیتی گوزله‌مکله برابر آیریلقدا مختاریت ویرله‌ایدی، اگر ایندیه قدر ایجازه اولسایدی که خلق اوز سرنوشتنی، اوز ایسته‌گلرینی، آرزولارینی، مدنیتنی، معارفنی اوزی اوز الیله تعیین ایله‌سین او زمان ایندی ایران و اونون آیری‌آیری خلقلری بو گوردوگومز چیخلماز وضعه دوچار اولمازایدی.

اگر بزیم ایالتی و ولایتی انجمنلر بیز اولسیدی خلقین ایشلرینه یتیشیلک اوچون خلقین اوز نماینده‌لری اولسیدی او زمان بیزیمده اولکه‌ده آجلیق و ایشسیزلیک اولمازایدی. شعارلارین بیرینده بیله یازیر:

۲ ـ آذربایجانین ابتدائی مکتبلرینده اوچ کلاسه قدر درسلر فقط آذربایجان دیلینده آپاریلمالی و اوچ کلاسدان یوخاری دولت دیلی اولماق اوزره فارس دیلی‌ده آذربایجان دیلی ایله یاناشا تدریس ایدیلمه‌لیدیر.

آذربایجاندا ملی دارالفنون تشکیلی دموقرات فرقه‌سینین اساسی مقصدلریندن بیریدر.

بیزیم خلقیمیز همیشه ملی حقوقلرینی ساخلاماق اوچون چالیشمش ومبارزه ایتمشدیر. آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مراجعت نامه‌سینده یازیلدیغی کیمی بیزده گرک اوز آنا دلیمزه مالک اولاق و آیدین بیر ایشدیر که همیشه آنادیلی و آنا تربیه‌سی ایله بویوینن بیر اوغول وطنینه و خلقینه صادق اولار آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین ایسته‌کلریندن بیریده بو دور که آذربایجاندا کارخانه‌لر، زاوودلار آچیلسین، ایشسیزلیگدن یاش ویرن اقتصادی بحرانلارین قاباغی آلنسین، شهر و کندلرمز آبادلاشسین، آذربایجانین ملی مدنیتی ترقی ایدیلسین.

بیز بیر ایرانلی اولماقلا برابر هیچ زمان اوز آذربایجانلی‌لیغیمیزدا نظردن قاچیرتماملیق ایستر کارگر، کندلی، مالک، مستخدم، اصناف، تاجر، روشنفکر والاآخر... هامی بو مقدس تورپاقین دوغما اوغلو دور، هامی آذربایجانلیدور هامیمزین دیلمز رسومیمز، آداب وقایدالاریمز بیردور آذربایجان بیزیم آنامزدور اونا گوره بیز تمام اردبیلی قارداشلارمزی بو مقدس یولدا چالیشماق، و دموقرات فرقه‌سینین اطرافینا توپلانیب اوز وطنمزی بو ملی واجتماعی فلاکتدن قورتارماقا دعوت ایدیریک.

اردبیل روشنفکرلری طرفیندن
۲۴-٦-۱۳

ارسباراندان اداره‌مزه مکتوب

آذربایجان
دیموقرات فرقه سینه

بیز ارسبارانین مدنیت و ترقی جهتندن بوتون دنیاده ملتلردن گیریده قالمیش بی سواد کندجیلری ترقی کونشینین پارلاق شالالاری آذربایجان و خصوصا ارسباران محالینا عکس ایتدیرن آذربایجان دموقرات فرقه‌سین قلبا تبریک ایدوب بو فرقه‌نین نه قدر پاک و مقدس اولدوغونی و آذربایجان خلقینین گله‌جک حیاتینین ترقی و انکشافی بوندا گوروروک ایندی بیز دوغونوروک ترقی و مدنیت آنجاق ملتین اوز دیلینده علم و ادبیاتینده دور بودور بیزیم کندلرده بیرسوادلی تاپیلماز و تاپیلان سوادلیلارین سوادیندان استفاده ایده بیلمیریک.

نتیجه بونی هامو تصدیق ایدر که ارسبارانین هر بیر نقطه‌سی دنیانین سیاسی و اقتصادی ترقیاتندان محروم قالیبلار بونین سببی آنجاق آذربایجانین معارف وترقی یوللارینی تیکانلی چپرله کسن بیردسته طهران خاینلریدیر لاکن دیموقرات فرقه‌سی بو خاینلره اوز محکم ومنطقی جواب لارینی ویره‌جک و آذربایجاندا آنا دیلینده بنی مکتب و عرفان اوجاق لارینین آچیلاجاقیندا و آذربایجان خلقی ایری آدیملارلا ایره‌لی گیتمه‌سنده وار قوه‌لری ایله چالیشاجاقلار بودور دیموقراتیق ملتلر اوز دیللرینده یوز ارجه ابتدائی و عالی مکتبلر آچیبلار آنجاق بیزیم کندلرده سهل‌دیر حتی شهرلریمیزده ده بیله تاپیلماز بیر کنه چیلر بونی باغشی دوشونمیشک که کنه تصرفاتینین ترقی‌سی آنجاق علمی اصوللارایله اولا بیلر.

بیزیم آذربایجان تاریخی دیموقراتیق دولتلر تاریخیندن چوق قاباقدیر:

ایندی اونلار اوز تصرفاتینی علمی آلتلرایله اداره ایله‌یرلر لاکن بیزیم کندلرده داش مهدیندن قالیش آلتلر ایشله‌تیریونا گوره بیز کندلیلر وطنمز آذربایجان دردلرینه چاره آذربایجان دموقرات فرقه سینده گوروب اوجا سس ایله دیریک یاشاسن آذربایجانین ترقی و سعادتینه چالیشان دیموقرات فرقه‌سی و اونون مقدس مرامی، یاشاسن مظلوم آذربایجان خلقلرینین ترقی سی اوغروندا چالیشان شالی دیموقرات فرقه‌سی.

علی پرویزی

قویمیاق گوجلی گوجسیزه ایده زور

بوردمز شانلی آذر استاندر — بزه بو تولکه باغ رضوانمدر
توپراقین مشکه وورمرم هرگز — نه جنتدی بو گوزل تبریز
دیلمی حفظ ایلرم هر آن — قویمارام بو دیله یته نقصان
بو مرام اوسته مرد مردانه — یاتارام شوقیله قزیل قانه
قویمارام ملتیم ذلیل اولسون — اجنبیلر بزه دلیل اولسون
چالیشون اولمیا نفاق بو گون — بزه لازمدی اتفاق بوگون
هدف اصلی ایدک منظور — قویمیان گوجلی گوجسیزه ایده زور
جهد ایدک بز مرامه نایل اولاق — اوج مرتبه بمو کامل اولاق

علی فطرت

گوزیمز آیدین!

معارف پروورلره بیلیرم تبریک عرض ایدیرم یا تسلیت: هر ایل شهریور آیندا تبریزده بیر امتحان جلسه‌سی تشکیل اولوب او شخصلر که یاشین چوخلوقی یا مادی قوه‌لری اولماماق جهته مکتب ده تحصیل آلاماندان محروم اولوبدلار امتحان اولونوردی بو اشتراک ایدنلر اغلب معلم‌لردن عبارتیدی.

بو ایل شهریورین اوللرینده بو مضموندا بیر بخشنامه مرکزدن صادر اولمشدر: متوسطه امتحانین متفرقه ویرمک ایسته‌ینلر (غیرمحصل) شهریورین اون ایکی سینه قدر طهرانا گلوب اورادا امتحانات دایره‌سنه رجوع ایتسینلر

بو شوم و قباحا غیر مادی قوه‌سز اولیالارا ترقی و تحصیل یولینی باغلاماق، عمومی وملی مدنیتی بوغماق دیمکدر یوخسا بیر یله قانون آفریقا چوللریندن غیری بیر تولکه‌ده تاپیلماز نتیجه اولار که تبریز کیمی شهرده که عالی مکتبی اولماقا لایقدر اورتا مکتب امتحانی ویرمک بر آراجیق عده محصل که فقط بیرباب اوتلار اچون مکتبوار منحصر اولسون ای او شخصلار که تولکه‌میز اچون اجباری تعلیمات ایستیرسیز گورون که نتیجه آزاد تعلیمات یولی باغلانمشدر!

آتالار سوزی در: «یوبوق بوموزندا مادی‌فلانی‌دا اشدی» تعلیمات اجباری اولمادی تعلیمات آزاد قاپوسی‌دا باغلاندی، قاری موزنلرین دستمزدیندن تعلیمات اجباری وجه‌سی تأمین ایدوب کندلی رنجبرلره درس درخواست ایدنلر تماشا ایدیر سینیزکه نتیجه شهرلی جوانلارین تحصیل ایتمکلیکین قاباقین آلیرلار! گوروروسیز نتیجه سیز دیویرسیز قدم‌ده ارتلار دیر دامدان داما؟

مخصوصاً آذربایجان معارفپرورلرینه بولیرم بو ایشه تبریک عرض ایدیم یا تسلیت ویریم!... یله بیر قانون یله بیر امر اینه مستملکات‌دن غیری بیر تولکه پاره سنده اجرا اولناز اما من دیه واریم که مرکزدن بیزه مستملکه نظریله باخیرلار.

ایندی بو هامی سوزدن بیر نتیجه آلناق ایستیرم! ایستیرم تمام او آداملار که آذربایجانین ترقی سینه مایل اولوب تولکه‌نین و خلقین گله‌جکنی نظره آلورلار باخیراولسونلار حتی بیر دوری قدوده اونلارا آزادلیق وبرابریک‌ایله ایستیرم آنالار بولسون که اولادلارین اولادی ایچون تحصیل حرامدر، دیمک ایستیرم که توتوم بیله آنجاق یاشاشدان باغشی‌در.

د. ع. فتحی

هیئت محترم فرقه دموکرات

اتحادیه رانندگان آذربایجان با مشاهده و مطالعه دقیق بیانیه فرقه دموکرات ازطرف اعضاء خود تشکیل آن فرقه وانتشار روزنامه آذربایجان را باحسن نظر استقبال و به اعضای مؤسس و هیئت تحریریه روزنامه از صمیم قلب تبریک گفته وموفقیت آنها را خواستار است ویقین دارد امال و آرزوهای مردم آذربایجان بدست توانای این فرقه بر آورده شده ودر مبارزه با ارتجاع وتحصیل حقوق اهالی موفقیت شایانی بدست خواهد آورد اتحادیه رانندگان از تاریخ تشکیل خود که همواره طرفدار آزادی و خواهان ترقی آذربایجان بوده بمنظور پیشرفت مرام مقدس فرقه دموکرات هرگونه همکاری حاضر میباشد.

صدر اتحادیه رانندگان بابگین قوروقچیان
عضو هیئت مدیره موارطان ماردیروسیان
« « محمود کوه‌نورد
« « گورگین ادالیان
« « عبدالحسین ختائی
« « موشیخ سرکیسیان
« « هراجیک هایراپتیان
« « قالوست سرکیسیان
« « یونانان آقاخانی

فرقه دموکرات آذربایجان

محترما معروض میدارد بیان نامه مورخه ۱۲ شهریورماه ۱۳۲٤ را مطالعه نمود از مندرجات اطلاع حاصل شده آنرا تبریک مینمایم و اینجانب نیز در راه آزادی برادران آذربایجانی شرکت نموده تا آخرین نفس وتادم مرگ بافداکاری حاضر بوده باطالب پیشرفت مرام هست آدرس سهراب هیجرانی عضو انجمن شهرداری شاهپور

تلگراف تبریک و درخواست عضویت

سمنان

فرقه دموکرات آذربایجان رونوشت تهران روزنامه آژیر کارگران و زحمتکشان آزادیخواه سمنان تشکیل آن فرقه را تبریک میگویند ترابی حدائی علی اکبر توه پولاد مهدی عباسعلی حسن‌تقی رمضان کل عای محمد علی ضیاء زید سلیمان پور عبدحسین علی‌اکبر قربان یزدان

سلدوز

هیئت فرقه مقدس دموکرات آذربایجان رونوشت هیئا آقای قاضی محمد در این موقع که فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل و تأسیس یافته خوشبختانه جناب آقای قاضی محمد که در تبریز تشریف دارند برای تشریک مساعی و پیشرفت مرام آن فرقه بسته عموم اکراد با اختیار تمام معرفی مینمایم از طرف کرد نمده و سیداحمد حومه آن

تلگراف تبریک

طهران

حاجی علی شبستری تشکیل فرقه دموکرات آذربایجان را بهموطنان عزیز که در استقلال ایران وخصوصاً آزادی آذربایجان آزادانه تبریکات صمیمانه را باموفقیت تقدیم میدارم.
عیسی حسینی

اهر

چهار راه فردوسی- جنب مطب دکتر حاجی هایاو دفتر موقتی حزب دموکرات آذربایجان باوپارت بیانیه صادره موفقیت آن حزب شریف را خواستار باکمال شعف فداکاری خود را عرضه میدارد.
اهر عزت رضاخانی

بویوک قونسرت

سوومت اتفاقی ایله مدنی رابطه ساخلایان ایران جمعیتی تبریز شعبه‌سی و تبریزده‌کی سوومت مدنیت ایوی تیاتر و هیئتی طرفیندن آذربایجان اوپرالاری و موسیقیلی قومه‌دیا تیاتروسونون یازیسی، مشهور بستکار آقادمیق عزیز حاجیبگلی‌نین آنادان اولماسینین آلتمش ایللیکی و یارادیجیلیقینین ٤٠ ایللیک دونومی بوینه‌سی مناسبتیله ۲۳ شهریور ۱۳۲٤ جمعه ایلده جمعه گونی شیروخورشید صحنه سینده بویوک شرق قونسرتی ویریله‌جکدیر قونسرتده بستکارین «کور اوغلی»، «اصلی کرم»، «لیلی مجنون»، «شاه عباس» اوپه الاریندان «آرشین مال آلان»، «مشهدی عباد» موسیقیلی قومه‌دیالاریندان و باشقا موسیقی اثرلریندن سه‌چیلمیش پارچالار نمایش ایتدیریله جکدیر.

قونسرتده دسته‌نین بتون آقتیور و آقتریس‌لرلاری اشتراک ایده‌جکدیر

قونسرت سهر ساعت ۱۰ دن ۱ کیمی خانملار اچون نهاردان سونرا ٥ دن ۸ کیمی عمومی اهالی اچون ویریله‌جکدیر. (س.س)

www.iran-archive.com

AZOH

ملت با ماست

وصول صدها تلگراف احساسات آمیز از ولایات و دهات آذربایجان که طی آنها گشایش حزب دموکرات را تبریک گفته‌اند بخوبی نشان میدهد که ملت تکان خورده دست از بطالت و تنبلی برداشته به تعیین مقدرات خود علاقمند گردیده است. امروز همگی پی میبرند که اگر مختصر غفلت نمایند یک عمر در زیر زنجیر اسارت بسر برده بالاخره با حقارت و خفت تن خواهند داد و نیز فهمیده‌اند که اندک مسامحه ایشان نسلهای آینده را قربان سیاست استعماری نموده باو دیگر امپریالیستهای جهان از خون ملل مترقی و عقب افتاده تغذیه خواهند نمود و برروی اسکلتهای کارگران و دهقانان بی‌نوا کاخهای عیش و عشرت خود را برپا خواهند کرد.

دولت هر قدر بخواهد جلو دانش ما را سد نماید و پرده برروی فهم ما بکشد بطور حتم به مقصودش نائل نخواهد شد زیرا بقول مرحوم صابر فهمیدن چیزی نیست که باپرده و دستمال و کاغذ مستور گردد؛ امروز خوشبختانه درهای تمدن و دانش برروی ملت باز شده هر یک بفراخور استعداد خود چیزی از آن بدست آورده‌اند دهقانانی که در اقصی نقاط ایران مسکن دارند و ابداً با مرکز و اجتماع تماس نمی کنند امروز می‌فهمند که دولت میخواهد بسر آنها چه بلائی درآورد و برای صحت این ادعا وصول تلگرافات از دهاتی که تاکنون اسم آنها را کسی نشنیده بود بهترین دلیل قاطع است.

طبیعت هم این را نشان میدهد در عصریکه دنیا بسرعت بسوی تمدن میرود هر روز برتعداد اکتشافات و اختراعات علاوه میگردد. در دنیائی که بمب اتمی اختراع میشود، در دنیائیکه بشر کم کم بر طبیعت میخواهد غلبه نماید آیا ممکن است یک ملت را با بودن اینهمه اختراعات و پیشرفتهای سریع علمی و ادبی از فهمیدن و آزاد شدن بازداشت؟ کسانیکه دراین صدد هستند قطعاً خیال میکنند در قرون وسطی تشریف دارند حال آنکه فعلا قرن بیستم است و ملتها برای احراز آزادی ملیونها جوانان خود را فدا مینمایند و در نتیجه زیر زور گوئی و «من امر میکنم» نمیروند.

آزادی یک حق مسلم است که طبیعت از همان لحظه اولیکه بشر قدم بدنیا نهاده برایش قائل گشته کسانیکه بخواهند این حق مسلم را برای حفظ منافع خصوصی خود از همنوعان شان سلب نمایند اگرچه چند روزی هم با اعمال زور و عنف بابت مرام نائل گردند باز بالاخره در مقابل طبیعت شکست خورده بناچار محکوم بفنا خواهند شد و قهراً حقوق ضبط شده دیگران را به آنها مسترد خواهند داشت.

باید تصدیق کرد که آزادی ملل شرق بالخصوص ایران مخصوصاً آذربایجان فدای اغراض استعمار چیان گردیده در نتیجه هرچند صباحی با عزل و نصب امثال رضاخانها این حق مسلم را از ما سلب کرده‌اند و مانند بهائم و حیوانات با ما رفتار نموده اند اینک ملت‌های ایران وقتی آن گذشته نکبت بار را و آنهمه شکنجه و عذاب قوای مجریه را که یک آلت برعلیه ارتجاع بوده و میباشد از نظر میگذرانند برای اینکه دیگر با آن لحظات مرگبار روبرو نشوند از هر دری که بوی امید میآید با رغبت هرچه تمامتر خود را بدان نزدیک میکنند و همین حسن استقبال ملت است که ما را امیدوار میکند و یقین هم داریم در راهی که پیش میرویم به مقصد و مقصود خود موفق خواهیم شد زیرا ملت با ماست

بامید خدا و ملت پیش خواهیم رفت تا بار دیگر آزادی ما بمخاطره نیفتد.

«نوروز»

تبریک و درخواست عضویت

شرفخانه

تبریز توسط آقای پیشه وری تشکیلات حزب دموکرات آذربایجان با قلبهای مملو از عشق سرشار وطن پرستی تشکیل و مرام مقدس فرقه دموکرات آذربایجان باعث خوش وقتی جامعه ایرانی بالخصوص آذربایجانی است از طرف یک عده عناصر صالح روشن فکران و کشاورزان و رنجبران اورنق اعراب باصمیم قلب تبریک عرض موفقیت را از درگاه ایزد بی‌همتا مسئلت مینمائیم شیرعلی علیزاده محمود محمد زاده تقی محمود زاده عظیم طباطبائی احمد رحمت عزیز منصوری میرحسن فاتح آذر عباس هدایت

۲

حزب دموکرات آذربایجان سابه را خوانده از صمیم قلب تبریک گفته سعادت فرقه دموکرات آذربایجان را خواهانیم بهنامی

آذرشهر

حزب دموکراسی تبریز ضمن تبریک تشکیل حزب قبول است عضویت مورد تقاضا است کارمندات اداره اقتصادی آذرشهر غنی زاده وانحادی

۲

حزب دموکرات تشکیل حزب را تبریک بواسطه ماموریت بازرسی اقتصادی آذرشهر مراجعه بدفتر حزب جهت اسم نویسی مقدور نشد بدینوسیله ورود خود را بعضویت اعلام سبحانی سلیمانی

۳

خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان رونوشت روزنامه آذربایجان دیروز ساعت پنج بعد از ظهر از طرف فرقه دموکرات آذرشهر و توابع در میدان مرکزی با اشتراک عده کثیری از هر طبقه نمایندگان مرکزی فرقه آقایان یدالله موتمنی و کلانتری در باره لزوم اتحاد و تشریح شعار و بیانیه فرقه دموکرات میتینگ مفصلی داده شده و با کف زدن و محبت استقبال حاضرین خاتمه یافت از طرف اشتراک کنندگان در میتینگ بالاخص مهدوی عباسعلی حسین قدکساز

تبریز چاپخانه اطلاعات

تبریک و درخواست عضویت

از طرف آذربایجانیان

تهران

فرقه دموکرات آذربایجان

تشکیل حزب دموکرات آذربایجان را با نهایت حسن نیت صمیمانه تبریک گفته امیدواریم در استقرار و اجرای اصول حقیقی دموکراسی ایران مخصوصا وطن عزیزمان آذربایجان که پیوسته پرچمدار آزادی و استقلال کشور ایران بوده است بیش از پیش موفقیت یافته و خدمات شایانی نمایند رضا حبیبیان محمود عزیزی محمد علی صدیقی رفیع آرامشگاه میر یوسف شکیبا آذرشیرین محرم اکبر حسین زاده اکبر علی زاده محمدعلی علی محمد آقا آذرشیرین صمد [illegible] موسی خاملی رضا بهرا [illegible] رشید یونس قلی سلطانی میکائیل روحی قدرت علیزاده پروح آزنده دل داود بشیر رسول زاده احمد موسی آقا بابایی عزیز خیابانی تقی اسدی علی آقا رضاپور کاظم جلیل حسن محمد احمد اهالی محرم ابراهیم حسن بهرام سعید یعقوب شکوری حسین حبیبی تبریزی قدرت ساجدی قدرت محمد سربازی آذری حسن بقال غفارقلی زاده اسمعلی موسی اسد ولی زاده علی حیدر علی حیدر میر یوسف حسین آقا پرسیاب ابراهیم جدای هاشمی سید حسین تبریزی اسمعیل مظاهریان عباس صابرقرائی

درخواست عضویت از مرند

اینجانبان ساکنه شهر مرند با کمال افتخار برای قبول عضویت تشکیلات دموکرات آذربایجان حاضریم سلماسی عطار یوسف باوری مالک وشمعلی وزائی مالک حاجی قربانی مالک مجید کلشی بزاز محمد علی میرزا زاده سقط فروش یوسف عطار میرزا آقا مالک ولی رهبر تعاونی کسبه مجید کلابری علی اصغر عراقی علی اصغر اخوت کسبه مرند علی آقا کسبه اکبر خیاط عوضی نوبهری کسبه میرزا علی بزاز حاجی فرج شکرائی کفش غلام دهقانی عطار عباسعلی دبرجی بزاز عباسعلی عطار زین العابدین قبطانی علی اصغر قالی قالی باف منصوری میر غلام سیدی یدالله باوری تاجر محمد علی کریمی تاجر علی اکبر عطار رضا جلیلی رحیم باوری زارع جعفر عالی فروش خلیل رحیمی تجار رضا حسنی عزت ایتام بقال حسن عیسی بقال آقامردانی بقال عباس جواد کسبه یدالله مصطفی احمد باقری حسین تقوی عطار عباس پور ابراهیم حمالی حسن تبریزچک حاجی زغال آهنگر علی شاه حسین اکبر صراف عبدالله صرافی حاجی زغال شاه حسین مشهدی رضا اصغری عطار حسن تیرومند مالک قربانعلی حسن قهرمانی بقال کربلائی غلامعلی مهدعلی اسماعیل بالی زارع اوروج چهان مالک اسدعلی بقال مردمسعود مالک مشهدی اسد بقال تقی حسنی رضا حاجی ستار عطری محمود مرقت شفیع باوری [illegible] تاجر یدالله مالک حاجی صمد اردبیلچی

رضائیه

چهارراه فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان مستدعی است مقرر فرمائید اسامی امضا کنندگان جزو مؤسسین آن فرقه محترم ثبت فرمائید اکبر ابراهیمی مالک اتولی آموزگار بابا حاتمی مختار حیدری علی آذری زارع حیدر خورده مالک

مراغه

تبریز فرقه دموکرات آذربایجان متمنی است عضویت این جانب را بپذیرید عبدالله اسکندری

اشنو

هیئت مؤسس دموکرات آذربایجان رونوشت جناب آقای قاضی محمد در این موقع که فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل و تأسیس یافته خوشبختانه جناب آقای قاضی محمد که در تبریز تشریف دارند برای تشریک مساعی و پیشرفت مرام آن فرقه سمت نمایندگی عموم اکراد با اختیار تام معرفی می نمائیم از طرف تمام اهالی قصبه اشنویه سعید ابراهیم پور

عجب شیر

تبریز فرقه دموکراسی تشکیل فرقه دموکراتی را در آذربایجان تبریک عرض موفقیت از ایزد خواهانیم
سعید نظمی

سراب

تبریز خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان ما اراذین و مالکین و تجار و سایر اصناف سراب از صمیم قلب تشکیل آن فرقه را تبریک گفته باعضویت آن پایداری و پیشرفت آن مرام پاک و نجات ملت ستم دیده را خواهانیم شفیعی مالک هاشمی مالک جبار منصوری [illegible] مهدی هاشمی مالک [illegible] مالک علی اصغری مالک شفائی [illegible] تاجر اطمینان رسال زاده تاجر تقی تاجر [illegible] فرش اصغر عسگری ولیعلی [illegible] سعید سعادتی

ماکو

فرقه دموکرات آذربایجان ما اهالی اواجیق تشکیل فرقه دموکراسی آذربایجان را تبریک عرض مینمائیم قاسم سرخ خانی حسن خمسه بایرام علی صادق عادل [illegible] علی زاده عبدالله منصوری کاظم رسولی نصرالله برج خانی نصر الله معماری اکبر اسکندر زاده عزیز زارع زادگان احمد ایرانلو عزت الله کوزل زاده حیدر محرم زاده الهوبردی محرم حیدر بیت الله رضائی پاشازاده اصغر رستم پور صفرعلی حسن غلام جمالی جبار اعتمادی جبار محمود زادگان قنبر مشیر زاده عیسی محمد رضوی عباسعلی ولی زاده عباسعلی احمدپور علی موفرداو [illegible] ایرانلو حق وردی محمدپور حسن احمدی همت حسن زاده علی اکبر اصلانی حسنت علی محمد پور مشهدی اسدالله احمد علیزاده میرزا علی محمدزاده کاظم اصغری اسمعلی عسگری لطیف غلام رضا رسال زاده عباس قهرمان زاده عاقلعلی خان زاده محمد علی محرم زاده حیدر رستم زاده بایرام علی عظیمی ستار اخوان زاده مطلب اصغر زاده مشهدی ولی الهوبردی زاده مختار جعفر زاده ابراهیم محمد پورمصطفی درویش نجات علی اصغر علی پور حیدر فرج زاده رجب قلی نوروز حسین سرخ خانی حسین غلام سلیمان محرم رستم رستم زاده عبدالله محرم آذر پلوسا علی رستم پور مشهدی عیسی الهوبردی محمد تقی اسکندری درویش جبار زاده حسین مولا زاده محمدعلی بایرام زاده از طرف هشت صد نفر اهالی اواجیق

مرند و توابع

اینجانبان امضا کنندگان محکمه مرند و توابع باکمال افتخار برای قبولی عضویت تشکیلات دموکرات آذربایجان حاضریم. تقی زاده رضا علی پور کربلائی حسن نجار شافعی عبدالله شافعی حاجی علی پور عباسی مالک رضا اصغروند عامل ابوالفضل فرزندان مالک حیدر مجید زاده — ابوالفضل منتظم ذوالفقار زهتاب ـ ابوالفضل زهتاب اکبر علاف تقی باغبان تقی باغبان حسین تقی زاده باغبان خلیل عباس زاده کسبه عبدالحسین رضا زاده مالک غلامحسین رساجی عباس علی رضا مالک حسین محمدزاده بنا اسد علی زاده بنا خشکه عظمی مالک.

قطعنامه موقتی از فرقه دموکرات آذرشهر

بنا باطلاع قبلی نمایندگان فرقه دموکرات آقایان یداله کلانتری و یداله موتمنی در تاریخ ۱۹ر۶ر۲۴ ساعت هشت صبح تشکیل و شعار فرقه دموکرات قرائت و مورد استقبال از هر طبقه واقع شد و با رای اکثریت آقایان زاهد عاشقی و حسنقلی و قائمی آقای حبیب خان دنجی و توکلی سمت هیئت موقتی فرقه دموکرات منسوب گردیدند بامضای بیست نفر از اهالی آذرشهر

آقایان موسسین محترم فرقه دموکراسی آذربایجان

با نهایت خوشوقتی از صمیم قلب تشکیل آن فرقه را تبریک گفته و امیدواریم با مرام و نیتی پاک که دارید موفق و دست مرتجعین را که سالهای سال به ستمگری در این سرزمین مشغول بوده و اصلا در عمران و آبادی آن کوششی نکرده اند کوتاه فرمائید.

سرای حاجی محمدعلی ـ حسین نوری

آقای مدیر محترم روزنامه آذربایجان

دیروز که از طرف فرقه دموکراسی در سالون شیروخورشید کنفرانسی برپا بود بیش از پیش شادی و شعف عموم مخصوصا جوانان آذربایجان را فراهم آورده وامیدی برای ترقی آتیه این سرزمین در دل آنها روح داده است بدین وسیله شده از جانب تمام جوانان ترقی پرور آذربایجان گشایش اولین کنفرانس را تبریک عرض کرده امیدواریم با اجرای تصمیماتی که اتخاذ شده هر چه زودتر بتشکیل حکومت ایالتی نیز نائل شویم نوری

www.iran-archive.com

AZOH

آذربایجان

مدیر : ع شبستری

بو روزنامه‌نشر تحریریه واسطه سیله بالا بلوب موقع انتشاره قویولور .

تك شماره ۱ ریال

آتیه	ایلیك	۲۵۰ ریال
٦	آیده	۱۲۰ «
۳	«	٦۰ «

شماره ٤ ایکنجی دوره

۱ شنبه ۲۵ شهریور ۱۳۲٤

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

گونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

سیاسی فرقه‌لرین افقی

بر فرقه یا بر جمعیت تشکیل اولار اولسار سالم وخیرخواه وفداکار شخصلر ایله برابر بر عده استعداد جو بالانچی و اجتماعی سازمانلاری وسیله قرار ویروب تورلرینه ثروت وسامان قایرمقه چالیشان عنصرلرده لاشخورلار کیمی اونین اطرافینه هجوم ایدرلر بونی بیز بو وقته قدر میدانه چیقان سیاسی فرقه‌لرین هامیسینده کورمیشیك

بولار خصوصی استفاده بولوندا هیچ بیر رذالت وآلچاقلیقدان چکینمز لر بونلرین تهمت ، افترا ، یالان آد قویماق کیمی کثیف حربه لری واردر .

بو پاراوزیت عنصرلر خارجی و سیاسی دشمنلرین داها خطرلی دولار خارجی دشمنی نایوب اونین علیهنه مبارزه آپارماق آساندر ولی مدت‌دور و استعداد جو عنصرلر تشکیلاتین ایچرسینی چورودوب اونی فاچ حلا سلا ییلرلر .

بولار جور بجور شکلده قاباغا چیقاییلر . کندلرده بویی بوغونلیق و و قول چوماقلیق کوستروب ایلمارلردن بری دوام ایدن دشمنلیکلری تدیدلشدیرمك و اونلدن مادی استفاده ایتمکه چالیشارلار . شهرده دولت اداره‌لرینه سوقولولوب اورادا ایستی برمقام دوتمق و بو واسطه ایله سوء استفاده ایتمکه جان آتارلار . هرشکلده وهر محیطده اولور اولسین بولار بول تاپوب فرقه تامینلدن استفاده ایتمکله خلقه زور دیر و تورلرینین خصوصی ایشلرینی قاباغدان آپارمقه سعی ایدرلر .

قدیم آزادلیق و مشروطیت حرکاتیندن استفاده ایدوب مقام ، ثروت و شخصیت قازانوب استبداده خدمت ایدن ماسه‌لی آزادیخواهلر آز دکلدر . اولاری سیزده یاقشی تانیرسیز تازه وجوده گلن فرقه‌لر بولار بول تاپابیلر چالیشین فرقه‌لر بو کیمی مضر و فاسد عنصرلرین اللرینده آلت اولماسین . مقصدمز ، عالی فکرمز بو یوك‌دور . بو یوك ایشی تاپاك اللرایله گورمك اولسار .

تظاهرچی ، لوقا و پالانچی‌پهلوانلاردان پرهیز ایدین ، خلقین مال و جان و ناموسینه گوز تیکن پیس عنصرلری اولدن ایچوره بول ویرمیك ، فورقاق ، ایکی یوزلی ، محل‌ومذهب آداملاردن قاچین ، بولار سیزی یاری یولدا قویا ییلرلر .

مرحوم شیخ محمد خیابانی‌نین باشینه توپلانان بعضی پالانچی آزادیخواهلارین عملیاتی سیزه درس عبرت اولمالی‌دور .

« من باشمی ساقلامق ایچون قورشیشدم » دیماری چوق گورمیشیك او آداملارین ضرری سیزین آلدانما سینن باشینی ساقلامق ایستیوب دشمنلره یلی دین آداملاری اولمس فرقه‌یه بول ویرمه‌ین قوی اونلار گیدوب آیری واسطه ایله باشلارینی ساقلاسینلار . بیز هیچ کیمی گوچ ایله فرقه‌مزه یاولدیرمق فکرینده دگلیك خلقین حس رغبتی و توجهی بزه کفایت ایدر کمدار وشهرلردن میل کیمی آقوب گلن جماعته فقط بیل باغلاماقدیق .

بزیم بو یوك و آغر وظیفه‌مز بو جماعتی تشکیل ایتمك و اونین اراده و قدرتنی جدی صورتده خلق آزادلیغی یولونده ایشه سالیق‌دور .

دوغرودور بز بو تون خلقی صنف و طبقه نظرده دوتماندن فرقه‌مزه قبول ایدیریك ولی بو او دیمك دگلدر که بیز آزادیخواهلیق و وطنپرورلیك ترقه‌دوغرو گیتمه‌سینی نظردن چیقاردیشق بیله فکر ایتمك هرگز دوغرو دگلدر بیز وطنین و خلقین نجاتی آیاغینه آختاروب و آراماقدیق . [illegible] گوزل یاریك که خلقمزین [illegible] تشکیل ایدن کندچیلر بو گونه قدر هر بر حق واختیاردن محروم [illegible] بیز بیلیریك ایشیمیزلیك [illegible] بو یوك بر حصه‌سینی فلاکته و تولوده سوق ایتمیشدر . بزه معلومدور که فقط بیزین حقوقینی تامین ایتمك ایچون هنوز رسمی بر قانون الده یوقدر . هیچ زمانده بیز حس ایدیریك که اربابلارین بعضی‌لری کندلرده وسعت لنگده اولان کندلی حرکاتیندن قورقویا دوشوب برلرین آبادانیغینه چشمه ایرن ، تعمیرینه اقدام ایتمك فکرینده دگلدرلر . حتی بعضی برلرده خرمنلر بلاتکلیف حالده‌در بعضی استفاده جو عنصرلر مالك ایله ارباب آره‌سینده چیقان اختلافی شدتلندیروب بولانیق سودان بالیق دوتمقه چالیشیرلار .

بو لارین هاموسینی بیلدیکیز ایچوندر که بیز تولکه‌ده قانونی بر روزنامه معتدل بر وضعیت گتیرمکه اقدام ایتمیشیك . چون طبیعی‌در که کندلی ایله ارباب فعله ایله صاحبکار منافعی چوق وقت بر بریه موافق گلمز لیکن بر قسم منفعتلر وارکه اولار مشترك حساب اولونا بیلر .

مثلا امنیت ، خلقین سیاسی آزادلیغی محکمه و قانونلاردن مساوی صورتده هر بر وطن‌داشین استفاده ایتمك مکانی اصلا کارگرایله کار فرما و ارباب ایله رعیت آراسینده چیقا بیلن اختلافلری رفع ایتمك ایچون محکم بر [illegible] وجوده گتیریله‌سی کیمی تمنالر واردر که بیز اونی چوق بیرایتك ایله و برجی نوعده حل ایتمالی‌یك .

بولارین هاموسی ممکن اولان ایشلردندر لیکن سیز چالشین ایش پیس آداملارین الینه دوشمه‌سین . پ

آقای پیشه‌وری‌نین نطقنین مختصری

شهریور آیینین ۱۹ نده تبریز شیر و خورشید تآروسنین سالونینده آقای پیشه‌وری آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین تاسیسی و اونین شعارلری موضوعینده ساعت یاریمدان مفصل بیانات ویردی زیوراده‌اونین خلاصه‌سینی اوخوجیلارینزین نظرینه تقدیم ایدیریك

آقای پیشه‌وری : تقریبا ایل یاریم وقدت اول همین بو سالونده ایرانین بو محاربه‌دن سالم چیقدوب تولی استقلالینی حفظ ایده بیله جکینی دلیللرله اثبات ایتمیشدیم ایندی ده او عقیده‌م باقی‌در . بو خصوصده هیچ بر سوز اولا بیلمز چونکه دنیانین بو یوك سیماسی و خصوصده ایران ملتینه تامین ویرمیشلر

اصلا استقلال موضوعی قابل بحث بر موضوع دگلدر کیمسه اونی انکار ایتمك ایستمیر سابق دموقرات فرقه سیتینه رهبرلریندن مرحوم مساوات بیزه استقلال‌سوزینی اورتایا آتماقی توصیه ایدردی او دیردی که بو مسئله مشخص‌دور و قابل بحث اولدیغی وقت موردبحث اولا بیلر ایران استقلالینی حتمی وغیر قابل بحث موضوع بلاردن‌دور

من بو مسئله‌نی مخصوصا اجرا چکدیم که فرقه‌مزین آیین و آسکار اولان شعارلری مغرض لر طرفیندن سوء تعبیر اولونماسین

« بورادہ آقای پیشه‌وری هواده ایران خریطه‌سینی ترسیم ایدرك علاوه ایدیر » من آچیق دیرم بیزیم سوزومزو وظایفمز بو نقشه‌دن خارجده دگلدر بیز ایران سرحدی داخلنده داشیریق بردهمونی هامونظرده دوتارسه داشیوب آتلاماق چوق آسان اولاجاقدر .

بو مجلس نیم ایکنجی مفصل نطقمی خاطره گتیره بیلر اوگون من ۱٦ مین آذربایجانلی طرفیندن مجلسه انتخاب اولونمیشدم اولا یاسین اونطقی ایشیدنلردن بورادہ بر چوقلری حاضردر . من اوگون مملکتین وضعیتی نظره آلوب دیدیم بر وکیل واسطه سیله مملکتی فلاکتدن قورتارمق اولار اوگون من چوق متاثر ایدیم زیرا ساده بر کارگر بویوك شوق و تاثر ایله منم چیکیمدن توپوب « گیت‌سنی آلچه » تاپشردیم بلکه بزیم دردلریمزه چاره ایده بیله‌سن » دیمیشدی من بیلردیم مملکتین مخصوصا تهرانین پاشادیغی شرایط دوردیغنجه من او کیشینین آرزوسنی انجام ویرمکه موفق اولا بیلمیه‌جکم اونا گوره من اوگون خلقه مراجعت ایدوب کومك استه‌دیم و دیدیم « وکیل تك تنها هیچ بر ایش گوره بیلمز ملتی توزی آل اله ویروب تورلرینه چاره تاپه‌الم‌دور »

[illegible] تهران گیدوب مراجعه وارداتی یئنه صورا نیم پاس و نا امیدلیغم [illegible] قدانلندی اورادا مبتلره تلگرافلار و تظلم عریضه‌لرینون جوابسیزلیغندن قوردوم ! شوق و هوس ایله تشکیله چالشدیغمز آزادی فراکسیونینه وارد اولان شخصلرین چوق کیچیك وغرض آمیز مقصدلر دالینجه گیتدیکلرینی سیر ایتدیم ! بوتون مجلس و دولت تشکیلاتینی بیش اوچ نفر مفرش ، اوغری ، پالانچی و حقه باز مرتجعلر النده آلت اولدیغنی براهاده تجربه‌ده آنلامقه موفق اولدم .

بو مشاهدات منم روحیمده بویوك تاثیر باغیشلادی . بیلردیم مجلس کرسی لرینی غصب ایدن خائنلر ایله منم سوم بر آرخا گتیریه جك وحس ایدیردم که بو پول کسلر دسته سی منم آرالارینه گیرمکه آسانلیق ایله راضی اولمیاجاقلار اونا گوره فرصت دن استفاده ایدوب سوزلریمی دیدیم منی ۱٦ مین رای ایله انتخاب ایدوب مجلسه گوندرن آذربایجان خلقنوت احتیاجلارینی سایوب سویله‌دیم سوزلریمی بویوك بردقت و درین سکوت ایله ایشیدوب تصدیق ایتدیلر لیکن بو تصدیقلر خیانتلرنی گیزلتمك ایچون قارا بر پرده‌دن باشقه بر شی دگلدی فرصت الدینه دوشن کیمی‌ده بو آذربایجانلی راحت اوتوران آدامه بیزمریر بونی وراثان اوزقلاشدیرمق لازم‌دور دیوب اعتبار نامم ایله تولکی‌لره یارا شان آلچاقلیق ایله مخالفت ایتدیلر .

بونونله بیله مایوس اولمایوب جبهه آزادی اطرافینه توپلانان آزادیخواه لارین کومکیله مبارزه‌یه باشلادیق افسوس که حراوتلی مقاله‌لر وشدالی حمله‌لریمز تاثیرسیز و جواب بر قالدی تهران تکان یدی اما ارتجاعه دوغرو اماغلرین حقوقنی آیاقلار آلتینده پایمال ایتمکه دوغرو

وضعیت بالاخره اویله آغر بر حال آلدیکه آرتیق تهران ده توتودوب مقاله یازمقدن یا نطق ایتمکدن بر نتیجه اولا بیلمه‌جکینی یقین ایتدیم ناچار برابل اونمن اول تبریزده اوزون اوزادی بحث ایتدیکمز مسئله اطرافینده دوشونمکه باشلادیم .

بو چوق ساده بر تدبیر ایدی منم تبریز مملکداشلاریمدن چوقوسی تهراندن بر ایش چیقیاجاغنی ایرهلی چکوب دیردیلار آذربایجانلدان باشلا ممالی بورانی اول اصلاح ایتمالی آذربایجان خلقینون توز گوجی ایله بورادہ مالی بر حکومت وجوده گتیرمالی‌یك تهران ارتجاعین باشی استبدادین مرکزی در او اطرافده باش قالدیران بوتون حرمتکاره مخالف در برنجی نوبده اوراندن گلوز یومروب مستقیما بورادہ ایش گورمالی‌یك »

بو فکرین حقیقتی او وقت نظریمده داها آشکار بر صورتده جلوه ایتدی هسته دراینین مسئول مامور لری ایله آذربایجان خلقی‌نین تظلم و دادخواه لیق تلگرافلاری‌حقیقده مذاکره ایتدیم

مثلا بیات دیدی من رادیو واسطه سیله خلقه مراجعت ایتمیشم آرتیق خلق عریضه وتلگراف واسطه سیله تورلرینه زحمت ویرمه‌ملی‌در . باقه لری داها آچی داهاشدیه‌جواب ویردیلر .

صدردیدی بر تلگراف اولماسین من تلگراف اولسین من بو کیمی بوش سوزلره جواب بیله ویرمه‌جکم .

بو سوزلرین آیری جوابی اولا بیلمزدی گرك خلقه مراجعت ایتمك . خلقین الیله ایشه باشلامق . خلقین بومروغینین گوجو ایله آزادلیغی تامین ایتمك . بو شعارله من تبریز آزادیخواهلارینین تکلیفی اوزره تهراندن آذربایجانه حرکت ایتدیم .

بورادہ یاخین مملکداشلاریم ایله بر داها جدی صورتده ایرانین و آذربایجانین داخلی و خارجی وضعیتی تجزیه و تحلیل ایتدیکمز صورا بو یوك فکری عملی ایتمك ایچون یوك مستقل بر فرقه یاراتماق لزومنی آنلادیق .

بو فرقه دیانوت تعقیب ایدوب آنلاوب تانیدیغی دموکرات عنوانین آلتنده اولمالی ایدی بیزده او عنوانی قبول ایدوب و خلقی اونین اطرافینه توپلامقه دعوت ایتمك مقصدیله گچن درشنبه گونی بویوك بر مراجعتنامه انتشار ویردوك .

بو مراجعتنامه آذربایجان خلقینین اوزونمدتلری‌حس ایتدیکی احتیاجلار اوغرونده مبارزه ایتدیکی حق و اختیار اوزرینده یاریلمیشدر .

بیز آذربایجان خلقی نین آزادلیق یولونده آپاردیغی مبارزه تاریخنی اونودا بیلمریك تهران ارتجاعی آذربایجانا بویوك ضربه‌لر ویرمیشدر بیز اورادا کوك سالمیش استبداد رژیمندن هیچ بر امید گوزلیه بیلمریك . تهران آذربایجانین همیشه قشار آلتینده قالما سینه چالیشیشدر . اورادہ حکومت سورن خائن و مستبد عنصرلر بزیم یاشچیلاریمزی محو و نابود ایدوب مالی غرورمزی سیندیرمقدن بر آن یوله صرفنظر ایتمه‌میشلار .

آذربایجان خلقی نین بویوك سر داری ستارخانین خانه‌سنه بر صورتده تهرانه چکیلوب تولدیریله‌سی هنوز اونودولمامیشدر

مستبدلر ستارخانه دولت ایشینه مداخله ایتمکی بویوك بر گناه حساب ایدوب اونی اتابك باغینده محاصره سالدیقلاری گونلرده تهرانین کوچه و خیابان و ایوانلرینده یاره بختیاری تفنگچی‌لرینین الیله خلقین مالی جانی و ناموسی تایه‌لایردی مرکز ایله اولاری تنبیه ایتمك عوضینه خلقلار بئر وزارت وصدارته منسوب ایدیردی

آخری گلن نمره‌ده

AZOH

آذربایجان

مدیر : ع شبستری
بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور .

تك شماره نیم ریال
آوره ایلیك ۲۵۰ ریال
۶ آیلیك ۱۲۰ «
۳ « ۶۰ «

شماره ۵ ایکنجی دوره

۲شنبه ۲۶ شهریور ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموقراتفرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

کوندلیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

گوج بر لیکده‌در

آلدیغمیز وسمی معلومات گوره حزب توده ایرانین آذربایجان تشکیلاتی آخرنجی کنیش ایالتی کنفرانسینده فرقه مرکزین مراجعتنامه سنی دقتله مذاکره ایتدیکدن صونره اونی خلقیمیزین احتیاجلارینه داها اویغون ومناسب تشخیص وبرمیشدر.

بو کنفرانس مراجعتنامه و فرقه‌مزین تشکیل خبرینی چوق شادلیق ایله استقبال ایدوب آذربایجان خلقی‌نین سعادتنی اونین شعارلرینده گوردیکی ایچون برچوق اساسی مسئله‌لری نظره آلارق حزبین مرکزی قوه‌سی ایله علاقه‌سینی کسوب فرقه‌مز ایله برلشمکی قراره آلیشدر.

بو خلقمزین برلیکی و آزادلیغی یولیندا بویوك برقدمدر.

بز حزب توده ایرانین آذربایجان تشکیلاتنه رهبرلیك ایدن وطن‌پرست و آزادیخواه شخصلرینه و بویوك فداکارلیقلارینی صمیمانه آلقیشلارق بو قهرمان فرقه چیلر بزیم خط و حرکتمزین دوغریلیغنی اعتراف ایدمرك آلتمیش میلیون‌دن زیاده نفوسه‌مالك اولان بر تشکیلاتی فرقه‌مزه یاپشدیرمقله آذربایجان خلقی ایچون گوزل برنمونه اولاجقلاردر.

حزب توده ایران فرقه‌میزه توز شعار لریله گلمکه چالیشیر او بزیم شعار لریمزی تماملیله قبول ایدیر بزیم گیتمه یکمز بول ایله گیتمك ایستیر.

بزیم یولومز چوق دوز و آیدین بر یولدر بو طبقاتی مبارزه آیاوماق فکرینده دگیلك فرقه‌مز تام معنا سیله ملی فرقه‌در. اونا اوغرو خائن و قانون اساسیمزین دشمنلرین باشقه هر بر آذربایجانلی عضو اولا بیلر.

بز ملی صنعتمزی بو کسلتمك تجارتیمز ایچون دنیا بازارلارینه یول آچمق کیمی‌لرایله اوبالارآراسینده چیقان اختلافلاری صلح یولیله حل ایتمکه چالیشیرق. حزب توده ایران باشچیلاری بولارین هامیسینی قبول ایدوب حیاته کیچرمکی بزه شرافت اوزرینده قبول ایدرمیشلر.

بونکله بوحزبین اوچ سنه‌دن بری آپاردیغی مبارزه هرگز اونودولا بیلمز.

توده ایرانین مخصوصاً فاشیزم علیهنه آپاردیغی قهرمانانه مبارزه‌سینی بز همیشه افتخار ایله خاطرلامالی‌یق.

بو گوندن اعتباراً توده تشکیلاتی تاریخه کیچر بیراونین بویوك ایشلریله برابر سهولرینی‌ده نظرده ساقلامالیق. توده عضولری آراسینه سولولوش یاپانچی عنصرلرین ضررینی فرقه‌نین توز رهبرلری‌ده انکار ایتمك فکرینده دگللر بیراونلارایله ال‌اله ویردیکدن صونره استفاده‌جو ، پالانچی و فاسد عنصرلرین تازه تشکیلاتدان اوزاقلاشدیریلمالاریني تامین ایدجکز.

بیز هامونین ایشیدوب بیلدیکی بابالار سوزیله بو تاریخی یادداشتمزی قورتاریریق

گوج بیر لیکده‌در . ج

فلد مارشال سوگیاما انتحار کرده است

رادیو مسکو ـ خبرگزاری ژاپن اطلاع میدهد که در تاریخ ۱۲ سپتامبر فلد مارشال سوگیاما فرمانده قوای داخلی ژاپن که در زمان جنگ سمت ریاست ارکان حرب ژاپن را دارا بود در اطاق فرماندهی خودش واقعه در توکیو باگلوله انتحار کرده است .

حسین صحاف

شانلی وطن

ای وطن بر گون اولور سن بیزی داشاد ایده‌سن
محو ایدوب ظالمی مظلوملارا امداد ایده سن
ظلم زنجیرین آچوب خلقوی آزاد ایده سن
بو شهامتله عدالت ایوین آباد ایده سن
قهرمانلار آناسی شیرلرین مسکنی سن
مدنیت سون آزاده لرین گلشنی سن
قویماسان داغلاریوللن باشیوا تاج شرف
بو شرافتله اولاماز سنه بر الکه طرف
گون یکون آذروسان عملی گوگل‌لرده ضعف
چوخ فداکار اولوبدور رهبی عشقونده تلف
کهنه ایرانمزین مرکز حریتی سن
آذرستاندور آدون بر بوزینون جنتی سن
لعل و مرجاندی بوتون توپراقون ای شانلی وطن
باخورام هر طرفه گلدی چیچك سرو و سمن
بو شرافتده بر اولماز بو طراوتده چمن
سنون اوغروندا مجاهدلر اولوب لاله کفن
سووریم باغلاریوا تازه جوانلار قانیدر
قرمزی گللرون الده سوزیمون عنوانیدر
سیل تك اوستنده آخوب ظلمله نا حق قانلار
بویانوب قانلارینا شانلی رشید اوغلانلار
وبرموسن میتلریله نازلی گوزل قربانلار
آلاجاغ قانلارینی قانلی غیور انسانلار
خوش اوگوندن که بو سوزلر اولاجاقدور عملی
کسه جاق ظلم و ستم ریشه لرین قدوت الی
آذری ایللرینون عشق اودی خاموش اولماز
سوز عشقینه وطن فکری فراموش اولماز
زحمت و رنج و غم و نیش دیه نوش اولماز
نجه جان ویرماقا شوقیله کفن پوش اولماز
امتحان ویردی گوزل وجهنه اولاد وطن
ویردیلر باشلارینی ویرمدیلر ذلته تن

آقای پیشه‌وری نین

نطقنین مختصری

ـ۲ـ

تهران همیشه آذربایجان آدینداین وحشت ایدوب اوآدی آغزینه آلانلارله بی‌رحمانه رفتار ایتمیشدر بونا سردار ملی‌دن صورا آذربایجانین افتخاری اولان مرحوم شیخ‌محمدخیابانی حقینده روا گوردیکلری حقسیزلیکلری شاهد گوسترمك اولار .

من شخصا اونین قاتلی حاجی مخبرالسلطنه‌نین اعتبارنامه‌سی تصویب ایدیلن گون مجلسده بر روزنامه مخبری صفتیله حاضر ایدیم او گون ایران آزادیخواهلرینین قهرمانلی نماینده‌سی مرحوم سلیمان میرزا بوآلچاق خائنین اعتبار نامه سی علیهنه اعتراض ایتدی او چوق حرارتلی بر صورتده مرحوم شیخین ایران آزادلیغی یولینده گوستردیکی فداکارلیغلاری سایوب سویلدی و حاجی مخبرالسلطنه‌نین بویوك بر جنایتکار اولدیغینی اثبات ایتمکه چالیشدی مخبرالسلطنه اونا نسادی تریبون دالینه گیدوب دیدی « دوغرو دومن اونی اولدیردیم لیکن بو بویوك برخدمتدر چون که خیابانی مملکته خیانت ایدیردی »

آذربایجان قهرمانلارینین قانیله قورولان مجلس شورا بو جلادین اعتبار نامه سینی قبول ایدوب ملت نماینده سی آدلاندیردی صورادە بو سیما رضا خان امریله اون سنه دن آرتیق ایران دولتینین رئیسی اولدی بو اونین ایلدیکی خیانته پاداش و زحمت حق ایدی .

تهران بو ایشی گورمکله آذربایجان نامنه دانشمانی بویوك برخیانت حساب ایتدیکنی نبوته بنزدی . سیز شیخی چوخ گوزل تانیرسیز چوقلارول اونین معنالی نطقلرینی ایشیتمکه موفق اولموشسیز من سیز دن سورو شورام او ایرانه هانسی خیانتی روا گورمیشدی ؟

من اوقت حقیقت روزنامه‌سینده بر آذربایجانلی کیمی مجلسین بو خائنانه حرکتینه شدید بر صورتده اعتراض ایدوب « سیز بن خائن آدلاندیردیقیز بویوك مزارلر قارشی سینده تعظیم ایتمکی بز افتخاریلیریك » کیمی جسورانه عبارت یازمقله ایچریسنده شمله لنمکده اولان ملیه جسینی تسکین ایتمکه چالیشدیم .

عجبا شیخین خیانتی و گناهی آذربایجانلی آدی دانشماغدان باشقا نه اولا بیلردی ؟

مرحوم میرزا کوچك خانین تهران حقینده چوق آجی برسوزی خاطریمه گلدی او دیردی « تهران آباداولمق ایچون بوتون ایران برباد ایدیلمیشدر ایران آباد اولمق ایچون تهرانی برباد ایتمك لازم در » من بوسوزی تصدیق ایتمك و تهرانی دافیدوب اورتادان قالدیرمغی توصیه ایتمیرم لیکن بو سوزده بر دوغرولیق واردر که اوده تهرانین خارجده یاشاقالدیراق آزادلیق حرکتلری واولارین میدانه سوردیکی بویوك سیما لری علیهنه آپاردیغی جلادانه سیاستدن عبارتدر

همین میرزا کوچکین توزی ده چوق وحشیانه برصورتده تولدیریلوب اونین باشی ایران آزادلیغینین غدار دشمنی اولان رضا خانا تحفه گوندریلدی .

آذربایجانین خلف و قهرمان اوغوللارندان خراسانده قیام ایدن مرحوم کلنل محمد تقی خان ایله ده بو جنایتی ایشلتمکدن صرف نظر ایتمدیلر .

بونلارین هاموسی گوستریر که تهران ده کوك سالمیش اوتجاع و استبداد قوه سی خارجده وجوده گلن آزادلیق حرکتلرینی یاتیرمق ایشینده هیچ بیر جنایتدن گری دورمیاجاقدر

بو جنایتلره خاتمه ویرمك ایچون اوراین قدرتنی محلی و ملی اختیارلر واسطه سیله سیندیرماق لازم گلیر

بو ایشده آذربایجان همیشه اولدیغی کیمی ایتدیغی پیشقدم اولمالی در تهراندن آزادلیق اومماق بویوك اشتباهدر اوراده آزادلیق مبارزه سی آپاران دسته لرین ال قوللاری باغلانمیشدر .

طبیعی در رضا خان یخیلان گون بیز ایستدیکمز ملی حکومتی وجوده گتیره بیلمز دیلك او وقت انقلابدن بحث ایدنلرین جوابینده من آذربایجان روزنامه سینده بو ایشین غیر ممکن اولدیغنی اثبات چالیشدیم او گون بقیه‌سی گلن شماره‌ده

تشکر

بدینوسیله اداره روزنامه آذربایجان بنام برادران حزبی از آقای شمار مدیر گراورسازی شمار که کلیشه روزنامه را بدون اخذ اجرت تهیه وبااین عمل خیر خواهانه به بودجه روزنامه کمك کرده‌است اظهار قدردانی نموده توفیق ایشانرا خواهانیم

هیئت تحریریه روزنامه

بنگاه خبرگزاری ژاپن دوباره شروع بکار کرد

رادیو تهران ـ بر حسب فرمان ژنرال ماك آرتو بنگاه خبر گزاری ژاپن بملت اینکه لحن خبرهای آن بنفع ژاپن یکنوع تبلیغات محسوب میشد تعطیل گردیده بود ولی دیروز دوباره دستور داده شده است که بنگاه نامبرده شروع بکار کند فقط شعبه پخش خبرهای سیاسی آن تعطیل خواهد شد و ژاپونیها حق نخواهند داشت به خارج از کشور خودشان خبر بفرستند

مولوتف مهمان مستر اتلی

رادیو لندن ـ شب شنبه مولوتوف وزیر امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی مهمان مستر اتلی نخست وزیر انگلستان بودند دراین مهمانی مستر ارنست بوین وزیر خارجه انگلستان وسفیر کبیر روسیه مقیم لندن وسفیر کبیر انگلستان در مسکو هم حضور داشتند .

اعتصاب

کارگران در آرژانتین

رادیو ماکو ـ سی و پنجهزار نفر از کارگران وسایط نقلیه آرژانتین بعلت کمی مزد و زیادی ساعات کار اعتصاب نموده در نتیجه پس از اخذ موفقیت تام برحسب امریه وزارت جنگ دوباره به کار پرداخته‌اند

www.iran-archive.com

AZOH

شماره ۵ دوره دوم

آذربایجان

دوشنبه ۲۶ شهریورماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

آغاز نیرنگهای جدید نوکران سید ضیاء

ما وقت خود را گرانبهاتر از آن میدانیم که آنرا بجواب یاوه‌سرائیهای امثال ملالی نائینی که حرفهایش تعسر دارد نه نه قرار بدهیم.

و نیز سلیقه ما نیست فحش و هتاکی‌های مغرضانه را ترتیب اثر داده بمقابله بمثل بپردازیم. ما در این رشته سلیقه صحرانشین بوستان سعدی‌را می‌پسندیم که بدختر خود گفته بود من جیغم می‌آید برای انتقام پای سگ را بگیرم و دندان خود را بخون کثیف او بیالایم.

ولی مطالب اساسی را بی‌جواب گذاشتن نیز کار خوبی نیست دوتمام سرمقاله سرتایا یاوه شماره ۷۷ کشور که زیر عنوان (نیرنگ تازه) نوشته شده عقیده خود بما ناخته بود یکی دو مطلب بنظر رسید که ما آنها را برای نشان دادن شعور مخالفین خود در اینجا قید میکنیم.

یکی ماده اول شعارهای ماست که نویسنده کشور آنرا اقتباس کرده برای ما گناه عظیم شمرده است آن تیکه را ما تکرار میکنیم « **بمردم آذربایجان آزادی واختیارداده شود تابتواند برای توسعه فرهنگ وعمران و آبادی این سرزمین با مراعات قوانین ملی و عمومی عادلانه مملکتی آزاد و مختار باشد** »

آدم سیدضیاءالدین اینرا برعلیه استقلال ایران و ذنب لایغفر شمرده است اما بعقیده او شعار ممالک متحده سید ضیاءالدین برله استقلال ایران است ایجاد حکومتهای عشایری، تجدید دوره مشروطیه و خان خانی عین میهن پرستی و وطن‌دوستی میباشد.

چه گناه بزرگی است این فرقه دموکرات آذربایجان مرتکب شده‌است؟ میخواهد بامراعات قوانین عادلانه فرهنگ را توسعه بدهد بعمران و آبادی آذربایجان بکوشد و مردم آذربایجان را امکان بدهد بامراعات قوانین ملی عمومی مملکتی در تعیین سرنوشت خود آزاد و مختار باشد؟

واقعاً آدم باید جلالی نائینی باشد تا این را برعلیه مخالفین خود حربه تکفیر قرار بدهد.

بعد از این نویسنده کشور در نزد خود آمریکای جدیدی را کشف کرده انجمنهای ایالتی و ولایتی را برای ما جرم عظیم شمرده یکی از عبارتهایی ما را بایت جمله معترضه در مقاله خود جای داده است اینک عبارت ما و جمله معترضه آقای جلالی نائینی:

« برای عملی کردن منظور فوق (یعنی بوجود آوردن مملکتی آزاد - جمله جلال نائینی است) بفوریت **انجمن های ایالتی و ولایتی را انتخاب کرده شروع بکار نماید** »

ما با تفسیر و جمله معترضه آدم سیدضیاء کار نداریم او هرجور دلش بخواهد میتواند حرف ما و دیگران را تفسیر بکند ولی حقیقت اینست او که باتشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی مخالفت کرده است اینرا ما تفسیر نمی کنیم به معنی مستقیم آن میخواهیم خوانندگان دقت فرمایند معنی مستقیم مخالفت باانجمنهای ایالتی یعنی مخالفت بامشروطیت مخالفت باقانون اساسی.

ما هم همین رامیگوئیم مامیگوئیم کار بجائی رسیده است که اشخاص کوچک و مردمان حقیر ودون‌همت مثل نویسنده کشور و ارباب او هلنا و رسما برای برچیدن اساس آزادی و مشروطیت اقدام میکنند و دولت که بدست عناصر ضد مشروطیت افتاده است از این تیپ خطرناک حمایت میکند. بنابراین آذربایجانیها که خون ریخته قرنها داده مشروطه و آزادی گرفته‌اند باید دور فرقه ملی خود گرد آمده از آن دفاع نمایند.

کجای این برخلاف میهن‌پرستی است؟ وانگهی بآقایان باید گفت بشما چه مربوط است آذربایجانیان تاریخ پرافتخار دارند؟ و چرا باید غیرت و هیئت آذربایجانیان برعلیه اختیارات و آزادی آنها دلیل باشد؟ کجا گفته شده است مردمان وطن‌پرست که زیر بیرق سه رنگ ایران افتخارات خودرا داشته نباید بعمران و آبادی خانه و میهن خود علاقمند باشند.

مگر انجمن ایالتی وولایتی نباشد از اهمیت قشون اجنبی کاست خواهد شد؟ در اینصورت برای چه حکومت مرکزی را منحل نمیکنید؟ در کدام جهنم دره گفته شده است که وجود یگانه مانع اختیارات صاحبخانه است؟ کدام دیوانه بشما تلقین کرده است که اگر مردم در سازمانهای ملی خود تمرکز پیدا نکنند بهتر میتوانند از عهده بیگانگان برآیند؟

مگر با بی‌قیدی، منفرد زندگی کردن و مملکت را بدست چهار نفر دزد خائن و احمق ریاست طلب سپردن میتواند ضامن آزادی و استقلال باشد؟

سومین گناه ما در نظر نویسنده کشور این جمله است که از پیانامه ما فرقه خواسته است آنرا برعلیه‌ما مدرک قرار بدهد.

« در دبستانهای آذربایجان تا کلاس سوم تدریس فقط بزبان آذربایجانی باشد از سه به بالا زبان فارسی که زبان دولتی است با آذربایجانی توام تدریس خواهد شد » این جمله از ما است جمله نویسنده کشور در جواب ما این است « ای ایرانی وطن پرست معنی و مفهوم این ماده را می دانید و میفهمید؟ دراین ماده یکمشت خائن و بیوطن میخواهند فرزندان آذربایجان را از زبان ملی خودمحروم سازند ».

ما فحشها را جواب نمیدهیم اولا آقای نائینی باید بدانند زبان ملی زبانی است که مردم با آن حرف می زنند و آنرا می‌فهمند مردم آذربایجان زبان شما نائینی ها را نمی‌فهمند واز صد نفر یکنفر نمیتواند با آن زبان مقصود خود را ادا بکند. و شما ها هم قادر نیستید زبان‌خود را باروز در دهن مردم آذربایجان فرو ببرید. زور که نیست چهار ملیون نیم آذربایجانی فدا با این زبان حرف میزنند مطابق ذوق و سلیقه خود با آن آواز میخوانند، شعر میگویند، نمایش می دهند شما نمیتوانید به بهانه زبان یک سوم ساکنین ایران را از فرهنگ و از وسائل ترقی محروم نمائید و ذوق و سلیقه و آداب و رسوم و زبان آنها را از دستشان بگیرید. ثانیا کسی نمیخواهد آذربایجانیان وطنپرست را از زبان فارسی محروم نماید ما می گوئیم برای چه شش ساله یادگرفتن زبان غیر مادری امکان پذیر نیست مغز او را فاسد وجود او را علیل و ناتوان میکنند شما اگر خیلی علاقه باشتغال زبان نائینی دارید بفرمائید در دهات آذربایجان آنرا بمردم یاد بدهید اگر توانستید در عرض دهسال زبان خودرا به ده صدم آنها بیاموزید ما از شعار تدریس زبان آذربایجانی صرف نظر می کنیم. تازه اگر کودک با زبان مادری خواندن و نوشتن یاد بگیرد فارسی در کلاسهای بالا بهتر و سهلتر خواهد آموخت شما اگر از اصول تعلیم و تربیت اطلاع ندارید گناه ما چیست؟

ولی بیهوده یقه پاره نکنید واختیارات محلی را که قانون اساسی بواسطه انجمنهای ایالتی تأمین کرده است با قیل وقال شما از بین نخواهد رفت همان آذربایجانیان وطنپرست در عین حال در آذربایجان پرسلی متعصبتر و علاقمندتر هستند بروید سرجای خودتان بنشینید ما بیدی نیستیم بااین بادها بلرزیم.

اما بیتی که در آخر مقاله خود آورده بودید انصافاً خیلی خنک بود.

ما از این لاطائلات زیاد شنیده‌ایم گوشمان پراست در این راه قول ملا رومی را پیروی میکنیم که میگوید:

مه نشاند نور وسگ عوعو کند
هر کسی برطینت خود می‌تند

— پ

وحدت و یگانگی موجب موفقیت قطعی است

فرقه دموکرات آذربایجان به یگانگی تمام افراد آذربایجانی علاقمند میباشد مبارزه طبقاتی پیش از گرفتن آزادی میسر نخواهد بود. اول ملت باید حق و اختیارات قانونی خود را بدست بیاورد بعد در اطراف حکم و کسر آن مبارزه نماید.

ما بطوریکه در اعلامیه خویش نوشتیم برای کار بزرگی که آغاز کرده ایم به کمک تمام طبقات ملت احتیاج داریم برای این فقط باشرط درستکاری و صداقت تمام افراد آذربایجانی را بصفوف خود خواهیم پذیرفت.

از قراریکه شنیده ام تشکیلات ایالتی حزب توده ایران بیانیه حزب ما را با احساسات برادرانه استقبال کرده برای ایجاد وحدت و یگانگی پیشقدم شده است

ما این فداکاری بزرگ را باخوش وقتی استقبال خواهیم کرد.

البته درزیر بیرق یک حزب واحد ملی است که مردم آذربایجان بگرفتن حق مشروع وقانونی خود نائل خواهد گردید.

در نظر ما اقدام مجدانه جوانان غیوری که دست یگانگی و برادری بطرف ما دراز کرده اند بسیار بزرگ و قابل تمجید است ما نیز در عمل سعی خواهیم کرد این اتحاد پایه اتحاد و یگانگی عموم هموطنان باشد

فرقه دموکرات آذربایجان ۱۲ روز بیشتر نیست که رسماً وارد عمل شده است در این مدت کوتاه از تمام نقاط آذربایجان بواسطه مکتوبها و تلگرافات هزاران آذربایجانی تقاضای عضویت و الحاق کرده‌اند در میان درخواستها به تقاضاهای دست جمعی اکراد برمیخوریم که از هر حیث مخصوصاً از حیث وحدت اقوام و طوایف آذربایجانی اهمیت سیاسی بسیار بزرگی دارد.

درخواست سازمان شصت هزار نفری تشکیلات ایالتی حزب توده ایران در نظر ما یک تحول وانقلاب عظیمی است که در تاریخ مشروطه و آزادی نظیر آن را سراغ نداریم.

هیچ حزب وهیچ جمعیتی در آذربایجان وسایر نقاط ایران باین سرعت پیشرفت نکرده است.

در عرض ۱۲ روز فرقه دموکرات آذربایجان علاوه بر شعبات متعدد شهرستانها دارای ارگان رسمی است که بزودی بطور یومیه منتشر وافکار عمومی را رهبری خواهد کرد این حزب تاریخی برای تمام ایالات وولایات ایران سرمشق خواهد بود.

ارکان ارتجاع که خارج از دروازه های تهران بلکه در خود تهران هیچ گونه نفوذی ندارد بلرزه در خواهد آمد ارتجاع میخواست حقوق تمام ایرانی را زیر پا گذاشته بساط دیکتاتوری را از نو راه بیندازد فرقه دموکرات دستی بود که از غیب بیرون آمده وبرسینه نامحرم زد.

حالا باید حکومت ارتجاعی تهران تکلیف خود را بداند نتیجه سیاست شوم خود را بچشد وبداند که نیرنگ و حقه بازی فایده ندارد باید افکار عمومی را احترام داده باراده و آمال مردم تسلیم شد.

اراده مردم آذربایجان احیای مشروطیت و قانون اساسی است ضامن آن انجمن ایالتی و اختیارات مدنی وسیاسی و اقتصادی محلی می‌باشد

همه آذربایجانیان میهن‌پرست برای رسیدن باین هدف مقدس باما خواهند بود.

ما سعی خواهیم کرد عملا ثابت بکنیم که بغیر از سعادت وتامین آسایش عمومی منظور دیگر نداریم

پاینده باد وحدت و یگانگی

مدارس آلمانی در مناطق اشغال شده دوروی شروع بکار خواهند کرد

برلین - طبق خبرگذاری شوروی مارشال ژوکوف دستور داده است که عموم مدرس و دانشگاه های مناطق اشغال شده آلمان از اول ماه اوت افتتاح و شروع بکار کنند و رؤسای شهرداری ها و استاندارها مسئول تسریع این امر به خواهند بود.

کمپانی‌های امریکائی در سایر ممالک بفعالیت میپردازند

نیویورک بمناسبت پایان جنگ کمپانی های آمریکا در ممالک خارجی بفعالیت پرداخته مخصوصا فعالیت کمپانیهای نفت خیلی بیشتر وجالب توجه است

به نویسندگان محترم

از آقایان محترمیکه برای این روزنامه مقاله و یا نامه ارسال میدارند تقاضا می گردد مواد ذیل را در نظر بگیرند

۱. مقالات و نامه‌ها باید در یک طرف کاغذ نوشته گردد

۲. حتی المقدور نویسندگان محترم باید بکوشند تا مقالات ایشان از یک ستون روزنامه تجاوز نکند.

۳. تنها شکایاتی در روزنامه درج ترتیب اثر داده خواهد شد که دلایل واسناد محکمی را در دسترس اداره بگذارد.

۴. برنامه‌ها ومقالات بدون امضاء ترتیب اثر داده نخواهد شد ولی اداره می‌تواند نام نویسندگان را در صورت تمایل محفوظ نگه دارد.

هیئت تحریریه روزنامه

www.iran-archive.com

اردبیل مستول علمیه اعلادیه رانده‌گان

آذربایجان

مدیر: ع شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه سیله باز یلوب موقع انتشاره قویولور.

تك شماره نیم ریال

آبونه ایلیك ۱۰۰ ریال
۶ آیه ۵۰
۳ « ۳۰

شماره ۶ ایکنجی دوره

۳شنبه ۲۷ شهریور ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

گونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

فرقه‌مزین تاریخی ایشی

فرقه‌مزی وجوده گتیرمگه پیشقدم اولان مؤسسلر هیئتی کیچن پنجشنبه گونی موقتی تشکیلات قومیته سی انتخاب ایتدیکدنصورا ایکرمی گونه قدر رسمی کنگره‌تشکیلینی‌او قومیته‌یه تاپشردی. بو تازه بر فرقه ایچون بویوك و آغر بر وظیفه‌در. اونی آرزو اولونان شکلده انجام ویرمك ایچون بوتون فرقه عضولری بورلماق ییله‌دن چالیشمالی‌در.

بو گونه قدرده تبریزده واطراف شهرلرده اوت مین‌دن زیاده مختلف طبقه‌لردن فرقه‌مزین عضولیگنی قبول ایدنلر اولموشدر. بونا اللی مین‌دن زیاده ییزه ملحق اولاق ایستین حزب توده ایران‌عضولرینی علاوه ایتدیکده گئیش و بویوك بر جمعیتن اطرافمزه توپلانمغنی گوره‌جگز. بو جمعیتی تشکیل ایدوب اونلاری انتظام آلتنه آلماق وآرالریندن کنگره‌یه نماینده‌لر انتخاب ایتمك ییش اوچ نفرین الیندن گلن‌ایشلردن‌دگلدر بوایشده‌دیدیگیز کیمی هامی چالیشمالی‌در.

کنگره‌نین تامیله دموکرات عنصرلردن وعموم طبقات‌نماینده‌لریندن تشکیل اولونماسینی نظرده دوتوب سابق حزب توده عضولریندن فداکار لیق گوزله‌بریك. بونلار هر برده چالیشوب مستقیماً دموقرات فرقه سینه یازیلان‌عضولردن (ممکن‌اولدیغی‌قدر) انتخاب‌ایدوب کنگره‌یه گوندرملی‌درلر.

محللرده فرقه‌لر برلشدیکی‌حالده بونی نظرده دوتمالی‌در. حزب توده‌یه و اونین فداکار عضولرینه بز چوق احترام ایدیریك‌لیکن‌اونلار دموکرات فرقه‌سینین مرام و شعارلرینی نظرده دوتوب تازه و عموم طبقاته منسوب اولان عضولره فعالیت میدانی ویرمك ایچون گذشته گئیتلی بعضی یئرلرده اونلارین سایلارینین آزالیغنی نظرده دوتمایوب برنجی نوبه ده اونلاردان انتخاب ایشلی‌درلر.

دموکرات فرقه‌سی تام معناسیله ملی بر فرقه‌در اوعموم‌طبقاتین‌منافعینی نظرده دوتور اوناگوره اونین‌قورولو هیئته تمام‌طبقاتین نماینده‌لری یاقیندان اشتراك ایشلی‌درلر.

حزب توده ایران عمله طبقاتی بر حزب اولموشدی اونین سیره‌لرینه فعله کندلی و بعضی آشاغی طبقه‌یه منسوب اولان روشن فکر لردن باشقه طبقه‌لره یول ویریلمزدی اونین وظیفه وشعارلری‌ده فقط بوطبقه‌لرین‌مقاصدی اوستینده تعیین ایدیلیردی اونا گوره حزب‌توده عضولری چوق‌صول‌تانینمش و صول‌شعارلرایشلتمگه عادت‌ایتمیشلر

دموقرات فرقه‌سینه ملحق اولماق ایستین عنصلر گرك اوز دانیشقلا رینی و شعارلرینی تعدیل ایدوب بزیم تعقیب‌ایتدیگمز شعارلری‌قبول‌ایله‌سینلر.

اگر بزیم ایله ملی آزادلیق بولینده چالیشانه‌حاضر اولمیشلارسه حتی توز لرینون رفتار، کردارو گفتارلرینی‌ده بزیم رفتار، کردار و گفتاریمزه تطبیق ایدوب اویقونلاشدیروب تمام معناسیله بردموکرات‌اولمالی‌درلر.

بونین خلافینه رفتار ایتمك ایستیلره دموکرات‌فرقه‌سینده براولا بیلمز شعارلریمزین خلافینه سول شعارلر ایله خلقی قورخودوجی سوزلر ایشلتمکله توزلرینی پهلوان گوسترمك ایستین اوتالاره دموکرات‌فرقه سینده میدان ویریلمیه‌جکدر.

بیز عضولریمزدن ایش طلب ایدیریك. بوش سوزلر و خلقی متنفر ایدن (دماقوقلار) هوامفریبلره یارا شان‌آجی تهمتلرین‌بزیم بازارده رواجی یوقدر.

بز ملی آزادلیقی تأمین‌ایتمك ایچون هر کسدن فداکارلیق طلب ایدیریك مالك، رعیت، ارباب، کارگر هامو آذربایجانین ترقی‌وسعادتی‌بولینده بو فداکارلیغی گوسترملی‌درلر.

بز آراده چیقان اختلافلاری‌سارش یولیله حل ایتمکی جدی ولازملی بر موضوع بیلریك مبارزه لازم‌در لیکن او ملی آزادلیق و وطنین ترقیسی بولونده آپاریلمالی‌در.

کیم آزادلیق و ترقی‌یه مخالفت ایدرسه او ملتمزین غدار دشمنی‌در. اونونله‌امانسیز بر صورتده مبارزه ایتملی‌یك.

کیم امنیتی اخلال ایدوب خلق آراسینه نفاق سالیرسه هر طبقه‌دن اولور اولسین او خلق آراسیندن اخراج اولونوب اجتماعی حقوقدن محروم ایدیلمه‌لی‌در.

کنگره‌مزده شرکت ایتمك ایستینلر و اونا نماینده انتخاب ایتمگه گیدنلر بوخط حرکتی نظرده دوتمغه مجبور درلر.

پ

حزب‌دموکرات آذربایجان

طبق‌اطلاعی که میرسد اخیراً در آذربایجان‌حزبی بنام دموکرات‌تشکیل گردیده که عناصر زیادی بدان‌پیوسته اند، از قرارمعلوم بیانیه‌ای‌هم‌بامضای سران حزب مزبور منتشر گردیده مبنی براینکه باید در آمد آذربایجان لااقل نصف آن بمصرف اصلاح آنجا برسد و اداره این امر هم باانجمن ایالتی و ولایتی آذربایجان بوده فرهنك و زبان محلی‌نیز تقویت‌شود.

تهران‌روزنامه‌پرورش

سمندر

احتیاجلاریمز

تامین ایدیلملی در

هر بیر خلق و جامعه نین حیات وبقاسی یعنی یاشایب یاراتماسی معین شرایط و وسایلدن آسیلیدر.

ملی شکلده وبین‌الملل مضموندا مدنیت، گئیش خلق کتله لرینین ساغلاملغن تامین ایدن صحیه، اهالی نین وارلیدان دوتموش یوخیولا قدر هامو طبقاتنین سوادلاب تحصیل علم ایتمه سی، صنایع و کارخانه لرین گئیشله نیب اقتصادیات و ثروتین ترقیسی سایر لر، حال حاضر دا بیر خلقین حیات و بقاسی‌ایچون ضروری شرایطدر.

اگر بو شرایطدن بیری ناقص اولورسا، او خلق، ناچار اولاراق، مدنیت قافله سیندن دالی قالیب و نهایت محو اولوب گیده‌جکدیر.

بین‌الملل ارتجاعین‌مزدوری‌اولان سید ضیانین ۱۲۹۹ نجی ایلده‌کی دولت چوبریلمسیندن اول و قوله‌دور رضا شاه یاواوینین حکومتندن قاچاق، آذربایجان توزونن خصوصی جغرافیای موقعیتی سایه‌سینده، آسیانین ثروتلی توپلاق لریندن بیریسی ایدی آذربایجاندا، آذربایجان دیلینده روزنامه‌لر نشراولوردی، مدرسه‌لرده

بقیه‌سی ایکنجی صفحه‌ده

آقای پیشه‌وری نین

نطقین مختصری

—۲—

ملی حرکت و انقلاب جریانی اداره ایتمگه قادر برسیاسی فرقه بوق ایدی رهبر سیز انقلاب نتیجه ویره بیلمز دی اما ایندی وضعیت تامیله دگیشمیش اوچ ایل یاریملیق مبارزه ده تازه توه لر و محکم سیاسی جمعیتلر میدانه چیقمشدر.

ایندی من اقلابدن بحث ایتمك و اونی اورتایا سورمك فکرینده دگلم من ایستیرم دیم که بوگون خلقمز اگر توز حق و اختیارینی آلمغه اقدام ایدرسه اونی عملی‌ایتمك امکانی‌واردر

مرکزی اشغال ایتمیش استبداد حکومتی توز یئرین لیاقتسیز لیگین آرتیق اثبات ایتمیشدر. مجلس شورا دن هیچ ایسه گوزلمك اولماز

اوراده بر دوتاب مستبد لر سه دن آرتیق در که ساده بر قانون گیچیرمگه موفق اولا میلار.

مشروطه و ملی حکومتین وجوده گلمه سی برنجی نوبه ده مملکتین ودجه سینی یعنی دخل و خرجینی تعیین ایتمکدن عبارتدر

فرانسه نین بویوك انقلابی کیمی بیزیم مشروطه انقلابی ده بو مسئله‌نی حیاته گیچیرمك بولینده وجوده گلمیشدر.

بزیم اون دردنجی مجلسیمیز ایسه بو مسئله نی حل ایتمگه قادر اولما میشدر ایندی‌آلینان مالیاتلار و صرف ایدیلن پولالار هامو سی غیر قانونی و اوغرولیق حساب اولونور

منم وطن‌پرست تایدیغیم اشخاص دن بری دیر دی که سن نطقلرین برینده قانونه احترام ایدوب اونا تاج اولمقدن بحث ایتمشدین.

من بونی انکار ایتمیرم قانون محترم در. قانونسیز بر تولکه ده عدالت امنیت و انسانیت اولا بیلمز ولی قانون هر ایکی طرفدن محترم دوتولمالی در.

فرانسه انقلابی‌نین بویوك متفکری ژان ژاك روسو توز یئنین «کنترات سوسیال» پیمان اجتماعی آدلانان تاریخی ائرینده دیر «پیمان ایکی طرفلی توتولمالی در او بر طرفدن پوزولارسه ایکینجی طرف اونی سافلامغه مجبور دگلدر»

روسونین نظرینده قانونلار خلق ایله دولت آره‌سینده متقابل قرارداد دن باشقه بر شی دگلدر. ایندی‌بزیم حکومتمزین باشینده دورانلار و مجلسمزین اکثریتینی تشکیل ایدنلر توزلرینین قویدیغلاری قانونلار و باغلادیغلاری قراردادلری یوزوب آپاق آلتنه سالیشلار اونا گوره بیز او قانونلری لغو ایدیلمیش حساب ایتمگه مجبوریق

بوندان علاوه اونلار هیئته قانونی توزلری ایچون بر آلت ملعبه قرار ویرمیشلر. هر وقت آزادلیغی محو ایتمك خلقین حق واختیارینی آپاقلامق لازم گلیرسه اونلاری میدانه چکوب استفاده ایتمگه چالیشرلر خلقین عینه اولان قانون لراسیه‌یاددان چیقاریلوب آرشیولره ویریلمیشدر

دوستلاریمدان بری یزدلی لرین برمتلین یازمیشدی‌گویا یزد شهرینده بر یالانچی روضه خان واراییش که منبره چیقدیقدمغش ایدوب آزوادلارین

بقیه‌سی ایکنجی صحیفه‌ده

وطن سوگیسی

هر بیر پاك وجدانلی شخصه‌انسانا،
گلشنین وورغونو بیر بلبل کیمی،
ازلدن قاعده در جانلی بیر انسان
هر بره اوچسادا گونلومون قوشی،
بیلرم کیچمشده ای وطن سنی،
یارالی کوکسوندن‌سیزدیقجا آل قان،
اوگونلر یادیما دوشنده بیر — بیر،
ایندی بسله‌دیگین ایگیت اثلره،
سن هیچ ظالملره تسلیم اولسادین،
سنین توریاقینی لاله زار کیمی
اودلاردان یارانمیش بیر مشعلین‌وار،
اونون ناباقینی هیچ وقت هیچ‌زمان،
سن اثلر باغیسان منده بیرقوشام،
یادلارهیچ سسی‌می سوسدورا بیلمز،
گوز آچوب آناتك سنی گورمشم
سنه بیر اوغول‌تك کوره‌لیگیمدن
سن که‌قوت‌ویردین، گوچ ویردین‌منه
حاضرام هرزمان جانلا، باشلا من

اوز یوردو، وطنی آنادور — آنا
منده بیر عاشقم آذربایجانا.

وطن‌سیز باشایا بیلمز هیچ زمان
اوینه آیریلماز اوز اویلاغندان،

چابدی آپاقلادی هر یئتن سنی،
آه چکدی آغلادی هر گورمن‌سنی،

یوره‌گیم سیخیلیر قلبیم تیتره‌یر،
گونش‌ده، تولدوزدا، آیدا باش‌اگیر

ازلدن بویوکدور مقدس آدین،
قانیله سوارمیش هریر ایولادین،

گیجه اقلرده یار — یار یارلایار،
کیمه ییلمه مشدیر قارا بولودلار،

آزاد اوخویورام هرسحر آخشام،
سنین قدرینه آرخالانشام،

قوینوندا بویوبوب هر سورموشم
گونول باغلامشام، اورمك ویرمیشم

منده اوز هرمده بورجلو یام سه
هر بیر فرمانینا، هر بیر امرینه

ملکه فوزیه

از شاه طلاق نمی‌خواهد

چون شایع بوده ملکه فوزیه از شاه طلاق خواسته و ماندن ایشان در مصر روی همین نظر می‌باشد لذا سفارت ایران در قاهره اعلامیه‌منتشر کرده مبنی بر اینکه شایعات کذب محض بوده و ملکه برای گذرانیدن فصل تابستان‌از ژوئن تاکنون درمصر

www.iran-archive.com

AZOH

آذربایجان

شماره ٦ دوره دوم

۳ شنبه ۲۷ شهریورماه ۱۳۲٤

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

م. رفوزی وکیل دادگستری

انجمنهای ایالتی و ولایتی

با اینکه چهل سال از تاریخ مشروطیت ایران میگذرد غالب اصول مهم و مؤثر قانون اساسی در مملکت ما صورت عمل بخود نگرفته است علت اجرا نشدن قانون اساسی و تعطیل مشروطیت ایران غیراز مداخلات شوم استعماری اجانب وجود حکومت های ارتجاعی بود که اساساً ملت ایران اجازه بحث و انتقاد نمیداد وازپیدایش احزاب و اجتماعات آزادیخواه جلو گیری میشود ، درنتیجه جنگ جهانگیر اخیر و ورود قوای متفقین به ایران وخاتمه راه فرار پیش گرفت ولی دهنگاه ارتجاعی او همچنان باقی ماند ملیون وآزادیخواهان ایران باستفاده از شرایط مساعد جهانی با تمام قوا برای بیداری توده ها و اجرای اصول فراموش شده قانون اساسی قیام و اقدام نمودند واز راه منطق واستدلال و پند واندرز دولتهای مرتجع وقت را برعایت اصول آزادی واحترام بمشروطیت ایران دعوت نمودند ولی بهمان نسبت که مقامات ارتجاعی از پذیرفتن منطق دنیاپسند آنان سرباز زدند ملت بلادیده ایران با آغوش باز از این نهضت آزادیخواهانه استقبال نمود بهمین مناسبت روزی نیست که فرزندان رشید آذربایجان وساکنین نقاط دیگر ایران بر نهایت ارتجاعی کابینه ها اعتراض نکنند و تشکیل انجمنهای ایالتی وولایتی را برای تأمین منافع مخصوصه خویش و اجرای اصلاحات اساسی درخواست نمایند - انتخابات انجمن شهرداری تبریز ورویه مغرضانه حکومت مرکزی نسبت به منتخبین بخوبی نشان داد که این دولتها هدفی جز اجرای منظور ارتجاعی خود ندارند و بهیچوجه مصالح عمومی مردم ایران را منظور نمیکنند بهمین علت امروز مردم آذربایجان از هرطبقه وصنف بدون توجه به اختلافات خصوصی برای تأمین منافع حیاتی وعمومی خویش تصمیم گرفته اند که انجمنهای ایالتی و ولایتی را رعایت قوانین مربوطه تشکیل نمایند و نگذارند که بیش ازاین منافع معنوی و فرهنگی و اقتصادی آنان دستخوش اغراض دیگران گردد .

اصل بیست و نهم متمم قانون اساسی میگوید « منافع مخصوصه هرایالت و ولایت وبلوک بتصویب انجمن های ایالتی و ولایتی بموجب قوانین مخصوصه آن مرتب وتسویه میشود »

مردم آذربایجان بااستفاده ازاصل نود ودوم متمم قانون اساسی بوسیله منتخبین خود عملیات مأمورین دولت را کنترل و نظارت خواهند نمود و نخواهند گذاشت که عمال فاسدارتجاع در خاك ستارخان و باقرخان بدسایس شیطانی خود ادامه دهند ، اکنون اصل نودم تا نود وسیم متمم قانون اساسی رابرای مزید اطلاع خوانندگان یادآور میشویم:

اصل نودم - درتمام ممالك محروسه انجمنهای ایالتی وولایتی بموجب نظامنامه مخصوص مرتب میشود وقوانین اساسیه آن انجمن ها از اینقرار است:

اصل نودویکم- اعضای انجمن های ایالتی وولایتی بدون واسطه از طرف اهالی انتخاب میشوند مطابق نظامنامه

اصل نود ودوم - انجمنهای ایالتی و ولایتی اختیار نظارت تامه در اصلاحات راجعه بمنافع عامه دارند با رعایت حدود قوانین مقرر

اصل نود و سیم - صورت خرج و دخل ایالات و ولایات بوسیله انجمنهای ایالتی وولایتی طبع ونشرمیشود.

دامنه دارد

آقای پیشه‌وری نین نطقینین مختصری

تورزینه دوشرمیش • یزدلیاردن بری آخرده جانا دویوب دیمیشدی آخوند « من نمیدانم همیشه بطرف نی‌نی چرا غش میکنی »

ایندی بزیم دوات آداملاریمزده غش ایدنده همیشه نی‌نی‌نین اوستینه دوشورلر • یعنی همیشه ظالمانه قانونلری میدانه چیقاریرلر • عادلانه قانونلاردن هیچ بر اثر گورمریك •

بز آذربایجانلیلار قانونلارین اساسینی ورشه‌مینی بویوك قربانلیق لار بهاسینه آلمیشیق مرکزی حکومتی تورلرینین آنا بابادن قالما اوتی حساب ایدن خائنلر اونی عملا سیلوب سوپوروب گیزلتمیشلر • بزیم حق واختیار ویمزی تامین ایدن ایالت و ولایت انجمنلری قانونیندن قرخ ایلدر براثر یوقدر • منه قانوندان دانیشان آغادن یونا جواب ایستردیم اونین بوشبوغاز لیقدن باشقه بر حربه‌سی اولا بیلمز

بز حقیقی آچیق و آیدین بر صورتده خلقه گوسترملی‌یك • بزیم میدانه آتدیغمز شعارلرین اساسینی‌ده قانون تشکیل ایدیر

بز مثلرین و خلقلرین اختیاریمی تامین ایتمیش قانون اساسینی دیریلتمك یولونده مبارزه باشلامیشق • قانون اساسی ایالت وولایت انجمنی اولماسه قوری و معناسیز بر کاغذن عبارت اولا بیلر •

قانونه احترام ایدوب اونی مقدس ساییرسا چوخدور که بز رنجی‌نویه ده ان بویوك ان اساسی قانونی یعنی انجمن ایالتی مسئله‌سینی جانه گیرمك ایستیریك •

بقیه‌سی گلن شماره‌ده

تبریك و درخواست

عضویت از سلدوز

چهارراه فردوسی روبروی مطب دکتر بهمن حاجی علیلو دفتر فرقه دموکراسی آذربایجان با نهایت مسرت وشادمانی ازتشکیل فرقه دموکراسی آذربایجان و اطلاع از مفاد کامل‌شان نامه مورخه ۱۲ شهریور و مواد دوازده گانه آن تبریکات صمیمانه و احساسات سرشار خود را در این مژده بزرك که آزادی دیرینه هر آذربایجانی وطن پرست میباشد تقدیم و شرکت خودرا دراین مبارزه‌مقدس که عنوان آن با حفظ استقلال تام ایران بزرك تحصیل آزادی داخلی برای آذربایجان عزیز است از جان دل اطلاع و پیوستگی خودمان را به فرقه دموکرات آذربایجان بدینوسیله اعلام و تا آخرین نفس در پیروی از این اصول مقدس وپشتیبانی ازمبارزه ملی به‌اشتراك هم وطنان آذربایجانی خود حاضر و پایدار بوده و موفقیت عموم آزادیخواهان آذربایجان را در تحت رهبری فرقه بزرك دموکراسی آذربایجان در راه عظمت و ترقی کشور از خدا خواهانیم از طرف عموم اهل قرا پاپاق مقیم سلدوز انتصاری حسین پاشا امیر فلاح پاشا جان احمدلو حسین قلی فرهنگی

فرخ را به استانداری استان سوم نامزد کرده اند

از قراریکه جراید مرکز می نویسند گویا میخواهند فرخ را برای استانداری استان سوم اعزام دارند ما یقین داریم که این هم یك نوع حقه بازی سیاسی است و فرخ با آن همه سابقه ننگین وجنایتهائی که نسبت به آذربایجان مرتکب شده است هرگز جرئت نخواهد کرد این ماموریت را قبول کند.

صدور حبوبات

طبق نامه اینکه اطاق بازرگانی شهرستان تبریز به‌دفتر روزنامه ارسال داشته است هیئت وزیران پیشنهاد شماره ۹۱٦٤ر٦۱۲۳۳ - ۳۱ر۲ر۲٤ وزارت بازرگانی را تصویب وبموجب آن صدور حبوبات از قبیل لوبیا - عدس - ماش - لپه و غیره با اجازه قبلی وزارت بازرگانی و پیشه و هنر مجاز است .

پیوستن بافسران خراسان

کنبدقابوس ۱۹ شهریور - تلگراف فوری - روزنامه داد - بطوری که امروز به کنبد اطلاع رسید درشب ۱۷ شهریور ژاندارمهای پیش گمرك که تقریبا ۳۰ نفر بوده‌اند بافرمانده خویش استوار کسائی ویك مسلسل سبك بافسران خراسان پیوسته‌اند

وصول جواب از مسکو

بقرار اطلاع ازسفارت ایران در مسکو بوزارت خارجه اطلاع داده‌شده که آقای آهی درتعقیب یادداشت ایران بشوروی بامقامات مربوطه مذاکره نموده که اقدامات ایشان نتایج مفیدی داشته است .

خودکشی ۱۵۰۰ نفر ژاپنی

در سنگاپور در نتیجه خبر تسلیم ژاپن بیش از ۱۵۰۰ افسر ژاپنی خودکشی کرده اند

تبریك ودرخواست عضویت

تبریز چهار راه فردوسی جنب مطب دکتر حاجی علیلو دفتر فرقه دموکرات آذربایجان . اینجانبان مالکین واهالی کاه‌دول و مرحمت‌آباد بیانیه مقدس مورخه ۱۲ر٦ر۲٤ فرقه دموکرات راخوانده باقلب پر ازشعف و سرور تبریك عرض و خودمان را از آن فرقه مقدس معرفی نموده بهمه گونه خدمات مرجوعه حاضریم

بیوك شیروانی - سیف الدین یزدانی - عباسقلی صمصامی - غلامعلی سعیدی - خسروسالارپور - محمدیزدانی کنعانعلی میرزائی - نقد علی پاشا پور عباس طهماسبی زاد - غلامرز مظفر فرامرز جم بانی - عباد سهرابی - محمد مرا موسائی - مصیب سهرابی - فتح‌اله سلیمانی - محمد کودوزی

آذرشهر

خیابان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان آقای پیشه‌وری تبریز عموم اهالی آذرشهر با شوق زایدالوصف تاسیس آن فرقه محبوب را که آرزوی دیرینه آذربایجان است از صمیم قلب تبریك عرض میکنند از طرف عموم اهالی حسین قلی حاتمی قادر فتحی حبیب فتحی اسماعیل توکلی

اردبیل

آقای شبستری فرقه دموکرات آذربایجان درارسال اوراق لازم تسریع فرمائید صدر حسن جودت

هیئت محترم مؤسسین حزب دموکرات آذربایجان

بدینوسیله ازطرف عموم کارمندان آذربایجان تاسیس آن حزب باشهامت را تبریك گفته و از اینکه علت تاخیر تشکیل جلسه نمایندگان ادارات این تهنیت و تبریك ما بتعویق افتاده است نهایت درجه معذرت میخواهم

صدر اتحادیه کارمندان تشکیلات

(آذربایجان)

نماینده اهالی قره‌آغاج و جاده سردرود

شکایت شما واصل چون فاقد امضا بود و نام اشخاص را صریحا قید نکرده بودید اینك از چاپ و تعقیب آن خودداری گردید اگر مایل به انتشار آن باشید لطفا ساداوه آمده شکایتنامه را امضاء فرمائید - درضمن از اظهار قدردانی که نسبت باین حزب فرموده‌اید بی‌نهایت ممنونیم حزب دموکرات چنانکه طی مقاله « امنیت بالای همه » قید شده با چاقوکشان دزدان ، جیب برها و سایر عناصریست که برای خاطر دستمالی می‌خواهند قیصریه را که آتش بزنند جداً مخالف است و بر علیه آنان شدیداً مبارزه خواهد کرد .

احتیاجلاریمز

تامین ایدیلملی‌در

آذربایجان دیلینده درس کتابلاری گوچیلیردی .

آذربایجان دنیانین بویوك تورکه اسریله تجارت و اقتصادیات مناسباتی یارانتشدی و بیله‌لیکله آذربایجان ۲۰ نجی عصرین اول‌لرینه‌دك تورینه لایق ثروت و تجارتی ، معارف و مدنیتی وارایدی.

لیکن سید ضیا و رضا شاه و یونلارین طرفدارلاری وجوده گلدیکدن صونرا ، آذربایجان محو اولماغا تور قویدی .

طهران مرتجع حکومتی آذربایجان خلقینه تورز دوغما آنا دیلینده یازیب اوخومانی قدغن ایلیه‌رك اونی ملی مدنیتین بوتون چارتماغا باشلادی .

تبریزین دنیا ایله اقتصادی و تجارتی رابطه‌لرینی قطع ایده‌رك خلقین مادی ثروتینی ان آلچاق‌سویه‌لره تنزل ایتدیرمه سبب اولدی .

محکمتلر ، اودا چوخ فنا بیر وضعیتله باقی قالدی .

آذربایجان خلقینین ملیونلارلا نفوسون امله بهره‌سینی مختلف عنوان لارلا غصب ایدوب بوتون خلقی تالادی صحیه و معارف و مدنیتدن ، نمونه ایچون ده اولسا ، هیچ بیر آثار قویمادی

بیله لیکله ۳۰ ایلین مرتجعانه آذربایجانین اقتصادی و اجتماعی و صنعتی اورتا عصرلر مدنیتی سویه‌سنه تنزل ایدیب و نهایت مین ایلدن آرتق طنطنه لی تاریخی اولان بویوك آذربایجان خلقی محو اولماقدا ایدی .

مبارله حکمرانلاریزی محو ایتمك ایسته‌ییردیلر ، آذربایجان دموقرات فرقه‌سی چوخ ملیونلی و مبارز آذربایجان خلقینین ناموسلی حرکاتی ایله بو بدبختلیکدن خاتمه ویره‌جکدور .

آذربایجان دموقرات فرقه‌سی تورز شعارلارین خلقین سینه‌سنده آلوتان اودلاردان آلمشدر

خلقه تکیه ایدیب خلقین آرزو و امللرین حیاته کیچیرمك بر فرقه

امروز

امروز ساعت ٦ عصر در سالون انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی (باغ گلستان) از طرف جمعیت محققین زبان و ادبیات آذربایجان مجلس سخنرانی دائر و آقای شریعتی در باره « منشاء پیدایش کلمه آذربایجان » صحبت خواهند کرد ورود برای عموم آزاد است روشنفکران - معلمین - دانش آموزان را بدینوسیله برای اشتراك آن جلسه دعوت می‌نمائیم.

انجمن روابط فرهنگی

آگهی

شماره ۱۳۸۰۹ر٤۰ تاریخ ۲٤ر٦ر۲٤

اداره غله استان ۳و٤ مقداری آرد مخلوط ۸۰ ٪ گندم و ۲۰٪ جو موجود دارد که بفروش خواهد رسانید . طالبین میتوانند هر مقدار مورد احتیاج باشد بهای آنرا بصندوق اداره غله پرداخته و حواله تحویل جنس را دریافت نمایند .

نرخ فروش هر تن ۲۸۵۰ ریال و در انبار واقعه در کارخانه آرد سازی ساماکان تحویل خواهد گردید کرایه حمل از انبار به

www.iran-archive.com

آذربایجان

مدیر: ع. شستری

بو روزنامه‌نشریات تحریریه واسطه‌سیله بازیلوب موقع انتشاره قویولور.

تک شماره نیم ریال

آیوه	ایلیک	۲۵۰ ریال
۶	آیده	۱۲۰ «
۳	«	۶۰ «

شماره ۷ ایکنجی دوره

۴ شنبه ۲۸ شهریور ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموقراتفرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

کولده‌ایک سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

آیی دوستلیغی

فرقه‌موی قورمقده هرکت ایدن مسلکداشلاریمزین بویونلارینده اولان آغر بوکلردن بری‌ده بیزه یاقشیق ایشمك ایستیرلرین آیلاق، هوش و ذکاوتلرینی یوخلاماقدان عبارتدر. سیاسی تشکیلات ساده براتحادیه‌دکلدر اونده چالیشاق ایستیرلردن طبیعی‌عقل ودموردن‌علاوه مسلك، عقیده وسیاسی بیلیك طلب‌ایدیلر قابالیقان‌سیاسی، حقوقی، ملی و اجتماعی مسئله لرده دوزگون دوشونجه و آچیق فکر ایستیلیر.

بیز چوق کوزل بیلیریك که برچوق تاریخی سببلر موجبنجه خلقمز دنیانین معاصر ومترقی خلقلرینده بوزاقلارجه دالی قالمیشدر بو خلقی برلشدیروب بویوك مقصده طرف آپارماقچالیشان برفرقه‌مترقی‌خلقلر ایچریسینده وجوده گلن فرقه‌لر کبی عضولرینین هاموسنی سوادلی وسیاسی‌معلوماته مالك آداملاردن توپلایا بیلمز. خلقمز عوام، جاهل و دالی قالمیش خلق‌در اونین مدنی‌و سیاسی جهتدن تربیه ایدیلمه‌سی‌ده فرقه‌مزین عهده‌سینه دوشور بیز ناچار و مجبوریق مینارجه کند و ناهر زحمتکشلرینی تشکیلاتمزین ایچریسنه آلوب اوراده تربیت ایدك بو انکار ایدیلمز برحقیقتدر. بونونله بیله فرقه نین اساسی سنکرلری گرك دوزگون دوشونجه‌لی وساقلام فکرلی آداملارین الینه تاپشریلسین.

جاهل آداملار بیلوب آنلامادن فرقه‌یه بویوك ضربه‌لر ووراربیلر مخصوصاً کندارده فرقه سوزی چون یانلیش‌تعبیر ایدیلمیش‌در اونین‌باشینده دورانلار چوق برلرده دولت اداره لرینین وظیفه‌لرینی بنمسه‌میش وبعضی برلرده فرقه مسئوللری‌اوزوظیفه‌لرینی اونودوب دهدار و کدخدالردن علاوه محکمه‌لرین و قانونی اداره لرین‌ده ایشینی اللرینه آلمیشلار.

اونلار بیلملی‌در که ویرمق، دوکمك و خلقین حقوقی‌ایشلرینه قاریشق‌فرقه رهبرلرینه یاراشان ایشلردن دکلدر. بیز کند یا شهرلرده فرقه عنوانی دالیشان تازه کدخدالارتازه زاندارملار بویونی بوقون قول چوماقلار میدانه چیقارمق فکرینده دکلیك بونلارین دوستلیغی آیی دوستلیغندان داها خطرناك اولابیلر.

کندارده و شهرلرده چالیشان فرقه مسلکداشلاریمز برنجی نوبه‌ده تبلیغاتچی، ایکنجی نوبه‌ده تشکیلاتچی اولوب خلقی فرقه‌نین اطرافینه توپلامقله بویوك مقصدموزی اجرا ایتمك چالیشمالی‌درلر.

اونلار گرك بیلسینلرکه فرقه یاشجیسی قدیم امام جمعه‌لرین ایشین گورملی دکلدر. کندارده رضاخان‌ده اولمیاجاقدر.

کندلی‌یه زور دیمك اوزشخصی دوست دشمنلیکنی فرقه سیره لرینه یریتمك ایستین استفادچی عنصرلرله فرقه میز امانسیز بر صورتده مبارزه ایدمه‌جکدر.

کندارده و شهرلرده فرقه‌تشکیلاتی قورمق و توده تشکیلاتنی اصلاح ایدوب فرقه‌ده الحاق ایتمك مامور ایدیلمش فرقه ایشچیلری بو مسئله‌نی دائماً نظرده دوتمالی‌دولر.

مخصوصاً کندارده ساده وسالم کندلیلاری اوزاقلاشدیرمقله توده تشکیلاتینه سوقولان استفادچی جاناوارلاردن چدی صورتده اجتناب ایدوب اونلاری دهو کرات فرقه‌سینین قاپوسیندن ایچری قویمق اولمالی. فرقه اولدن ایشی محکم گوتورملی‌شعبه و کمیته‌لری تمیز و دوزگون آداملارین الینه تاپشیرمالی‌در.

تشکیلاتمز قوی عددجه بویوك اولماسین اما انتظام و استحکامجه قوتلی اولمالی‌در.

اوغری، پالانچی، لوتا، هوامفریب و خلقی تکفیر ایدوب اوزینی قاباق چکن آدملاری ایت کیمی قووب‌ایشیکه سالماق لازم‌در.

فرقه شعصلر دکل عموم‌ملتین سعادتی ایچون چالیشیر عمومی زحمتکشلره نجات ویرمك‌ایستیر بیش یومورتا ایکی یاتماق سوغان ایله کندلی‌یه نجات ویرمك ایستین و بو واسطه‌ایله سکندارده نفاق سالانلار کندلیلره آیی‌لر کبی خدمت‌ایدیرلر.

دوغرودر اربابلارین‌ظلمی حدین آشمیش دولت مامورلرینین تازیانه‌ده دوبیق یلمیر ایکن گرك بومسئله‌نی فرقه میز اساسلی بر صورتده بوتون ترلکه‌ایچریسینده حل ایتسین.

بو یولده چون جدی قدملر گوتورلمیشدر. آذربایجانده یاشیان مالکلار ایله دانشیق یاشلانمیش چون تیز بر صورتده عمومی برقرار چیقاریلاجاقدر.

آذربایجانی ترك ایدوب گیدن مالکلر یزدن هیچ بر کومك گوزلیه بیلمزلر.

کندلینی آلت ایدوب اوز جیبلر ینی خیرینه چالیشانلار فرقه‌مزدن طمع دیشلرینی چکسینلر بیزاولارین کیچیك مقصدلرینه آلت اولا بیلمیریك بو گونمن‌صورا کیدوب اوزیلرینده اوتورمالی‌درلر.

اگر کندارده‌اربابلار کهنه‌ماهیتلرینی یاشلامق ایسته‌سه‌لر فرقه‌میز اونلاره اوزینین حق سوزلرینی‌دیمکه قادر در.

بیز امنیت و برلیکه هر برایشدن آرتیق اهمیت ویریریك.

بونی هربر کس دوشونملی‌در.

پ

آقای پیشه‌وری نین

نطقه‌ین مختصری

—۴—

من بو سوزلری‌فقط ایدی بوراده دیمکه‌یاشلامامیشام برنجه گون‌فرصتدن استفاده ایدوب حاضر اولدیغم مجلس شورای ملی‌ده بوندن داها شدید بر لحن‌ایله چیقیش ایدوب نماینده آدی دادیان یالانچی پهلوانلاردن بو خصوصده جدی ایش طلب ایتمیشدم حالبو که اونلارین بر قدم یله خلقه دوغرو گلمه‌لرینه امیدیم یوق‌ایدی.

دیدیکیم کبی ایچریسنده فارس ملی موجنجه آدمدن ایستی کامه‌لر (کامه‌از آش‌دانقر) آداملار آز دکلدر دونن اونلاردن بری منه ایراد ایدیر دیکه « نه یازیرسیز آذربایجانه‌دولت طرفیندن اهمیت ویریلمیر؟ نه‌دیرسیز آذربایجاندان آلینان ویرگیلر اورا مصرف اولونان بودجه‌دن آزدر؟ آذربایجان تهرانه ایله بر بویوك ویرگی ویرمیر بیز گرك تهراندن تشکر ایتك که بیزه چوق یاخشی باخیر اگر تهران اولماسا بیز آچیزدن‌اولاریله»

بو آدامین عقلینه منم شبهه‌یوقدر لیکن ایچ‌بازلیق‌وحجت‌ایله اوز یالانچی مقرضانه سوزلرینی خلقه تحمیل‌ایتمك گوروردسیز انسانی نه‌لر دیمکه وادار ایدیر.

بونا خلف آدامه من دیدیم آیا بیلرسنمی که‌ایگرمی ایل تمام رضاخان آذربایجانلی‌یه باتمانی ٤ فرانه‌آلدیغی قندی ۱۸ فرانه بدیرتدی؟ آیا آنلامق ایسترسنکه آذربایجانین‌زحمتکش‌دول آروادلاری برقوتی کبریت آلدیغی‌زمان برریالین اوچده ایکسنی مالیات‌ویریر؟

حقیقت آچی‌در لیکن اونی سویلمای یك. من‌مجلسده‌آچیق صورتده دیدیم که (بونی من دقیق‌حساب نتیجه‌سینده اثبات ایده بیلرم) آذربایجان خلقینه معارف بودجه‌سیندن ویریلان پول‌آدام باشینه تقسیم ایدیلرسه اونی کوسترن برواحد تاپیق اولماز من اونی کبریته تبدیل ایتدیم نتیجه‌ده بوچیقدی که هر

بقیه‌سی ایکنجی صحیفه‌ده

بویوك بسته کارا منتدارام

من ایگرمی ایلدن بری صحنه‌ده اولدیغم مدتده‌همیشه سه‌ویملی موسیقی استادی عزیزبك حاجی‌بگوفین اوپه‌را و موسیقیلی قومه‌دیالاریله یاخندان علاقه‌دار اولدیغم ایچون توزومی خوشبخت ساییرام. من بومدتده اونین « مشهدی عباد »، « آرشین‌مال‌آلان » موسیقیلی قومه‌دیالارندان « لیلی و مجنون » و « شاه عباس وخورشید بانو » اوپه‌رالارندا دفعه‌لرله اوینامشام

بو تماشالار دا اویناتدیغم رولار همیشه منی روحلاندیرمش و منه الهام ویرمشدر. بو رولار منم بیرآرتیست کیمی ترقی ایدیب شهرت قازانماغادا بویوك کومك ایتمشلر که، اونا گوره‌ده بویوك بسته کارا منتدارام.

عزیز بگین اوپه‌را و موسیقیلی قومه‌دیالارینین موضوعی حیاتدان آلندیغندان آرتیستلر ایچون رول اویناركن توز پارادیجیلق قابلیتدیغی گوسترمکه گنیش امکان واردر.

مثلا من مشهدی عباد رولونی اویناياندا عزیز بگین مشهدی عبادین سهاسندا کیملری گوسترمك ایسته دیگین اطرافلی‌دوشونورم وچالیشیرام که، مشهدی عباد حقیقتده ده جاهلین گوزونده گولونج اولسون، خلق اونا باخیب لازمی عبرت آلسین.

من آرتیستلیك فعالیتیم مدتنده تبریزده، خویدا، رضائیه‌ده بیر مدت دوزیسوزلق‌ایدیب عزیزبگین اثرلرینی صحنه‌ده اویناماشام. منونتله قیدایده بیلرم که، عزیزبگین اثرلری هرنیجه دفعه اویناسا بیلرسا اوینا بیلسین همیشه تماشاچیلارا خوش گلمش و اونلاری راضی سالمیشدر. بودا اونا گوره‌در که، عزیزبك اثرلرینده‌خلقین‌روحونی بلمشده دوتموش، ملی موسیقیه، خلق‌هوالارینا یوکسك قیمت‌ویرمشدر من بویوك بسته کارمزی تبریك‌ایدیب اونین ایچون اوزون عمر وصحت بدن آرزو ایدیرم.

تبریز صحنه‌سی آرتیستلرندن.

جواد شفیع‌زاده

اعطای نشان

پرچم سرخ به عزیز حاجی‌بگوف

شورای عالی سوسیالیستی شوروی بمناسبت شصتمین سال تولد عزیز حاجی بگوف کمپوزیتور بزرك آذربایجان که در راه پیشرفت موسیقی و تئاتر میهن خودش زحمات زیادی متحمل شده است و آثار جاودانی و فراموش نشدنی ازخودبیادگار گذاشته بعکقطعه نشان پرچم سرخ اعطا کرده است.

حق و آزادلیق

سیوگیلی وطنیم خوش اقبال آنا — قلبدن دیله‌ریم استقلال سانا
محلیت مرکزین تمام انسانا — روح ویریر منده قانلم اونا

قهرمان یوردوون مرد اوغوللاری — قهرمان دوغمشدر آنا اونلاری
آزادلیق اوغروندا آخان قانلاری — قربانلاو ویر مشیك آذربایجانا

تاریخلر یازیرلار عصرلر بویی — ایگتلر یتیریر توپراقی سویی
سینه‌نده دوگولی آزادلیق تویی — صدا ار سالمشدر تمام هر یانا

آذری ملکنین قیزیلدر داشی — چیچه‌کلی تارلاسی آلدرقوماشی
یوجا داغلاری وار قارلادر باشی — باج ویرمه‌ز چیکه چنه دومانا

بویوك اجدادیمزین شانلی مسکنی — سیویریك قلبدن ای وطن سنی
آنا یوردو موت دیلی مدنی — ایشلیه گوزلمز چیچیا میدانا

آذری تورکه‌سی محکم بر قالا — ناموسلی شرفلی احسن بو حالا
تاپلماز بر نفر آذری اولا — تور یوردونا دشمن آذربایجانا

آدین دیللراوسته‌ازبردی نه‌دن — آذری تورکه سی ای عزیزوطن
بویوك سعادتله یاشا وار اول‌سن — حرمتین یاپلسین کل جهانا

آدین صولتلیدیر ایلین قهرمان — چاغیرلیر قدوتلی آدین هر زمان
یاغی‌دیز چوکدیرمن یوردون‌هم‌یوان — افتخار ایله سین بوتون ایرانا

سید حسن شمروی یتیر تمامه — وقت یتیر گله‌ر عالی مقامه
استه‌دیگین یازیلا جاقدی نامه — تمام ایلیت بوتون خلقین اونا

خوی شهریندن — سید حسن موسوی

www.iran-archive.com

AZOH

شماره ۷ دوره دوم

آذربایجان

۴ شنبه ۲۸ شهریورماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

آذربایجان بار دیگر وظیفه تاریخی خود را انجام میدهد

خدای ایران برای روزهای بدبختی و ادبار آن فرزندان آذربایجان را وسیله امید و نجات قرار داده است هر موقع ایران را نیستی ونابودی تهدید بکند با دست آذربایجانی از ورطه هلاکت نجات میابد. تاریخ تکراراً این واقعه را نشان داده و کوچکترین نمونه آن ایجاد حزب دموکرات آذربایجان میباشد که باسرعت رایدالوصفی در عرض ده و دوازده روز تمام نقاط آذربایجان را باختیار خود آورده هر روز بر تعداد اعضای صدیق وفداکار آن هزاران نفرافزوده میگردد.

توسریها، دشنامها، ناسزاها، اهانتها، تحقیر ها بالاخره جمع شده حزب دموکرات آذربایجان راتشکیل داده است که مانند مشت محکم وسفت بر کله ارتجاع میخورد وچشم کسانیرا که آذربایجانی را از خر پست‌تر فرض میکردند وبنا بخواهش هوی وهوس خویشتن مقدرات ما را تغییر و تبدیل می‌نمودند بیرون خواهد کشید.

آذربایجان، یعنی جائیکه شیخ صفیها و شاه‌عباس‌ها رادردامن‌خودبزرگ کرده، جائیکه فرزندان آب وخاکش ناموس وشرافت ایرانیان را حفظ نموده‌است، هرگز نابود و اسیر نخواهدشد. آتش میهن‌پرستی که در سینه آن شعله‌ور است ابداً خاموش‌نخواهد شد وهرگز دست مستوفیها، فهیمی ها، ذوقیها نخواهد توانست این آتش مقدس را خاموش‌ساخته آذربایجان را خفه‌سازند

آذربایجانی آشیانه خودش را چون جان عزیزش دوست دارد وکسانیکه میخواهند این‌صمیمیت وصداقت را به بدبینی و خیانت‌تعبیرو تفسیر نمایند شبره هائی هستند که قادر نیستند نور خورشید را نگاه کنندودرنتیجه‌به‌تحقیر آن‌مبادرت‌میورزند

آذربایجان فقط یك هدف‌دارد و و بس: آزادی خود و استقلال‌ایران را طالب است، شما هرچه میخواهید بگوئید ما اول آزادی آذربایجان بعد استقلال ایران را خواهانیم ودر راه نیل‌باین مقصد مقدس از هیچگونه فداکاری‌وازجانگذشتگی‌دریغ نخواهیم کرد ما در این راه موفق خواهیم‌شد زیرا ملت پشتیبان ماست.

شهرها و دهات ایران عموماً چشم براه آذربایجان هستند، لر - قشقای - ترکمن - کرد، بختیار همگی منتظر نخستین تکان آذربایجان‌هستند اگر آذربایجان یکقدم بسوی آزادی بردارد تمام ایران مانند سیل‌خروشان به تلاطم‌آمده یکدفعه پرچم‌آزادی را بلند خواهند کرد.

ما بی‌نهایت خوشوقتیم که این وظیفه تاریخی را داریم انجام میدهیم و اولین سنك آنرا حزب دموکرات آذربایجان میگذارد و بار دیگر لاهوتی ستارخان و شیخ‌محمد فرزندان‌خودرا در راه آزادی بفداکاری دعوت‌میکند.

در دنیای‌دموکراسی، دردنیائیکه حتی دولت لیبی هم بیدار شده‌آزادی و استقلال می‌خواهد، در دنیائیکه سیاه پوستان‌آفریقا هم آزادی‌فرهنك و زبان را طالبند، غیر مقدور است چند نفر شیاد و شارلاتان جلو تکامل ملتها را سد کرده بار دیگر ما را به زنجیر اسارت بند سازند وبرای‌ازدیاد سرمایه وثروت خود مانند بهائیم باما رفتار نمایند بالاخره‌انسان را وسیله استثمار قرار دهند.

ما آزاد خلق‌شده‌ایم‌آزاد هم زندگی خواهیم کرد کسانیکه مخالف این قانون لایزال طبیعی هستند زودتر از آنچه خیال میکنند ازبین رفته منکوب خواهند شد.

اصرار و لجاجت مرکز درخصوص رد پیشنهادات آذربایجان ما را برای اخذ آنها بیش‌از پیش تشویق‌وترغیب میکند دیروز تلگراف، امروزاعلامیه و تشکیل حزب و ایجاد اتحاد فردا عمل این است خلاصه عملیات ما در مقابل اصرار ولجاجت اولیای مرکز.

هم‌میهنان گرامی ازیك‌دقیقه‌غفلت ما مخالفین باندازه یکسال استفاده خواهند کرد هشیار باشید تابازدیگر کلاه سرمان نرود.

«نوروز»

تلگراف مدیران جراید ایران باندن

تهران — بیست و شش نفر از مدیران جراید تهران تلگرافی بانجمن وزیران ۵ دولت در لندن مخابره کرده طی آن وضع فعلی حکومت ایران‌را شرح داده متذکر شده اند که دولت فعلی ایران قایمقام همان دولت مستبد و زورگوی بیست سال پیش است که سران آن‌مدتی برفاشیزم‌ایتالیا و نازیم آلمان کمك کرده و بمفاد منشور های ملل متفق کوچکترین اهمیتی قائل نیستندو از عمل کردن آنها خود داری مینماید با قوای مجریه جراید را توقیف کرده مدیران آنها را بزندان جلب مینماید جلونمایشهای آزادیخواهی ملت را با سر نیزه سد میکند ما امضاء کنندگان این‌تلگراف موقع را مغتنم شمرده الان که‌وزیران ۵ دولت بزرك برای حل امور ملل کوچك در لندن جمع شده اند وضع کشورمان را تشریح نموده در خاتمه متذکر می گردیم که درایران کوچك ترین نمونه از آزادی پیدا نیست

آقایان حمیدی - فضلی - دکتر کشاورز - ایرج اسکندری - فتاحی و تیمورتاش از جمله کسانی هستند که تلگراف را امضاء کرده اند

تبریك و درخواست عضویت رضائیه

وسیله آقای پیشه وری فرقه دموکرات آذربایجان‌ما اهالی‌یکشهر جائی از مرام مقدس فرقه دموکرات مستحضر اطلاع داشتیم تا تاریخ ۲۵ شهریور که از طرف حزب توده در سوتراش با حضور اهالی ۲۵۰ پارچه آبادی متینك تشکیل بعد ازسخنرانی آقای اسدالله قشه‌روبین سردارشهیدی بوریس آقای آزاد وطن روی میز رفته شروع بسخنرانی کرد در خاتمه سخنرانی مشارالیه از طرف حاضرین از چگونگی مرام مقدس فرقه دموکرات سئوال کردید مفصلا شعارهای فرقه دموکرات را ماده بماده شرح دادند پس ازاستماع تمام ماده‌خصوصا ماده۶بصلاحیت دهقانان منظور گردید با نهایت خرسندی تاسیس و تشکیل فرقه دموکرات آذربایجان‌را ازصمیم قلب تبریك و حاضر هستیم تاآخرین قطره خون از این مرام مقدس دفاع نمائیم از طرف حاضرین خیرالله‌مالك اسد الله خوردا مالك سردار سهند اصغری جوان احمدعلی محمدنصیری رضائی سلمان جوان مردی میر آقا محمودی تقوی بابا خان مالك یه سلطان مالك قشه روبین خورده مالك پولی مالك عزیزی مالك پطروس مالك منصور بوسی‌یان یوسف‌مالك اسحق مالك برزگر زکریان مالك پطروس گوزر اراکلیان اودشاظلمات عزیز اسحق سلطان یوسفی‌یان و اسمعیل امیر زاهدی تقوی افشاریم عوض عبدالرضا وارتان محمودی نوروزی سلطان‌پرست شوئیل‌رمضان اصغری میرزا قائمی اسحق بوقوز

م. راوندی وکیل دادگستری

انجمنهای ایالتی و ولایتی

بقیه ازشماره قبل

شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان

اعضای انجمنهای ایالتی‌ازمنتخبین کرسی ایالت و توابع آن و مبعوثینی که از انجمنهای ولایتی فرستاده می شوند تشکیل میشود نمره منتخبین کرسیهای ایالت ۱۲ نفر و نمره منتخبین هریك از ولایات فقط‌یکنفر خواهد بود.

انتخاب کنندگان اعضاء انجمن های ایالتی در شهرها باید تبعه‌دولت ایران بوده و ۲۱ سال تمام داشته باشند — مرتکبین جنحه یا جنایت و متجاهرین بفسق وفساد وورشکستگان و اشخاص غیر رشید (محجورین) و طبقه نسوان حق انتخاب کردن را ندارند، همچنین حکام و معاونین آنان وعمال شهربانی در حوزه ماموریت خود و مامورین نظامی بری‌وبحری‌ازشرکت‌درانتخابات ممنوعند.

شرایط انتخاب شوندگان همان شرایط انتخاب کنندگان است با این اختلاف که انتخاب شوندگان باید سواد کامل داشته باشند و سن‌شان کمتر از ۳۰ سال نباشد وداخل‌خدمت دولتی نیز نباشند

مقدمات انتخاب اعضاء انجمن

در هر شهر قبل ازآغازانتخابات ۶ نفر از متعاریف شهر برای نظارت در انتخابات تعیین میشوند که با مباشرت حاکم یا نائب‌الحکومه انجام وظیفه مینمایند انجمن نظار پس از انتخاب رئیس و منشی اعلانی تنظیم میکند و دو هفته قبل از روزانتخابات (که جمعه خواهد بود) در شهر انتشار میدهد و محل وایام و اوقاتی که انجمن نظار انجام وظیفه میکند و نیز شرایط انتخاب‌کنندگان ومحل و روز و مدتی را که انجمن نظار دایر خواهد بود با ذکر عده انتخاب شوندگان اعلام خواهد نمود محل احتمالی اعضای انجمن نظار باید در مرکز شهرباشد واعضاء انجمن‌مکلفند اقلا ۱۰ ساعت برای تحصیل آراء صرف وقت نمایند پس از انقضای وقتی که معین شده ورقه انتخاب از کسی اخذ نمیشود — دادن رای‌مخفی است و نام انتخاب شوندگان باید در روی اوراق بی‌نشان نوشته شود

پس از انتخاب رئیس جعبه آراء را در حضور اعضای انجمن وحاضرین از انتخاب کنندگان خالی نموده امر باستخراج اسامی مینماید منشی انجمن مامور ثبت اسامی و علامت گذاری است.

بلا فاصله پس از استخراج آراء رئیس نتیجه را بصوت بلند اعلام می کند و اوراق انتخاب را پاره و باطل مینماید — انتخاب شدگان کسانی خواهند بود که اکثریت نسبی آراء نصیب آنان باشد صورت مجلس‌انتخابات را منشی در دو نسخه تحریرنموده بامضای انجمن نظار میرساندیك‌نسخه آنرا به نایب الحکومه و نسخه دیگر را بوسیله یکی ازاعضای انجمن نظار بانجمن های ایالتی یا ولایتی تسلیم مینماید.

کسانی که ازطرزانتخابات‌شکایتی دارند باید در ظرف یکهفته بعد از ختم انتخابات بانجمن نظار اعلام‌دارند تا انجمن رسیدگی کرده حکم خودرا اعلام دارد درصورتی که شکایت کنندگان از حکم صادره راضی نباشند می توانند بمحض تشکیل انجمن ایالتی یا ولایتی شکایت خود را در ظرف یك هفته تجدید نمایند طبیعی است حکم انجمن ایالتی و ولایتی قطعی خواهد بود.

انجمن نظار یکهفته پس از پایان انتخابات انجمن متفرق خواهد شد.

آقای پیشه‌وری لنین نطقینین مختصری

بر نفره بر کبریت چوپیندن آز بای دوشور.

او کور و کرآدام اوقدر خلقدن اوزاقدر که‌بزیم‌ملی‌دیستان‌لارده چالیشان آموزکارلریمزین‌آیده اوتوز تومن حقوق آلوب۱۲ساعت چالیشمالریندن خبری‌اولا بیلمیر اولسه‌ده اوز فصاحت و بلاغتینه اوقدر مغروردرکه گوندن آنکار اولان بو حقیقتی انکار ایتمکه چالیشیر.

طبیعی‌در بیز بو کبی‌فاسد، لجوج و فتنه‌جو آداملارین سوزینه قولاق آسوب اوز دوتدیغمز یولدان قایتملی دکلیك. من اونا دیدیم بیزچالیشوب مقصدمزی الده ایدجکز اگر سن دوغرو دیر سن بوبور دوش قابانه باخاق نه ایش گورجکسن.

بو کبی بوشبازلیقلاره بیز اهمیت ویره بیلمریك ایش و فعالیت لازمدر سوز و عبارت و بوشبوغاز لیق خلقی بوروب مایوس ایتمیشدر

بزیم گورمای ایشیمز چوق ساده در. اول‌شهرمزی اصلاح ایتمك ایچون انتخاب ایتدیکمز شهر انجمنی ایشه باشلامالی‌در تهران بزیم بو ساده و طبیعی حقیمیزی بیله پایمال‌ایتمك‌ایستر نیچه آیدیرکه شهر اهالی اوز ایونی آباد ایتمك و اوز مدنی ومحلی ایش لرنی بولینه سالماق ایچون انجمن انتخاب ایتمیش لیکن وزارت کشور اونی حتی ظالمانه و قانون اساسی‌نین ضدینه اولان پهلوی قانونی ایله ده تصدیق ایتمیر.

نتیجه‌ده شهر کهنه قبرستان‌حالینه دوشمیش اونین کوچه و خیابانلارینده گند و کثافت باشدن آشقدردر

بقیه‌سی گلن شماره‌ده

در تبریز

دیروز ساعت ۶ عصر آقای شریعتی درسالون‌خانه فرهنك‌شوروی‌در حضور ۱۵۰نفر ازروشنفکران ودبیران‌تبریز در اطراف «منشاء پیدایش کلمه آذربایجان» سخنرانی کردند.

اداره باربری راه منطقه‌سوم‌طبق دستور مرکز بارکش‌های دولتی را بفروش‌میرساندلهذا مامورینی‌باطراف اعزام نموده تاهرچه زودترکامیونهائی راکه دراطراف کار میکنند به تبریز جلب نمایند.

حیدری تاروردی اسد الله بوشبه بنیامین کرم قریب میرزا علی حاتمی بابا دانیال ویلیام زایا محمدعلی‌قائمی سوسون حاجی ابراهیم باقری جوان شریفی زاده یعقوب وارتان بات یوسف خراج داود یوسف بشیری بنیامین سوسون یوتن بنیامین‌قلیزاده محمدحسین بولیوز موشی سیمون محمد

آخرین ساعت

وین. ۱۶۰۰ نفر ازاسیران اتریشی که دراتحادجماهیر شوروی‌سر‌میبردند آزاد وبسیهن خودشان برگشته‌اند.

لندن - دومین جلسه وزیران پنج دولت بپایان رسیده بازحل اختلافات مرزی وگوسلاوی وایتالیا جلسه آینده موکول شده است.

مسکو. درهای آرامگاه لنین پس ازچهارسال تعطیل‌روز۱۶صبنامبر باز گردید.

آنکارا. بین‌دولت ترکیه وسویس معاهده تجارتی در شرف انعقاد است که وسایل‌حمل کالا را سویس تسهیل خواهد کرد.

مسکو. بمناسبت دویستمین سال تولد فیلد مارشال کتوزوف در مسکوموزه‌ای بنام وی تاسیس گردیده است.

تبریز چاپخانه اطلاعات

www.iran-archive.com

AZOH 8

آذربایجان

مدیر: ع شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه سیله یاز یلوب موقع انتشاره قویولور.

تك شماره نیم ریال

آبونه	ایلیك	۲۵۰ ریال
	آیلیق	۱۲۰ «
	۳ «	۶۰ «

شماره ۸ ایکنجی دوره

۵شنبه ۲۹ شهریور ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

کونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

مرا بخیر تو امیدنیست شر مرسان

تاریخ تکرار اولمقده‌در. ایران جماعتی ظلم و اسارت و قارانلیقده ساقلامغی لازم کورن سیاست محاربه نتیجه‌سینده جبراً میدانه چیقان ظاهری دموکراتلیقه آخر قویمنه چالیشمقله وطنزی اجنبیلره ساتان خائن عنصرلرین فعالیتنه گنیش میدان آچیلمیشدر.

تهران سریع قدملرله ارتجاعه طرف گیتمکده‌در. باشیمزه یونان خلقی‌نین باشینه گلن اویونی گتیرمك فکرینده‌دولر. مجلس، دولت ومطبوعات ساتیلمش خائن آداملارین الینه دوشمیشدر یونلار وروب یخوب داغیدب اوز سیاستلرینی یرینه‌یتمك ایستیرلر.

آزادلیق، دموکراتلیق نامینه چالیشمقده اولان قوه‌لر جور بجور بهانه لرایله یوغولوب تارومار ایدیلمکده‌در رضاخاندن داها قابا، داها خشن بر جلاد وجوده گتیرمك نقشه سی جدی صورتده موقع اجرایه قویولمیشدر.

ایران محاربه زمانی دموکراتلیق جبهه‌سینین غالبیت کوریسی اولدیغی حالده صلح زمانی بویوك استعمار دنیاسینین سنگری اولمالی‌در دیوب میلیونلره بالغ ضعیف خلقلری اسارت و قول حالینده ساخلامق ایچون اونی حریم و سنگر یاراتمق آزادلیق و حریتنزی بو مقصده قربان ایتمکه چالیشیرلر.

سیدضیا ایله چیقان سایسیز حسابسز ارتجاعی روزنامه‌لر دشتی- دکتر طاهری- اسفندیاری و سایر لرینین مجلس‌ده اوقودیقلاری رجزلر وچه‌وبر دیگلری حقه لر هاموسی بوندان ئوتری‌در.

بوندن ئوتری‌در که حتی تبریزده یله بعضی پیس آداملار جرئت ایدوب آزادلیق علیهنه خائنانه شایعه‌لراتنشار ویریر میخانه‌لرده، پیس یرلرده سیل کیمی پول خرج ایدیر، ماجراجو عنصرلری ساتین آلوب خلقین فکرینی اونلارین واسطه سیله زهرلمکه چالیشیرلر.

ساتیلمیش ارتجاعی مطبوعات ایله زمزمه باشلامیش خارجی رادیولرینین هم‌آهنك اولماسی‌ده اتفاقی بر مسئله دکلدر. علیهیزه قالقان ارتجاعی قوه‌لر خارجی استعمارچی متبعلرین بارماقی ایله اویناملقه‌در.

تاریخ بزیم عهدمیزه بویوك بر وظیفه قویمیشدر. بز آذربایجانده سار سیلماز بر آزادلیق قلعه سی وجوده گتیرملی‌یك. تهرانده و ایرانین آیری‌ایالتلرینده اجنبی‌دستوریله‌ازیلن دموکرات و آزادیخواه شخصلر بیزه پناه گتیرجك آزاد و دموکرات وطنپرین هانلی بایداغی آلتنده مقدس وظیفه‌لری اولان آزادلیق مبارزه‌سینی دوام ایتدیره‌جکلر.

آذربایجان تهران ایله بربرده اسیر هندوستان اولمقدن سه اوزی ایچون آزاد ایرلند اولما غی ترجیح ویریر.

تهران هرزه و هرجائی گوزللر کیمی هر گون بر لوطی‌نین قوجاغنه آتیلاجاق آذربایجان ایسه ناموس و جئینته علاقه‌سیز‌در. او بر داها بیگانه لرین آلچاق نوکری اولان رضاخانلارین بویوندروغی آلتینه گیرمز و گونده بیر لوطیه تسلیم اولمار.

بیز هرقیمته اولور اولسین جهانی حادثه‌لرین ویردیکی امکاندن استفاده ایدوب آزادلیقمزی تأمین ایدجکز. بوشبوغاز و خائن باریجی‌لرین قیل قالی بیزی دوندیرمز یولدان گیری قایتارا بیلمز.

فرقه‌مز بوتون آذربایجان خلقی نین ساغلام و آزادیخواه عنصرلرینی اوز بایداغی آلتنه توپلامغه موفق اولموشدر.

اذا جاء نصر الله والفتح و رئیت الناس یدخلون فی الدین الله افواجاً آیه شریفه‌سی موجبنجه بزیم فتح و غلبه‌مزی حس ایدن جماعت دسته دسته گروه گروه سیره‌لرمزه داخل اولمقده‌در.

اداره‌مزه اطرافدن سیل کیمی آقوب گلن تبریك تلگرافلرینی چاپ ایدیب انتشار ویرمکه بیله فرصت تاپا بیلمریك. بو اثبات ایدیر که آذربایجان خلقی‌نین دشمنلری وحشته دوشمکده اشتباه ایتمه‌میشلر.

آذربایجان آزادلیق و دموکراتلیق یولینده بویوك قدملرله ایرلی گیدیر. تهران ایسه‌بر عکس ارتجاعه اویوب گیری گیتمکده‌در. اونا گوره آزادیخواه آذربایجان ایله تهرانی زورلایوب چنگالینه آلان ارتجاعی دولت آره‌سینده فاصله آرتیر بویوز کیچیلمز بر حاله گلیر بو ایسه بیزیم تقصیرمز دکلدر.

تهران خلقی اوز گیدیشینی جدی صورتده برداها نظردن کیچیرملی‌در. او گوزلرینی آچوب قنباغه چوق دقتله باخمالی مجبوردر. او هنوز بیلمیر که زورایله ایش باشینه کیچنلر اونی هارا آپاریر و نه کیمی قصده سوق ایدیرلر.

ایشین آخرینی حساب ایتمك نتیجه سینده در که بیز تهرانه منتظر اولماپوب بر چوق مسئله‌لرده حساب وخرجیمزی آیروب اوز الیمزه آلمغه چالیشریق. بز حیوان دگلیك که نوختامزی مرمور و مشکوك آداملارا تاپشیروب اونلارین دالنجه گیدك. بولومز آیری‌در. بز آزادلیق دموکراتلیق یولیندان دونه‌بیلمریك بویولدان دونمك هلاکت و انقراضی قبول ایتمك دیمکدر.

بو ایشی بز گورمیه‌جکمز سیز ایسه مختارسیز هارا گیدیرسیز گیدیز لیکن بزیم ایله ایشز اولماسین فارسلار دیمیشکن «مرا بخیر تو امیدنیست شر مرسان»

پ

آنا دیلی

دنیا هر شیئدن شیرین، سویملی جاذبه دار آنا دیلی در. هر هانسی ملتین آزاد آنا دیلی اولماسه او ملت محو نابود اولار. چونکه آنا دیلی اولمایان ملتین معارفی و ادبیاتی اولا بیلمز، و معارفی اولمایان بیر ملتنه یاباجی ایللر، قیوم و یا خود آغا اولوب اونلری قول حالیندا ساقلایارلر اودر که نیچه ایللر در آذربایجان خلقینین دیلینی و حقوقینی غصبکار قیوملر اللرینده‌آلوب اوزلرینه هیشه لیك قول حساب ایله یوب جبارانه رفتار ایتمه‌کده ایدیلر، حتی ظالمین درجه سی او قدرشدتلی اولموشدیکی آذربایجان جماعتینه اوز آنا دیلینده درس اوخوماغه اجازه ویریلمه‌دیکی کیبی اداره لرده ده اوز دیلی ایله دانیشماغه ده اجازه ویرمیردیلر. بو شدتلی ظالمانه فشارلره باقمایاراق رشید اودلار آلاولر اولادی آذربایجانلی‌لر اوز سویملی آنا دیللرینده خلوت صحبت ایدوب و خصوصی اجتماع لرینده دانیشیق آپاریردیلر، و مسجد لرده ایسه علماء آذربایجان دیلینده جماعته دانیشیردیلر.

ای دنیانین رشید تر اولادلرندن حساب اولنان آذربایجان لالاری، بو گون دنیا نین أسیر ملتلری اوز حقلرینی غاصبلردن آلمغه اجماع ایدوبلر، و حقلرینی آلماقدا درلر بس نه اولوب بیزه بیل دالی ده قالاق، بیز ده دنیا ملتلری جرگه‌سینه داخیل اولوب اوز قانونی حقلریمزی ایسته مه لیك، و بتون دنیا ده اولان آزادخواه خلقلره ثبوت ایتمه لیك که بیزیمده اوز آنا دیلیملز و ادبیاتمز واردر، بیزده غیر خلقلر کیمی آزاد باشامالییق و آزاد مستقل معارفیمز اولمالیدر. **ایلدیریم**

آقای پیشه وری نین نطقی

۵۰.

دنیاده دموکراسی نامی داشیان هیچ بولکه یوقدر که اورانین شهرداری ایشلرینه دولت مداخله ایدیلسن رضا خانین وجوده گتردیکی بو منحوس صدی‌سیندیروب شهرانجمنی ایشه باشلا مالی وشهری خرابه‌زارحالینه دوشمکدن نجات ویرملی‌در.

بیز سومسئله سینده گوردیك که ساده بر صورتده انتخاب ایتدیکمز کمسیون شهرین مهم محله لرینی بر نیچه گون سودان تأمین ایدیلدی اگر بوایشه ادامه ویریلمیر سه بویوك نتیجه‌لرالده ایدیله بیلر. آیری‌ایشلرده بیله‌در گرك هیت ایدوب ایشه گر یشمك تهرانین خائنلر الیندا اولان وزارت خانه لرینده بر دفعه امیدی کسمك لازمدر. بوندان علاوه مرتجعلرین وجوده گتردیکلری شرایطن تأثیرینده بوتون ایران هرج ومرج حالینده‌در مازندران گرگانده اولدیغی کیبی اصفهان شیراز وسایر جنوبی شهر لرده آشوب وشورش‌لر باشا قالدر میشدر تهرانین اوز یئنده بیله شلوقلیغن قارشوسینی آلماغا دولت قادر دکلدر حکومت نظامی اولدیغنا باقمیاراق گجه ساعت اوندن صوراشهرده گورونمك قدغن ایدیلمیش لیکن خلقین مال وجانینی حفظ ایتمك ممکن اولا بیلمه‌میشدر.

بیله‌برزمانده آذربایجان دموکرات فرقه‌سی اوزنین بویوك مراجعتنامه‌سی ایله فعالیته باشلامیشدر. برهفته‌دن آز اولمیان بو مدتده شهرمزده و بوتون آذربایجانده دوین بر سکوت حس ایدیلیر. خلق برمرکز ثقل برپناهگاه تایان کیمی اولمیشدر. امنیت عمومینی تهدید ایدن حرکتلر سوسدیریلمش شلوقچی عنصرلر اسکات ایدیلمکه باشلامیشدر.

ایندی آذربایجان امنیت وآرامش جهتدن ایرانین آیریلرینین هامیسیندان قاباقدر. فرقه بو موفقیتی فال‌نیك حساب ایدوب گوتوردیکی صلح و امنیت طلبلیك سیاستنی تعقیب ایده جکدر.

اعلامیه میز اطرافده اولدیغجه دریق تاثیر یراقیمیشدر.

دشمنلریمز مخصوصا تهرانده ایران خاقلرینین حقوقینی ایاقلاری آلتنه آلان مستبد عنصرلر اونی اوقوبوب تترمکه باشلامیشلار.

بقیه‌سی گلن شماره‌ده

حمله به حزب توده و باشگاههای آن درطهران

بعداز ظهر روز جمعه عده‌ای از افراد حزب توده وکارگران درشهرری درحضرت عبدالعظیم گرد آمده میخواستند سخنرانی نمایند ولی مأمورین فرمانداری نظامی بعنوان اینکه مأمور اجرای جلوگیری از اجتماعات هستند ازآنها ممانعت بعمل آوردند، جمعیت بمقاومت پرداخت بهمین‌جهت کار بزدو خورد کشید گویا چند تیر بهوا شلیك شد و عده ای از کارگرهای کارخانه سیمان هم توقیف‌شدند.

عصرروز جمعه نیز در کلوپ توده طبق معمول هفتگی قرار بودسخنرانی بعمل‌آید عده‌ای از افراد حزبی تجمع نموده با اینکه از طرف مأمورین فرمانداری نظامی مخالفت بعمل میآمد سخنرانی کردند، بهمین‌جهت ساعت‌ده بعد از ظهر عده‌ای از افراد ژاندارم بمحل کلوپ آمده جمعیتی که در آنجا بودند میخواستند جلب نمایند، دکتر مرتضی یزدی به باشگاه آمده بامأمورین مشغول مذاکره میشود درنتیجه عده‌ای از حاضرین و دکتر یزدی را گرفته بازداشت مینمایند که دیروز عده‌ای از نمایندگان مجلس و مدیران جرایه آقای نخست وزیر را ملاقات نموده جریان را توضیح داده مشارالیه دیروز ظهر آزاد میشود دیروز صبح نیز ژاندارمهای مامور فرمانداری نظامی بکلوپ توده و محل اتحادیه کارگران رفته عمارت و راهروها و بالاخانه را تصرف کردند تابلوها را برداشتند.

بعد از ظهر وضع خیابان فردوسی و کوچه‌های فرعی آن بیشتر تحت‌نظر قرار گرفت بنحوی که عبور و مرور در آن خیابان از میدان سپه تابالای محل باشگاه توده ممنوع شده بود- به قراری که اطلاع میرسد بطور کلی از افراد حزب توده وکارگران از کلوپ دکتر ارانی، کلوپ اکبرآباد- کلوپ شهرری وکلوپ مرکزی توده وشورای متحده کارگران در حدود ۵۰ نفر دستگیر شده فعلا در بازداشت میباشند.

از شماره ۵۴۵ داد

✿✿✿

علاوه براین بنا با خبار خصوصی هنگام اشغال و غارت باشگاه حزب توده عده زیادی باسرنیزه زخمی آقای دکتر کشاورز نماینده مجلس شورا سخت مجروح گردیده‌است تابلو حزب توده را بجای خود گذاشته شده ولی باشگاه تا تعیین خسارت تعطیل است

هنگام وقوع حادثه ازطرف حزب توده بسفارتخانه‌های خارجه اطلاع داده شده ازقراریکه میگویند نماینده سفارت کبرای امریکا در محل حادثه حاضر ومجروحین را عیناً مشاهده کرده‌است و عده ای زیادی ازطرف فرمانداری نظامی توقیف گردیده‌اند.

سه نفر دیگر از افسران ارتش فرار کرده به ترکمن‌ها پیوسته‌اند

سرهنگ۲ عظیمی - سروان محمد آگهی افسرهوایمائی و ستوان یکم غفاری افسر سررشته داری هم از تهران فرار کرده به‌ترکمن پیوسته‌اند

در شهر ری

رادیوباکو - در شهرری ژاندارم ها و پلیس ایران به‌کلوب حزب توده حمله کرده باسرنیزه ۴۰ نفررا مجروح نموده‌اند که ۱۲ نفرشان برای معالجه به تهران حمل شده‌است.

www.iran-archive.com

AZOH

شماره ۸ دوره دوم

آذربایجان

۵ شنبه ۲۹ شهریورماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

شانزده روز

شانزده روز از عمر حزب ما سپری میگردد در عرض این مدت بسیار قلیل که اغلب دوره تشریفات احزاب بیشتر از آن طول میکشد حزب ما به موفقیتهای خیره کننده نائل شده است که در تاریخ احزاب جهان هرگز نظیر آن دیده نشده است.

متجاوز از ده هزار نفر عضویت حزب را قبول کرده اند اکراد شرافتمندانه قول داده اند که در راه پیشرفتهای مرامهای ما از جان و دل فداکاری خواهند کرد - رادیوهای پاریس - مسکو - لندن گشایش حزب را به جهانیان اطلاع داده هریك بنحوی مرامهای آنرا تعبیر و تفسیر نموده اند حزب توده آذربایجان با شصت هزار نفر اعضای خود به حزب ما ملحق شده است در تمام شهرها - قصبات آذربایجان نمایندگان ما باموفقیت پیشرفت کرده مالکین - دهقانان، کارفرمایان و کارگران گروه گروه بآن داخل میکردند.

تمام این موفقیتها مرهون به یك شخص ویاچند نفری نیست که درحزب ما فعالیت می نمایند بلکه این مرامهای ما است که هزاران نفر رابسوی حزب جلب میکند و هریك از صمیم قلب باخلوص نیت بتقویت ما میکوشند.

آنچه تمام آذربایجانیان انتظارش را داشتند ما همان را میخواهیم در حزب ما اختلاف طبقات ملحوظ نیست درهای این حزب بروی تمام اصناف و تمام طبقات باز است. هرصنف و هر طبقه می تواند باورود به حزب مامنافع خود را حفظ کند.

مدافع سته جمعی آذربایجانیان در مرام این حزب منظور نظر بوده به حفظ آن شدیدا اقدام شده است و در خواست گشایش انجمنهای ایالتی و ولایتی در روی همان اصل است تا این انجمنها تشکیل نگردد ما هرگز خواهیم توانست مدافع عمومی آذربایجانیان را تامین کنیم و درآنصورت شهرها حزب — دهات لانه جند — ملك ما درحسرت ونیستی بسرخواهند برد وقتی این بلای بزرگ از سر ما دفع شر خواهد کرد که انجمن های ایالتی و ولایتی را بوجود آوریم.

حزب ما باکسانیکه تشکیلات را مغاره یا تجارتخانه فرض کرده بچاپیدن مردم میپردازند و بنام تشکیلات هزاران گونه اجحاف و تعدی میکنند سخت مبارزه میکند و شاید یکی از علل مهم پیشرفت این حزب ناشی ازهمین ماده باشد که ازبدو تشکیل بتقویت آن کوشیده و در آینده هم خواهیم کوشید.

امروز آذربایجانیان همان لحظه ای را که در انتظارش بودند فرا رسیده است هرکس در این دقایق در این ساعات تاریخی کوچکترین غفلتی برخود روا دارد حتم بداند که با آینده آذربایجان بازی کرده آنرا به پرتگاه نیستی ونابودی ابدی سوق خواهد داد از ساعاتی که ما میتوانیم در آن فعالیت کنیم آزادی بخواهیم به حفظ حقوق مسلم خویش مبادرت ورزیم وسائلی فراهم سازیم که در آینده نوامیس ما بار دیگر دستخوش هوی و هوس یکعده دزد و خائن نشوند چندان باقی نیست کوچکترین غفلت ما ممکن است سرنوشت شومی به نسلهای آینده تهیه کند که اگر ما هم بمیریم و نابود بشویم فرزندان ما هرگز قادر نخواهند شد گریبان خود را از دست آن سرنوشت شوم رها سازند.

«نوروز»

ملکه فوزیه بتهران برمیگردد

رادیو لندن - از قراریکه شایع است گویا ملکه فوزیه در اواخرماه سپتامبر از راه کشور عراق به تهران برخواهند گشت.

بین همسایگان راجع به نفت ایران گویا موافقت شده

طبق پیش بینی هائیکه متخصصین آمریکا کرده اند دولت مزور بیشتر از ۱۳ سال دیگر نمیتواند از منابع نفتی خود استفاده کند دولت نامبرده باین جهت در خاور نزدیك شروع بفعالیت کرده گویا چنانکه شایع است باهمسایگان ما داخل مذاکره وبه تحصیل موفقیتهائی نائل شده که در گرفتن امتیاز نفت شمال روسها را آزاد گذارده و خود یك قسمت جنوب را تقاضا میکند.

روزنامه آهن

هیئت نمایندگی نفت آمریکا در لندن شروع بکار میکند

لندن — مستر ایکس رئیس هیئت نمایندگی آمریکا که برای مذاکره نفت اعزام شده اند دو سه روزه در لندن شروع بمذاکره خواهند کرد آقای نوری اسفندیاری کمیسر نفت ایران و انگلیس که در تهران بودند بعجله کارهای خود را خاتمه داده به لندن عزیمت کرده اند حرکت آقای نوری اسفندیاری میرساند که در مذاکره نفت لندن قطعا راجع بمعادن نفت ایران که یکی از مراکز نفت خیز خاور میانه است مذاکره بعمل خواهد آمد.

فن بوك فرمانده ارتش آلمان در انگلستان فوت کرده است

لندن - فن بوك فرمانده ارتش آلمان که در جنگهای روسیه هم شرکت کرده بود در یکی از بیمارستانهای اسیران انگلستان فوت کرده ازطرف مقامات انگلیسی باتشریفات نظامی دفن گردیده است.

مولوتف با نمایندگان مطبوعات مذاکره کرده است

رادیو باکو — مولوتف در طی مصاحبه ایکه با خبرنگاران جراید بعمل آورده در پاسخ یکی از خبرنگاران که پرسیده است آیا دولت شوروی بکدام قسمت مستعمرات ایتالیا قیمومیت خواهد کرد؟ اظهار داشته چون مسئله قیمومیت فعلا در انجمن وزیران مطرح است نمیتواند باین پرسش جواب بدهد.

توکیو - رئیس بازداشتگاههای اسرای آمریکائی که از مجرمین جنگ شناخته شده بود هاراکیری کرده است.

آیا آمریکائیها در انجمن وزراء پنجگانه اسبت بایران با روسها توافق حاصل کرده اند

میگویند آمریکائیها تصمیم گرفته اند بطرز تشکیلات و اوضاع ایران در کنفرانس پنجگانه صحبت موافقت و نظر روسها را جلب شاید در این قسمت هم توافق حاصل کرده باشند

از روزنامه آهن

فعالیتهای منشی کل اتحادیه اعراب

عبدالرحمن عزام بیك منشی کل اتحادیه اعراب باهواپیما درعرض چند روز اخیر بارؤسای کشورهای عربی لبنان - سوریه - ماوراء اردن و نجد دیدن کرده است مخصوصاً مذاکرات ایشان با ابن سودی مدتی بطول انجامیده است.

تبریك و تقاضای عضویت

اهر

خیابان فردوسی جنب مطب دکتر حاجی علی لو دفتر موقتی دموکرات، بادلزاران خوشوقتی ازصمیم قلب موفقیت آن فرقه محترم راخواستارم تبریکات خالصانه را تقدیم و استدعای قبول عضویت مینمایم.

صادق معین زاده

دامغان

فرقه دموکرات آذربایجان

رونوشت تهران نامه آژیر کارگران وزحمت کشان آزادی خواه دامغان تشکیل آن فرقه را تبریك میگویند امیرخسروی حسین خسروانی یی طرف خسروانی نصریان اسمعیل علوی هاشمیان ابوالقاسم رویائی شکراله یغمائی ذوالفقاری شاهرودی عالمی محمد شاطری محمد خطیب زاده رفعتیان عباسی یوسفی نوبهار فرهودی هرمند محمدرحیمی ریاضی جعفر خطیب زاده امینیان عبداله مخلص عباسی عبیری محمود فرح اله

شاهپور

فرقه دموکرات آذربایجان آقایان پیشه وری و رفیعی و نظام الدوله تمام برادران کرد خصوصا ایل شکاك شما با قلبی مملو از عشق سرشار میهن پرستی تشکیل و تاسیس فرقه دموکرات آذربایجان را که آواز آن دیروز بما رسید احساسات و تبریکات خود را ابراز و از این تاریخ درب سعادت و خوشبختی برای تمام افراد آذربایجان باز می بینیم و بدین وسیله با نهایت افتخار و سینه صاف مرام مقدس آن فرقه دموکرات و آزادی خواه را تبریك مینمائیم حاضرهستیم تا آخرین قطره خون از این ارمان که دنیای جدید و نسیم آزادی بروی کلیه فرق و برادران آذربایجانی باز می کند دفاع و قولا و کلا و جانا و مالا در پیشرفت مرام آزادی خواه شریك و سهیم اطمینان میدهیم پشتیبان با وفای آن خواهیم بود وبوصول این بشارت مسرت بخش تاصبح یکشنبه جشن و چراغان عمومی برپاشد عوض شش هزار نفر شکاك عمر شریفی قوطاس مامادی عباس فرنگی طاهر سمت نو

تبریز چاپخانه اطلاعات

م. راوندی وکیل دادگستری

انجمن های ایالتی و ولایتی

بقیه از شماره قبل

شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان بلوك

در شماره قبل شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب و طرز انتخاب آنها و کیفیت استخراج آراء بارعایت اختصار بیان شد، اکنون شرایط انتخاب کنندگان وانتخاب شوندگان را در بلوك بطور اجمال یاد آور میشویم:

انتخاب کنندگان باید تبعه دولت ایران بوده و کمتر از ۲۵ سال تمام نداشته باشد ونیزباید مالیات بپردازند در خدمات نظامی وارد نبوده وسابقه جنحه و جنایت نداشته باشند انتخاب شوندگان غیر از شرایط نامبرده باید ۳۵ سال تمام داشته و در امور محلی صاحب بصیرت و اطلاع باشند و به خدمت دولت مشغول نباشند.

ترتیب انتخاب دربلوك

از هر قریه یکنفر بانتخاب اهل قریه انتخاب میشود و تمام منتخبین قراء در مرکز بلوك مجتمع شده یك نفر را باکثریت آراء از میان خود انتخاب و با اعتبارنامه ای که بامضای ریش سفیدان و بخشداررسیده بانجمن اعزام دارند.

طرز کار انجمن

یکهفته پس از پایان انتخاب در شهرها انجمن ایالتی منعقد و شروع بکار میکند.

رای انجمن در غیبت مبعوثین واجد مناط اعتبار است.

انجمن ایالتی اعتراضات بانتخابات را موافق قوانین مقرره رسیدگی خواهد کرد و باید درظرف یکماه پس از وصول اعتراضات انجمن موضوع راحل وفصل کند و درصورت اقتضا موضوع را بمحاکم عمومی احاله نماید — اعضای انجمن ایالتی که انتخاب آنان مورد ایراد است مادام که صحت ایراد بثبوت نرسیده می توانند درجلسات حضوربهم رسانده رای بدهند.

هر یك از اعضای انجمن می توانند از عضویت استعفا کنند ونیز انجمن یا شورای ملی پس از ثبوت گناه میتواند بحکم قانون عضوی را از شرکت در انجمن معاف دارد.

هریك از اعضا که شرط عضویت او سلب شود یا ده جلسه متوالی بدون عذر موجه در انجمن حاضر نشود به حکم انجمن از عضویت خارج میشود معاف شدگان از شرکت در انجمن میتوانند دراین خصوص بمجلس شورای ملی شکایت نمایند.

مدت دوره انتخاب انجمن های ایالتی ٤ سال است که پس ازانقضای دو سال اول نصف از اعضا بحکم قرعه از عضویت معاف و عوض آنها انتخاب میشوند وازاین ببعد دو راس هردو سال آن نیمه از اعضاء که دوره ٤ سال عضویت آنان بسر آمده به موجب انتخاب جدید تبدیل یا تجدید میشوند.

در صورتیکه عضوی قبل ازانقضا مدت استعفا نماید یا از خدمت اخراج گردد عوض او باید در ظرف یکماه ازمحل خود او انتخاب شده درانجمن حاضر شود.

انجمن ایالتی در تمام سال منعقد است فقط در سه ماه تابستان هر ماه ثلث اعضا بحکم قرعه حق تعطیل دارند.

پس از افتتاح انجمن یکنفررئیس و یکنفر نائب رئیس و دو منشی از اعضای انجمن انتخاب خواهد شد به رؤسای شعب مختلف ادارات دولتی باید اطلاعات کتبی و شفاهی انجمن خواهد و راجع بآن ایالت باشد در دسترس آنان بگذارند.

حاکم یا معاون او حق حضور در جلسه انجمن ایراد نطق دارند مگر در مواردیکه بمحاسبات حکومتی رسیدگی میشود.

اجلاسات انجمن علنی است ولی برحسب تقاضای ۵ نفر از اعضا یا حاکم یا رئیس با موافقت اکثریت میتوان مجلس محرمانه بدون حضور تماشاچی تشکیل داد — نظم داخلی با رئیس است و نامبرده برای تامین نظم با استفاده از مامورین انتظامی در حدود قانون اقدام خواهد نمود

برای تحصیل رای حضور دوثلث اعضا ضروری است و در صورتیکه بیش از نصف اعضا حاضر باشند شروع بمذاکرات میشود.

تبریك و درخواست عضویت

توسط آقای رفیعی (نظام الدوله) حزب دموکرات آذربایجان اینجانبان رعایای قریه بیك کندی و آقا جری محال هشترود بیانیه را مطالعه ومستحضر شدیم و تشکیل فرقه دموکرات را به عموم هموطنان عزیز تبریك مینمائیم تقاضای عضویت را خواستاریم ازطرف اهالی قراء فوق هشترودی سلطانعلی مالوتی ابراهیم هك کیدنلوی کاظم هشترودی حمید مالوتی

سمنان

فرقه دموکرات آذربایجان

رونوشت تهران نامه آژیر کارگران و زحمت کشان آزادیخواه سمنان تشکیل آن فرقه را تبریك میگویند حسن علی بهشهری محرم بداله رضائی اسمعیل علوی حاجی آقا ارسطو عبدالحسین کرمانی رضا سیف الله علی اکبر حسین فدائی محمد علی قدرت غلام فولادی حبیب الله باستانی عزیز ربانی محمد فروتن رمضان باقر حسن محمد فضل الله راه آهنی سلیمانی باباخان ترابی

شاهپور

فرقه محترم دموکرات آذربایجان باملاحظه بیانیه صادره کلیه اهالی کریاس مقیم دهات شاهپور با صمیم قلب آنرا تبریك و برای فداکاری حاضریم خلیفه زاده

www.iran-archive.com

AZOH 9

آذربایجان

مدیر : ع شبستری

بو روزنامه‌نینت تحریریه واسطه‌سیله یاو یلوب موقع انتشار قویولور .

تك شماره نیم ریال

آوره	ایلیك	۲۵۰ ریال
٦	آیه	۱۲۰ «
۳	«	٦۰ «

شماره ۹ ایکنجی دوره

جمعه ۳۰ شهریور ۱۳۲٤

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

کونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

لندن کنفرانسی مناسبتیله

لندنده تشکیل اولونان بویوك دموکراتیك دولتلرین خارجه‌وزیرلری یئنجاغی گوروشورکه عموم دموکراتیك دولتلر کیمی بزیم ایچون‌ده بویوك اهمیته حائزدر .

محاربه خاتمه تاپاز تاپماز تورکیه مزده ارتجاعی عنصرلر باش‌قالدیروب ایگرمی ایلیك استبداد ودیکتاتورلیق اصولیی دوباره دیریلتمکه باشلامیشلار

مجلس و دولت ماشینی تمامیله دموکراتیزمین دشمنی اولان مستبدلر الینه‌دوشوب اونلار بویوك واسطه‌دن خاق آزادلیغی و حقیقی دموکراسی یولونده مبارزه ایدن فداکار قوه‌لری ازوب محو ایتمکده‌درلر .

رضا خاندن داها غدار اولان بعضی ساتیلمش دولت‌مامورلری ایشی او یره یتیرمیشلر که‌بویوك یئنجاقلارده خلقِ سرنیزه گوجیله آیاقدان سالوب قانون موجبنجه هر تعرضدن مصون اولان ملت نماینده‌لرینی اولدورمکه جسارت ایدیرلر .

بوتون محاربه زمانی آلمان فاشیزمینین علیهنه یوروللمادن مبارزه آپاران آزادیخواه روزنامه‌لریمز قانونسیز ، محکمه‌سیز مملکتین اساسی قانونلارینی خلافنه اولارق توقیف ایدیلمیش و غیر قانونی اولان حکومت نظامی پایتخت اوزرینده حاکم مطلق کسیلمشدر .

بز بیلمریك آتلانتیك منشوری نه اولدی؟ پوتسدام کنفرانسینین قرارلری نه ایرانه شامل اولا بیلمه‌دی؟

بوگون ارتجاعی وشرقی دسپوتزم روحیله روحلانمیش هور ، نسیم‌صبا ، کشور کیمی ساتیلمش ساغ مطبوعات علنی‌صورتده آزادیخواهلری ومحاربه زمانینده وار گوجلری ایله متفقلر و آزادلیق جبهه‌سیندن حمایت ایدنلری آغیر وحشیانه جزالرله تهدید ایتمکده‌درلر . بونلار چوق آشکار بر دیل ایله دیرلر « قوی متفقلر قوه‌لرینی آیار سینلار اونده بزسیزه آزادلیق ودموکراتلیق نه اولدیغنی گوستریرلر » .

لندن کنفرانسی هیچ‌بوفورخولو ارتجاعدن خبرسیزمی؟ .

بوتون دنیا آزادلیق و دموکراتلیق ایله افتخار ایتدیکی بر حالده ایرانلیلار بیش اوچ نفر آزادلیق دشمنلرینین بوبوندوروغی آلتنده ایدی اولارق قالمالیدرلرمی؟

بوندن علاوه منشور آتلانتیك بوتون دنیا ملتلرینه اوز مقدراتنی تامین ایتمك حقینی ویرمیشدر . بز آذربایجانلیلارده بو حقدن استفاده ایدرك ایران داخلینده اوزسرنوشتری تعین ایدوب ویردیکمز بویوك قربانلار بهاسینه الده ایدیلن قانون اساسینی دیریلتمك ایستریك .

بونا لندن کنفرانسی حداً توجه ایتملی‌در . بیزه ثابت اولمیشدر که اگر آذربایجاندا محکم بر آزادلیق سنگری وجوده گلمزسه ایران جماعتی حقیقی آزادلیغه نائل اولا بیلمز .

آذربایجان ایران آزادلیغینین ایشیقلی مشعلی اولموش ، او همیشه ایشیقلی حالده قالمالی‌در .

بونا گوره آرزو ایدیریك متفقلریمز ملتمزین بویوك خدمتنی نظره آلوب اونین مرتجع عنصرلره اسیر اولماق بوللارینی محدود ایدمجك و خلقمزه حقیقی دموکراسی بر رژیم وجوده گتیرمك امکانی ویرجکلر .

شورا مدنیت ایوینده

دونن شورا مدنیت ایوینن سالو ننداء مدنیت ایوی وشورالار اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان ایران جمعیتی (تبریز شعبه‌سی) طرفیندن عزیز حاجی بیگوفین آنادان اولماسینین ٦۰ نجی ایل‌دونومی مناسبتیله ساعت ٦ دان ۹ قدر طنطه‌لی بیر مجلس قورولمشدر . تبریز روشنفکرلریندن و مطبوعات ایشچیلریندن بیر چوخ عده‌سی اوندا اشتراك ایتمشدلر .

آمریقادا ۲/۳۷۰/۰۰۰ نفر ایشسیز قالمیشدر

واشنگتن - ژاپن محاربه‌سی قورتاردیقدان‌سونرا آمریقادا کارگرلر ایشدن مرخص ایدیلیرلر گوندن گونه ایشسیز لرین سایی آرتوب بو گونه قدر ۲/۳۷۰/۰۰۰ نفر آمریقادا بیکار هیله گلمشدر .

تهران روزنامه‌لری حقینده

ایشیدیکمزه گوره سیدضیا روزنامه لرینین علاوه ظاهراً بیطرف روزنامه لرین بعضی‌لرینه‌ده فرقه‌مزین مراجعتامه‌سی خوش گلمه‌میشدر .

بو بیزیم گناهمز دگلدر بز اونلا رین داخوشلیغی ایچون آزادلیقدان ال‌چکه بیلمریك .

سیدضیا روزنامه‌لرینه بز جواب ویرمك یله ایستیریك ایکن ظاهراً بیطرف روزنامه‌لره دیه‌جك سوزومز چوقدر متاسفانه او روزنامه‌لر هنوز اداره‌مزه گلوب چیقمامیشدر . یری گلدیکده جوابلاریمزی اوقویاجاقسیز

فرقه‌مز سوزه و عبارت پردازلیغه اهمیت‌ویرمیر بیز خلقمزه خدمت ایتمك اوچون اسارت و جهالتدن قورتارمغه اقدام ایتمیشیك . تصمیم لریمز خلل ناپذیردر .

مخالفلریمز سوزیله بیزی دوتدیغیمز مستقیم یولدان دوندره بیلمزلر منطق و معنا سیرسوزلره جواب ویرمیه‌جکز

مدرك دلیل و منطق اوستینده یاریلان سوزلری کمال متونتله نظره آلوب اطرافینده بحث ایتمکدن عاجز دگلیك بز ایشین هر بر طرفینی اواجوب بجوب وراسداز ایتمیشیك تهمتلر افترالر بیزی متاثر ایتمیه‌جکدر چونکه ایشه باشلامادن اونلاری نظر ده دوتمیشیق .

(ممالك متحده) همارلیك میدانه چیقان سید ضیا دسته سنین بیزیم ملی حق و اختیاریمزین قانون اساسی موجبنجه ایالت وولایت انجمنی یولیله الده ایتمك شماریمزه مخالفت گوسترمه لرینین اهمیتی اولا بیلمز .

محافظه کار لیق خصوصی بند و بست و بیگانه لرین بارماقی ایله اویناییوب قرق ایل تمام ایران مشروطه سینی تیره سیز قویان یالانچی آزادی خواه و خائن دموکراتلارین ایسه ماسکالارینی برتوب حقیقی سیما لرینی گوسترمك بیزه مشکل دگلدر .

آزادلیق دشمنلرینین و استعمار سیاستینین شیرین نغمه‌لرینه آلدانان ساده لوح جواف لری اشتباهدان چیقارتمق ایسه بیزجه چوق لازملی بر مسئله در .

بیز لجاجت و بد خواهلیق ایله ضدیمزه چالیشان مغرضلرین هیچ بر دلیل و منطق قبول ایتمیه جکلرینی چوق گوزل بیلیریك اونلارین آلدادیجی تبلیغاتلارینی رد ایتمك دوستلریمزین سیرالرینی محکملتمك نظریله اولاجاقدر بونا ده بز عاجز دگلیك .

لازمدی ایندی سد اولا بحران اقتصاد

قورتاردی جنك صلح ویروب عالمه حیات
دنیانی سالدی لرزیه فرمان عدل و داد
زنجیر ظلمدن تاپوب اهل جهان نجات
لازمدی ایندی سد اولا بحران اقتصاد
ای ملت غیور حمیت زمانی دور
سعی و تلاش وقتیدی غیرت زمانی‌دور
داغ داشلار اورته اوستنی معدنلرین تمام
توپراقلار آندا ثروتیز باش باشا چاتا
ایش سیزلرین قالی الی قوینندا صبح‌وشام
مین‌لرجه خلقمز قزل اوستنده آج یاتا
خائن‌لرین الده دولی می یاله سی
افلاکه اوج ایده فقرا آه ناله سی
آزادلیغین کسه قاباقین سید الی
ارباب ارتجاع ورا دنیانی بربره
مشغول عیش نوش اولا بی رحملر ولی
آزاده مردلر وطن اوغرندا جان ویره
بی‌شرملرده سیر ایله سن بر شرافته
آیا چاتار می بر بیله ملت سعادته
قمله اکینچی‌نین قالا اولادی بی سواد
اوز حقنه اولاسیا عالمده آشنا
لازمدی ال اله ویروب ایشونله اتحاد
برلکدی ظلم پایه سنی ایلین فنا
دوشمز نظامه کار جهان اولماسا قیام
باشدان آشوبدی ظلم گل‌ای شانلی انتقام

(صحاف)

یك ملیون نفر دچار قحطی خواهد شد

رادیو پاریس - اداره اطلاعات جنگی آمریکا طی گزاری اشعار داشته است که اگر برای اروپا بغوریت خواربار ارسال نشود متجاوز از یکمیلیون نفر از اهالی مناطق نجات‌یافته دچار قحطی خواهند شد وبرای جلوگیری ازاین پیش‌آمد ناگوار بایستی لااقل درحدود دوازده‌ملیون تن باروپا خواربار حمل گردد

قیمت طلا ترقی کرده است

باختم جنك وضع بازار روبتنزل رفته اجناس سقط ، خواربار ، رنك بملت نبودن خرید و فروش در حال رکود و تنزل میباشد تنها بهای ارز و طلا ترقی کمی نموده است .

جراید دست راست هم به لندن تلگراف مخابره کرده‌اند

از قراریکه اطلاع حاصل شده جراید دست راست تهران که ارگان ارتجاع شناخته شده‌اند درتعقیب تلگراف مدیران جراید توقیف شده تلگرافی بلندن مخابره کرده طی آن اشعارداشته اند که در ایران آزادی تمام برقرار ابداً از زورگوئی واستبدادخبری نیست

آذربایجان - قطعاً آقایان کشتار بی‌رحمانه کارگران و طبقه مظلوم ، توقیف جراید آزادیخواه ، خفه کردن آزادی و مجروح نمودن نماینده ملت را دلیل برآزادی میدانند .

تعیین بهای پنی‌سلین

پنی‌سلین که برای ذات‌الریه‌مفید است اخیراً مقدار زیادی بتهران وارد شده در بنگاه داروئی کشور از قرار هددی یکصد وده ریال بفروش‌میرسد اگر انباردار بهداری تبریز بمرخصی نروند هشتهزار بهای‌ماهم میتوانندازآن استفاده کنند .

پادشاه

آلدیغمز خصوصی خبرلره گوره تهرانده حکومت نظامی طرفیندن توقیف ایدیلن آزادیخواهلر یافشاده ساخلانیلر دیرلر بو صدر الاشرافین شخصی دستوریله موقع اجرایه قویولمشدر .

گورونور قرق ایلدن صوکره آزادیخواهلاری داردان آسدیروب شقه ایتدیرن جلاد اوز کهنه شغلینی تجدید ایتمك فکریندمدر .

طبعی‌در که پادشاه کاینه‌سی تازه پادشاهدان باشقه خلقه آیری تحفه ویره بیلمزدی .

پادشاه ایران جماعتین گوریکنده دائما بر تیکان وظیفه‌سی ایفا ایتمشدر محمدعلی‌میرزا اورانی سلاخ خانه‌حالینه سالمیشدی رضاخان ایسه اونین سیاستی تکمیل ایدوب باستیل قلعه سینه تبدیل ایتدی . اونین ایشه باشلادیغی گونلر همین پادشاه طلسم و جادو قلعه لری کیمی خلقی وحشته سالیردی

پادشاه حقینده خلق آره‌سینده قورخولو افسانه‌لر انتشار تاپیقده‌ایدی او زمان اورا ایرانین قدیم خونخوار پادشاهلا نین یاراتدیقلاری فراموش خانه لری خاطره گتیریردی آزادیخواهلری گیجه‌لر دسته دسته اوغرولاییوب‌اورادا (سر به نیست) ایدیردیلر . اونین قاییسیندن گیرنلر ایچون گیری قاپیسك امکانی یوق‌ایدی

ایندی آنای صدر الاشراف بو مخوف باستیلی یئی‌دن ایشه سالیشدر الله آخرین خیر ایتسین گورك دنیا سیاستی هاراگیدیر بلکه ملت‌اوزینه تکان ویروب بوتاریخی باستیلی‌ده سایرجنایت‌اولری کیمی محو ونابود ایده‌جکدر

AZOH

شماره ۹ دوره دوم

آذربایجان

جمعه ۳۰ شهریورماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

ارباب و رعیت

یکی دیگر از مسائل بغرنجی که حزب ما موقع تشکیل یافتن با آن مواجه گردید موضوع ارباب و مالک ده . عده کثیری از نمایندگان احزاب سیاسی که در اطراف تشریف داشتند از موقعیت خود سوء استفاده کرده در میان دهقانان ساده لوح بتبلیغاتی دست زده بودند که هم منافع دهقانان را از بین میبرد و هم مایه بدنامی تشکیلات و حکومت ملی ارباب گردیده و در نتیجه از اطراف و اکناف آذربایجان فریاد ملت بلند شده متوالیاً بمقامات عالی و دولتی ارباب از دست رعیت . رعیت از دست ارباب شکایت میکردند ما در یک همچو لحظه اولین جلسه حزب را پی نهاده ایم بدیهی است یکی از وظایف بزرگ حزب جدیدالتأسیس دموکرات حل همین اختلافات موجودی که از هر جهت ما را فشار میداد .

برای اینکه موضوع کمی حلاجی گردد باید عرض کرد که اگر شکایات هر دو طرف رجوع شود و دقیقاً آنها را مطالعه کنیم خواهیم دید که در میان هر دو طرف هستند که گناهکار میباشند یعنی نه تنها رعیت و یا تنها مالک را نمیتوان در این قسمت مقصر مطلق تشخیص داد . مالکین اعتراف میکنند که در عرض سالهای گذشته هرچه اجحاف و تعدی بوده است سر دهقان بیچاره درآورده اند و امروز نهضتی که در بین رعایا برخواسته نتیجه همان اجحاف و تبعیضهاست که قهراً یک همچو وضعی را پیش بینی میکرد . از طرف دیگر پاره از دهقانان هم بنوبه خود تعدی داشته اند در عرض دو سه سال اخیر حقوق ارباب را پامال کرده بجای اینکه از دادن بدعتهای غیرقانونی خودداری نمایند از دادن حقوق مالکانه هم شانه خالی نموده در نتیجه تاکنون در اغلب نقاط خرمنها برداشته نشده و ارباب و رعیت بر سر خرمن گندم جو باهم سرجنگ دارند .

کسانیکه این اختلافات را دامن میزنند اشخاصی هستند که خود را باحزاب منسوب قلمداد کرده و برای خاطر دستمالی قیصریه را میخواهند آتش بزنند . ولی باید دانست که حزب دموکرات مرتفع ساختن این اختلافات را برای خود اولین وظیفه وجدانی و ملی میداند و بدین جهت کمیسیونی هم تشکیل داده است که با اربابان و مالکین داخل مذاکره است تا نارضایتیها را مرتفع و اختلافات موجوده را حل نماید

ولی توصیه ایکه لازم میدانیم به اربابان بکنیم اینست که فعلا در این موقع دنیا که ملتها عموماً فهمیده و برای کسب آزادی قیام میکنند ، در این موقع که دولتهای بزرگ دموکراسی برای استقرار آزادی ملیونها جوانان خودرا فدا کرده رژیم فاشیستی را از بن کنده اند بسیار بچگانه است که برای خاطر سه چهار تخم مرغ و یک و دو جوجه - کره و بیست ریال پول دوشلک دو سه ملیون دهقان را تحت فشار گرفته آنچه لازمه انسانی نیست بسر انسان درآورد .

مالک نباید نسبت برعیت از حدود مقررات خود خارج گردد کتک زدن رعیت ، کشتن دهقان ، تجاوز بناموس زیر دست در تمام قوانین و در مسالک حتی در مسلک فاشیستی نیز قدغن و مذموم است . رعیت هم بنوبه خود باید در حدود مقررات بارباب اطاعت کرده و آنچه کمیسیون حل اختلافات ارباب و رعیت تصویب کرده باید قبول نماید .

« نوروز »

خبرنگاران انگلیسی در سفارتخانه شوروی

رادیو باکو — در ۲۰ سپتامبر مولوتف از شصت نفر خبرنگار انگلیسی در سفارتخانه شوروی لندن پذیرائی کرده بترتیب بسئوالات ایشان جواب داده است .

یکی از خبرنگاران راجع باوضاع بالکان سئوال کرده در پاسخ مولوتف اظهار داشت که ما عموما مطابق مفاد منشورهای ملل متفق معتقدهستیم که باید ملتهای جهان به تنهائی بایست بتعیین سرنوشت و حکومت خود مبادرت ورزند .

متاسفانه در یونان این قاعده مراعات نمیگردد . درپاسخ یکی دیگر از خبرنگاران که پرسید میگویند عده ازساکنین ممالک بالکان ازحکومت خودشان شکایت دارند گفتند که در تمام حکومتها اشخاص که ازحکومت خود رضایت ندارد باز در پاسخ یکی دیگر که پرسید راجع بایتالیا و مستعمرات آن چه نظر دارید اظهار داشت چون فعلا موضوع ایتالیا در انجمن مطرح مذاکره است نمیتواند باین سئوال جواب بدهد .

یکی از خبرنگاران پرسید آیا جزایر رود کانز هم جزو مستعمرات ایتالیا محسوب شده است — جواب داد که جزایر فوق جزو مستعمرات ایتالیا نیست موضوع آن جداگانه مورد مذاکره واقع شده است . در باره تریست اظهار داشت باید تمام سرزمینهائیکه به یوبسلاوی متعلق است بآن دولت مسترد شود .

م. راوندی وکیل دادگستری

انجمن های ایالتی و ولایتی

بقیه از شماره قبل

باینکه وظایف کلی و اساسی انجمنهای ایالتی وولایتی دراصل بیست ونهم و نود و دوم و نود و سیم متمم قانون اساسی اجمالا پیش بینی شده است معذلک قانون انجمنهای ایالتی وولایتی مصوب ربیع الثانی ۱۳۲۵ بطور مشروح وظایف و مشغولیتهای بزرگ انجمنهای ایالتی و ولایتی را در تأمین منافع مخصوصه هرایالت و ولایت یاد آور شده و لزوم نظارت تامه منتخبین را در مسائل مالی واقتصادی وفرهنگی محلی بیان و تشریح میکند .

طبق ماده ۸۷ قانون نامبرده منتخبین هر حوزه دراجرای قوانین مقرر نظارت کرده و بوسائل ممکنه امنیت و آسایش عمومی را تأمین مینمایند .

ماده ۸۹ـ به منتخبین اجازه میدهد که بکلیه شکایات و تظلماتی که از حاکم ایالت یا ولایت میشود رسیدگی کرده تذکرات لازم بحکام بدهند و در صورت عدم ظهور نتیجه با مراجعه بحکومت مرکزی احقاق حق متظلمین را بخواهند .

طبق ماده ۹۱ انجمن ایالتی حق اعمال نظارت در وصول وایصال مالیات داشته و تصفیه شکایات راجع بمالیات و تحقیق در باره تخفیفات و تشخیص کیفیت آفات برعهده انجمنهااست .

انجمن ایالتی میتواند در صورتی که برای مصارف محلی از قبیل راه سازی ، تأسیس مدارس ، پلسازی و غیره وجهی لازم شود آن وجه را به نسبت تقسیم مالیات همان محل سرشکن اهالی نماید . همچنین انجمن قادر است با تصویب مجلس و امضای شاه برای انجام امور عام المنفعه ملی استقراض کند مشروط براینکه محل پرداخت آن از عایدات همان حوزه تامین شود .

طبق ماده ۹۶ کلیه قرار دادهای انجمن در مواردیکه مشروحاً درقانون انجمنها پیش بینی شده واجب الاجراست مگر اینکه حاکم محل پس از صدور حکم اخطار کند که قرارداد خارج از قانون است و نسخ آنرا بخواهد اگر انجمن متقاعد شد حاکم باید در ظرف دو ماه نسخ آن قرار داد را بتصویب مجلس و صحه شاه صادر نماید والا قرار داد انجمن باید بموقع اجرا گذارده شود .

طبق ماده ۹۸ چون انجمن ایالتی بصیرت کامل در حوائج ایالت دارد لازم است اولیاء دولت قبل از اقدام به تغییرات درایالت آرای انجمنهای مزبوره را بخواهند ایرادات انجمن درخصوص منافع ایالتی درموارد زیر خواهدبود

۱ـ هرگاه منافع مخصوصه ایالت منظور نشده باشد .

۲ـ درصورتیکه ازمنافع خصوصی آن ایالت صرفنظر شده باشد ویا بجهاتی چشم ازمنافع آن ایالت پوشیده باشند .

کمیته مرکزی حزب دموکرات آذربایجان

بچه هشت ساله این جانب بمرض مهلک مبتلا طبق نسخه آقای دکتر نجمی لازم است برای مداوای وی دو عدد آمپول مخصوص استعمال شود چون در داروخانه های شهر پیدا نیست و در بهداری موجود است اینکه باداره نامبرده مراجعه اظهار داشتند انباردار مرخصی رفته است تا عودت ایشان ما نمیتوانیم دارو فروشیم شما را بعدا آنهم شد مملکتداری من باید تا چه وقت از عزرائیل خواهش کنم که تا عودت انباردار دست از سر فرزند من بر دارد تا انباردار بهداری هروقت دلش خواست از تهران برگردد و آمپول بفروشد ؟ سیدهاشم هاشمی خیابانی

آذربایجان — در کشورهای خارجه میلیونها ریال برای تولید نسل و حفظ نور دیدگان مردم مصرف می گردد و بکسانیکه کثیرالنسل هستند جایزه و مدال داده میشود ولی در کشور ما پدر بچه هشت ساله برای بدست آوردن یک عدد آمپول التماس و استرحام مینماید آقای فرخ که برای خوش آیند مردم از دولت برای آذربایجان تقاضای اعزام سرویسهای سیار پزشکی میکنند باید متوجه باشند که بهداری استان سوم حق مسلم مردم را پامال میزند و دراین موقع باریک باز دست از سر مردم بر نداشته مشغول جیب خود شان هستند ما از اداره بهداری می پرسیم اگر مسافرت آقای انباردار سه سال طول بکشد باید در طی این مدت مرضائی که با مرگ دست بگریبان هستند در انتظار انبار دار بنشینند ؟

تشکیلات محترم مقدس فرقه دموکراسی آذربایجان

اینجانبان آزادیخواهان قریه قسقندیس اسکو که مدتهائی بود در انتظار این تشکیلات بودیم بارسیدن مژده افتتاح این فرقه امضاء کنندگان ذیل جشن خصوصی را بر پا کرده بدینوسیله نیز بآقایان رهبران معظم آقای پیشه وری و رفیعی تبریک و تهنیت میگوئیم ۲۴٫۶٫۲۳

تقدعلی روفی قسقندیس پارچه باف محمد علی درخشانی قسقندیس پارچه باف حسینقلی حیدری قسقندیس پارچه باف ایوب چاپار زاده پارچه باف محمد جلالی قسقندیس پارچه باف مشهدی حسین ضامنی قسقندیس پارچه باف رضا حیدری قسقندیس پارچه باف حسنعلی زواری زارع محمد زواری قسقندیس حیدر بابائی قسقندیس پارچه باف حسن آقا قدیمی قسقندیس پارچه باف حیدر حیدری قسقندیس پارچه باف حیدر صفری پارچه باف رحیم آقا حیدری پارچه باف

تلگراف از مراغه

استانداری رونوشت دادستانی رونوشت ژاندارمری رونوشت حزب توده ایران رونوشت فرقه دموکرات آذربایجان رونوشت خاور نو پیرو تلگراف مورخه ۲۴٫۶٫۲۶ این بندگان زارعین قریه داش آتلی و یایلاقی ۵ روز است در مراغه ویلان و سرگردان و عائله مان در دست اشرار مانده نه از تبریز و نه از فرمانداری و یا ازمامورین انتظامات تیره نشد مراعات قانون ما را به تحمل این مظالم می نماید که از طریق مقامات عالیه جلوگیری از تجاوزات شود و الا خودمان قادر بدفاع هستیم تکلیف فوری استدعا میدانیم رعایای یایلاغ و داش آتلی بهلول امینی علی قلی میرزا محمدی بیاش رحیم پور نور محمد امینی حسن شیری رستم مهدی زاده امیر عابدین ابراهیم قنبر زاده اسمعیل تربیانی نوروز عینی حسن فرجی عزت نجفی قربان سلیمانی عباس حبیبی

آذربایجان. توجه کمیسیون را به تلگراف فوق جلب می نمایم.

تبریک و درخواست عضویت اردبیل

توسط آقای پیشه وری هیئت موسسه حزب دموکرات آذربایجان از شعار و مندرجات بیانیه حزب دموکرات آذربایجان که حاوی آرزوهای دیرین هر فرد آذربایجانی بوده فوق العاده خرسند هیئت موسسه اتحادیه کارمندان شهرستان اردبیل که مترجم احساسات یک ملیون جمعیت این شهرستان هستند در نوبه خود باطلاع از این قیام مقدس تبریک پرشور و شعف خودشان را با اعلام جان بازی و فداکاری در اجرای کامل مواد این مرام مقدس و امر هستی بخش صمیمانه عرض مینمایند ۳۹ اتحادیه کارمندان شهرستان اردبیل حبیب الهی

شرفخانه

فردوسی تشکیلات حزب دموکراسی آذربایجان کمیته حزب دموکراسی قریه کوزه کنان با عضویت پنج نفر ابراهیم سیبتی علی اکبر اسدی آقا علی نجفی صفر وردی عباس علی عباس زاده اصغر آدمی انجام و تبریکهای نماینده ابراهیم سیبتی کوزه کنانی .

آذرشهر

فرقه محترم دموکراسی آذربایجان جامعه روحانی تجار ملاک کارگران از تأسیس آن حزب مقدس فوق العاده مسرور و مصمم به پشتیبانی کامل از مرام آن میباشد اینک با عرض تبریک از تاسیس چنین حزب مفید تشکیل شعبه کارگران عمل آمده و در اولین جلسه قریب دویست نفر قبول عضویت نمودند . یحیی موسوی - محمدحسن نائلی - طلوعی - ضیاء - برازی

بندرشاه

چهارراه فردوسی جنب مطب دکتر حاجی علیلو دفتر موقت فرقه دموکرات نامبردگان ذیل تقاضای ثبت نام خود را جزو هیئت مؤسسین آن فرقه دارد زین العابدین صحت بخش محمود نظر بان اکبر شایسته حسین حسین زاده حسین حسن زاده علی حسین زاده تیمور اسکندری عباس علی ابوموسی شفیع منصوری درویش کدخدائی حسین زرین مال

اسفالت کلیه جاده‌های کشور

شرکت سهامی ساختمان پیشنهادی بوزارت راه داده است که حاضراست کلیه جاده‌ها را آسفالت نماید و هزینه آنرا تدریجا از محل اعتبارات وزارت راه دریافت کند .

ممنوعیت ورود

طبق تصویبنامه هیئت وزیران از این تاریخ ورود برنج - مس بشکل تخته - شمش - لوله - مفتول و سیم و غیره بایران ممنوع گردیده است .

تبریک از شرفخانه

دموکرات آذربایجان بمناسبت تأسیس فرقه دموکرات آذربایجان برهبران معظم آقایان پیشه وری و رفیعی تبریکات صمیمانه خود را از طرف تمام اهالی ارونق وانزاب خصوصاً کوزه کنان تبریک میگوئیم . محمد — عباس . موسی

آگهی

اداره روزنامه آذربایجان

باشگاه جوانان دوروی کلانتری ۵ بسرپرستی آقای افقی همه روزه از ساعت ۷ صبح الی ساعت ۹ بعد ازظهر برای اسم نویسی دائر و بوسیله مربیان قابل کشتیهای آزاد و فرنگی و باستانی و همه نوع ورزشهای اکروباتی و یا اسباب در اختیار جوانان گذاشته شده است . باشگاه ورزشی جوانان

اخطار

بقیه نطق آقای پیشه وری بمناسبت کثرت اخبار در این شماره چاپ نشد

تبریز چاپخانه اطلاعات

www.iran-archive.com

AZOH

مدیر : ع شبستری

بو روزنامه‌نین تحریریه واسطه‌سیله باکو شهرینده نشر اولونور.

آذربایجان

تک شماره نیم ریال

آبونه	ایلیک	۲۵۰ ریال
	۶ آیلیق	۱۲۰ «
	۳ «	۶۰ «

شماره ۱۰ اینکنجی دوره

۱ شنبه اول مهرماه ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموقراتلار فرقه‌سینین ناشر افکاری‌در

کونده‌لیک سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

Азербайджанский филиал ИМЭЛ при ЦК ВКП(б)

6/8.

18

لندن انجمننه گوندریلن تلگراف

لندن

خارجه وزیرلری شورا سنه

آمریکا متحد جمهوریتلری خارجه وزیری جناب برنسه. انگلستان خارجه وزیری جناب بئوینه. شورالرجمهوریت لری اتفاقی خارجه وزیری جناب مولوتوفه، فرانسه خارجه وزیری جناب بی‌دوبه، چین خارجه وزیری جناب وان‌شیی - بتیزه‌یه.

یوک دموکراتیک دولتلر قانلی فاشیست اصول اداره‌سینی محو ایتدیکدن صونرا دنیانین چوق مملکتلری عادلانه دموکراتیک اصول اداره‌سی باراتمش دره. قاباق لاردا ظلم آلتندا ازیلن جهانین چوقلی قوم و ملتلری تاریخی آتلانتیک منشورینه موافق اولان اوز مقدرات لارینی تعیین ایتمک باشلامشلار.

هرخلق اوز ملی مدنیتنی اقتصاد باتینی و گلرانینی قالدیرماق ایچون دموکراسی رژیمین تلرینده استفاده ایتمک ایسته‌یور. متاسفانه ایران دا گون به‌گون دیکتاتورلیق تهلکه‌سی آرتماقدا و فاشیست عنصرلری رضا شاهین منحوس حاکمیتندن صونرا الده ایه‌بلن تا تمام آزادلقی یئله بوغماق ایچون هرجور فتنه‌لره ال آتماقدا در هم ایسالت لرده و هم ده پایتخته آزادیخواهلار تعقیب اولنور دموکراتیک حرکاتی تمثیل ایدمن روزنامه‌لر و جمعیتلر سلاح گوجیله داغیدیلر.

ارتجاع قوه‌لری تازه‌دن سابق رضاشاهین استبداد رژیمین ایستمک ایچون ایرانین ناموسلی آزادیخواهلارینی قانلی توکه‌دن چکینه‌یورلر.

ایراندا بش میلیون نفوسا مالک اولان یئر آذربایجانلیلارین وضعیتی داها تحمل ایدیلمه‌زدر. آذربایجان ملتی اوزون ایللردن‌بری ایراندا کی آزادلیق نهضتینین علمداری اولماغا باقماراق اوز توریپاقلارندا فقر و بیچاره‌لیک حالندا هرجور حقوقدان محروم حالدا یاشاماقدادیر. ایراندا بو وقته قدر آزادلیق ایدن ارتجاع حاکمیتی نتیجه‌سنده آذربایجان ملتی اوز ملی مدنیتی ترقیسینه چالشماق، خرابه شهرلرینی آبادلاشدیرماق و خلقین فلاحت، بهداشت و سایر احتیاجلارینی رفع ایتمک و حتی اوز اوشاقلارینی آنا دیلینده یئله‌اوخوتماق ایچون هیچ بیر حق و اختیاره مالک دگلدر. دنیانین قدیم خلقی اولان و مین ایللر هرخنده بویوک مدنیت و صنعتی اثرلر یاراتمش آذربایجان خلقی ایندی استبداد و دیکتاتورلیغین آرادان گوتورولمه‌سی یاشلا ندیغی بیر زماندا اوز حقوقلارینی طلب ایدوب و بو مقدس یولدا مبارزه‌یه قالخمیشدر.

یئر آذربایجانلیلار آتلانتیک منشورینده گوستریلدیگی هر بیر ملتین اوز مقدراتنی اوزی تعیین ایتمک عقیده‌سینه دوین بر ایمان بسله‌دیگیمیزین بو آخیر وضعیتی‌نده بویوک متفق دموکراسی دولتلرینی تشکیل ویردیگی وزیرلر شوراسینین نظر دقتینه یئتیریرک.

یئر بتون ایراندا حقیقی دموکراسی اصولین برپاسنا و آذربایجان خلقینه داخلی آزادلیق و مختاریت ویریلمه‌سنی هموم مملکتین عادلانه قانونلارینی گوزلمکله برابر آذربایجانین اوز سرنوشتنی اوزی تعیین ایتمه‌سنی ایسته‌یرک.

یئر بویوک متفق دموکراسی دولتلرین خلقمزین بو تاریخی و عادلانه طلبینده یئره کمک ائتمه‌لرینی بش میلیون دان آرتیق آذربایجان خلقی آدیندان طلب ایدیریک.

آذربایجان خلقی امیندیر که بتون ملتلره و قوملره ملی آزادلیق و خلاصکارلیق وعد ایتمیش بویوک متفق دموکراسی دولتلری بیزیم‌ده طلبیمیزی و طبیعی حقیمیزی نظرده دوتاجاق و اوز کمک لرینی یئزدن اسیر گلمیه‌جکلر.

بو قطعنامه تبریز شهرینده شیرو خورشید تئاتر بناسیندا ۱۵۰۰ نفردن متجاوز آذربایجانین مختلف طبقه لرندن تشکیل اولونموش کنفرانسدا قبول اولونموش.

کنفرانسدا اشتراک ایدنلر طرفندن امضالار:

شتربانی — حسین جدی — صمد منصوری — علی ماشینچی — لطیف شبلی — محمد ابراهیم — عباسعلی زنوزی — تقی چاپار — ناتوانی — نجفعلی — جمشید انبار — جعفر پیشه وری — غلام دانشیان — اسرافیل قادری علی ابلوج — ملک ملکفام — صادق بادگان — رسام موزع زاده — امین فرشچیان — دکتر آخوندزاده — فنائی ترابی مدیر روزنامه خاور نو — باقر امیر خیزی — کاظم وحید هاشم نیا داوود — محمدحسین برهانی — صمصام خافانی — محمود حقیقی — آخوند زاده گنجی — محمدابراهیم اخبارلی حسن زفیری — علی قهرمانی — میر تقی سادات خیابانی — علی چوقانی صابر کمال زاده — علی علافپور — علی روشنفکر — ابراهیم سالک — ذبیح الله شریفی — حسن علیزاده — محمد ابراهیم علیزاده — اکبر شهابی تقی شاهین

م. اعتماد

یاشاماز

اولکه‌سیندن خبری اولمویان انسان یاشاماز
روحسز عالمده مسلمه‌دی که بیر جان یاشاماز
هرکیم اوز اولکه‌سنین فکرینی باشدان چیخاردا
محو اولار خوش گونه قالماز داهی امکان یاشاماز
عدل و انصافیله ئول بوشلاما عدلین بولینی
ظلم ایدن کس گر اولا سام نریمان یاشاماز
مهربان ئول بو نجیب خلقیوه جان دی‌جان ایشیت
مهربانلیق قالار انسانه بو دوران یاشاماز
خلقوین فکرین ایله بوشلا بو خان خانلیقوی
داهی بوندان صورا بو اولکه‌ده بیله خان یاشاماز
بیر گلستانین اگر گللرینه باخیب لر
پوزولار گللری آخر او گلستان یاشاماز
ظلمیله حکم سورن خلقینی آواره قویان
هرکیم اولسا اولار آخرده پشیمان یاشاماز
یئله در قاعده سی ظلمیله آباد اولونان
گلر اول گونکه اولار عدلیله ویران یاشاماز
گونده بیر رنگه گیریب خلقیوی آلداتما گیله
توره‌گین پاک ایله چون حیله و بهتان یاشاماز
لعل اگر حجمده وزن آلیما اصلا اوزینه
سویا باتماز بیله بیر لعل بدخشان یاشاماز
سروه تحسین اولونان تک اونون آزادلیغیدر
بو صفت اولماسا بیر سرو خرامان یاشاماز
بو قدر قویما فلاکتده وطن داغلاریوی
یئله دیرلیک بیله وارلیق بیله زندان یاشاماز

دردی تشخیص اگر اولمویا بیر جامعه نین
اونا تعیین اولونان نشخه و درمان یاشاماز

آقای پیشه‌وری نین نطقی

بیز بویوک بر فرقه پاراتماقله دنیایه ثابت ایده‌جگیز که اوزابومزی بابانچی کومکی اولمادان اداره‌ایتمک لیاقت و قدرتمز واردر (کوروولتولو آلقشلار)

فرقه‌مزین باره‌سینده من چوق مفصل معلومات ویرمک ایستیرم بوقدر دیمیلم که مراجعتنامه‌مزین حتماً اوخومیشسیز اونین بوتون آذربایجانده بویوک تاثیری اولدیغی بوندن بیلنیر که ایرانی باشدن باشه بورومیش اولان شلوقلیق و هرج مرجدن بوراده هیچ بر خبر یوقدر. ایستر شهرده، ایسه کندلرده خلق فرقه‌یه اعتماد ایدوب اونون میدانه آتدیغی امنیت شعارینی چوق حسن توجهله استقبال ایدیر. آذربایجان ایندی طوفانلی دریا کیمی طلاطم‌ده اولان ایران تولکه‌سینده ساکت و آرام بر جزیره حالینده‌در.

تهرانده‌ایسه مراجعتنامیز بمب کیمی سلنمیشدر. اونین اوراده چوق آز برمقدارده انتشار ایدیلمه‌سینه باقماراق چوق سریع برصورتده خلقین نظرینی جلب ایتمیشدر. اونین تاثیریله اوزینی زور ایله ایران خلقینه تحمیل ایدن صدر کابینه‌سی متزلزل اولموش اوتجا عین آلچاق نوکرلری اولان نماینده‌لر ال آیاقلارینی ایتیرمیشلردر.

چوق احتمال وارکه وورده‌یمز بویوک ضربه‌نین اثرینده صدرین کابینه‌سی سقوط ایدوب اونین یرینه موقتی اولمق اوزره برمحلل ویا آزادی خواه کابینه گتیرسینلر لیکن بو اوشاق آلدادان تدبیرلر بیزی اغفال ایده‌بیلمز بر گونلیک بیش گونلیک ایچون بوق همیشه آزادلیغی تامین ایتمک ایچون بوراده وجوده گتیرمک باشلادیغمیز مرکزی تقلی سافلاملی اونی مرکزده آزادلیغی محو ایتمک چالیشان مستبدلرین باشی اوستینده محکم بر بومروق کیمی دوتمالی‌یق.

بوندن علاوه فرقه‌مز ایشه باشلادیغدان صورا وجوده گلن امنیت و آراملق گوستردی که خلقمزین اوزینی اداره ایتمک لیاقتی واردر.

مرامنامه‌میزی هنوز انتشار ویرمک فرصتمز اولمامیشدر چوق تزبرزمانده چاپ‌لانان فرقه گئنگره‌سینده اونی تصویب ایدوب عمومین نظرینه تقدیم ایده‌جگز لیکن اساسی مقصدلریمز خلقدن گیزلی دگلدر اونی بیز مراجعتنامه‌میزده ساده بردیل ایله یازوب گوستریرک.

بیز برنجی نوبه‌ده امنیت اوندان صونره ملی حرکاتنی اداره و ایران آزادلیغنی تامین ایچون انجمن ایالتی‌دن عبارت اولان بر مرکز تشکیل وجوده گتیرملی‌یک.

فرقه‌نین ایشی باشقادر اونی دولت و حکومت یرینه قویماق اولماز او خلقین گوزینی آچوب محکم بر انتظام آلتنه چکمک او واسطه ایله عمومین مناقشینی تامین ایتمک چالیشر. خلقین حقوقی، فردی و اجتماعی ایشلرینی اداره ایتمک دولت تشکیلاتینین ایشی‌در بو تشکیلات ایالت و ولایت انجمنلری بقیه‌سی آخی صحیفه‌ده

ملی مطبوعات

پاراتمق یولیندا

دوغرودور هلا دیلیمزی اورتادان آپارمغه چالیشان استبداد دورلرینده یئله توز آتا دیلینده شعر دیوب کتاب یازانلاریمز اولموش و بو کتابلار خلقین علاقه و توجهی تاثیرینده چاپ و منتشر ایدیلمیشدر خلقمز ملی شاعرلریمزدن لعلی، صراف محمدباقر خلخالی راجی و غیرلرینین طبیعی ساده و محکم شعرلرینی سه‌وه سه‌وه اوقور اونلارین زندگانلیغی حقینده افسانه لر یئله سویلرلر ولی بو معاصر ملت ایچون کافی دگلدر

روشن فکرلریمز گرک بو یولده بویوک فداکارلیق گوستروب خلقمزین روحی غذاسی اولان ادبیات و مدنی و فرهنگی اثرلره اولان احتیاجلارینی تامین ایتسینلر. بز بوخصوصده اقدام ایدن عالملریمزه وار قوه میز ایله مساعدت ایتمگی ان برنجی وظیفه لر بیلیریک.

منور عالملریمزدن آقای دکتر یوسفزاده شبستری برنجی‌ده اولماسه بویولین پیشقدملرینده حساب اولونمالی‌دیر. او اوزینین مهاجر قضیه‌سینه حصر ایتدیگی اثرینی توز دلیمزده یازوب انتشار ویرمیشدر

۲۳ صفحه‌دن آرتیق اولمیان بو رساله چوق ساده بردیلده یازیلمیشدر دکتر یوسفزاده ادبیلیک و یازیجیلیق ادعاسی داشیان شخصلردن دگلدر لیکن او اوز مقصودینی چوق آسان سیله ایله بیان ایتمک موفق اولا بیلمیش مهاجرلر کیم ایدیلر. بویوک اوقتیار اغلابی شورالر تولکه سینده ایرانلی لارین حیاتی، تبعیدین سیلری، ایکی تبعیدین فرقی، جسلرین سیبی، باکوده ایران قونسولی (ح — ب) ن تبعید اولونان حقینده ایتدیگی ظلملر کیمی موضوعلر دکتر یوسفزاده‌نین رساله‌سینین مضمونینی تشکیل ایدیر بو کتابی مخصوصا مهاجرت مسئله‌سی ایله علاقه‌دار اولانلاره توصیه ایدیریک

www.iran-archive.com

شماره ۱۰ دوره دوم

آذربایجان

۱شنبه اول مهرماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

AZOH

مقدمات دیکتاتوری در تهران تهیه میگردد

پس از شش سال جنگ بر علیه رژیم دیکتاتوری پس از معدوم شدن ملیونها جوانان سلحشور کشورهای دموکراسی- پس از بزانو در آمدن دولتهای نازیسم و فاشیسم. پس از وزیدن نسیم آزادی در سرتاسر جهان تازه صدرالاشراف در تهران مقدمات دیکتاتوری را تهیه می کند گوئی این مرد مسخ از تحولات سیاسی واخلاقی جهان بی اطلاع است و هرگز میل ندارد به مفاد منشورهای ملل متفق که خونبهای ملیونها افراد ملتهای اروپا و آسیا و آفریقاست عمل نماید البته ایشان حق دارند در تعقیب رویه دیکتاتوری اصرار نمایند زیرا منافع او و امثالش در برقراری همین رژیم منحوس است که آلمانها با آنهمه قدرت و سوابق تاریخی فدای آن گردیدند ولی ملت چه تقصیر دارد ؟

آن پیره زنی که از صبح تاشام با دوک خود دست بگریبان است ، آن کارگر فلکزده ایکه برای تأمین معاش سه چهار نفر عائله خود طاقت فرساترین کارها را انجام میدهد . آن دهقان بینوا که در زیر تابش سوزان آفتاب برای صدرالاشرافها گندم وغذا تهیه می نماید ، آن دانش آموز معصومی که پانزده سال متوالیا عمر خود را در پشت نیمکتهای مدارس ودانشکده ها بپایان رسانیده در نتیجه آلت بیحس ارتجاع میشود وهزاران امثال اینها چه تقصیر دارند ایشان پس از سالهای متمادی دربدری و سرگردانی پس از سالها آلت واقع شدن وموردا ستثمار واقع گشتن آزادی میخواهند.

آنها حق دارند آزادی بخواهند زیرا در سرتاسر جهان آزادی غلبه کرده پس از هزاران سال تازه بشر دارد به آرزوی دیرین خود که آزادی است نائل میگردد . اگر دولت بخواهد با سرنیزه و تفنگ وتوپ و تانک جلو آزادی را سد کند سخت اشتباه نموده است زیرا اقدامات خلاف قانون وی علاوه از اینکه این آتش فروزان را درسینه جوانان و طبقه ستمدیده کشور خاموش نخواهد کرد برفروزش آن افزوده بیش از پیش ایشانرا در بدست آوردن حقوق مسلم خود مصر خواهد کرد.

کسانیکه خیال میکنند باحمله به کلوبهای حزب توده یا با سرنیزه مجروح کردن چند کارگر ویا باهدف تیر قرار دادن چند نفر دهقان خواهند توانست جلو عصیان ملت را سد نمایند خیلی از حقیقت مسئله دورند ملت فهمیده است امروز بقال سر کوچه که معتقد هستید حتی حساب ده ریال را نمیتواند در حافظه نگهدارد طوری فهمیده که بیشتر از صدرالاشراف به نیرنگهای او مطلع است و کوچکترین اقدام دولت را با تمام زیر و بم تعبیر و تفسیر می نماید.

جلو پیشرفت ملت را با سرنیزه نمیتوان سد کرد بالعکس دولت مخصوصا باید وسایل آزادی را فراهم سازد و جز این هم چاره ندارد وبایدوسایلی فراهم آورد که ملت از دولت مشکوک [illegible] نسبت به آن بدبین باشد. وبه دولت که مسئول این قبیل پیش آمدهای جانگداز گردیده در پیش جامعه ایرانی مذموم جلوه گر شده مسئول ودشمن غدار استقلال ایران شناخته میشود.

دولت صدر وبا امثال آن اگر بزور سرنیزه متوسل گردند ویخواهند جلو تکامل ملت را با اسلحه گرم و سرد سد کنند با دست خود طغیان داخلی کشور را دامن زده و مسئول آینده بسیار خونینی هستند که خشک و تر را باهم خواهد سوزاند. نوروز

آقای پیشه‌وری‌نین نطقی

شکلینده اولا بیله‌جکدر.

انجمنلرین اختیاراتی چوخ وسیعدر اونلارین بوتون دولت اداره‌لرینین ایشلرینه یتشه بیلر و ایالتینین مالی ، فرهنگی وبهداشتی مسئله‌لرینی مستقل بر صورتده مذاکره ایدوب بو خصوصلارده جدی تدبیر گوره بیلر.

قانون اساسی بوتون ایران خلقلری و ایالتلری کیمی آذربایجان خلقینه ده بو اختیاری ویرمیشدر بیلدیگیمز کیمی آذربایجان انجمنی ایرانین مشروطه تاریخنده بویوک رل اوینامیشدر او انجمنده شرکت ایدنلردن آقای رفیعی (نظام الدوله) نین خوشبختانه بوراده تشریفلری واردر. اوزلری ده فرقه‌مزین وکیللریندن‌درلر. آقای مستشارالدوله ده بو تاریخی انجمنین عضولریندندر. و سپهدار بیز آذربایجان خلقینین آلدیغی بویوک حق و اختیاردن دیری شاهد و محکم مدرک ودلیلدر.

بوراده بویوک بر حقیقتی گرک دییه دیم ، بو معروفدور دیرلر (حقی آلمق لازمدر اونی ویرمزلر)

بیم عقیده مه گوره بو کامل بر شعار دگلدر من دیرم حقی آلماق شاید که آسان برایشدر اونی ساقلامق شرطدر.

اگر بزیم قهرمانان مشروطه خواهلریمز بو نکته‌یه توجه ایدوب اغفال اولماسه‌ایدیلر ایندی آذربایجان اکه ایران تماملیه دنیانین ان آزاد ان مترقی ان دموکراتیک مملکتلرینین بری اولموش و دچار اولدیغیمز فقر و فلاکت ، آجلیق و سفالت قاباغینه‌ده چیخماشدی.

آذربایجان خلقی قرق ایل بوندان اول تشکیل ایتدیگی انجمن ایالتی واسطه‌سیله اوزینین سیاسی رشد و استعدادینی ثبوت ایتمیشدر.

فرقه‌مز بو استعداد ولیاقتی دنیایه ثابت ایدوب اونین قاباغینه چیخاریلان مانعلری اورتادان قالدیرمالیدر.

دموکراتلیق ان مترقی عالی بر فکردر بز اونی تمام معناسیله حیاته کیچیرمگه چالیشمالیق بز وار قوه‌میز ایله چالیشاجیز که ملت افرادینین هاموسی دولت ایشلرینه مداخله ایده‌بیلسین و هر بر فردین اراده‌سی مملکتین مقدراتینده موثر اولسین.

بوندان علاوه قاباغیمزده بویوک اصلاحات دورمیشدر اولی کندلی‌ایله اربابلار آراسینده تولید اولموش اختلافلار عادلانه بر طرز ایله حل و رفع ایدیلملی صورا فرهنگ و بهداشت مسئله‌سی بزجه ان بویوک مسئله‌لردندر فرهنگ وبهداشتسیز بر ملت اوز استقلال ، حیات و آزادلیغینی ساقلیا بیلمز.

درصحنه شیروخورشید

روز جمعه ۳۰ شهریور بر حسب دعوتی که قبلا از طرف اتحادیه کارگران بعمل آمده بود متجاوز از یك هزار و پانصد نفر از محترمین شهر و کارفرمایان و سران کارگران در صحنه شیر وخورشید برای استماع سخنرانی حضور بهمرسانیده بودند .

مجلس ساعت ده صبح در میان کف زدنهای ممتد توسط آقای بی‌ریا افتتاح گردید سپس آقای میرجعفر پیشه‌وری بنام اعضای حزب دموکرات کارگران را تبریک گفته باایراد نطق مختصری مبادرت کردند آقای پیشه وری ابتدا علت تشکیل حزب دموکرات را تشریح کرده اظهار داشتند در حزب ما بار دیگر وظیفه تاریخی خودرا که احیای مشروطیت و آزادی ایران است بعهده میگیرد وامروز عملیات دولت مرکزی و بستن کلوبهای آزادی و مجروح نمودن کارگران عیناً شبیه بدوره محمد علیمیرزا است که آنوقت هم آزادی توسط باغشاه بمخاطره افتاده بود فعلا هم باغشاه رل تاریخی خود را ایفا میکند در این موقع که تاریخ تکرار میگردد ما هم وظیفه خودرا دارم انجام میدهیم و آزادی را از چنگال باغشاه نجات خواهیم داد سپس به انتقاد آقای ملک الشعرا بهار اشاره کرده گفتند « آقای ملک الشعرا بهار بما انتقاد میکند که چرا تنها شما برای برقراری انجمنهای ایالتی و ولایتی قیام کرده اید و سایر ایالات از قبیل خراسان وفارس باآنکه خیلی ذلت کشیده انددراین‌صدد نیستند در جواب این داشتند باید گفت که ما دست و پای سایر ایالات ایران را نگرفته‌ایم آنها هم می توانند باخذ حقوق مسلمه خویش مبادرت کنند چون ما بیشتر از سایر نقاط مزه دیکتاتوری را چشیده ایم و روح میهن پرستی در ما بحد اعلاست لهذا جز این چاره نداریم » آقای پیشه‌وری در خاتمه به کارگران توصیه کردند که برای حفظ حقوق خود متحد گردند و اشخاصی را که مانع اتحاد آنان است از میان خود بیرون کنند نطق آقای پیشه‌وری در میان کف زدنهای ممتد و پر شور حضار بپایان رسید .

بعد از آقای پیشه‌وری آقای بی‌ریا پشت تریبون رفته اظهار داشتند « من بنام تمام کارگران اعلام میداریم که چون حزب دموکرات آذربایجان در عمل ثابت گردید که برای حفظ میهن ما کوشش میکند و نهایت آرزویش آزادی آذربایجان واستقلال ایران است اینك ازامروز ببعد تمام کارگران مانند یکنفر سرباز مبارزه تحت فرمان حزب دموکرات قرار خواهد گرفت و از شعار های آن جدا پشتیبانی خواهند نمود در این موقع تمام کارگران بلند شده با هورا و کف زدنهای خیلی ممتد سخنان آقای بی‌ریا را استقبال نمودند در خاتمه مجلس متن تلگرافی که از طرف آزادیخواهان تبریز به انجمن وزیران دول پنجگانه درلندن می‌بایستی مخابره شود قرائت و به تصویب حضار رسید .

پس از بپایان رسیدن سخنرانیها یك پرده ارکستر نشان داده شد.

نمایندگان کارگران ایران پاریس میروند

از طرف کارگران ایران آقایان روستا ،حکمی ، محمد بی‌ریا ، بعنوان نماینده و ایرج اسکندری بعنوان مشاور برای شرکت در کنفرانس کارگران پاریس تعیین وقریبا حرکت خواهند کرد

عزیمت سفیر کبیر شوروی بتهران

تهران - آقای ماکسیموف سفیر کبیر اتحاد جماهیرشوروی که دوهفته پیش به مسکو رفته بودند به تهران برگشته اند

یادداشت ارامنه آمریکا به انجمن وزیران در لندن

رادیو باکو - هیئت رئیسه انجمن ارامنه آمریکا یادداشتی به انجمن وزیران پنج دولت تسلیم کرده طی آن اشعار داشته‌اند که در اثر کشتار بی رحمانه عمال عثمانی و غصب زمینهای ارامنه بی‌پناه فعلا متجاوز از یك ملیون و پانصد هزار ارمنی در ممالک مختلفه جهان سرگردان مانده حق ندارند باوطان خودشان عودت نمایند اینك از آن نمایندگان دول بزرگ دموکراسی تقاضا میشود که بموضوع استرداد زمینهای ارمنی نشین ترکیه رسیدگی کرده در نتیجه وسایلی فراهم سازند که قارس و اردهان و سایر شهرهای ارمنی نشین ترکیه بارمنستان شوروی ملحق گردد.

در عراق شورش شده است

بغداد - میان نظامیان دولتی و اکراد که شورش کرده بودند زد و خوردی بعمل آمده درنتیجه قوای دولتی غلبه کرده وفتنه را خوابانیده‌اند

روز بروز در آمریکا اعتصابات توسعه می یابد

نیویورک - نهضت اعتصاب آمریکا روز بروز تقویت میگردد تنها در عرض دو سه روز اخیر ۲۵۰۰۰۰ نفر کارگر دست از کار برکشید اعتصاب کارگران کارخانه [illegible] جزء برنامه نهضت اعتصاب قرار گرفته است دوائر دولتی چنین پیش بینی می‌نمایند ممکن است درپائیز مناسبات کارفرمایان و کارگران تیره‌تر گردد .

اهداء نشان صلیب اول به ایزن هاور

ورشو — دیروز ایزن هاور با مراسم با شکوهی به ورشو وارد شد از طرف مقامات لهستان به بهترین وجهی پذیرائی گردید ازطرف دولت لهستان یکقطعه نشان صلیب اول به ایزن هاور تقدیم گردید .

در اطریش

وین - دومین جلسه سران متفق دراطریش تشکیل تصمیم گرفته شد که نمایندگان انجمن های ایالتی تشکیل جلسه دهند ونسبت به اقتصادیات ووسایل نقلیه و مدارس اطریش کنفرانسهای دوری بعمل آید

انجمن های ایالتی و ولایتی

بقیه از شماره قبل

بودجه ومحاسبات ایالت وولایت

هر ایالت یا ولایت دارای بودجه است که بمصارف زیر میرسد :

۱ — وجوهیکه بعد از ممیزی و تعدیل مالیات برطبق قانون و برحسب حکم دولت و تصویب مجلس شورای ملی ازمالیات هرایالت و ولایتی برای مخارج محلی آنجا واگذار میشود

۲ — منافع اموال ایالتی وولایتی

۳ — منافع حاصله از حق العبور طرق ومعابریکه توسط ایالت وولایت ساخته شده و حق اخذ آنرا دارند .

۴ — سهمی که بلوکات از بابت نگاهداری طرق و شوارع به ایالت یا ولایت میدهند ضمنا در هر ایالت یا ولایت ممکن است بحکم ضرورت و بموجب قانون مالیات فوق العاده زائد برمعمول دریافت داشت یابرحسب قانون وجهی استقراض نمود — عطیات و بخششهائی که بایالات داده میشود قیمت اموال ایالتی که بفروش میرسد وفوائد متفرقه که ممکن است پیدا شود نیز جزو دارائی هرمحل خواهد بود.

مخارج معمولی بودجه ایالت یا ولایت مذوریکه مشروحا در قانون انجمنهای ایالتی و ولایتی پیش بینی شده از طرف اداره دارائی پرداخت می‌شود.

طبق ماده ۱۱۵ مامور مالیه هر یك از ایالات یا ولایت مکلف است که وجوه عایدی ایالت را وصول نماید حکم ایصال از ناحیه حاکم به مامور مالیه ابلاغ میشود و مامور مالیه نیز باید برطبق حواله حاکم وموافق میزان بودجه وجوه مخارج را بپردازد .

طبق ماده ۱۱۲ انجمن ایالتی یا ولایتی بودجه سالیانه را که حاکم ترتیب داده است رسیدگی نموده به اکثریت آراء اصلاح مینماید و این بودجه پس از تصویب در انجمن باید بتصویب وزارت دارائی نیز برسد ؛

طبق ماده ۱۱۳ حاکم مکلف است در اولین ماه هرسال صورت جزء کلیه مخارج سال گذشته را بانجمن ارائه نماید .

در تشکیل انجمنهای ولایتی

ولایت قسمتی ازمملکت را گویند که دارای یك شهرها کم‌نشین و توابع باشد اعم از اینکه حکومت آن تابع پایتخت یا تابع مرکز ایالت باشد در مرکز هر ولایت انجمنی بنام انجمن ولایت تشکیل میشود عده منتخبین هر ولایت که محل انعقاد انجمن است ۶ نفر خواهد بود و هریك از بلوکات و توابع ولایت فقط یکنفر منتخب به انجمن ولایتی خواهند فرستاد (طرز انتخاب بنحوی است که قبلا گفته شده) بموجب ماده ۱۲۱ هریك از ایالات عده که در قلمرو ولایتی هستند می توانند یکنفر منتخب انجمن ولایتی بفرستند .

وظایف و ترتیبات انجمن های ولایتی نظیر انجمنهای ایالتی میباشد.

پایان

اعتذار

از ذوات محترمی که در مصیبت وارده این‌بنده را متفقد و ابرازهمدردی مفتخر فرموده اند بی‌نهایت سپاسگزارم و بواسطه تألم روحی اگر درعرض تشکر حضوری تاخیری بشود با کمال خجلت پوزش میطلبم. سراج میر

www.iran-archive.com

AZOH

آذربایجان

مدیر : ع شبستری
بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور.

تك شماره نیم ریال

آیلیغه	۲۵۰ ریال	آیلیغه
آیلیغه	۱۲۰ «	آیلیغه
«	۶۰ «	«

شماره ۱۱ ایکنجی دوره

۲ شنبه ۲ مهرماه ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموقراتفرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

کوندلیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

ارتجاع باش قالدیردی

هنوز متفقلرین قوشونلاری تهران دوولاسیندن رد اولماجاقدی که ارتجاع باش قالدیروب آزادلیق بولونده مبارزه ایچون سیاسی جمعیتلری قشار آلتینه آلته باشلامیشدر.

بندر انزلی (پهلوی) نماینده‌سی آقای دکتر کشاورز بن حکومت نظامی مأمورلرینده زرین کفش واسطه‌سیله شدید برصورتده یاراالانماسینی روزنامه جیزده یازمیشدیق. تازه گلن خبرلرده دیلر که برحوق آزادیخواهلار توقیف ایدیلمیش صول جریانه منسوب اولان احزاب و جمعیتلر قدغن اولونمیش معروف و مشهور آزادیخواهلرین مهم برخصه‌سی زندانه سالنمیشدر.

زندانیلر آرمسینده ایران کارگر لری شوراسینین مشهور کاتبلرندن رضای روستاده واردر.

روستا گویا پاریس‌ده تشکیل اولونان بین‌الخلق کارگر اتحادیه‌لرینین کنگره‌سینده شرکت ایتمك ایچون ویزا آلوب بر نیچه ساعتدن سورا عزیمت ایده‌جکمیش.

صدر دولتی‌نین بو وحشیانه حرکتی ایران ده حکمفرما اولان قاشیزم حاکمیته غیر قابل رد بردلیل‌در. قوی دنیا کارگرلری گوروب ایشیدوب آنلاسیلار که آزادلیق جبهه‌سینون جدی حامی‌لری دره‌بیکلر و مستبدلر طرفیندن نه کیمی شرایط آلتینده مبارزه آپارمق مجبوریتنده‌درلر. قوی آمریکانین ، فرانسه‌نین ، انگلستانین کارگرلری بیلسینلر که ایرانده دموکراسی و آزادلیق بوش‌وموهومسوزلردن عبارت سایلمافده‌در.

قوی بوتون زحمتکش دنیا بیلسین که بربریجو زورگولیق برپایه گلوب چاتیش که مبتلرجه خلقین حضورینده مورد سوء قصد ، توهین و تحقیر واقع اولان مجلس نماینده‌سی مجلس‌ده اوز شکایتینی دیمکه قادر اولمیر. او پارالی حالده دانشق ایسترکن خائن، یالانچی وفتنه‌کار عنصرلر کمال نامردلیك ایله مجلس اجلاسینی ترك ایدیر، اوزینین شهامتی و استعدادی سایه‌سینده بوتون ایرانده شهرت و محبت کسب ایدن نماینده مجبور اولور مجلسین تماشاچی لری ایچون سوزلرینی دیسین.

بو قابل تحمل بروضعیت دکلدر. متفقلریمز گرك بو ارتجاعین قارشو سینی آلمقده ایران آزادیخواهلرینه کومك ایتسینلر ارتجاع پارالی ازدها کیمی قودوروب حمله‌یه حاضرلانمیشدر. متفقلر بو مسئله‌ده گرك بیطرف قالما سیلار اوندن اوتری که ارتجاعین خاتانه پنجه‌سی آلتینده ازیلنلر اونلا رین دوستلیقتین باشقه آیری بر اتهام ایله متهم دکلدولر.

بوگون تهران حبس خانه لرینی دولدوران آزادیخواهلار ایل یاریم بوندن اول ضدفاشیست اولدیقلاری ایچون همین اوغری وجاهل فرمانده‌لر طرفیندن توهین وتحقیر ایدیلیردیلر. ایندیده بو یالانچی پهلوانلار بو پهلوانلار که سربازلیغین و ایران ملتی‌نین شرافتی و ناموسی حساب اولونمانلار افسرلیگین حیثیت وآبروسینی آیاقلاو آلتینه آلوب دولت اتیبارلرندن استفاده ایدرك گویرلره و اوزاق شهرلره قاچیشدیلار ایندیده میهن پرست و فداکار سربازلار و افسرلرین باشینی آشا غا سالمق ایچون خلقین باشینه بلا کسیلوب آزادلیغین وشه‌سینی کسمك آزادیخواهلری آیاقدان سالماغا چالیشرلر.

بیز و یالانچی پهلوانلارین شجاعتلرینی امتحاندان چیقارمیشیق بولار سلاحسیز خلق ایچون قهرمان دولر. مرحوم ابوبوك یالانچی پهلوان ونی اوزینین صون حرکتی یعنی پایتختی ترك ایدوب اصفهانه دوغرو قاچماسیله اثبات ائیمشدی

ایران خلقی تجربه‌ده گوروب آنلادیغی برداها امتحان ایده‌یلمز بیزه یالانچی منجی‌لر وفقرا باشینده بلا کسیلن قهرمانلار دگل ملتین اعتماد دینی قازانوب اونین سعادتی یولونده واولیغی ایله مبارزه ایدن ملی آزادی خواهلار وهبرلیك ایتملی دولتلر حکومتلر دموکراسی اصولینه دؤمین اولان شخصلرین الینه تاپشریلمالی‌در. پ

آذربایجانین بویوك خلق و معارف خادمی رشدیه

یخینده مناسیز بیر اثردر.

حاجی میرزا حسن رشدیه‌نین تازه تدریس اصولی اساسندا مکتبلر آچماسی سعیی خصوصیله اهمیتلیدر.

رشدیه‌نن آچدیغی مکتب، استبداد وموهومانچیلار طرفندن ۹ دفعه یاغلاندی ایسه ، او توز فکریندن الچکه‌دی و تازه مکتبده ، تازه الفبا اساسندا، آذربایجان دیلنده تدریسی دوام ایتدیردی

بویوك معارفپرور خادم ، حاجی میرزا حسنین فعالیتی بو کیچیك مقاله ده لازمنجه شرح ایتمك غیر ممکندر بیز اوخوجولاریمزا ، آذربایجان دیلنده اولان اونن « وطن دیلی » عنوانلی اثرینین علمی تحصیلینی ونمونه اولاراق بیر صحیفه سنین قلیشه سینی چاپ ایتمکی وعده ایدیریك.

بوزایله یاخین همزمانی معارف بولوندا ، آزادلیق یولوندا ، نادانلیق و جهالت علیهنه مبارزه ایشینه صرف ایتمیش اولان قوجامان معلم — مرحوم حاجی میرزا حسن رشدیه آذربایجان ملتینین فخر ایده‌جکی ان پارلاق و تاریخی سیمالاردان بریدر.

رشدیه آذربایجان خلقینین ان بویوك خلق و معارف خادمیدر. او یاخشی بیلیردی که ، هرخلقین ترقیسی اونین مدنی — معارف سویه سنین ترقیسی ایچون شرائط و وسائلین موجودیندن آسیلیدر. محض بونا گوره ده او ، بو شرائطی یاراتماق و لازملی و وسایلی الده ایتمك اوغرونداوار قوه‌سی ایله چالیشمیشدر

رشدیه بویوك، تجربه‌لی بیرمعلم ایدی. او تعلیم و تربیت اصولینین اساسی اولان آنا دیلین ، خلقین توز دیلین تبلیغ و ترویج ایدیردی. بیله که ، او هر شیندن اول آذربایجان الفباسنی آسانلاشدیرماق فکریله دوشونوش و صوتی اصول ایله آذربایجان دیلین درس دیمك نشینده اولمشدر بو اصولین کومکیله اوشاقلار ، توز آنا دیللرین ٦٠ ساعتلیك تدریس مدتنده یازب اوخوماغی توگره‌نه بیلیردیلر.

آذربایجان دیلینین تدریسی ایچون رشدیه‌نین اسلوبله تالیف ایتدیگی مشهور کتاب ، قیرق ایل بوندان قابلق تبریز ده چاپ و نشر اولموش « وطن دیلی » آدلی تاریخی اثردر. بو کتاب ، ایستر دوغما آذربایجان دیلینده اولماسی اعتباریله ، ایستر تازه صوتی اصول تدریس ایله یازیلماسی جهتدین و ایستر سه‌ده علمی نقطه نظردن آذربایجان معارفی تاریخینده مناسیز بیر اثردر.

لیروی شوروی اهرا ائخلیه میکنند

فرماندهی نیروی شوروی در تهران رسما به وزارت جنك اطلاع داده است که نیروی شوروی تهران وفرودگاه قلعه‌مرغی را تخلیه میکنند

آقای پیشه‌وری نین نطقی

-۲۰-

من کیچمیش نطقلریمین بریده هنوز فرانسه آلمان قوه‌لرینین اشغالی آلتنده‌ایکن همین بویرده فرنك ملتی نین پاشیوب آزاد بر صورتده اوز حیاتنی ادامه ویره جکنی پیشگولیق ایتمیشدیم بو پیشبرلیك دگل ایدی من او مدنی ملتین فرهنگندن تاریخی مبارزه لرینده‌ن یایك وبهداشته اولان توجهیندن کاملا خبردار ایدیم.

بزیم آرزولاریمزدن ان بویوگی هموم خلقین سواداسماسی در سوادلی و صاقلام خلق هیچ وقت ظالم وفشاره تحمل ایتمز انسانلاریله حیوانلار آره سینده اولان بویوك فرق ده بوندن عبارتدر

انسان اجتماعی برمخلوقدر اونك اوز باشینه یاشامیر و اونین مقصدی فقط شخصی حیاتنی تامین ایتمك دگلدر بشر اجتماع ایچون یاشیر اونا گوره اجتماعین منافعینی شخصی منافعیندن یوقاری دوتمالی‌در.

هر کس اوز باشینی ساقلامق ایچون یاشاسا ایدی دنیاده بویوك سیمالر فداکار قهرمانلار اوز جانلارینی وطن و ملت یولونده فدا ایدن رشید انسان لار تاپیلماردی. بو فداکارلیق فقط بیلیك فرهنك تشکیلات و اخلاق نتیجه سی‌در بز گرك جماعتین منافعینی اوز شخصی منفعتلریمزه ترجیح ویرمك عادت ایده‌ك و بو واسطه‌ایله خلقیمزی فلاکتدن قورتاراق

افتخار مال محکمند و شخصی یاشایشده دگلدر دنیاده باشی اوجا آداملار عموما خلق خادملری اولمو شلاردر. جوانلاریمزی بو روحده تربیه ایتملی‌یك افتخار و شرف قازا نمق ایسترسین خلقه ایتملی سن بونی گرك هامی بیلسین و بو یول ایله قازانیلان شرف و افتخارین مزه‌سینی آنلاسین

بز تاریخدن چون دانیشابیلریك کیچمیشیمزده افتخار لرله دولو در لیکن بو کفایت ایتمز افتخار وشرافتی اوزومز اوز الیمزایله کسب ایتملی‌یك سعدی‌نین حکیمانه سوزی بزه درس عبرت اولمالیدر.

میراث پدرخواهی علم پدرآموز
کین مال پدرخرج توان کرد بدوروز

بز آنا یاپامزین گوردیکی ایشلری اوزومزه سرمایه قایروب اونی خرجله یب قورتارمیاق بلکه شجاعت رشادت و فداکارلیق ده اونلاره تقلید ایدوب کیتدیکلری یول ایله گیدك اونلارین قازاندیقلاری افتخار وشرافیه نائل اولاق.

بزیم فکرمزی مشغول ایدن مسئله لردن بریسی ده دیل مسئله سی‌در. بو بز آذربایجانلیلار ایچون چون مهم و اساسی مسئله‌لردندر. مابعدی‌وار

گل آذربایجان

بیر سس دوشوب تمام ایللر اویانوب
اویان بو غفلتدن بیل آذربایجان
یاتانلاری اویات اویاقا دیکلن
اوره‌کدن بیر شاد اول گول آذربایجان

بو آزادلیق بیر سس ایله ایسته نیر
باخان بو قورقویا چوخ هوسله نیر
تازه بهار گلوب بلبل مسله نیر
آچوب اولکه‌میزده گل آذربایجان

قهرمانلار بو مقصده داپانسین
یانان وارسا بیدار اولسین اویانسین
بتون دنیا آل قماشا بویانسین
. . . . . آذربایجان

اوجالسین پرچمین اوجالسین باشین
داپانوب آرخاندا هر وطن داشین
گلمز سکومگه ایلین قاردلاشین
ظلمی بر اوزینه سیل آذربایجان

بتون ایران سنه گوزلر تجانی
سنه آسیلیدور خلقین حیاتی
گل گینه یوخویا بو خوش ساعاتی
نورینی هر یانا سال آذربایجان

ستارخان باغرخان روحی اولسون شاد
بو گوزل گونلری ایتشدیلر یاد
ایندی آذربایجان اولوبدور آزاد
خوش گلوب اوزیمزه ایل آذربایجان

تبریز : عاشق حسین جوان ۲۵ شهریور ۱۳۲۴

www.iran-archive.com

شماره ۱۱ دوره دوم

آذربایجان

۲ شنبه ۲ مهرماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

ایران در لب پرتگاه

هنوز مرکب منشور ملل متفق خشك نشده فجایع تهران پیش آمد شتابزدگی حکومت مرکزی که بفوریت منویات سران کشور را بظهور رسانید بسیاری از آزادیخواهان را از خواب غفلت بیدار ساخته ایشان را باین نکته خلل ناپذیری متوجه گردانید که حکومت مرکزی بااینکه دم از مشروطیت و دموکراسی میزند مانند دژخیم بی رحمی در انتظار فرصت مناسبی است که خون تمام عناصر آزادیخواه را ریخته بر روی اسکلتهای احرار بار دیگر کاخ ظلم و استبداد خود را برقرار سازد.

هنوز سربازان ملل دموکرات در کشور ما هستند که آزادیخواهان را زجر و حبس و تبعید میکنند اگر ایشان از ایران خارج گردند همین قهرمانان سوم شهریور دمار از روزگار مردم درخواهند آورد و با کوچکترین تهمتی خانوارهای کهن سال کشور را باخاك یکسان خواهند نمود آنوقت بازار تهمت و افترا رواج پیدا کرده چه بسا اشخاص پاکدامن که زیر زور گوئی نرفته‌اند بااتواع و اقسام افترا های بی سروته در قعر زندانهای قصر قاجار جان بجان آفرین تسلیم خواهند کرد.

رژیم استبدادی که منحوسترین رژیم‌های جهان است وجنگهای خونین اعصار گذشته و معاصر برای از بین بردن آن است امروز باردیگر در ایران ریشه گرفته نمو می‌نماید و بدیهی است کسانیکه در سایه درخت استبداد تن پروری میکنند مانند سایر دیکتاتور های بنام جهان بسرنوشت شوم خود دچار شده وبادست خویشتن وسایل اضمحلال حکومت و مطلق العنانی را فراهم خواهند ساخت.

اقدامات وحشیانه تهران باردیگر ملت‌های ایران را بیدار ساخته بین آزادیخواهان و کسانیکه در زیر پنجه‌های وکیل باشیها وحضرت اشرفها حتی به ناموس خود هم مالك نبودند اتحاد خلل ناپذیری تولید می کند که متفقاً برای ازبا درآوردن هر نوع حکومت دیکتاتوری آماده وبجانثاری در راه آزادی و استقلال ایران حاضر می‌شوند.

اعلام خطر مرکز نسبت بسازمان های آزادیخواهی که توسط عناصر روشنفکر کشور ایجاد وتقویت میگردد بما ثابت کرد که روضه‌خوانیهای سید ضیاء وامثالش تنها برای فریب دادن مردم بود و هرگز از طرف سران کشور نسبت بفقرا و ضعفاء کوچکترین مساعدتی بعمل نخواهد آمد بنابراین عناصر آزادیخواه مملکت جز اتحاد و اتفاق و قیام برعلیه مستبدین چاره دیگری ندارد و لاعلاج بدون اینکه از دیگران درانتظار کمك ومساعدتی باشد باید شخصاً به حفظ حقوق خود مبادرت وتا آخرین نفس بکوشند تا آزادیشان دستخوش هوی وهوس یك مشت رجاله و ارذل الناس واقع نشود.

هنوز آزادیخواهان، زحمتکشان ومهین پرستان امروز جز اتحاد واتفاق در مقابل جلادان دیکتاتوری چاره دیگری ندارند باید اتحاد کرد تا میهن عزیز خود را که بار دیگر در آب پرتگاه واقع است نجات داد و اجازه نداد رضاخان دیگری بر کشور مسلط شده هستی ایرانیان را تهدید کند.

نوروز

مذاکرات در لندن

لندن - مستر ایکس بر مذاکرات اقتصادی شروع کرده درنتیجه راجع به نفت کشورهای خاورمیانه چنین اظهار می‌نمایند که دولت امریکا پیشنهاد کرده است که تقریبا بمسافت دوهزار کیلو متر یعنی ازخلیج فارس تاساحل مدیترانه لوله کشی تحت نظارت شرکتهای امریکا قرار گیرد اگر میان دولت انگلیس و امریکا درحفظ لوله کشیها موافقت حاصل شود قضادولت شوروی هم درمسئله نظارت نفت خاورمیانه تقاضای مشارکت خواهد کرد

تشکیل حزب توده در اتریش

زوریخ - چون متفقین باایجاد احزاب سیاسی در اطریش موافقت نموده‌اند اینك حزب توده اتریش تشکیل یافته به اصول دموکراسی متمایل است وبادامه ناریسم کاملا مبارزه می‌نماید

در آلمان هم خودکشی رواج پیدا می کند

آلمانیها هم خود کشی را از دوستان ژاپونی خود یاد گرفته چنانکه رادیو های خارجی اظهار میدارند در برلین ۱۲۰۰ و در هامبورك ۴۵۰ نفر خودکشی نموده اند

آیا میان دولت ترکیه و عراق قراردادی منعقد میشود

لندن - یالچین نویسنده روزنامه طنین مقاله‌ای به مسافرت اخیر نائب السلطنه عراق به ترکیه تشخیص داده متذکر شده است که قرارداد ترکها با اعراب قدم بزرگی خواهد بود که روزی این قرار داد رسمی خواهد گردید بعلاوه روابط ترکها با اعراب فعلا خیلی مستحکم است.

تلگراف تبریك ازسراب

فرقه دموکرات آقای پیشه‌وری کمیته محلی سراب باموفقیت تشکیل تبریکات صمیمانه عرض میکنیم.

حمید داراندانی - چشم آذر

تلگراف تبریك از آذر شهر

دموکرات آذربایجان آقای پیشه وری تبریز بنابااطلاع قبلی بداله‌وژتمن نماینده دموکرات آذربایجان ساعت ۲ ظهر ۱۸ر۶ر۲۴ با تشکیل چهار نفر اعضای حاضرین فرقه دموکرات دردفتر فرقه گاوگان برای انتخاب هیئت موقتی جهت اداره امورات حزبی هفت نفر آقایان حاجی یحیی موسوی حاجی سیف حاجی حسین قلی ضیائی طاوسی حاجی مختار رهبر هیئت موقتی فرقه انتخاب شروع کار کردند موسوی طاوسی ضیائی سیف سادات

تبریز چاپخانه اطلاعات

مطبوعات تهران

روزنامه های آزادیخواه بطور کلی در توقیف هستند میدان بدست نویسندگان مرموز وخائن افتاده است اینها از فرصت استفاده کرده هرچه دلشان میخواهد می‌نویسند بهرشخص و جمعیت هرتهمت و افترا که بدهنشان می آید می‌بندند. وضعیت مطبوعات تهران بسیار بد شده وورق پاره‌هائیکه با پواپای سرقت شده رشیدیانها و اعانه زلزله زدگان گرگان سیاه شده با عناوین رنگارنگ (نسیم صبا، صدای ایران، کشور، کوشش وهور و غیره) تقریباً مفت و مجانی در دسترس عموم میگذارند غیر ازفحش و ناسزا و حرفهای لجن آلود سرمایه و متاع دیگر ندارند تابتوانند بنویسند مخصوصاً پیدایش حزب دموکرات آذربایجان برای این پاوه سرایان ضربه مهلکی شده جلز و ولز آنها باشنیدن نهضت آزادیخواهی ما بآسمان بلند شده است.

یکی مینویسد، آذربایجان اگر بخواهد راجع به کابینه صدر وسیاست دولت اظهار نظر بکند آنوقت چندق و ورامین چه خواهند گفت؟

دیگری مینویسد فرقه دموکرات همان حزب توده است؛

آن یکی مینویسد یکی ازاعضاء حزب توده قدیم و دموکرات جدید گفته است اگر شاه نباشد مملکت از ترقی وتکامل باز نخواهد ماند.

یکی دیگر مینویسد چرا آذربایجان میخواهد دراعتراض برعلیه سیاست ارتجاعی دولت پیشقدم باشد درصورتی که فلان ایالت بیشتر از آنها صدمه دیده است!

آن یکی دیگر میگوید اگر نباشد آذربایجانیان بزبان مادری تحصیل کنند ارمنی ها و آشوریها هم اینکار راخواهند کرد.

بالاخره پاوه سرایان و مهمل گویان پر مدعا که بغیر از حرف و خرده گیری هنری ندارند با پیدایش حزب ما دلشان سوخته هرچه بدست شان می آید می‌نویسند هرحرف چکاره بزبانشان می آید از گفتن آن پرهیز نمیکنند ولی مردم آذربایجان با عمل جواب میدهند. دوعرض بیست روز که حزب ما رسما شروع بکار نموده است طبق احصائیه دقیق درتمام آذربایجان بیشتر از ۱۵ هزار عضو پیدا کرده است

چندی پیش تشکیلات شصت هزار نفری حزب توده ایران مرام و نظام و خط مشی ما را پذیرفته زیر پرچم پر افتخار ما قرار گرفت. دو روز پیش شورای متحده کارگران آذربایجان با ۱۹ هزار عضو زحمتکش خود رهبری فرقه ما را با کمال میل و افتخار وخرسندی پذیرفته قول داد تا آخرین قطره خون افراد خود از مرام مقدسی که ما پیش گرفته ایم حمایت و جانبداری نماید.

حزبی که از نام نود وچهار هزار نفر حرف میزند به توپهای تو خالی جلالی نائینی دیوانه و کوهی کرمانی متعفن که دیروز پنجاه تومان از شاهنده پول میگرفت وبسمودی فحش خواهر ومادر میداد بغیر از خنده تمسخر جوابی نخواهد داد.

ج

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی عضواری یلمایدر

سه شنبه گونی آخشام ساعت ۵ ده دبیرستان فردوسی سالونینده فرقه‌مزه عضو اولمق ایچون درخواست ویرنلرین عمومی اجلاسی دعوت اولونور بو اجلاسده عضولرین گله‌جکده نه شرایط آلتیندا چالیشمالاری معین ایدیله‌جکدر.

بو جلسه‌ده حاضر اولمق مجبوری در حاضر اولا بیلمین اشخاص قبلا خبر ویرملی در لر.

اجلاسه حاضر اولمق ایچون بوگونلدن تا سه‌شنبه ساعت ۴ ده فقر کلوب فرقه دفترینده نمره آلمالی‌درلر نمره سیز اشخاصه اجلاسده شرکت ایتمك اجازه سی ویریلمیه جکدر. ۱ — ۲ مرکز تشکیلات کمیته‌سی

م. راوندی وکیل دادگستری

مظاهر فاشیسم درایران

اصول میلیتاریسم رضا خانی تجدید میشود

درممالکی که حکومت ملی وجود ندارد، غالبا منابع قدرت ونیروی مردم که باید حقا در راه مصالح ملی مصرف شود بزیان ملت بکار برده میشود یعنی مسئله قوای نظامی و ارتش را که اصولا برای منکوب کردن دشمنان خارجی وغارتگران داخلی تهیه وپیش بینی شده درست برخلاف این منظور یعنی برای خاموش کردن نهضتهای ملی وسرکوبی ملت بکارمیبرند

درفرانسه قبل ازانقلاب ودرروسیه تزاری قبل از استقرار حکومت زحمت کشان نمونه‌های بارزاین جریان مشهود است، یعنی سران حاکمه مستبد وزورگوی این کشور ها نیروی نظامی توده وملت را برعلیه ملت برای بقاء سلطه و خود مختاری خویش بکار برده اند، ولی سیل خروشان قدرت توده‌ها دراین دومملکت و درغالب ممالکی که با این اصول اداره میشدند دیر یا زود از راه غلط روی گردانیده ودر جهت واقعی یعنی در راه نجات اکثریت مردم صرف وقت وبذل جان کرده‌اند

امروز در کشور ما که درآستانه یك تحول اجتماعی است عین این جریان مشهوداست. عموم مردم این مملکت به استثناء مستبدین از شرایط واوضاع اجتماعی کنونی ناراضی هستند این عدم رضایت انحصار بکارگران و کشاورزان لخت وعور این مملکت ندارد بلکه کلیه افسران پاکدامن و سربازان و کارمندان دولت و زحمت کشانی که دراین محیط هیچ نوع بیمه اجتماعی نداشته و از حداقل وسائل زندگی محرومند درصف ناراضی‌ها و متمایلین بیك تحول اجتماعی قرار گرفته اند درمقابل این صفوف بزرگ ونیرومند که روز بروز متشکل شده و برقدرت دسته جمعی خود می افزایند صف دیگری قرار گرفته که همان طبقه حاکمه غارتگر و زورگو است که با تقویت عناصر مرتجع ایران می پردازد و سعی میکند برای خاموش کردن فریاد نارضایتی ملت جنك خانگی براه اندازد وهمان افسران وسربازانیکه درصف ناراضیهای این اجتماع قرار گرفته‌اند برای از بین بردن وستاخیز عناصر دموکراسی بکار برده‌اند ولی چنانکه مشهوداست این کارشدنی نیست وجریان خراسان و مازندران والحاق نیروی اعزامی به آزادیخواهان اشتباه وخبط طبقه حاکمه را آشکارساخت و همین عصبانیت عمیق بود که مقامات غیر مسئول و سرتیپ ارفع را برآن داشت که درتهران بحزب توده ایران و اتحادیه کارگران شیخون بزنند و بدست بعضی از افراد ارتش سلب امنیت نمایند و همان نقشه های پست ارتجاعی را که چندی پیش در یزد و اصفهان اجرا شده بود در تهران تکرار نمایند، ولی از این حقیقت غافلند که آزادیخواهان درخواب نیستند وشرایط واوضاع بین المللی به آنها اجازه نخواهد داد که درعصریکه مشت آهنین جبهه آزادی هیتلرها وموسولینی هارا ازپای درآورد. باردیگرهیتلرها و موسولینیها وجود آید.

این دسایس دیگر در ایران عملی نخواهد شد و از راه نهب و غارت و توقیف جراید وآزادیخواهان مانع قیام آزادیخواهان نمیتوان گردید امروز عناصر ترقیخواه ایران از هرطبقه و صنف دوش بدوش برادران زحمتکش خود برای احیاء مشروطیت و اجرای قانون اساسی مبارزه میکنند وتا ایجاد یك ایران آزاد وآباد ازپای نخواهند نشست. درصف مقدم این نهضت مقدس فرزندان رشید آذربایجان و دلاوران مازندران وخراسان قرار گرفته ودیر یازود این سیل خروشان سراسرایران را فرا خواهد گرفت

ابن السعود بمصر میرود

ابن السعود در نیمه اول ماه دسامبر به مصر حرکت کرده بملك فاروق ملاقات خواهد نمود

تبریك

حزب محترم دموکرات آذربایجان - تبریز

باکمال احترام و خوشوقتی تشکیل آن حزب مقدس را که باعث امیدواری صدها هزارنفوس ستمدیده آذربایجانی وبرهائی آذربایجان وآذربایجانیان از قید ارتجاع و زورگوئی گردیده از صمیم قلب تبریك عرض وموفقیت آن حزب را در پیشرفت مرام و اقدامات خود ازدرگاه یزدان متعال خواستارم.

جعفر مدرس

در تهران

محل تکفروشی روزنامه آذربایجان چهار راه پهلوی اول امیریه

بنگاه مطبوعاتی چمن آرا

www.iran-archive.com

آذربایجان

شماره ۱۲ اینجی دوره

۳ شنبه ۳ مهرماه ۱۳۲۴

تک شماره نیم ریال

آدره	ایلیک	۲۵۰ ریال
۶	آیده	۱۲۰
۳	۳	۶۰

هر نوروزلامه آذربایجان ده فرقه‌نین رسمی ارگانیدیر

گرلدیکلری یازیلار و اعلانلار هر نوروزلامه‌ده

فرقه‌نین برنجی کنگره‌سی مناسبتیله

[illegible]

آقای پیشه‌وری نین تطقینین

[illegible]

همیشه‌ایک پاشا آذربایجان

آنا یوردوموزان ای شانلی وطن
گلوم باشوم گلشنیم چیچیم
همیشه ایک پاشا آذربایجان

اوجلارون لیلاوی داغلاروجمنلرین
شرافتلی آدون دور آذوستان
همیشه ایک پاشا آذربایجان

[illegible]

همیشه ایک پاشا آذربایجان

[illegible]

همیشه ایک پاشا آذربایجان

[illegible]

همیشه ایک پاشا آذربایجان

[illegible]

همیشه ایک پاشا آذربایجان

[illegible]

همیشه ایک پاشا آذربایجان

[illegible]

همیشه ایک پاشا آذربایجان

م. نجم گرزنجی

آذربایجان دمکرات فرقه‌سی حقوق‌ارگی بیانیه‌سی

[illegible]

امروز کنگره کارگران در پاریس تشکیل خواهد یافت

وادیو لندن — کنگره کارگران دنیا امروز در پاریس تشکیل خواهد یافت و از طرف ۵۸ دولت نماینده به این انجمن اعزام گردیده است.

شماره ۱۲ دوره دوم — آذربایجان — ۳ شنبه ۳ مهرماه ۱۳۲۴
این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است
صفحه ۲

AZOH

بازهم مسئله نفت

«مسئله نفت دوباره نظر سیاستمداران جهانرا بخود متوجه ساخته تمام جهانیان و کشورهائیکه دارای معادن نفت هستند امروز منتظر نتایج مذاکرات لندن هستند. مستر ایکس با چند نفر از کارشناسان نفت و اقتصاد آمریکا هفته گذشته بلندن وارد شده چنانکه محافل اقتصادی انگلیس داخل مذاکره گردیده‌اند آمریکائیها بیشتر از تمام دول بزرگ دنیا در مسئله نفت بتکاپو افتاده اند و طبق خبری که در چند شماره گذشته همین روزنامه ملاحظه فرمودید کمپانیهای نفت آمریکا در ممالک نفت خیز خاور میانه بکوشش افتاده با شدت هرچه تمامتر بمحافل سیاسی آمریکا فشار میآورند که مسئله نفت را یکطرفه کنند.

البته کمپانیها حق دارند برای بدست آوردن معادن نفت تلاش نمایند زیرا چنانکه در اخبار خارجی روزنامه‌جات خوانده اید کارشناسان آمریکا اطلاع میدهند که معادن آمریکا فقط برای ۱۳ سال میتواند مصرف داخلی کشورهای متحده را تامین کند بنابراین برای جبران این کسری میگویند آمریکائیها ناچارند در صدد بدست آوردن معادن نفت سایر کشورها در آیند.

طبق خبر رسمی دولت ترکیه بدولتهای آمریکا و انگلیس اجازه داده است که در سرزمینهای اناطولی متخصصین نفت بکاوش بپردازند. قضیه نفت ممالک سعودی هم گویا اساساً حل وفصل گردیده. ورود مستر ایکس بلندن در این موقع که وزراء ۵ دولت بزرگ در آنجا تشریف دارند میرساند که مسئله نفت بار دیگر موضوع بحث روز شده است دولت آمریکا خیلی علاقمند است که تمام معادن خاور نزدیک را منحصراً بدست بگیرد.

از قراریکه روزنامه های تهران می‌نویسند آقای نوری اسفندیاری که کمیسر نفت ایران و انگلیس درلندن هستند کارهای خود را در تهران با شتابزدگی انجام داده بلندن عزیمت کرده است شتابزدگی آقای نوری اسفندیاری در عزیمت بلندن نشان میدهد که قطعا موضوع معادن نفت ایران هم در لندن مطرح مذاکره است روزنامه آهن معتقد است که دولت آمریکا در صدد است موافقت دولت شوروی را جلب بکند و عقیده دارد معادن شمال ایران را بدولت شوروی بدهند و در جنوب یک قسمت بدولت آمریکا داده شود ما از صحت و سقم این خبر اطلاع دقیق در دست نداریم در هر صورت معتقدیم که اشخاصیکه مسئله نفت را از تهران به لندن کشیده اند بزرگترین خیانت مرتکب شده عملا استقلال ایران را تهدید نموده اند.
نوروز

اداره روزنامه آذربایجان
خیابان ستارخان جنب گاراژ شرکت منتقل گردید.

سازمانهای فرقه دموکرات در شهرستانها

«بنا باطلاع رسمی کمیته های فرقه دموکرات در شهرستانهای ارومیه وخوی تشکیل و رسما شروع بکار نموده اند ابلاغیه‌های رسمی آنها ذیلا چاپ میشود.»

ارومیه

کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان در ارومیه

خاطر اهالی محترم را مستحضر میدارد که پس از وصول بیانیه هیئت مؤسسان فرقه دموکرات آذربایجان و ورود نمایندگان اعزامی جلسات مقدماتی کنفرانس از طرف آزادیخواهان طبقات مختلف تشکیل و کمیته موقتی از طرف قریب یکصد نفر حاضرین مرکب از هفت نفر انتخاب و اینک بدینوسیله مراتب اعلام و برای قبول اعضای دفتر موقتی فعلا در دفتر بیمارستان شیر و خورشید (فتحعلیخان گولی) تشکیل گردیده است انتظار داریم برای اجرای مرام مقدس فرقه دموکرات عموم طبقات اشتراک مساعی نمایند.

کرمعلی زمانی صولت آذرزاده حسین افشار یدالله ... افشار محمدحسین دیلمقانیان احمد سعیدی حسین مستشاری

بیانیه کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان در خوی

باستحضار عموم اهالی محترم شهرستان خوی میرساند که پس از ورود آقای کاجی نماینده کمیته مرکزی فرقه دموکرات آذربایجان و تشکیل جلسه کنفرانس مقدماتی و شرح وبیان مرام وشعار فرقه امروز ۱۳۲۴/۶/۳۰ انتخاب کمیته موقت مرکب از هفت نفر باسامی معموله انجام ودفتر کمیته (دربالای چهار راه شهرداری ساختمان آقای حیدر قلی رحیمی) رسما تأسیس وبرای قبول اعضاء و درخواست عضویت همه روزه از ساعت ۹ الی ۱۲ و ۴ الی ۷ عصر مفتوح است از عموم همشهریها و آزادیخواهان طبقات مختلف انتظار داریم در ورود بفرقه وانجام مرام مقدس دموکراسی تشریک مساعی فرمایند.

عبدالحمید هاشمی یدالله نجفی حسین یزدانی آشرپات ماکو عباس جمشیدی علیرضا کبیرسعیدی عباسقلی صباغ
۱۳۲۴/۶/۳۱

آذربایجان ارمنیلری فرقه‌مزه مکتوب

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین مرکزی کمیته‌سنه

آذربایجان ارمنیلرینین ملی شوراسی که آذربایجان اطراف نماینده‌لرینین و تبریز شهرینین اجتماعی مدنی و همکارلار اتفاقلارینین نماینده‌لریندن تشکیل تاپمیش جلسه‌ده انتخاب اولونموش آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین نشر اولونموش بیانیه‌سینین اصل و مقصودینی و شعارلارینی مطالعه ائتدن سونرا آذربایجان ارمنیلری طرفیندن آذربایجان داخلی مدنی اقتصادی و آیدالیق مسئله‌لرین بوجور صحیح بیر یول ایله چوخ مناسب بیر طرز ایله حل ایتمکری حسن استقبال ایدیر. آذربایجان ارمنیلری کچن دوره‌لرده گوستریبلر که ایران دولتینین صمیمی تبعه‌لری اولدوقی حالدا همیشه ده لوزمه‌لی ایشلرینده بیر قدر آزادلیک الده ائتمه‌گه چالیشیبلار تا اولار بالالارینا آنادیلی تربیه ویره بیلسونلر و وطن اوچون داها‌دا مهربان داها‌دا صمیمی افراد حاضرلاسینلار. کچن ۱۰ ایللرده بیزیم ایسته‌دیکلریمیزه مخالف بیر جریان واقع اولدی بیزیم مکتبلریمیزی باغلادیلار بیز اوز آنادیلیمیزدن محروم اولدوق و مدنیتدن دالی قالدوق سیزین بیان ائتدیگیز دموکراسی شعارلار که ایران قانون اساسی ایله موافق در آذربایجان ارمنیلرینین چوخدان بری بسله‌میش آرزولارینا مدیر سیزین پیشنهاد ائتدیگیز انجمن ایالتی و ولایتی توسطی ایله بیزیم وطنیمیزین سعادتی و ترقیسی اوچون تمام اوموضوعلاردا که آذربایجان دموکرات فرقه‌سی اوز بیانیه‌سنده ذکر ایدوب بیز ارمنیلر حاضریق بیزیم تمام قوه‌میز ایله چالیشاق و موفقیته نائل اولاق.

آوانس بوداغیان - صمصام سعید خانیان - سیمون گرجیان - مگردیچ ورگریان - گورگین بادالیان - واهان فوقانیان - هوسپ مرادخانیان - هراچ استپانیان - یاگین اوروفچیان - آدوم صاحونیان - اورس گراکوسیان - آراکل آراکلیان - گورگین ساکیسیان - آشوت حسن‌تیان - هاین آوانسیان - داوید گورگیان - میکائیل ساهاکیان

در پاسخ مقالاتی که بدفتر روزنامه رسیده است

آقای محمدحسین معزی مقاله‌ای تحت عنوان ... زبان مادری و محبوب (آذربایجان) بدفتر روزنامه ارسال داشته که چون مقالات ایشان با شعارهای حزبی ما مغایرت داشت از درج آن خود داری گردید ولی برای اینکه نویسنده مقاله را با تشویقات خود متوجه گردانیم متذکر میشویم که این حزب بر خلاف نوشته های معزی با ترویج زبان فارسی ابداً مخالفت ندارد و منظور ما هم از تدریس زبان آذربایجانی در مدارس این نیست که با تهران و با زبان فارسی مخالفت داریم بلکه مقصود از این شعار برانگیختن وسائلی است که زودتر ملت آذربایجان را به معرفت و دانش رهبری کند چونکه خواندن زبان فارسی در ابتدای امر برای کودکان ما دشوار است و حافظه و احساسات آنان را جریحه دار میسازد اینک معتقد هستیم که برای جلوگیری از تکثیر بیسوادان بایست تا سه سال برای دانش آموزان زبان آذربایجانی یاد داده شود تا به روبه خواندن و نوشتن بلد گردند که بعدا زبان فارسی تدریس تا حافظه ایشان را معیوب نگرداند.

هیئت تحریریه

آذربایجان وکیللرینین نظر اشتباهنه

ایللر بویی تهراندا ایرانین ... و زحمت چکن، ایرانین آزادلیق یولوندا ستارخانلار - باقرخانلار - شیخ محمدلر و بیهالار کیمی قربانلار ویرن و مملکتین استقلالینی تامین و تحکیم ایدن آذربایجان اهالیسی، بوگون، یئنه اوز هموطنلرینین سعادت و آزادلیقلاری اوچون ... و مکرر امتحان و ترمش رهبرلرینین هدایتیله، دموکرات فرقه‌سینین بایراقی آلتیندا، اوز مقدس مرامینی الده ایتمک اوچون یولا دوشوبدور.

بو یولدا هیچ بیر قوه، بیزی بو مقدس مرامیمیزی تعقیب ائتمکدن منع ایده بیلمز!

آذربایجانلیلار کیمسه‌نین ... یولینی کسمیبلر و ایچرینده‌کی ... یقیلمیش، آجوب و پارچالیبان اسارت و حقارت زنجیرلرینی دوغوب ودوغاره بویولاریندا گیچرمیه‌جکلر!

آذربایجانلیلار ایکیرمی ایل‌دن‌بری ظلم و ستمدن چکیب، چوخلی حقارت و حقارت گوردیکلری برابر، بیله‌ قاچدی حادثه‌لردن سونرا امید گوزلرینی گتیروب، خوشحال و چوخ مظلوملار بیر دگلده اول درد لرینی و اوز محرومیت لرینی تهراندا صدارت و وزارت و وکالت صندلرینی اشغال ایدن شخصلره بیان ایتدیلر، لیکن آذربایجانلیلارین ناله و ... صندلرینه تکیه ایدن آقالار — اولار ون شکایتلرین ایشیتیبوب و حقسیز اولارینه قولاق آسمادیلار وحتی اللرینده گلدیگجه اولارون حقلی ... ایله و ... قاره ... چالیشدیلار!

بونا بنا آذربایجانلیلار ... اولدیلار ... اولوب اوزلرینی ... بیر ... انتخابات ...

سونرا ... ایندیکه تهراندا ... اشخاص آذربایجانین ایشلرینی سهل سایدیلار او دور که اوزوموز اوز موزی اداره ایتمک تصمیم آلدیق.

دورت ملیون یاریم نفوسی اولان بیر اولکه‌ده — که کرات متعدد کو لتوار و عالی مکتبلر آچیلمیرن نچه ابتدائی و بیر اوزتا مکتبدن باشقا (اوردا چوخ شتورچه بیر تشکیلات آلتنده) آیری بیر علم موسسه‌سی آچیلمادی و بیر ... باشقا ... آنا دیلیله یازیب و اوخوماقین منع ایدوب و بو وسیله ایله آذربایجانلیلاری ترقی و تعالیدن منع ایتدیلر. بونا گوره بیز مصمم اولدوق بوندان سونرا مدرسه‌لر مزده اوشاقلاریمیزا آنا دیلینده تحصیل ایتمک ایچون تهبیرلر گوروک.

بیر دورت ملیونت یاریملیق بیر نفوس زراعت، تجارت و صنعت یولینه گیچ. گوندوز چالیشوب وقازاندیقلارینی ملیونلار ترولنی، مالیات، عوارض انحصار و ... کیمی سایر عنوانلار ایله الیمیزدن آلوب تهراندا قصرلار تاسیس ایدیلر ... شهرلریمیز خرابه کندلریمیز ویرانه اهالیمیز آج قالیب ...

گوردن سونرا تصمیم ایتدیک آذربایجانین اوز ماهالاتینی چوخ قسمتی اوز آبادلیقینا خرج ایدلسین و سایره یوللار کیمی بو تصمیملرده مراجعت نامه‌ده او قاردون وآتلرمیزه اولونمادی بیز آرزو دگلدی بولار بیر تصمیمات در حقه یولک قسملر اولاری صورت عینه گتیرمک اچون گوتوردولوبدی، بو تصمیماته قطعی صورتده عمل اولوب و اولاجاقدور.

بوگون سیزون نظروزه یتیریرک که ایندی هله کئچ اولمایوب خیرین هر بیر یرین قاباغی خیردور، اگر سیز ایسته‌سیز حرمتلی بیر قرار و مقام یرینده قالوب حتی احترام و اکرام آلسین بیز ایله برابر آذربایجان خلقی حقوقی مقدسی ... فکر و هم صدا اولون و وطنیزین سعادتی چالیشون.
سید رضا موحد

تلگراف از رضائیه

کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان نشر بیانیه مؤسسان فرقه دموکرات آذربایجان از طرف اهالی ارومیه حسن استقبال و پس از ورود نمایندگان و تشکیل جلسات کنفرانس مقدماتی باحضور آزادیخواهان طبقات مختلف امروز جلسه اعضای فرقه در عمارت شیر خورشید سرخ تشکیل و باتوضیح مرام شعارفرقه وابراز تمایلات صمیمانه کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان در ارومیه مرکب از هفت نفر انتخاب واین که باپاک اراده تزلزل ناپذیر وایمان قطعی درترویج مرام و تحکیم سازمان شروع بکار نماینده و امیدواریم باوحدت کلمه واتحاد کامل خدمات شایسته در راه سعادت کشور وتعالی ملت انجام دهیم. ازطرف فرقه یدالله افشار کرمعلی زمانی صولت آذرزاده حسین افشار محمدحسین دیلمقانیان احمد سعیدی حسین مستشاری

تلگراف تبریک و درخواست عضویت از میانه

تبریز چهار راه فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان در تعقیب تقاضا نامه شماره ۱—۱۲۴/۶/۱۱ تقدیمی وسیله پست سفارشی امضاء کنندگان زیرین نیز ضمن عرض تبریک باکمال افتخار عضویت آن حزب مقدس را قبول مینمایند سید عبدالله ساجدی عبدالمجید روحانی صاحب‌حضور جمشید وکیلی نقی خطیب شهیدی مشهدی محمد علی افشاره غلامحسین جعفری میر طیب خلیلی اکبر رحیمی اسدالله طالبی یدالله پور خلخالی عبدالله فرقانی حسن اعتمادی صادق فراهانی حسن علی فرعلی رجب شفیعی سید یدالله زالی موسی عاملی نورور جمشیدی باقر شکری محمد سرائی رحمت‌الله جمشیدی علی متقی محمد حسن یحیی صادق میرزا محمد حسن رحیمی یحیی احمدی قاسم علی هاشمی حیات علی قاسمی عزت‌الله روحانی سید رفیعی کریم کلانتری عنایت‌الله قاسمی رحیم‌قلی علی خلخالی خلخالی رضاکریمی علی‌خانی احمد دشمن‌کش نوروزی محمد باقر طهماسبی مجید شهپاری نورهاشمی

www.iran-archive.com

AZOH

آذربایجان

مدیر : ع شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور .

تك شماره نیم ریال

آبونه	ایلیك	۲۵۰ ریال
٦	آیده	۱۲۰ «
۳	«	٦۰ «

شماره ۱۳ ایکنجی دوره

٤ شنبه ٤ مهرماه ۱۳۲٤

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

کونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

ارباب و رعیت مسئله‌سینن حلی

ارباب و رعیت مسئله‌سی شهریور خلوجینده انظاری جلب ایدن مسئله‌لردن بری‌در . رعیت مقامات مربوطه طرفیندن کوندریلن بخشنامه‌لردا یانوب بهلوی دوره‌سینده و اوندن ایره‌لی زمانلارده بعضی طمعکار اربابلار طرفیندن اختراع اولونان بدعتلری ویرمك ایستیر اربابلار ایسه توپوق برقوچلی دودیه بر قدم‌ده اولسون ایرلی کلسیر بر دینارده کلشت ایتمکه تنزل ایتمیر لر. نتیجه‌ده خرمنلرین چوقی یغلمامیش قالیشدر. باشقا برطرفدنده کندلیلرین ایچینده بعضی آداملار تاپیلوب بالقانی دیدن وورو‌ب بهره ویرمك ییله ایستیرلر .

بو محصولین پایمال اولماسی یاغیش و قار آلتیندا قالماسینه منجر اولابیلر اونا کوره ممکن‌در کندلی‌نی آجلیق وادار ایتسین اوز الینین رنجی اربابین اجازه سینه منتظر اولمادن تصرف ایتسین وصورتده اربابلارین نارضایتی و داوقالی اوجالاجاق رعیت و ارباب اختلافی کونکون کونه کتیفلیته‌جکدر.

ییله‌یکنزه کوره اربابلارین اکثری بو اختلافین تیزلیك ایله رفع اولماسینه طرفدارلر. اونلار اضافی ویرکیلردن صرف نظر ایتمکه راضی‌دولر. لیکن بعضی ناانصاف ویوبونی یوغونلار بو ایشه مانع اولور تولکه‌ده هلوقلیق و هرج و مرج یاراتمق ایچون زمینه حاضرلامقه سعی ایدیر اونسیزده باشلا نیش حریقی آلولاندیریرلر.

ایستر امنیت و آسایشی برقرار ایتمك ایسترسه عدل و انصافی کوزله یب زور دیمکین قاباغنی آلمق ایستر سه محصولین تلف اولماسینه یول ویرمه‌مك ایچون دولت مامورلری بو ایشه برآخر قویمالی درلر .

بر آرزو ایدیردیك آقای استاندار رسماً بربخشنامه ایله اربابورعیتین تکلیفنی معین‌ایتسین و کندلی‌یه نه‌قدر ویرکی ویرمك لازم اولدیغنی یازوب کوسترسین و هانسی بدعتلرین لغو ایدیلدیکنی اربابلاره قاندیرسین.

اگر بونله ییله اربابلار اختلافی دوام ایتدیرمکده اصرار ایدرلرسه کندین آق ساقالارندن بر نیچه نفر وکندلرده دولت نماینده‌سی اولان کدخدالر حضوریله خرمنلر کوتور یلسین بو صورتده ارباب اوز حقینی کوتورمك ایستیرسه اوز الیله اوزینه ضرر ویرمیش اولور.

اگر بو خصوصده جدی بر قدم کوتورلرسه میدانه چیقان هرحادثه‌نو اتفاقه ساحت ایدن اربابلار ، ایله کدلیلری، اللرینده آلت ایدن ماجراجو عنصرلردن علاوه دولت مامورلری‌ده مسئول حساب اولوناجاقلار .

فرقه‌مز بو اختلافین عادلانه برصورتده رفع ایدیلمه‌سینه جداً طرفدار‌در امنیت عمومینی حفظ ایتمك ایچون گذشته حاضر اولان اربابلره بیز وارقوه‌مزله کمك ایده‌جکز. شرارت پیشه‌وماجراجو آداملارین الینده آلت اولمایوب قانونی بهره ویرن کندلیلرده بزیم صمیمی دوستلاریمز اولدیغی ایچون چالیشاقلر اونلارین حقلری پایمال اولماسین لیکن بومورتامن، یورغان‌دوشك پولیندان، بایراملیقدان ، قوزو و جوجه کیبی بی‌رحمانه ویرکیلردی اوتری دنیانی قان دریاسینه دوندرمك ایستین اربابلر ایله فرصتدن استفاده ایدوب مالك و رعیت اختلافلی هرج ومرج وهلوقلیقه چکمك ایستین ماجراجو و استفاده‌جی عنصرلر ایله فرقه‌مز خلق دشمنلری کیمی معامله ایده‌جکدر .

پ

رئیس بهداری

آقای دکتر بقائی بریاست بهداری تبریز تعیین شده چند روز است به تبریز وارد گردیده‌اند .

حرکت رئیس فرهنك

آقای ملکزاده رئیس ادارهٔ فرهنك بتهران حرکت کرده در جای ایشان آقای سلیمی امور فرهنگی را اداره می کنند .

مذاکرات نفت در لندن ادامه دارد

رادیو لندن - خبرگزاری رویتر اطلاع میدهد که مذاکرات نفت میان هیئت اقتصادی امریکا ومحافل انگلیس با موفقیت تام ادامه‌دارد

امپراطور ژاپن استعفاء میدهد

رادیولندن . گویاامپراطورژاپن در نظر دارد استعفا بدهد ولی این خبر از طرف محافل‌ژاپن تأیید نشده و عملی شدن آنهم تا انداز ای اشکال دارد و بایست در صورت صحت خبر قانون اساسی ژاپن را نیز تغییر داد

یئنی حیاته دوغرو

ایللردن بری آغیر یوقویا دچار اولان آذربایجان خلقی دوغرودانده یاتمامیشدی ، لاکن اونلاری سوسماقا مجبور ایدمك بیر قوه وار ایدیسه اودا مظلوم خلقلرایله لعانسهز رفتار ایدن رضاشاهین قان‌ایچی‌جی مامورلاریدی

ایگیرمی ایل تمام اجنبی الی‌ایله شاهانه چیقمیش اولان رضا شاه و اونون تهرانداکی مرتجع و فاشیست قورولشی بتون ایران‌خلقینی خصوصا آذربایجانین مبارز و قهرمان خلقینی اوز آغیرو کسکین ضربه‌لریله یوغو لماقا مجبور ایتدی ولی ایللردن‌بری متاشیله وقتی کوزله‌ین بیز آذربایجان خلقی بتون دنیا خلقلرینی قاهیزمین قانلی پنجه‌سی آلتندان خلاص ایتمك مقصدیله بیر قهرمان کیمی مبارزه ایدن متفقلرین شهریور حادثه سینده پاسلانمیش رضا شاه حکمران لقینین تارمار ایتمه‌سیندن الهام‌آلاراق بوك قهرمانلاریمز اولان ستاخانلار باغرخانلار، شیخ‌محمدخیابانلار آزرو سیله بیر سیله آیاقا قالخوب‌بو گونه قدر تهرانداکی رضا شاهین قان سوران مامورلارینین دوزتدیکی بالاد دموکراتیك حکمرانلقی و اونون تورتدیکی فتنه‌وفسادلارین قارشیسیندا بیر آذربایجانلی کیمی دایانمیشدق اما بوگون بیزآذربایجان خلقی‌محترم و سوویملی شاهریمز جاووشنون یاردیغی .

یانسا گرهجراودنا بلبل افسرده‌چومن
اوچمن کورسه‌یقیندور گله‌جك جانه‌یه
یوزا گرفوج خزان‌ظلمیله کاشانه‌سینی
شبیه‌سردوراوبهاراولسانوخورلانه‌یه

شعریندن الهام آلاراق بیز آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین رهبرلیکی آلتندا یئنی خوشبخت و سعادتلی حیات یارا تماقا باشلامیشیق شبهه‌سز دور حقه آذربایجان خلقینین بو آیاقا قالخماسی تهرانین ایلنمیش و برتجی حکومتنی چوخلی ناراحت ایدیر بونا کوره‌دور که‌رضاشاهین تورتدوکونی مامورلاری مینلرله بیس مینلرینه کمایك لیمه‌رك اوز منفور حکومتلرینی دوام ویرمکه چالیشلار .

تهران حکومتی آذربایجان مقدس شهرلرینه کونده‌ردیکی مامور لارین اکثری قارتمن‌باشقا بیرخدمت کوسترمیلر .

آذربایجانین ایندیکی فلاکتین‌سببی تهرانین قان ایچی‌جی حکومت مامور لری اولمیشدر .

س

انتظار ما

یکی از نیات پاك ومرام مقدس نوع‌پروری حزب دموکرات آذربایجان مبارزه شدید بر علیه بیکاری و فرو نشاندن این آتش خانمانسوز میباشد که این ملت بی سرپرست را هر آن به نیستی تهدید میکند و گرسنگی و برهنگی چیز عادی شده فلوبیچار گی از امور جاری ومعمولی میگردد و قبح هرچیز از میان میرود و تمام آثار و کیفیات مرك بر کلیه اهالی‌این کشور تطبیق‌میکند مردم این‌مملکت مانند مرده از هیچ چیز متاثرنمیشوند وهیچگونه آثار حیاتی دراین کشور یافت نمیشود سرمنشع تمام این‌خرابکاریها همانا بیکاری است که هرآن این سیل عظیم رو بفزونی میگذارد کشوری که ملیونها بیکار در سرتاسر آن سفیل و سرگردان مانده‌اندبدیهی است کاری جز دزدی و بدرخانه‌مردم رفتن باج سبیل گرفتن و هرج مرج مملکت چیزی از دستشان بر نخواهد آمد اگر هر فردی دارای کاری‌بوده و سرگرم کار خودش باشد آیا مجال این خواهد داشت که اقدام باعمال نا ستوده که باعث از بین بردن امنیت و عمران آبادی کشور باشد به‌نماید ؟

ما دولت را برای این بحران مسئول میدانیم .

دولت باید مصالح مملکت را حفظ کند دولتی که همه روزه منظور های شخصی بعضی ازنماینه‌گان‌مجلس را اجابت کند وزرائیکه تمام اوقات خود را صرف پذیرائی عده ازوکلاء بنمایند علاوه براینکه بکار های جاری نمیرسند یك جو هم بدرد آتیهٔ کشور نخواهند خورد و روز بروز بدبختی‌و وسرگردانی‌سرتاسر کشور تزیدخواهد نمود ما میدانیم دولت گرفتار مجلس است مجلس گرفتار دولت پس چاره ملت چیست ؟

خاطر مبارك آقای رفیعی (نظام الدوله) و آقای پیشه‌وری و سایر آقایان موسسین حزب‌مقدس‌دموکرات راکه دست یگانگی بهم داده ویگانه قدم جوانمردی را در تصحیح امور این سرزمین برداشته‌اند بحران کنونی را متوجه ساخته و انتظار داریم قبل از اقدام دولت و مجلس (که ابدا گوش آنها بدهکار این حرفها نیست) طرح صحیحی در این موضوع نقش کرده و هرچه زودتر از فقر و مذلتی که اخیرا عاید مردمان این سرزمین شده است جلوگیری بنمایند .

م - ر - نصرتی

اویان ای آذرستان اهلی بسدور خواب غفلتدن

اویان ای آذرستان اهلی بسدور خواب غفلتدن
قالوبدور تولکه ویرانه اوزاقدر بو شرافتدن
او ملتلر که یاتمه‌ی گورمدور آیا گیجه‌لرده
تهی‌دست اولمی عالمده هامی فیض وسعادتدن
همیشه رسمدر هر بر مکاندا عاقل و دانا
خلاص ایلر اوزین بالمره زنجیر اسارتدن ؟
هامی گوج دهرده برلکده‌دور ای قهرمان‌ملت
جماعت بهرمند اولماز جهاندا بربریتدن
همیشه الکه‌سین محو ایستین نابود اولارمطلق
گرك محو اولسون هر کیم بی‌خبردر استقامتدن
منه بو آذرستان توپراقی لعل بدخشاندور
بولمالی قویماق اولماز دهمکه قدرایله قیمتدن
منه فردوس جنت شوره زار آذرستاندور
دیمه بیچاره سن زاهد منه فردوس جنتدن
همان بوتولکه‌مین ویرمم گلین بوزمین گلستانه
دوشوبدور گرچه برمدتدی بو گلشن‌طراوتدن
امیدیم وار بو گلشن تیزلیکله برصفا تاپسون
همیشه پایدار اولسون بو عالمده عدالتدن

م . ن

مهمترین اخبار جهان

درآمریکا اعتصاب دوام داره

رادیو لندن- درکارخانجات‌اتومبیل سازی آمریکا هم اعتصاب کارگران بصورت عملی درآمده روز بروز بر تعداد گرو کنندگان افزوده میشود و برای حل این بحران شدید کارگری لایحه اخیراً بمجلس‌سنای‌آمریکاتقدیم شده است.

مدیرکارخانه فوره بآلمانیها کمك کرده است

واشنگتن - یکی ازروز نامه‌های امریکا طی مقاله مبسوطی می نویسد که‌فوره مدیر کارخانه اتومبیل‌سازی امریکا در سالهای ۱۹۳۸ و ۱۹۳۹ حسب دستگاه جنگی آلمان مواداولیه تهیه کرده و نیز در سالهای ۱۹٤۱و ۱۹٤۲ مقدار زیادی اتومبیل بآنها رسانیده است اینک وی راهم‌بایدجزو جنایتکاران‌محسوب وسعا که‌جلب‌شود

عمومی یغنجاق

کیچن‌آخشام ساعت بیشده فردوسی مدرسه‌سینین سالونینده آذربایجان فرقه‌سی تبریزشهر تشکیلاتنه پازیلانلا رین عمومی یغنجاغی تشکیل ایدیلیب مهربن ۹ نده تشکیل‌اولوناجاق‌برنجی فرقه کنگره سینده شرکت ایتمك ایچون ٦۰ نفر نماینده انتخاب‌ایدیلمه‌ی و تشکیلات حوزه‌لره بولوندی تفصیل گلن نمره‌ده

www.iran-archive.com

شماره ۱۳ دوره دوم

آذربایجان

۴ شنبه ۴ مهرماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

آذربایجان در نظر جرائد مرکز

حزب دموکرات آذربایجان پس ما بارها دیگر به نویسندگان جراید معلول الحال تهران میدان داده است که به فحاشی و هتاکی مبادرت کرده هرچه رطب و یابس است روی کاغذ نقش نمایند و آبروی نویسندگی را ببرند.

ما از اولین دقیقه ایکه باین کار سیاسی اقدام نموده‌ایم از بزرگ و کوچک و روشنفکر و نادان تصمیم گرفته‌ایم از دور دشنامگوئی و هتاکی نگرویده فقط بسخنانی جواب خواهیم داد که از روی منطق نوشته شده دلایل محکم داشته باشد ولی اینرا هم نباید از نظر دور داشت که ممکن است از سکوت ما دیگران سوء استفاده بکنند و خیال نمایند از عجز و یا از سستی برهان و دلیل خودمان دم در کشیده ابداً بفکر دفاع نیستیم. روی این اصل به پاره یاوه گوئیهای جراید مرکز ناچار جواب خواهیم داد و جامعه آذربایجانی را هم برای قضاوت دلایل طرفین حکم قرار میدهیم.

نخست باید دانست که در مرکز فقط درهای روزنامجات باز است که توسط حکومت مطلق العنان صدرالاشرف قوت شده توسط پولهای آسیب دیدگان کرکان مخارجشان تامین میشود و در قبال آنها ابداً روزنامه بیطرف یا آزادیخواهی وجود ندارد که بتواند از صورت حقیقت تلخی که سالهاست مانند میخ سفت به چشم بدخواهان ما فرو میرود پرده بردارد.

جراید تهران را فعلا سیاست یک جانبه اداره میکند و هر کس هم تنها پیش قاضی برود قطعاً راضی درمیآید اگر به جراید آزادیخواه هم فرصت داده می شد قطعاً وظیفه‌ایرا که ما میخواهیم انجام دهیم آنها در موقعش انجام میدادند.

یکی مینویسد آذربایجان را می خواهند مستقل سازند.

آن یکی به شعارهای ما تاخت کرده برعلیه قانون اساسی ایران مقاله نوشته و تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی را مخالف استقلال ایران می شمارد حال آنکه قانون اساسی ایران بیشتر از این دایه‌های مهربانتر از مادر استقلال کشور را محترم شمرده

یکی دیگر از مدیران جراید می نویسد نقشه تجربه آذربایجان را طرح کرده میخواهند آن را از ایران مجزا سازند و هزاران مقالات بی سروته ایکه انسان از خواندن آنها متنفر است.

ایشان از نوشتن این مقالات جز آشفته گردانیدن اذهان مردم هیچگونه مرامی ندارند و مدیران آنها هم که در تهران نشسته حتی رنگ آذربایجان را ندیده‌اند بااستناد باخبار دروغ پاره از عناصر ماجراجو که جز بهم زدن امنیت کشور مقصودی ندارند مقالاتی خنکی می نویسند که وقتی به آذربایجان میرسد مردم از خواندن آنها خنده شان می گیرد.

ما شایعاتی را که در تهران سرمقاله روزنامجات می شود مانند تهرانیها و رشتیها و شیرازیها باتعجب و شگفتی می خوانیم و در خانه به روضه ایکه برای ما خوانده‌اند لبخند میزنیم. استقبال شایان تقدیری که از طرف عموم طبقات آذربایجان نسبت بحزب ما پیش آمده است خود بهترین گواه صادق است که حزب ما روی اعتماد و اتحاد و اتفاق ملت آذربایجان تشکیل یافته و کوچکترین اثری از شایعاتی که در تهران برای مشوب ساختن اذهان عمومی انتشار میدهند در آذربایجان اثری نیست نه آذربایجان استقلال میخواهد نه می خواهد از ایران منفک شود و نه نقشه های شومی برای آینده آن طرح ریزی شده است اینها همه شایعه بوده آذربایجانیان جز آزادی داخلی طالب چیزی نیستند آنها آزادی میخواهند تا بزبان مادری خودشان تدریس کنند و با تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی به تعیین مقدرات خود شخصاً قیام نمایند.

نوروز

شرفخانه

فرقه دموکرات آذربایجان در تاریخ ۲۸ر۶ر۲۴ آقایان اهالی شرفخانه با اهالی قراء نزدیک در تحت نظارت آقایان جاویدان و میناسازی شعارهای مقدس دموکراسی را خوانده قطعنامه الحاق حزب توده و فرقه دموکراسی را خوانده و تا بابود دموکراسی را با پرچم ملی و گلهای رنگارنگ و با ابراز احساسات باطنی تصویب گردید

میناسازی — جاویدان

میاندوآب

چهار راه فردوسی وسیله آقای چلبی فرقه دموکرات آذربایجان با صمیم قلب تشکیل سازمان فرقه دموکرات آذربایجان را تبریک گفته و موفقیت فرقه را از ته دل خواستار است صادمی

ریاست محترم حزب دموکرات آذربایجان

باقرائت بیانیه آن حزب و ملاحظه آن اینجانب حسن وکیل زاده فرزند مصیب شغل تقریرنویس دادگاه شهرستان رضائیه با اعلام موافقت خود با مرامنامه آن حزب خواهشمند است با درج اسم اینجانب جزو موسسین مفتخرم فرمائید. ۱۹ر۶ر۲۴

دفتر موقتی حزب محترم دموکراسی آذربایجان

محترما معروض میدارد با دیدار بیانیه آن حزب محترم بی اندازه خوشوقت از آنجائیکه مرام مقدس دموکراسی آمال دیرینه اینجانب بوده و می باشد اینک مستدعی است که بنده را نیز از کارکنان آن حزب محسوب فرموده و با عضویت آن حزب محترم مفتخرم فرمایند و در انجام اوامر آن حزب با کمال افتخار حاضرم

کارمند دادگستری، ضالع محمود نونهخت

اجاره میشود

درخیابان ستارخان باتربیت و فردوسی یک باب عمارت مفصل که دارای چند اطاق باشد با کرایه مکفی اجاره میشود دارندگان به تجارتخانه اینجانب مراجعه فرمایند.

علی ماشینچی

دستگاه ارتجاعی مرکز محکوم بانهدام است

با مراجعه مختصری بتاریخ مشروطیت ایران بر همه کس معلوم میگردد که در عرض چهل سال گذشته یعنی از بدو تحصیل مشروطیت تا بحال چه در دوره قبل از استقرار رژیم دیکتاتوری رضاخانی وچه در مدت همان بیست سال و چه بعداز وقایع شهریور ۱۳۲۰ هر دستگاه حاکمه مرتجع و هر دیکتاتور زورگو و هرکابینه فرمایشی که روی کار آمده و حکومت خود را برگرده این ملت ستمدیده راست نموده اند در وهله اول برنامه منحوس خویش کردن آذربایجان حساس و غیور، مغروبه و محدود نگذاشتن این سرزمین مقدس، محو نمودن محسنات و آثار حیاتی این سامان تاریخی را گنجانیده و برای زنجیر کشیدن این پیشقدم آزادی توانسته اند خودداری ننموده اند ولی غافل از اینکه

«داغ گر شمشیر راستی زیر آهن محکم
دود دل خست آن شمشیر لیکن تیزتر گردد»

ولی غافل از اینکه تشدید فشار استبداد و تحمیل جور و اجحاف ما بطاق خود وسیله مهمی برای صیقل نمودن حس آزادی طلبی و اقدام برفع اعمال زور ستم بوده و آن آتش بیداد ایشان بیشتر آتش مقدس آزادیخواهی را در قلب زجر کشیده آذربایجان شعله ور نموده وبالاخره کاخ ظلم وبنیان استبدادشان را میسوزاند آنها این اصل مسلم واین قانون طبیعی را فراموش نموده اند که ملتهائیکه جمعیت مشترک المنافع ولو هر قدر عاجز و بدون وسیله بوده باشند وقتی آزادی آسایش امنیت و راحت خود را برای همیشه در خطر زوال دید و مقدمات استیلای فقر و هلاکت زجر و محدودیت بردگی و اسارت را بچشم نگریست. ناگهان مانند سیلی درخون و پوست و رگ بحرکت درآمده و با تهور و جسارت عجیبی طبقه فاسده حاکمه را با آنچه از اسباب و اسلحه که در اختیار داشته باشد در زیر امواج خودشان خرد خرد مینماید آری ایشان باز از جریان تاریخ بی خبرند و با آتش حرص و آز بقدری چشمان خودبینشان را کور نموده که از درک مسلمات و ظواهر نیز عاجز مانده اند مخصوصاً راهی را که در این اواخر حکومت ارتجاعی صدر پیش گرفته جز بجنون محض و دیوانگی مطلق نمیتوان بچیز دیگری نسبت داد. واقعا جای تعجب و تأسف است که امروز در دوره‌ای که نام آنرا عهد آزادی عمومی مینامند در دنیائیکه از هرگوشه آن نوای دموکراسی و آزادی: آزادی عقاید آزادی مطبوعات آزادی اجتماعات... بلند است در جهانیکه تازه از نبرد دو نیروی آزادی و اسارت فارغ شده و هنوز آثار خاکستر دستگاههای دیکتاتوری و استبداد از هر کنار آن زایل نشده در روی زمینی که در هر نقطه آن لاشه زورگویان و مستبدان انباشته است. کهنه پرستان و مستبدان و دژخیمانی وجود داشته باشند که علاوه براینکه اداره امور یک کشور تاریخی و بزرگ را در دست بگیرند از اعمال هیچگونه زور و قلدری و قلع و قمع آزادی رو گردان نبوده و با هستی و جان و حق حیات اهالی یک مملکت معظمی که مدتها مهد علم و تربیت بوده است بازی نمایند البته دنیا به پیش میرود و نمیتوان جهت حرکت آنرا بخاطر چند نفر زورگو و طماع تغییر داده و بعقب برگردانید سیر طبیعی دنیا نابودی قطعی این عده را ایجاب مینماید ولازم است این باقیماندگان دستگاه شوم فاشیستی هرچه زودتر سرنوشت پیشوایان محکوم خود را بیابند امروز ملت نجیب و باشهامت ایران و مخصوصا مردم ستمدیده و زجر کش آذربایجان حاضر نیستند برای یک لحظه هم حکومت این مجسمه‌های شقاوت دیکتاتوری را تحمل نمایند

م. درفشی

خلاصه مقالات وارده

آقای حسین نوبری طی مقاله ایکه به دفتر روزنامه ارسال داشته چنین می نویسند «آذربایجان که از مثبت ترین نقاط ایران است در دوره زمامداری پهلوی از مزایای خود بهره مند نگردیده هرسال با پرداخت مالیاتهای گزاف و با رساندن حبوبات و غله بمرکز به سازمانهای اقتصادی و خواربار کشور خدمات شایانی انجام داده ولی هنوز در حق آبادی و عمران و اصلاح فرهنگ آن کوچکترین اقدامی بعمل نیامده است»

آقای صحت بخش از بندر شاهپور می نویسند «تاکنون در ایران احزاب و اتحادیه‌های بیشماری بوجود آمده است که در میان آنها با اینکه ایرانیان منصب و آزادیخواهان حقیقی وجود داشتند ولی عده هم گرگ سیرت و گوسفند صورت در آنها وجود داشتند که علاوه از اینکه در صدد بدنام کردن سایر آزادیخواهان بر آمده اند در عین حال با تشکیل احزاب وطن . حلقه . اراده ملی خواسته اند استقلال ایران را هم پایمال نمایند ولی خوشبختانه گشایش حزب دموکرات آذربایجان ما را نوید آزادی داده امیدواریم این حزب جدید التأسیس اشخاص ناصالح را در سازمانهای خود جای ندهد»

اداره روزنامه آذربایجان

خیابان ستارخان جنب گاراژ شرکا منتقل گردید

امپراطور ژاپن هم ازجمله مقصرین جنگ است

واشنگتن - روسل سناتور دموکرات عقیده مند است که امپراطور ژاپن هم از جمله تبهکاران جنگ است و بایست مثل سایر مقصرین بازداشت و بمحاکمه تقدیم شود وی معتقد است که نباید بمقام الوهیت امپراطور که یک امر بسیار کودکانه است اهمیت داد

نفت سوریه و لبنان

لندن - بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس طبق اخبار واصله از سوریه و لبنان نمایندگان شرکتهای استاندارد اویل و سوکونی واکیوم اویل آمریکا با دولتهای سوریه و لبنان قرار دادی بسته که دستگاه تصفیه نفت ترابلس را بسازند.

محافل دیپلماسی برآنند فعلا درخواست دولت آمریکا مبنی بر آنکه تسهیلاتی برای ناوگان خود بدست آرد با آنکه یک پایگاه دریائی در کرانه های لبنان بدو واگذار کنند مورد بحث میباشد. از طرفی چنین خاطر نشان میشود که آمریکائیان میخواهند برای ناوگان خود انبارهائی بسازند که گنجایش یک میلیارد باریل نفت داشته باشد و بهمین مناسبت نیروی دریائی آمریکا بانعقاد قراردادهائی در باره حفاظت وامنیت لوله‌های نفت و کارخانه‌های تصفیه نفت فوق العاده علاقمند است.

حکم اعدام

لندن — بقرار اظهار خبرگزاری انگلیس ویلیام جویس (لرد هوهو) مفسر مشهور انگلیسی رادیوی آلمان در زمان جنگ امروز در انگلستان محکوم باعدام گردید.

جویس هنگامیکه ازطالار دادگاه خارج میشد سلام هیتلری داده وی از رای دادگاه، دادگاه پژوهش خواسته است.

بنویسندگان محترم

نویسندگان و شعرای محترمیکه باین روزنامه مقاله یا شعر ارسال میدارند مستدعی است نقاط ذیل را مراعات فرمایند.

۱- مطالب را دریک طرف کاغذ خوانا بنویسند ۲ - امضاء و آدرس خود را صریحا قید نمایند اگر مایل باشند اداره حاضر است نامشان را محفوظ دارد

تبریز چاپخانه اطلاعات

سینمای دیده‌بان — سینمای دیده‌بان

برلن

فیلم تاریخی و واقعی راجع به آخرین نبرد بر علیه آلمان فاشیستی یعنی جنگ قطعی برلن که منتهی بپیروزی بزرگ ارتش سرخ و تصرف پایتخت آلمان گردید ... فیلم امضاء قرارداد تسلیم بلا قید و شرط قوای مسلح آلمان که توسط چهل فیلمبردار مامور جبهه تهیه شده است در این فیلم تاریخی چندین پرده فیلم اخبار آلمانی نیز بکار برده شده است.

ناطق فارسی

این پایتخت مشئوم خون ده‌ها ملیون مردم را بگردن دارد .... برلن میخواست بر خرابه های جهان سربلند کرده در جلال و زیبائی مباهات کند ولی در عوض اکنون این شهر شکست خورده خود در میان خرابه های خود سقوط و پریشان و ذلیلترین پایتخت جهان میباشد.

از تماشای این فیلم تاریخی وجالب توجه که از ۶ مهرماه در سینمای (دیده‌بان) بزبان فارسی بمعرض نمایش گذارده خواهد شد غفلت ننمائید.

www.iran-archive.com

آذربایجان

مدیر : ع شبستری

بو روزنامه‌نین تحریریه واسطه‌سیله یاز یلوب موقع انتشاره قویولور.

تك شماره نیم ریال

آونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
٦	آیده	۱۲۰	«
۳	«	٦۰	«

شماره ١٤ ایکنجی دوره

۵ شنبه ۵ مهرماه ۱۳۲٤

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

کولده‌ایك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

بیزی اوز حالیمزه قویسونلار

تهران روزنامه‌لریندن بری فرقه مزی انتقاد ایدیرکن یازمیشدی که آذربایجانلیلاریك شکایتی برسیزدر چون‌که ایرانین آیری ایالتلرینده‌ده توجه ایدیلمه‌میشدر.

بیز آیری ایالتلر باره‌سینده بحث ایتمك ایستمیریك. منکر دو بو ادعا آز چوق حقیقته یاخین اولسین ولی آذربایجانین مرکزی اولان تبریز شهرینی‌او مقاله یارانلار گلوب گورسه ایدیلر قطعاً تصدیق ایدیردیلر که جندق و بندر عباس ایله ده بو معامله ایدیلمه‌میشدر. اورمیه (رضائیه) اردبیل خوی قطعاً کاشان و قوم ایله مقایسه ایدیله بیلمزلر. در صورتیکه رضاخان میدانه چیقمادن اول آبادانلیق و فرهنك جهتدن بوشهرلر حتی تهرانین اوزیندن بیله ایرلی‌ده ایدیلر.

تبریزده تآتر و نمایشخانه‌لر اولدیغی زمانده تهرانده بو آدیله آدلاندیرمق ممکن اولان بر مؤسسه بیله یوق ایدی. آستاراده خلقین اوز کومکی و تشبثی ایله آچیلان مدرسه‌نین نظیرینی اصفهانده گورمك اولمازدی. تبریزین اردبیلین تجارت موسسه لری بوتون ایرانده شهرت واعتباره برنجی حساب اولونارده‌ی، ارومیه‌نین گوزللیگی آبادلیغی ایرانی سیاحت ایدن اروپالیلرین اثرلرینده مهم یرلردوتاردی.

ایمدی ایستیردیك آذربایجان حقینده مقاله یارانلار گلوب بوشهرلری نظردن کیچره ایدیلر. تبریز حتی قزوین ایله مقایسه ایدیله بیلمز اوراده افلا تازه اصولیله ایجاد ایدیلمیش اوچ اسفالته خیابانه تصادف ایدیلر بویوك تبریز شهرینین مرکزی خیابانی‌نین یاریسی بیله اسفالت دکلدر. پای‌ده توز توپراق قیشده پالچیق و مردابلر ایچر یسینده سورونوب سورگولنن جماعتی بوراده ساقلیان فقط ناچارلیق‌در.

قیشدا یاناجان بوقلیغی پای ده سو قحطی ایکیندن تبریزین حمامیلر یندن استفاده ایتمك غیرممکن اولان ایشلردندر.

باغچه‌لر و حیاطلرده اولان آغاج و سبزیجات قوروبوب محو اولوب گیدیر خلقین سوسیزلیقدان فریادی گوکلره قالخیر.

ساده برتحقیقات آپاریلرسا اهالی نین یوزده پنجیشی تراخوم وسایر گوز ناخوشلیقلارینه مبتلا اولدیغی‌نین ادعا دکل حقیقت اولدیغی آشکارا چیقار.

ایشیریك خلقمزین اکثریتنی تهدید ایدیر بو جهتدن شهرلریمزی ترك ایدوب بر پارچه چورك دالنجه یاشقا شهرلره مهاجرت ایدنلرین سایی گوندن گونه آرتیر و قورقولو بر شکل آلیر.

مدرسه‌لریمز چوق فنا برحاله‌در خلقین توجه و رغبتنه یانمیاراق حتی شهر اهالیسی اوشاقلارین یوزده اونی مدرسه‌یه گوندره بیلمیر. آجلیق و فلاکت نتیجه‌سنده آلتی یاشلی بالالارین زحمتندن بی‌رحمانه برصورتده استفاده ایدیلر. قالی کارخانه‌لرینده یارچه توقویان ال دستگاهلرینده چالیشان کارگرلرین یوزده هشتادی کیچیك یاشلی تدریس و تربیته محتاج اوشاقلاردر بونلارین گونده ایکی ریال بلکه اوتوز شاهی مرد آلانلاری واردر.

بویله‌لیکله آذربایجانلی‌نین نسلی کسیلیر و آذربایجان خراب‌زار حاله‌دوشیر.

آذربایجان خلقی ایرانین آیری ایالتلرینده یاشیان خلقلرینه بنزه‌مز بزیم کندلیلریمز قول کوچی ایله حاصل یارادیر. باغبانلاریمز زحمت و رنج سایه‌سینده آبادلیق وجوده گتیریرلر. آب و هوامزین سختلیگی و اولکه‌مزده اوزون مدت دوام ایدن قیش فصلی خلقمزی فعال و زحمتکش وقوتلی بر خلق اولمغه وادار ایتمیشدر اونا گوره نه تك آذربایجان بلکه بوتون ایرانده وجوده گلن صنایع بوخلقین قدرت و تحمیلینه مدیوندر.

بندر شاهدن بندر شاهپوره قدر قورولان دمیریول خطی بزیم زحمت و رنجمزین محصولی‌در مازندران و سایر شهرلرده وجوده گلن فابریکالاری آذربایجان کارگری دولاندیریر. حتی تهرانین آغیر ایشلری بزیم کندلریمزی ترك ایدوب چورك دالنجه گیدن جوانلاریمزین عهده‌سینده‌در.

تهران روزنامه‌چی‌لری تك قاضی‌یه گیدیر. آذربایجان ایله ایرانین آیری برلرینده فرق یوقدر دیمکله اوزلرینین جهالت وغرضلرینی ثبوته یتیریرلر

آذربایجان تهراندن برشی ایستمیر اونی اوز حالنه قوسه‌لر کافی در. اونا امکان ویرسه‌لر اوز ایله اوز ایشلرینی اداره ایتمکدن بسدر

تهران بزی فلاج ومعطل ایتمیشدر گوز آچمغه پول ویرمیر. خیرده بر ایش گورمك ایسترسه‌ك نفسمزی کسیر ال قولومیری باغلیر.

هر گون بر اوغرونی استاندار فرماندار عنوانی آلتنده الینه بویوك بیر چمدان ویروب اوستومیزه گوندریر تازه و ایتی بیر اولگوچ ایله مین دفعه لرله قرخیلمیش یاشلار یمزی قرخدقدن اوتانمیرلار.

نیچه آیدان زیاده در شهرانجمنی انتخاب ایتمیشیك هنوز اونین تصدیقینی بر خبر یوقدر.

اوغرولار، مختلسلر باشیمزه حاکم کسیلیب هر برقدمده قارشیمیزه میت اتکل چیقاریرلر.

نه ایچون؟ اللی ایلرله مملکتی معطل ایدن اوغری، یالانچی و خائن مامورلرینه گرك مملکته علاقه‌مند اولان فعال وتازه‌نفس بوآذربایجانلی لردن قایاق دوتولسین

آذربایجانلی حتی بوناقص قانونلار باقی قالسه‌یله اوزینی اداره ایتمکه قادردر

تهراندن بیز هیچ بیر کومك ایستمریك بیزی اوز حالیمزه قویسونلار بو فقیر وضعیتده بیله اونلارین خائن مامورلریندن یوزلرجه یاخشی بر صورتده ایشله‌یه بیلریك.

پ

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینن عمومی یغنجاغی

سه شنبه گونی ساعت ۵ ده فردوسی مدرسه‌سینن سالونتدا آذربایجان دموکرات فرقه‌سینن تبریز شهر تشکیلاتنه یاریلانلارین عمومی یغنجاغی اولمشدر. ابتدا آقای پیشه‌وری یغنجاغی آچیق اعلان ایتمش فرقه‌نین عمومی سیاستینین اطرافنده بیر آز دانشدیقدن‌صونرا نظامنامه‌موجبنجه شهر تشکیلاتین حوزه‌لری معین ایدیلدی.

حوزلرین نوشی جلسه‌لری بوگوندن اعتباراً معین یرلرده تشکیل تاپاجاقدر. یغنجاغا توپلاشانلار اوز آرالارندان فرقه‌نین مهرآیتین ۹ ندن تشکیل تاپیلان کنگره‌سینه آشاغیده یازیلان ۵۹ نفری نماینده انتخاب ایتدلر.

نماینده‌لردن خواهش اولنور اوز اعتبارنامه‌لرین آلماندان اوتری شنبه گونی ساعت ۸ صبح‌دن آخشام ۷ یه قدر فرقه‌نین مرکزی کمیته‌سنه رجوع ایتسینلر.

۱- آقای جعفر پیشه‌وری
۲- « شبستری
۳- « محمدتقی رفیعی نظام‌الدوله
٤- « حسن بی‌رنك
۵- « غلامحسین فرشی
٦- « امین فرشچیان
۷- « مجید روستا
۸- « حسن زفیری
۹- « داراندانی
۱۰- « میررحیم فشنگچی
۱۱- « رضا رسولی
۱۲- « سعدآبادی
۱۳- « احمد چمن‌آرا
۱٤- « دکتر آخوند زاده
۱۵- « اصغر دیبائیان
۱٦- « علی ماشینچی
۱۷- « حاجی‌حسین زارع خیابانی
۱۸- « حسین راجیر حکم‌آبادی
۱۹- « مشهدی مجید مسنج
۲۰- « رسام مورغ‌زاده
۲۱- « جعفر ادیب
۲۲- « میلانی
۲۳- « حبیب‌اله آقازاده
۲٤- « حسینقلی کاتبی
۲۵- « هلال ناصری
۲٦- « میرهاشم آریانی
۲۷- « مهدی سلحشور
۲۸- « تقی شاهین
۲۹- « بیت‌اله
۳۰- « محمدعلی چلبی
۳۱- آقای محمد دیهیم
۳۲- « اسعدی
۳۳- « درفشی
۳٤- « مجیدمیناسازی
۳۵- « علی‌فطرت
۳٦- « حسن‌فروتن
۳۷- « علی‌هنگامی
۳۸- « لك نیا
۳۹- « مهندس قهرمانی
٤۰- « دکتر رهبرصحت
٤۱- « کاشف
٤۲- « محمود صادق هیبا
٤۳- « سیدحسن سراج
٤٤- « ابراهیم هاشمی
٤۵- « میرباقر رابط
٤٦- « میرعلی رودهچی
٤۷- « عبدالله وطن پور
٤۸- « رضا طلائی
٤۹- « محمود جهانشاهی
۵۰- « انور عسکرزاده
۵۱- « حیدرقلی مولوی
۵۲- « شکرچی
۵۳- « چاوشی
۵٤- « اسفنجانی
۵۵- « عدیلی
۵٦- « مقانی
۵۷- « مورحسین بنی انسان
۵۸- « رضا محمد خانلو
۵۹- « رحیم نصرتی

اداره‌مزه گوندریلن مقاله لر

آقای قهرمان قهرمان زاده گوندردیقی مقاله ده یازیر: « دموقرات فرقه‌سینن پولاد اراده‌سی و دوزگون تربیه‌سی سایه‌سینده بوتون کارگرلر، کندچیلر — روشنفکرلر — صنعتکارلار و آزادلیق سومن تاجرلر اونون اطرافنا توپلاشوبلار. فرقه‌نین عضولری یاخشی بیلرلر که آزادلیق و سعادت دکان داختماقدا بازار چاپماقدا پول کسمه‌گده دگل. دموقراتلر فرقه‌سی بودوزگون پولدان گری قاپتمایا جاقلار » آقای فرج‌الله نژاد گوندردیغیز مقاله‌نی دقتله اوخودوك امین اولون‌که بز فرقه‌مزده شارلاتانلارا ماجراجو آداملارا یول ویرمیه‌جگیز.

احطار حزبی

اشخاصی که تا بحال بحوزه ما معرفی نشده اند لازم است بفوریه بدفتر فرقه مراجعه و حوزه خود را تعیین نمایند

کمیته تشکیلات مرکزی فرقه عضولرینه

بوگونه قدر حوزه ده یازیلمیان فرقه عضولری فرقه‌یه مراجعت ایدوب حوزه‌لرینی تعیین ایتملی‌در

مرکزی تشکیلات کمیته‌سی

اجار میشود

در خیابان ستارخان با تریت و فردوسی یکباب عمارت مفصل که‌دارای چندین اطاق باشد باکرایه مکفی اجاره میشود دارندگان به تجارتخانه‌ایتجانب مراجعه فرمایند. علی ماشینچی

نیـــــه ؟

تقی زاده

بشر ایتسون بو قدر دهرده پیکار نیه ؟
بشر اولسون بو قدر ظلمه گرفتار نیه ؟
نوزگه لر بیزلری لایلایله ویرسون بوخیه
نوزلری صبحه کیمی هرگیجه بیدار نیه ؟
اولماسون خلق‌لره قانون مساوات نجوت
ایتمه‌سون کیمسه بو موضوعده گفتار نیه ؟
بری باخسون اون ایشه بوز بوز آپارسون داحقوق
الی قولتوقدا بیری دائمی بیکار نیه ؟
بری چون واردی بولی خلق اونا غیرتلی دیسون
بری بوخسولدی دیسون خلق اونا بیمار نیه ؟
اتحاد ایتمك ایچون خلقی چاغیرمق بوقدر
گنه بیز دالدا بوچاقلاردا اولاق خوارنیه ؟
متحد شخصلرین وضعنی پارلاقدا گورك
بیز نفاقیله گنه وضعی قویاق تار نیه ؟
بیز که صبر ایله‌میشیك ایندیه‌یك هرسنه
داخی چوق صبر ایلیه‌یك آرتا ستمکارنیه ؟
هره توز دردینه مین نحویله درمان ایله‌سون
بیز فقط دردیمیزی ایتمیك اظهار نیه ؟

www.iran-archive.com

شماره ۱۴ دوره دوم

آذربایجان

AZOH

۵ شنبه ۵ مهرماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

از خاموشی ما سوء استفاده نشود

فرقه ما مدافع حقوق تمام طبقات است و هر طبقه میتواند با دخول در این فرقه حقوق خود را حفظ کند منتهی حقوقی را که طبیعت و قانون صحت آنرا تضمین بکند. دهقان، کارگر، بازرگان، پیشه‌ور تمام این طبقات می‌توانند حقوق مسلمه خود را در فرقه ما دفاع و محفوظ نگهدارند ولی اجحاف و تعدی کننده شدیداً تعقیب و توبیخ و از بین کننده خواهد شد. کسانیکه پس از دخول به فرقه ما درصدد تقویت تعدیات و اجحافات خودشان برآیند صدی صد اطمینان داشته باشند که این فرقه ابداً از آنها پشتیبانی نکرده سهل است که شدیداً با آنها مبارزه خواهد کرد. مالکی که نسبت به رعیت خود زور بگوید، مامورین ژاندارمری که بر خلاف قانون اساسی به ناموس و حیثیت دهقانان تجاوز کرده بعناوین مختلف بخواهند زندگی بیسر و صدی ایشان را برهم زنند و یا مامورین شهربانی و آگهی که بخواهند به تجاوزات غیر قانونی مبادرت نمایند شدیداً از طرف فرقه تعقیب و اشد مجازات خواهند رسید.

ما در عین حالیکه اجازه نخواهیم داد دهقان یک دینار مالک تجاوز کند و آنرا حیف و میل نماید به مالک هم اجازه نمیدهیم که از موقعیت خود سوء استفاده نموده به تجاوزات غیر قانونی مبادرت کند. در حالیکه کارگر غدغن می‌کنیم حقوق کارفرما را محترم شمارد به کارفرما هم فرصت نخواهیم داد که حقوق کارگر را تعمداً ضایع نماید.

کسانیکه از ملاطفت ما سوء استفاده کرده به توسط ادارات ژاندارم و شهربانی و غیره میخواهند بار دیگر عملیات حکومت مطلق لمنانی دوره پهلوی را تجدید نمایند از هم اکنون بدانند که این فرقه با تمام اعضای خود حاضر است از حقوق افراد خود دفاع کرده و هرگز اجازه ندهند که بر خلاف قانون اساسی و اصول دموکراسی و لو یک لحظه هم باشد حقوق طبقات مختلف را لگدمال کنند.

تازه نغمات شومی میشنویم که نوازندگان آنها خیال میکنند این فرقه را هم میتوانند بدنام و باطوری وسایل را فراهم سازند که بخودی خود بدنام گردد ولی آنها خیال داشته باشند که فرقه دموکرات آذربایجان هر گرچالی را که پاکیده است قدم نمیگذارد و ابداً به نیرنگهای ایشان اهمیت نمیدهد و در عین حال حقوق اعضای مشکله خود را هم ابداً نخواهد گذاشت پایمال و از بین برند.

ما به عملیات قانونی به سعادت حسابی اروش قائل هستیم و آنرا از صمیم قلب استقبال میکنیم و دوست هم داریم بالعکس بر علیه عملیات غیر قانونی هنا کی و فعالیت شدیداً مبارزه خواهیم کرد و مبارزه ما هم در امر نیست عملا در این راه قدم خواهیم برداشت.

نوروز

تلگراف تبریک تشکیلات زنان رضائیه

بوسیله آقای پیشه‌وری فرقه دموکرات آذربایجان ما تشکیل زنان ارومیه چهردوز است در حوزه‌ها شعار های فرقه دموکرات را بحث اخیرا روز دوشنبه ۲ مهر با حضور قریب هزار نفر از زنان کنفرانس در عنوان تشکیلات دایر عذرا آزادوطن از فرقه دموکرات سخنرانی و دوشیزه صدیقه وفاشعار و بانو یوسفار و دوشیزه ساطان واحدی سخنرانی معلوم گردید آرای مادر پیشرفت هدف مرام مقدس است آن حضرات تاسیس آن فرقه دموکرات را باصمیم قلب خواهانیم میگوئیم و حاضریم دوش بدوش آن برادران شجاع در راه مبارزه مقدس شرکت نمائیم از طرف حاضرین عذرا آزادوطن صدیقه وفا شعار شکوفه خورشیدی صونا پرویز ساطان واحدی اشجان دومانیان مری رینا کریما آرویار زهره مزود آیینه وقیه بختیاری لیلا تیمور از قره گوهر زهره حسینی قاصاک کزریان مروارید ماوزر مریم و نابه حسینی افنانداپان غلامی خاوو تاجدار مینا آهدار قلی احمدی نمر تیاسانیک گوهر عبدالعلی لاجین قالیوانی زیور طرلان مهر آفاق آزاد فراق ساکنه زاد قیصر مینا فرامرز پورسر گوسیان فاطمه جمالی صدیقه زهرا آسیا مارگریت مولید سرگز شوشن فرامرز پور مایجه منیجه فاطمه کارگر جواهر مجیدی گلنم فرغی طرلاف صلواتی سکینه آزاده آسیه آزاده زهرا اولیوالی سکینه صونا عزت زاده قره گوز ربابه شرف نیاز دلشکست زرنشان هاجر فاطمه سازا رازی زلیخا فرهادی صونا

سعادت باماست

وصول نامه‌ها و تلگرافها از کلیه نقاط آذربایجان که تشکیل حزب دموکرات را تبریک گفته‌اند حاکی است که کلیه افراد ایرانی علی‌الخصوص آذربایجان ما سالی و کاهلی را دور انداخته و اوضاع جهان را با دقت تمام مطالعه مینمایند و بر کلیه روشنفکران آذربایجان واضح و هویدا گشته اگر معاصر فعالی ابراز دارند اسارت ماضی را سالهای مال تجدید خواهند نمود و با مفارت و پستی طی دوره اصمحلال زندگی خواهند کرد.

امروزه خوشبختانه درهای تمدن و دانش بروی کلیه ملت دنیا باز شده و هر فردی باستعداد و فراخور حال خویش لحظه از آن بدست آورده اند بدون شک و شبهه هیچ کس نمیتواند جلو گیری و غیر و زیم آزادی خواهد شد.

دهقانان و زارعین که در اقصی ترین نقاط کشور واقع و میتوان گفت که از اوضاع جهان بطوریکه شاید و باید مستحضر نشده‌اند و با مرکز و جامعه تماس ندارند باوصف این از چگونگی دنیا بخوبی نتیجه اخذ و برخوردار شده‌اند.

ضمنا طبیعت هم حاکی است که دنیا با سرعت تام و ترقی که باعث سعادت بشر بوده میرود و در اثر ترقی روز بروز موفق با کتشافاتی میشوند که قبل از آن در حدود است تمام آزادی مقدس است مسلم اگر کسانیکه خواهند معترض فع شخص از همه‌ها خود ما خود دور نمایند و اگر مه صرفهای بازور و ستم و فشار بدین مرام گردند مطمئن باشند آن وادار شان خواهد کرد پس در این صورت آذربایجان ما دو نهایت درجه سعادت زندگی کرده و ملت آذربایجان سعادت و خوشبختی را شعار خویش خواهد ساخت و خاتمه موفقیت مشعل داران آن فرقه مقدس را از خدا خواستاریم

شیخ آقائی

آذربایجان - آقای شیخ آقائی خوب است در نوشتن مقالات سعی کنید که از جملات دشوار استفاده نشود

دو تبریز

نامه اداره شهرداری

طبق نامه اینکه اداره شهرداری دفتر روزنامه ارسال داشته عبور و مرور سایط نقلیه از بازار مسگران و کوی میرزا محمود عروی که بواسطه کثرت عبور و مرور خطر است جانی دارد قدغن گردیده خشکبار هامی‌توانند برای محل کالاهای خود از بازار چه صدمه استفاده کنند

قتل در کوچه قره آغاج

دیشب عبید فرزند مشهدی حسین باغبان توسط دو نفر که گویا گرفتار شده اند با چاقو بقتل رسیده است جریان امر فعلا تحت تعقیب است چون کلانتری ۶ دوان قسمت اطلاعات جامع نداده است امید واریم در شماره آینده چگونگی را مشروحا بنویسیم

تبریز چاپخانه اطلاعات

مسائل و مشکلات

بعد از جنگ

با اینکه در اثر مذاکرات پاسدام بسیاری از مسائل مخاصمه سیاسی حل و تصفیه گردید ولی یک قسمت مهم از اختلافات مرکزی و مسائلی که در اجتماع بطرز حکومت کشور های مغلوب شده و ممالک کوچک اروپا و آسیا مطرح شده و مسکوت مانده و امروز جوابات انتظار دارند که وزرای خارجه ۵ کشور بزرگ جهان در لندن بحل آن مسائل نائل آیند ولی به طوریکه از مجموع اخبار جراید و رادیو ها استنباط میشود هنوز نسبت بمسائل زیر بین توافق نظر کامل حاصل نگردیده است:

۱ - حکومت آتیه ایتالیا و طرز تقسیم کلنی‌های این مملکت

۲ - مسئله اقیانوس کبیر و تامین نظریات کشورهای آمریکا، انگلیس و شوروی در مناطق اشغال شده

۳ - موضوع طرز حکومت آتیه ترکیه مسئله تنگه‌ها و موضوع مطالبات ارضی شوروی از این مملکت

۴ - مسئله حکومت آتیه یونان

۵ - مطالبات ارضی فرانسه از بلژیک و هلند

۶ - تامین آذوقه و سوخت برای زمستان آتیه ملل اروپا

۷ - مسئله حکومت اطریش که هنوز از طرف دولتهای انگلیس و آمریکا برسمیت شناخته نشده

۸ - مسئله مهاجرت اقلیت آلمانی مقیم لهستان و چکوسلواکی

۹ - موضوع تغییر حکومت فاشیستی ایران بیک حکومت ملی و خارج شدن قوای نظامی متفقین از ایران

۱۰ - مسئله کشتی رانی آزاد در مدیترانه

۱۱ - موضوع مهاجرت یهودیان به فلسطین

تلگراف تبریک از شاهپور

مرکز فرقه دموکرات آذربایجان روز یکشنبه اول مهر ساعت چهار نخستین کنفرانس کمیته شاهپور تشکیل هیئت مدیره و تفتیش انتخاب و باحسن استقلال تمایل و موافقت خود را اعلام و بدین وسیله پیشرفت و موفقیت مرام مقدس فرقه دموکرات را خواستاریم حاجیی مسکوحی ترابی آهنگر زاده آیرملو نجیبی ریاضی

۲

فرقه دموکرات آذربایجان پیشه وری اعضای صالح حزب توده ایران تشکیلات ولایتی سلماس مرام مقدس فرقه که با غوش باز پذیرفته و با صمیم نیت طیب خاطر بر فرقه دموکرات آذربایجان ملحق و شرافتمندانه قبول داده تا اعضای فرقه دموکرات ولایات دیگر آذربایجان در پیشرفت مرام مقصود یک فرقه و ترقیات روز افزون آذربایجان گامهای بزرگی بردارند. گاویان

اداره روزنامه آذربایجان بخیابان سنا و غاف جنب کارگاه شرکه منتقل گردید

مهمترین اخبار جهان

کارگران آسانسورهای نیویورک اعتصاب کرده‌اند

پنجاه هزار نفر کارگر آسانسورهای نیویورک سه روز است دست از کار کشیده اعتصاب نموده‌اند آسانسور در امریکا از ضروریات حیاتی محسوب می‌شود در نتیجه این اعتصاب بکلی وضع نیویورک بهم خورده کسانیکه در آسمانخراشهای نیویورک زندگی میکنند از بالا آمدن و آنهائی که منازلشان در طبقات بالای عمارت واقع است از رفتن به مساکن خودشان باز مانده اند

انجمن وزیران در لندن

انجمن وزیران دول پنجگانه در لندن که قرار بود در روز صبح تشکیل شود از قرار معلوم تشکیل نشده و علت راجع بدول بالکان ابدا بین دول موافقت حاصل نشده است

از واشنگتن اطلاع میدهند که وزیر خارجه آمریکا روز شنبه در آمریکا خواهد بود و وزیر خارجه فرانسه هم طبق نوشته های روز نامجات فرانسه به پاریس برخواهد گشت

هنوز دولت امریکا در اینخصوص اطلاعات نداده است اتحاد جماهیر شوروی طبق قرارات رادیو و دایست حاضر است با دولت مجاورستان روابط سیاسی برقرار کند.

نماینده کارگران آمریکا در کنگره پاریس میگوید:

نماینده کارگران آمریکا در کنگره پاریس طی مصاحبه‌ایکه با خبرنگاران جراید بعمل آورده است اظهار داشته که کنگره کارگران پاریس یک واقعه تاریخی است ما اگر دو سالهای ۱۹۳۶-۱۹۳۷ نظیر این کنگره‌ها را تشکیل داده باهم اتحاد و اتفاق میکردیم جنگ خانمانسوز اخیر ابدا بوقوع نمی‌پیوست.

اتحاد و اتفاق کارگران جهان اصول دموکراسی و حیات آینده دنیا را تضمین خواهد کرد.

تبریک و تقاضای عضویت از میاندوآب

تبریز خیابان فردوسی بوسیله آقای چلبی فرقه دموکرات بدینوسیله تشکیل فرقه دموکرات آذربایجان را تبریک عرض نموده تقاضا مینمائیم اینجانبان را نیز بعضویت قبول فرمائید رحمین عزیزی فریدون زنده‌دل کارمند اقتصادی میاندوآب - زنده‌دل کارمند دارائی - علی‌اکبر نیلپور - اسماعیل صراف کارمند اقتصادی - اسداله مدقا نی کارمند اقتصادی میاندوآب - محمد علی غالصی - صمد مقدم کارمند اقتصادی حسینقلی محمد زاده کارمند اقتصادی یوسف دولتشاهی کارمند اقتصادی - محمدسعید واحدی عبداله دیغ آقائی کارمند دارائی - نصرت اسکوئی کارمند اقتصادی - ابراهیم عدایتی کارمند اقتصادی - کریم باغداوات محمدابراهیم فراجیان کارمند دارائی دهقان غره کارمند دارائی - علی‌حیدری محمد هاشمی کارمند دارائی - محمد بارجی

اخطار

شنبه گونی همین مهر آیندین ۷ سی آخشام ساعت ۵ تمامدا شیر خورشید سالونوندا حزب توده ایرانین شهر (حکم آباد عبوزین الدین شنبه غازان و سایره ایله برلیکده) تشکیلاتینین عمومی کنفرانسی چاغیر یلیر بتون حزب عضولرینین کلمک‌لری مجبوریدر اونا گوره حزب عضولری چهارشنبه پنجشنبه و جمعه گونلری هرگون سحر ساعت ۸ دن ۱۲ یه و ساعت ۲ دن آخشام ۷ یه قدر کنفرانسا دخول جوازی آلماق ایچون اوز شناسنامه و عضولیق کارتلاریله برابر شهر کمیته‌سینه (داش مدرسه‌لر) رجوع ایتمه‌لی دولر.

کنفرانسدا آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین کنگره سینه نماینده انتخاب اولونجاقدر.

توضیح: وسائل نقلیه اجریسنده اوزلرینی معرفلیک ایتمه‌یلرین فرقه ایشی کنترول کمیسیونونا ویریله جکدیر.

حزب توده ایرانین آذربایجان ایالتی کمیته‌سی

www.iran-archive.com

AZOH

مدیر : ع شبستری

بو روزنامه‌هیئت تحریریه واسطه‌سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور .

آذربایجان

تك شماره نیم ریال

آوه	ایلیك	۲۵۰ ریال
۶	آیده	۱۲۰ «
۳	«	۶۰ «

شماره ۱۵ ایکنجی دوره

جمعه ۶ مهر ماه ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموقرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

کوندلیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

فرقه اویونجاق دگلدر

خلقین فرقه‌مزه اولان حس و غیرتی چوقلاریمیز بو قودان اویادوب تشکیلاتمزه چکیلمکده‌در . مختلف طبقه و دسته‌لره منسوب اولان اشخاص گروه گروه دسته دسته کلوب درخواست یازوب اوزلرینی عضو اولمقه معرفلق ایدیرلر.

بو آقینتی‌نین ایجریسنده یاخشی آداملار وساغلام فکرلی آزادیخواهلار تجربه‌لی دموقراتلار اولدیغی کیمی یابانجی عنصرلرده واردر .

بو عنصرلر کناردە مخالفت ایتمکدن مایوس اولوب بیزه تشکیلاتمزین ایجریسنده اویون آچماق فکرینده‌درلر.

بونلارین بعضی‌سی چوق شیطانلیق و بدذاتلیق ایله ایشه گیریشمیشلر اول فرقه‌دن جمعیتدن مرام مسلکدن دم وریر صونرا خرده و اهمیتسز نظره گلن ایرادلرله ساده عضولرین اعتمادیندن سوء استفاده ایتمکه چالیشرلار.

بونلارین نیرنك و حیله‌لری چوق ماهرانه‌در بر وقت عضولریمزین و مؤسسلریمزین بعضیلرینی تهیجه ایدیر آنجاق بر یا نیچه نفره نسبت بدینلیك گوستریرلر. آیری بر وقت فرقه باشینده دورانلردن برینه تملق دیر آیرلرینی یارایان یارامیان تهمتلر ایله اکه‌لندیر مکه بو واسطه‌ایله اورتایا نفاق سالماغا چالیشرلر.

البته بو حقه‌لرین قاباغینی آلماق چوق تیز برزمانده ممکن اولاجاقدر وفرقه عضولری چوق تیزلیك ایله اونلاری تانیوب آغزلرینی بوماجاقلر بوندن چوق بحث ایتمکه گلمز.

قورخولی و اراماز عنصرلرین باشچیسی عقیده و مسلك مخالفلرینین تشکیلاتمزه سوخولمالری‌در. بونین ایندیدن قاباغی آلینمازسه فرقه چوق تیز برزمانده شکست تاپا بیلر.

بونلار فرقه‌مزین سیره‌لرینه قیدو شرط ایله داخل اولمق ایستیرلر.

بونلار او آداملاردرکه دیرلر بیز سیزین شعارلرزین هاموسینی قبول ایده بیلمریك.

اونلارین بعضی بیزیم سلیقه‌مزه اویغون دگلدر بیز دموقرات اولاریق اما بو ماده‌لره سس و برمریك بیز اونلاره دیملی‌یك که سیز بو بوروب اوز مسلکوزه موافق برفرقه توردین بیزیم مسلکمز بودر کیم بو مسلکی تامیله قبول ایدرسه بزیم چرگه‌میزه داخل اولا بیلر کیم قید وشرط قویمق ایسترسه بو بوروب گیتسین فرقه‌اوندن اوتری دگل که هر کس اونین ایچینده اوزینه مخصوص برمسلك وبر برنسیب تعقیب ایتسین فرقه هرفکرلرهم مسلکلر تشکیلاتی‌در اونین بتون عضولری بر مرام و بر نظامه تابع اولمالی‌درلر.

یابانجی عنصرلر ایشینه یکمزه گوره بعضی شهرلرده تشکیلاتمزه ول تاپا بیلمیشلر اونلارین ایجریسنده مرموز آداملارده واردر.

بیز بونی آشکار صورتده دیریك بز دموکراتیك فرقه‌مزین مرام و نظامی داخلینده هر کس اوز فکرینی بیان ایده بیلر شعارلریمزی تامیله قبول ایدن اشخاصین شدید تنقیدلرین ایشیتمك بزیم‌ان مهم وظیفه‌لریمزدندر لیکن شعارین خارجینده ایدیلن پیشنهادلر بزیم دشمنلریمزین تلقینی اولدیغی ایچون ابداً نظرده دوتولمیاجاق او فکرلر اطرافینده اصرار ایدنلر ایستر فرقه‌نین کنگره‌سینده ایستر آیری مؤسسه‌لرده گوروشورسه چوق ساده بر صورتده تشکیلاتدن اخراج ایدیله‌جکدر.

اطرافه انتخاب ایشینده اوتری گیدن فرقه مامورلری بونی آچیق و آیدین بر صورتده فرقه‌یه داوطلب اولانلارین نظرینه یترملی‌درلر.

اگر بو کیمی آداملار کنگره‌یه انتخاب ایدیلمیش اولسه‌لر زحمت چکوب گلمه‌سینلر اونلاری اعتبار نامه کمیسونی رد ایده جکدر. دموکرات فرقه‌سینده دموکرات اولمیان آداملاره یر یوقدر.

مراجعتنامه‌ده گوسترلمن شعارلری اصلاح ایتمك ممکن‌در لیکن اونلارین اساس و پرنسیبنی دگشمك اولماز.

ملی دیلده تدریس محلی فرهنگی و اقتصادی مختاریتین قانون اساسی اوزرینده فورولماسی لازم اولان اجمن ایالتی وولایتی کیمی مسئله‌لر دگیشلمز بوندن علاوه بعضی سول سوز دانیشان اوزینی داها آزادیخواه گوستر مك ایستین آداملارین‌ده ضرولی سوز لرینی قاباغی آلنمالی‌در بونلار اگر اوز خطرناك شعارلرینی تکرار ایدرلرسه صاغ و ارتجاعی عنصرلر کیمی فرقه‌دن اوزاقلاشدیرمالی‌درلر.

بونلار آذربایجانین الحاقی مسئله‌سینی انتشار ویرنلردر.

آذربایجانی ایراندن مجزا ایدوب آیری مملکته یاپشدیرمق سوزی فقط فرقه‌مزین دشمنلری طرفندن انتشار تاپیشدر بیز بو شعارلرین یالان و مناسیز اولدیغنی عملا اثبات ایدیریك بیز ایرانین استقلال و تمامیته شدیداً علاقمندیك آذربایجان ایسه ایران داخلینده اوز مدنی ملی حقه مالك اولمالی‌در.

بو حق و اختیاری آذربایجان خلقی قرق ایل بوندن اول سلاح گوجیله آلنمه موفق اولموشدر بیز اونی دیریلتمك ایستریك.

یالانچی دموکراتلار ایسه دیرلر آذربایجان سوزینی بیله آغزه آلماق اولماز اصلا آذربایجانلی نین دیلی بوقدر.

یا اینکه آذربایجانین واولیغنی چکوب تهرانه آپارانلار باره‌سینده دانشماق زلف باره توقونماق دیمکدر؛

عصرسیز بو سوزلره گولرواونی دینلری مسخره ایدر.

بیله دموکراتلار بو بوروب ذوالفقاری کیمی اوز خصوصی وفامیلی دموکرات فرقه‌لرینی قورسونلر بزیم اونلاریله رفاقتیز دوتماز.

پ

ایشسیزلیك مسئله‌سی

بو کون دنیانین قارشیسنده دوران ان مهم مسئله‌لردن بیرده ایشسیزلیك مسئله‌سی‌در. زابون محاربه‌سی قورتارديقدان سونرا آمریکادا یئنی تیکلمش سلاح کارخانه‌لری تعطیل ایتمکه مجبور اولدی — کارخانه‌لرین تعطیل ایتمه‌سی مینلرجه کارگرین ایشسیز قالماقنه وعائله‌لرینین بدبخت اولماقینه باعث اولوب گوندن گونه آمریقاده ایشسزلرین سایی آرتماقدادر.

تاس آژانسینین ویردیگی خبره گوره کچن هفته‌نین اولنه قدر اعتصاب ایدنلردن زیاده ۲ ملیون ۷ یوزمین نفر آمریقادا ایشسز قالمشدر هله بو بیر آز مقداردان عبارتدر چونکه آمریقا سلاح کارخانه‌لری تدریجی صورتده تعطیل ایتمکه باشلایوب و بو کارخانه لرده ۱۹ ملیوندن زیاده کارگر واردر بونا گوره اگر بیر آز سونرا عموم سلاح کارخانه‌لری و سایر کارخانه لر که جنگی محصولات وجوده گتیریر دیلر تعطیل اولونسا ایشسزلرین سایی ۱۹ ملیونا بالغ اولاجاقدر.

اروپا تولکه‌لرینده بو مشکل مسئله وجوده گلیب اورده دا گوندن گونه ایشسزلرین سایی آرتماقدادر اروپا دا ایشسزلیقدن علاوه آچلیق و قحطی‌ده کارگرلرین حیاتنی تهدید ایدیر آمریقا آژانسینین ورديغی خبره گوره بیر ملیوندن زیاده آچ قالوب فوری یاردیما محتاجدلر

خراب اولان شهرلری — یخلان ایولری سرگردان قالان خانوادلریده اگر بو بحرانه علاوه ایدك قارشمزدا دهشتلی بیر منظره وجوده گلیر

بو منظره‌نین فلاکتلی سیاسینی دنیا دیپلماتلاری و سیاسی رهبرلری نه جور حل ایدجکلری اهمیتلی بیر مسئله‌دور.

یاخین شرقده او جمله‌دن ایراندا ده ایشسزلیك گوندن گونه آرتماقدادر مرکزده اولانلر و حکومتی اداره ایدنلر ایدا خطری دفع ایتمك فکرینده دگلر . اگر بو تزلیکده بیکارلیقین قارشیسنی سد ایتمه‌لر شبهه‌سیز ایرانلارین حیاتنی دهشتلی بیر خطر تهدید ایده‌جکدر.

پ

انجمن وزیران پنج دولت خاتمه میابد

انجمن وزیران ۵ دولت که بنابود دو هفته طول بکشد بااینکه دو سه روز هم از وقت مقرره تجاوز کرد ولی هنوز بر چیده نشده است از قراریکه خبرگزاریهای رویتر و آناطولی وسایر آژانسها اطلاع میدهند گویا در سر موضوعات کوچك هم توافق حاصل نشده است مهمترین مسئله‌ایکه دراول انجمن مطرح شده هنوز هم بپایان نرسیده است موضوع امپراطوری ایتالیاست دولت یوگسلاوی استرداد بندر تریستا را از ایتالیا تقاضا مینماید ولی چون انگلیسها حکومت یوگسلاوی را نماینده واقعی ملت نمیشناسند و به سران آن اعتماد ندارند اینك با تقاضای یوگسلاوی موافقت ندارند ازطرف دیگر مسئله جزایر دودکانز خیلی بغرنج و غیر قابل حل بنظر می رسد از قراریکه مولوتف به خبرنگاران جراید اظهار داشته است چون این جزایر در سابق جزو امپراطوری ایتالیا بوده است اینك با آنها بایست مثل مستعمرات سابق ایتالیا رفتار کرد در آفریقا هم مستعمرات ایتالیا تولید اختلاف کرده است بقسمی که دولت لیبی هرطرف با مستعمرات انگلیس محاصره شده است تقاضای استقلال میکند دولت مصر هم در مستعمرات ایتالیا تقاضای ارضی دارد دولتهای رومانی و مجار ستان را هم که با اراده وتمایل اکثریت ملت تشکیل یافته اند انگلیسها نماینده ملت نمیشناسند ولی از حکومت ارتجاعی یونان که در کنار مدیترانه واقع شده با حساسترین نقاط امپراتوری بریتانیای کبیر تماس دارد ابداً حرفی بمیان نیامده است.

مسئله حکومت اطریش و معادن نفت آنهم از جمله موضوعات بغرنج این انجمن است اطریشها حاضر هستند با دولت شوروی راجع بمعادن نفت خوزستان که محصول آن سالیانه از یك ملیون تن تجاوز میکند قراردادی منعقد سازند که نصف محصولات نفتی را بموجب آن قرارداد به دولت شوروی واگذار کنند ولی انگلیسها باین قرار

بقیه در صفحه ۲

مولوتوفین چیخشی

لندنه شورالر اتفاقی حکومتین خارجی ایشلر کیسری آقای مولوتف شورالار اتفاقیله مدنی رابطه ساخلیان انگلیس جمعیتی طرفیندن تشکیل اولنان طنطه‌لی مجلسده چیخش ایدرك دیمیشدر : من چوخ افتخار ایدیرم که بو انجمن واسطه‌سیله انگلیس ملتینین عالملری وضیالیلری ایله باغیشدان تانیش اولورام انگلیس ملتینده بیزی سونلرین اعدادی چوخدر لیکن بونی ده گرك اونوتماق که بیزه قارشی ضد شوروی تبلیغات آپارانلاردا واردیلار که‌جدی برصورتده چالیشرلار شورالر اتفاقیله انگلیس ملتی آرامینده نفاق تورتسینلر.

حسرتم !

ای بینوا گونول نه آرام دو تموسان
وضع پریش ملتی بیر دم اونو تموسان
بو سوزیلن عجیبدی که اشکی قوروتموسان
سنده ندن ؟ سویلنجه‌لی حالاته حسرتم ؟

لابد بو وضع ملت ایدوبدور اثر سنه
تولید ایدوب بو عشق وطن چوخ غطرسنه
اوضاع حالی شرح ایلیوم مختصر سنه
حال وطنله فخر و مباهاته حسرتم

دورت بیر طرفده غصه وخونابه دورعیان
چوخ قاتلی بیر محیط وجنایتلی بیرمکان
طوفانلی بیر دنیز و مهاتبلی بیر دومان
نور شعاع بخش سماواته حسرتم

ایل‌لر تکان ییوب ایلدی ظلمی برطرف
هرملته سایلدی بوایش بیر بیوك شرف
حریت اولدی اهل عموم عالمه هدف
اوز ملتمده بیر بیله سوقاته حسرتم .

تبریز - بتاریخ ۳ر۶ر۲۴ مظفر

www.iran-archive.com

تلگرافاتی که بلندن مخابره شده

جراید دست چپ که نماینده اکثریت ملت هستند وجراید دست راست که مدافع حقوق یك عده محدودی میباشند و مردم آذربایجان و سایر نقاط ایران هر یك تلگرافاتی به لندن مخابره کرده وضع فعلی ایران را هر کس بفراخور حال خود تشریح کرده‌اند هنوز از مکاسات آنها خبری در دست نیست ولی چنانکه وزارت امور خارجه اطلاع میدهد و جراید تهران هم قید کرده اند راجع بتلگرافات جراید دست راست سفارت کبرای ایران در لندن اعلامیه ای صادر کرده در طی آن از وضع فعلی ایران اظهار نگرانی نموده است و سنگ استقلال پرستی را بر سینه خود زده چنین وانمود کرده است که استقلال کشور ایران در مخاطره افتاده ما نمی دانیم مقصود سفیر کبیر از اظهار این نگرانی چه بوده و کدام طرف استقلال ایران را در مخاطره انداخته اند

کسانیکه در ایران هستند بهتر از سفیر کبیر لندن وضع رقت بار اولاد داریوش را مشاهده می نمایند اینها هر یك بپیراهن مندرس قناعت کرده برای تامین بودجه هنگفت سفارت ایران در لندن کار میکنند تا آقای سفیر کبیر باخوشی ورفاهیت با اتومبیل آخرین سیستم خودش لیمه خیابانهای لندن را گردش کند و در سخت‌ترین لحظات حیاتی ایران که بوجود او احتیاج است لطفا معذرت بخواهد گویا آقای سفیر کبیر تلگرافات جراید آزادیخواه ایران را از اول ندیده و یا از دیدن آن معذرت خواسته‌اند و الا اگر نظری به آنها انداخته بودند بوحشیگریهای حکومت مطلق العنان فعلی ایران پی میبردند وتبعید آزادیخواهان و توقیف جراید آزادیخواه را می شنیدند و بخفه کردن آذربایجان پی میبردند و کتك‌خوردن نماینده مجلس را مشاهده می نمودند و اهانت باصول دموکراسی را از نزدیك تماشا می کردند حتما حاضر نمیشدند که تلگرافات روزنامه های اجنبی پرست را بخوانند.

از قراریکه اطلاع حاصل شده رونوشت تلگرافات روزنامه‌جات آزادیخواه ایران را که از دست حکومت مستبد و غیر قانونی ایران که سعی دارد خود را بلباس دموکراسی ملبس سازد بانجمن ۵ دولت شکایت کرده بودند بیشتر از هزار روزنامه آمریکا چاپ و منتشر کرده است و بزبیکوینه اولین دولتی که موضوع حکومت ایران را در انجمن لندن مطرح کرده وزیر امور خارجه آمریکا است.

ولی با اینکه آقای سفیر کبیر ایران در لندن تشریف دارند و از نزدیك ناظر این جریانات هستند ابدا این وقایع را ندیده گرفته و حالا از دیدن آن معذرت خواسته اند واینك تنها تلگرافات علی جواهر کلام نائینی نظر ایشان را جلب کرده و فوری با انتشار اعلامیه از استقلال ایران که درحقیقت استقلال جواهر کلامها و نائینیهاست اظهار نگرانی کرده اند ولی غافل از آن هستند که در ایران آنچه راکه جواهر کلامها را ارزش قائل نیستند استقلال ایران است و آنها همچنانکه آزادی و دموکراسی را برای پیش بردن نیات پلید خود آلت تبلیغات قرار داده اند استقلال را هم وسیله تبلیغ قرار داده در عین حالیکه ریشه ایران را از بن میکنند دم از استقلال میزنند

امروز کوچك و بزرگ همه میدانند که دویست سال بدبختی ما را امثال نائینیها و جواهر کلامها و سید ضیاء ها فراهم ساخته دیگر ملت ایران دراین موقع که دنیا بدون اغراق از آزادی دارد بهرمند میگردد حاضر نیست زیر بار آنها بروند خواه تلگراف کنند و یا خواه اعلامیه صادر نمایند.

نوروز

تبریك و تقاضای عضویت از آستارا

فرقه دموکرات آذربایجان با استحضار از مواد بیانیه منتشره فرقه مقدس دموکرات آذربایجان که یگانه وسیله پیشرفت مقاصد مشروع آزادی وحفظ اصول مشروطیت وقانون اساسی کشور ایران است اهالی آستارا احسن نظر استقبال تبریك میگویند مهرابوب شکیبا آستارائی صفری حبیب الهی خالقی نعمت الهی خالق زاده ابراهیم برتو یوسف الهی عیسی احد نعمانی آذری ابوالفضل عبادالهی محمد خدادادی غلامحسین رحمانی سهراب پور بهرام جعفر اسمعیل عزیزپور اسرافیل معنوی مهر فتاح موسوی مصیب مهر یوسف

تشکر ازمهربان

برای بازشدن حزب دموکرات که مقصود این ملت ستمدیده مظلوم را برای راهنمائی بطرف سعادت ونیکبختی است ما اهالی مهربان باصمیم قلب و خلوص نیت قدردانی و تشکر عرض می نمائیم. محمد لیل‌آذر - سیدحسن هشی - رضاقلی اخباری - آقا علی فروانی - عیشرمحمود - محمود خودکامه - کریم کوچی - احمد کتانچی - حسن صائغ - میرزا ابراهیم - مشهدی علی عسکر - اسماعیل زورقی

تلگراف تبریك ازسراب

کمیته دموکرات آذربایجان

تشکیلات کمیته دموکرات سراب را عموم هم میهنان آذربایجان تبریك گفته موفقیت آن فرقه را خواستاریم ملکی کریم عزیزی محمد اسد اکبر حسن سرابی

تشکر و قدردانی

همسرورفیقه حیات اینجانب بعارضه مرض رحم گرفتار شده بود در اثر معالجه ماهرانه جناب آقای دکتر علیوف عضو محترم بیمارستان شوروی بهبودی کامل حاصل کرده اینك بدینوسیله از کلیه کارمندان بیمارستان یاد شده خصوص از جناب معظم الیه متشکر و سپاسگزار هستیم برهانی مرندی

چاپخانه اطلاعات

آذربایجان بار دیگر فریب نخواهد خورد

خائنان میهن فروشی که نه فقط تهران بلکه تمام ایرانرا ببهای تامین زندگی پلید وتنعم وجود پست خویش پیش فروش نموده و سند بدبختی و تحت الحمایگی یك ملت ۱۵ ملیونی را در لفافه رژیم قلدری و دیکتاتوری با دستهای جنایتکار خود امضا کرده‌اند حق دارند از تشکیل جبهه نیرومندی در آذربایجان بهراس افتاده و بفعالیت های خود برای اختناق و از بین بردن آزادی بیفزایند. زیرا آنها بهتر می دانند یگانه عاملی که میتواند درمقابل مطامع شخصی و مقاصد خائنانه آنها قیام نموده و مانع از انجام نقشه های شومشان گردد همانا آذربایجان و اهالی نجیب وباشهامت آن میباشند که بشهادت سوابق تاریخی خود تاکنون درهر موقع مقتضی برای برطرف نمودن یوغ استبداد و خودکامگی از گردن نحیف ملت ایران مردانه قیام نموده و بادادن قربانی های بیشمار و ابراز شهامتی بی‌نظیر سد مقاومت واستبداد طلبان را در هم شکسته و بتحصیل مشروطیت و آزادی برای تمام ایران نائل آمده‌اند منتها این آزادی مقدس براثر سادگی وصفای باطن آذربایجان ومکاری ودغل کاری خائنان پیوسته مورد تجاوز مرکزنشینان بی انصاف گردیده و درنتیجه آن مرکز زور گو وقلدر پرور آذربایجان را نه تنها از رسیدن بحقوق حقه بلکه ازداشتن کمترین حق حیاتی محروم نموده است

الیه امروز درهمچو موقعیت مقتضی تشکیل حزب دموکرات آذربایجان و استقبال گرم وشایان توجه طبقه اهالی آذربایجان ازاین حزب و مخصوصا پیوستن تشکیلات مهم و وسیع آزادیخواه بدان بمنزله ضربت عظیمی است که بر پیکر مشئوم خائنین وارد شده است.

امروز اشاعه مفهوم شعار های دوازده گانه حزب دموکرات در تمام آذربایجان و ایران وجایگیر شدن آن درتمام قلوب حساس ومیهن پرست نشانه قیام مجددانه و پردامنه است که بر علیه اعمال زور و ستم حکومت ارتجاعی مرکز و بمنظور مستقر ساختن دموکراسی حقیقی و آزادی واقعی در تمام ایران بعمل آمده وبطورمحسوس وآشکاری پشت خائنان را بلرزه انداخته است. اخیرا روزنامه روستا که ضمن درج خبرتشکیل فرقه‌دموکرات آذربایجان شرحی اضافه نموده واظهار تاسف نموده بود از اینکه چرا باید آذربایجان که پرچمدار آزادی ایران بوده‌است درهمچوموقعیت حساس کشوراینگونه عنوانهای کوچك (تقاضای تشکیل انجمن ایالتی وولایتی. استقلال فرهنك و زبان) رایش کشیده عنوان نماید و درضمن مشروحه خود سعی نموده بود که شعار فرقه مزبوررا نام استقلال وتمامیت ایران معرفی نماید و حتی در خاتمه هم چند رجزی بخود آذربایجان داده و انتظار خودش را دایر بلطمه وارد آوردن باساس استقلال مملکت وتثبیت رژیم دموکراسی بیان نموده بود ما میدانیم که این سوء تعبیر آنها بعلت عدم آشنائی کامل بمفاد نامه و شعارهای حزب مانمیباشد بلکه این گونه تلقی نمودن ایشان بمنظور تعقیب سیاست شومی است که چندین بار توسط آن بر آذربایجان کلاه گذارده‌اند

م دوفشی

تلگراف تقاضای عضویت

بوسیله آقای پیشه‌وری فرقه‌دموکرات آذربایجان روز دوشنبه‌دوم‌مهر از طرف حزب‌توده‌ارومیه میتنگ‌عمومی باحضور ۳۵ پارچه آبادی قراء روضه چای درقریه مالو تشکیل پس از نطق آقای اصغر رستمی ومصطفی ثنائی مقاله نصرت دراتحاد است که در روزنامه آذربایجان درج بود و تمام شعار فرقه‌دموکرات بوسیله آقای برهانی شرح و بعدا آقای آزادوطن از هدف و قدرت فرقه‌دموکرات ازبیان‌ماموری آذربایجان ورفتار مرتجعین حکومت تهران با آزادی خواهان و بدرفتاری مامورین تهران بادهاتیان آذربایجان در ادارات و ازآذربایجان فعلی و آینده مفصلا صحبت میشدند ما هورا وهلهله خاتمه پذیرفت تا حاضرین از صمیم قلب بآن‌فرقه دموکرات تبریك وبرای اجرای شعار های مقدس آذربایجان وبمال وزن وجه حاضریم‌حزب وثمره حزب تقاضای عضویت داریم از طرف حاضرین ملاحسن جوادمالك اصغر مالك باباپان مالك صمد مالك علیزاده خورده مالك لعلشهر اومالك محمدی خورده‌مالك مصطفوی‌خورده مالك عزیزی خورده مالك لوری سعدرور حسینی‌هارطونیان‌نجفی‌خورده مالك بدکاریان اکبر آزاده نجفی خورده مالك دزآلود محمود زاده مهاجری گورگری عزیزپناه امین‌زاده یوسف زاده عبدالعلی جعفری خورده مالك مهدی قاسم‌زاده‌پیری حسین‌پور شوقی عابدینی‌نهاری گل‌نظرمحمودی بیگلری کریمی یوسف‌علی جعفرزاده عباس‌حسین زاده دهقان بیگلری علی میرزائی جزو گروب شیرمحمد مهرلی جوادی شهبازی نجفی جوانی کیوانی وارطنیان قهرمانی محمدزاده علیمنی تهرمان کاظمی حسن‌قاضی بومارلان مختاری اسماعیل قلیزاده جبار بیکجو ایلدنی محمدامین کریمی‌قلی‌پورصمدی طهماسبی جوانی‌طالبی کریمی‌مسکینی اسگندری منوری رحیمزاده ملك‌زاده قادری طیاری احمد زاده محمد زاده اوسوتیان بیله میجی سومتاط ازادی قاسمی شاك امیرلو علی زاده غزالی محمودی بیگی عزیزی شکوری تیمور میرزاآقا خورده مالك هاشمی خورده خوشبخت میرزا بابان خورده مالك کریمی مالك

انجمن وزیران

دادشه‌آ اعتراض اوته.

موضوع غار های داردانل واراضی ارمنی‌نشین ترکیه هم سرلو این اشکالات گردیده است ترکها رسما اعلام داشته‌اند که حاضر نیستند یکوجب از خاك خود را بدیگران بدهند حال آنکه ارامنه باشدت هرچه تمامتر اراضی خود را از بازمانده امپراطوری عثمانی مطالبه می نمایند.

تمام اشکالات سر این است که دولت شوروی میخواهد به مدیترانه دست یابد و انگلیسها سعی دارند نگذارند حتی شورویها بر کنار مدیترانه هم برسند این خلاصه اختلافات موجوده درانجمن ۵ دولت است ولی موضوع اعتصابات کارگران آمریکا و کانادا و ازدیاد روزافزون بیکاران جهانت همه را متوحش گردانیده است.

دنیا درهفت روز گذشته

مذاکرات نفت در لندن

هیئت نمایندگی اقتصادی آمریکا که تحت ریاست مستر ایکس کارشناس اقتصادی آمریکا از اولین روز تشکیل انجمن وزراء ۵ دولت درلندن میباشند مشغول فعالیت هستند

در طی هفته گذشته اخباری راجع بمذاکرات این هیئت از روزنامجات و در آژانسهای خارجی بدست آمده این است که نمایندگان آمریکا چنین احساس کرده‌اند تمام سرزمینهای نفت خیزخاور میانه تحت نفوذ انگلیسهاست اینك در صدد جلب موافقت انگلیسها هستند تا آنها هم بتوانند از این معادن طلا نصیبی ببرند ولی وجود دولت شوروی در جوار معادن خاور نزدیك حل قضیه را خیلی مشکل گردانیده است و روی همین اصل است اخباری که هفته گذشته شایع بوده در صفحات روزنامه ما هم جزو اخبار خارجی درج گردید این است که موضوع معادن سوریه و لبنان و ایران مخصوصا درانجمن لندن مطرح شده است ولی تاکنون دراین قسمت کوچك ترین اطلاعی بدست نیامده است و شاید هم توافق نظر حاصل نشده‌است

۳ - درژاپن

ژنرال مك‌آرتور تمام قوای نظامی ژاپن را خلع سلاح کرده حتی مامورین شهربانی را هم شاید خلع سلاح بکنند وزیران و فرماندهانیکه در موقع حمله به پرل‌هاربر در راس حکومت قرار داشتند یا خودکشی می‌نمایند و یا توسط قوای آمریکائی بازداشت می گردند هیروهیتو که شایع بود میخواهد از امپراطوری استعفا دهد رسما از طرف مقامات ژاپونی تکذیب گردید و این امر تقریبا جزو محالات است طبق فرمان ژنرال مك آرتور تمام‌انبار های مهمات و خواربار و لباس و جواهرات‌وطلا ونقره ژاپن بایست تحت نظر فرماندهی متفقین قرار گیرد بر حسب اطلاعی که رادیو سنگاپور داده است ژنرال مك آرتور در نظر دارد طی هفته آینده با امپراطور ژاپن ملاقات کند و محافل آمریکا باین امر خیلی اهمیت قائل هستند.

اداره روزنامه آذربایجان
بخیابان ستارخان جنب گاراژ شرکه منتقل گردید

آذربایجان

مدیر: ع شبستری

و روزنامه‌نگار تحریریه واسطه سیله بازیلوب موقع انتشاره نه بولور.

لك شماره نیم ریال

آونه	ایلیك	۲۵۰ ریال
٦	آیده	۱۲۰ «
۳	«	٦۰ «

شماره ۱٦ ایکنجی دوره

۱ شنبه ۸ مهرماه ۱۳۲٤

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

گوندلیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

آذربایجان اوز تاریخی وظیفه‌سنی اونوتماز

آذربایجان آزادیخواهلرینین فرقه تشکیلنه مشغول اولدقلاری نی گوروب نور تهران مستبدلری اولارین هجوم بران آزادلیغنه نی قید قالماری کیمی تلقی ایتمیشلر، و دوغرو بر تفسیر دکلدر. تهران و ایرانین آیری شهرلرینده آزادلیغی محو ایتمك باشلایان قاره قوللر اوز تکیفلرینی دوشونملی‌در. آذربایجان تهرانین اویونلارینه چوق منفی و بدبینلیك ایله باخیر.

بو ساده لیك ایله مشروطه قانون اساسینی اوزنادان آیاق اوستا بیش اوچ هر مستبد ایستدیکی کیمی خلقین قان و سلاح کچیله لدغی آزادلیغی یوزا سلمز. خالق و مستبد مجلس وکیللری بر داها قات و قیرلاق طلب ایدرلر.

صدرالاشرافین قبول ایتدیکی آزادیخواه جمعیتلرین قدغن اولونماسی، دوزنامه‌لرینین قاپاتماسی، آزادلیق یولونده مبارزه ایدن قهرمانلارین حبس ایدیلمه‌سی ایران ملتینه اعلان حرب دیمکدر. صدر حکومتی و مجلسین مستبد نماینده‌لری بو اعلان حربدن قاچ چقا بیلمیه‌جکدر.

اون واون بش غرب چوق اولیان سلوخلن دسته‌سی بر گون بوتون دنیا اونجاعنه قاوشی داباناراق مشروطه نی بریتانیکه موفق اوا ی‌ایدی آلتیش میلیون زیاده متشکل شاگردلری و آسانلیقله مشروطه و آزادلیق برچمینی آیقلار آلتینه سالیماسینه بول ویره جکلرینی آوزو ایدلری قطعاً احمق و دیوانه‌لر اولا بیلر.

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی بوتون ایران ملتینین آزادلیق و حیات اودوسی‌دور. بو فرقه ایکرمی بیش گونلیك سوردیکی عمرینده بو یوك موفقیتلر آلتینده سایه‌سی بوتون آذربایجان شهرلرینی پوروميشدر.

ایکرمی بیش گونده آلتمیش میلیون تورکلرینه تاریخده آرتصادف اولان ایشلر دندر. خلقی و آزادیخواه تشکلاتین اطرافینه تولانیب هجا ایمان و عقیده و احساساتدن باشقه نه اولا بیلر؟ بو احساساتین قاباغینی هیچ بر قوه سد ایده بیلمز.

بیز مقالمیزین برینده یازمیشدق اگر تهران اوزینی اونجاعین آغوشنه آتارسه بیز اوز آزادلیغمزی مستقل برصورتده تامین ایدیجکز. او ایشیمزین باشلاغیجی ایدی. ایندی فرقه مزین قدرتی او قدر آرتمیشدر که بر قدم ایرلی قویوب دیریك: اگر تهران دوقدیغی ارتجاعی یولدان قاینماق ایستمزسه بیز اونی قهر و غلبه ایله اویولدان قاینارملی یاشد.

ایران آزادیخواهلاری مطمئن اولسونلار که آذربایجان اونلاری ترك ایتمه‌ین و هیچ‌ده اولا بیلمز قطعی چاره‌سیزده اونلارین محکم آرخاسی اولاجاقدر.

بزیم امنیت و آسایش شعارلریمیزی سوء تعبیر ایدوب خلقین امنیت و آسایشنی آیری والارایله بوزمق ایستیلر اود ایله اونادیغلارینی بر دفعه آلماق لیدرلر.

آذربایجان خلقی یاتمامشدر. او بو گون هر بر زمانکی قدرتلی‌دور.

اگر اوچ هفته‌دن ایلری آزادیخواهلار صفینده عدم انتظام جمله و هدفسز حرکتلر نظره چارپردیسه بو گون اونلاری اداره ایتمك قادر منظم بر مرکز وجوده گلمشدر.

اختلاف و نفاق نفسی چالماغه باشلاماق آغرلرینی بوموب ترلینده اونور مالی‌در.

بز مکرر دمیشیك طبقاتی مبارزه آپاریق اما اگر بزیم حسن نیتیمیزدن سوء استفاده ایدوب آزادیخواهلری و خلقین وحدتکش طبقه‌سنی قشار آلتنه آلمق استیلی تاپیلارسه فرقه مزین بلاوه نسبت وظیفه‌سی چوق شدید اولاجاقدر.

تهران ولی بر دفعه بیلسین که آذربایجان آزادیخواهلاری اونلارین بغاوتنه حرکتلرینی دقت بر صورتده تعقیب ایدیرلر.

صدرالاشرافی حکومت باشینه گتیرین مجلس ایران دائره و مشروطیت حیاتی ایمیشدر چونکه بودا مستبد ایران آزادیخواهلارین و ایران مشروطه‌سینین باشی دشلاریندر.

قانونلارین حراستینی ملت اوزی تعیین ایده‌جکدر.

ایران آزادیخواهلاری جدا امید وار اولمالی‌در صدرالاشرافلارین خلق الفریبه زندانلارده مبارزه آپارین آزادلیق قهرمانلارینه قارداشلیق سلامی.

ج

اوغرولار ال قول آچوب هر گیجه بر یانا گیدیر

ایسته دیم ترك ایلیم تبریزی تهرانه گیدم
وقفادن دیدیلر آی سکیشی تهرانا نه وار

بو عراق سمنه گیت ایندی که عارمسن توزون
ترك ایران ایله بو کشور ویرانا نه وار

بیله باغدی بو سوز ترك ایدم اوز میهنی
دوغریدان فکر ایلیوردوم که و ایرانا نه وار

خطهٔ پاك عراق ایندی منوردی دیدیم
گیدوم توره طرف تاریخی تهرانا نه وار

من بو تصمیمده اما دوشونوردوم بونی که
ایندی بو عصرده اوغلان عرستانا نه وار؟

عرستان گل و ریحانه گلستاندی ولی
قان تماما ایله ایرانه گلستانا نه وار

بوردا قرخ ایلدی که ارایله دعفان ساواشیر
گیسه بولسور هله اوبایله دعفانا نه وار

بو توپ‌لار توتوشور، دون هله بازاره طرف
باخ بو آل ویرچیلره گور بو مسلمانا نه وار؟

بودا بیر سوز دگل آچاق اولانین ویرسوزه
دیورم آی گیشی ایندی سر دیوانا نه وار

گیجه لر بس نه حفظ اولدوری ابیات بلمه
وژما حفظ ایله‌مور یا که نگهبانا نه وار؟

اوغرولار ال قول آچوب هر گیجه بر یانا گیدیر
هیچ دیمور آی گیده بو خانهٔ بی‌نانا نه وار

بو قدر اوغری که وار شهرده هر ناحیه ده
ایندی‌دور گیتمه‌من اولوم باغ گور ارزندانا نه وار

من فقط ایسته‌دیم توز دردیمی اظهار ایلیم
دردی اظهار ایله‌مك یاخشیدی پنهانا نه وار

اولیاء سمنه اشعار (نقی زاده) دیمور
حفظ ابیات ایلسوف حافظ خبابانا نه وار

(ر) نقی‌زاده

برلین فیلمی

دونیادیغمز سینماسینده عطلتی در فیلم گوستریلدیکی تیپ زیر مختلف طبقه لری بو فیلمی گورمکدن اوتری سینماسین دایوسندا ازدحام ایتمشدر. فیلم برلین شهرینین سقوطنی گوستریردی اوراده هیتلر آلمانیاسینین ژنرال لری — سرهنگلری — سرگردلری و هیتلرچه سرباز لری اسیر ایدیلمشدی.

برلین فیلمی شوردلار اطاقینین تدبیح بیر قیلیدر. هامدر اونی ۱۹ نجی فیلم اوستادی تهیه ایدوب محاربه‌نین قرعین صحنه‌لرینین، برلینده کوچه دوووشمالارینین — سووت اعاقینین مختلف شهرلرینین دهشتلی و بدیع منظره‌لر اوراده گوردك اولور.

اوراده مسکو گرایر — ایران یاخیر!

مسکو چچکله، گوله، گوردوکلی آلمانلارایله اوز قهرمان ارغلی ژوکوفی استقبال ایدیر. ژ. کوف هیتلر آلمانیاسنی امدی اولاراق اوز تانان قالدیرمشدر. ژوکوف دوردت اعضن سونرا ملیونلار جوالارینقانی بهاسینه تمام ولان قانی محاربه‌نین اولارینی سوندوب برلینین فتح ایله شریفه قالمسی اولومدن و سکمردن نجات ویرمشدر.

مسکودن کوچه‌لرینده خلق سووتچ برحارایله رقص ایدیلیر برلینه تبریك ویرلر، خرده‌اوغلانلار، قادینلار ساچلار آیلار گیروه گیروه پست قوطوسی قاباغیندده صف کچوب آلمانین مغلوب ایتمه‌سنی مناسبتیله آلمان توپیافلارینده اولان اوغرولارینا، قاز دشلارینا، آیلارینا تبریك مکتوبی گوندریلر.

برلین‌دیکی آلمان خلقی دهشتلی بیر حالده یاشایرلر — هیتلرین قارشیسنده مانوویرین قهرمان واسکه آلمان سربازلاری گولمین دیدیکی کیمی، غلبه تاپمان سربازلار، هیتلر چه اسیر دوشوب منفق قشونلاری قاباغیندا دیز ووریرلر.

دنیانین غلبه ایرلی تاغان برلین خرابه زاره دونوب ایولر یخیلیب، خیابانلار قانلی بر حاله دوشوب، رایشتاغین اوستنده قرل برچم نصب اولنوبدر.

عالی نژاده منسوب اولان آلمانلار برلین غازه‌لرینی قدللهغارت ایدیلر.

آلمان بالای همه، سویلیه‌ن آلمانلار قعله کیمی اوز اورلد یقلاری خرابه لری هرمت ایدیلر

۱۹۳۹ ده اولان عظمتی برلین بو گون بیر خرابه کیمی یاتیر.

کوبلرین جنازه‌سی یدمیلرچه آلمان‌میتی ایچ بسنده قرار توتوب بو یالان قاهمار بوراخان قیرلدقچی کوبلرین ایندی آغ زی قاباییدا او اساسیز سوولرندن اثر یوقدی.

برلین دیوارلاریندده یازیلات آلمان مغلوب ایدیلدر — آلمان همیشه یاشیاردر — برلینه یاپانچی ملت گیره بیلمز جمله‌لری سووت سربازلری طرفندن محو ایدیلیب اولارین یوخاریسنه بویوك خط ایله یازیلیب بیز سووت عسکرلری آلمانیانین پایتختی اولان برلین شهرینی فتح ایدیك.

برلین فتحی توپ گولله‌لری ایله دنیالرده و قوروپده استقبال ایدیلر.

برلین فیلمی چون گورملی و بدیع بیر فیلم در اونی گورمکنی هموطنلرلریمزه توصیه ایدیرم من

در راه مبارزه با ارتجاع

تهران با قدمهای هیولائی خود را بآغوش ارتجاع پرتاب نمود آزادیخواهان شهرهای جنوبی و مرکزی دارند دقایق سخت و ناگواری را می‌گذرانند.

دستهای مرموز بالاخره باحقه بازی و نیرنگ صدرالاشراف را بصدارت کابینه ایران رسانیده باز دوکاپه‌ایکه از عناصر مرموز تر تشکیل یافته بود بکرسی نشانیدند. اگر آزادیخواهان آذربایجان و سایر شهرها اقدام کنند کار بجائی باریك خواهد کشید یك قلدری گرن کاهش از رضا خان بروی کار خواهد آمد بساط آزادی و دموکراسی برای همیشه برچیده خواهد شد.

هموطنان گرامی ما باید بدانند که دشمنان آزادی با ماسکهای مختلف وارد عمل شده‌اند اینها آزادیخواهان را باعناوین گوناگون متهم کرده از پای درمیاورند که بعداً خون سروصدا ملت ایرانرا باسارت بیگانگان بدهند اینرا تجربه تلخ سلطنت رضا خان ثبوت رسانیده است ما باید از آن عبرت بگیریم.

خیانتکاران تمام نیروی خود را بکار انداخته‌اند تمام نوکرهای ارتجاع بین‌المللی دارند درداخل و خارج برای خفه کردن آزادی ارمغام و موفقیتهای خود سوء استفاده میکنند.

پایمال کنندگان حقوق ایرانیان آنها که در دوره رضاخان یکی از بزرگترین منابع ثروت دنیا را برایگان بدست بیگانه تسلیم کردند امروز هم

www.iran-archive.com

شماره ۱٦ دوره دوم

آذربایجان

AZOH

۱ شنبه ۸ مهرماه ۱۳۲٤

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

عوام‌فریبی تهران

بعد از آنکه حزب دموکرات آذربایجان تشکیل یافت و عموم طبقات آذربایجان بدون استثناء بآن پیوستند در تهران که ابدا چنین پیش آمدی را پیش‌بینی نکرده بودند بجای اینکه بر تقاضاهای مشروع و قانونی آذربایجانیان ترتیب اثر بدهند و دستور گشایش انجمن شهرداری را صادر و نماینده و وسایل انعقاد انجمن‌های ایالتی و ولایتی را فراهم سازند، در مدارس دستور بدهند تا کلاس سوم برای رفاه آذربایجانیان بزبان آذربایجانی تدریس شود شروع کرده‌اند به فحاشی و هتاکی و افترا گوئی، چون از این قسمت هم نتیجه مطلوبی بدست نیاورده اندیشه واغوش کرده بتکرار جملاتی که با ایراد آنها چهل سال آزادی ما را سلب کرده اند مبادرت می کنند

یکی می نویسد . آذربایجانیان غیور هستند، میهن پرست هستند هرگز راضی نمیشوند از ایران مجزا گردند. دیگری می نویسد آذربایجانیان که تاکنون در روزهای بدبختی با ایران و ایرانیان بزرگترین خدمات ذیقیمتی را انجام داده اند هرگز از ایرانیت خود دست برنمیدارند . آن یکی می نویسد شاعر آذربایجان سعدی و شاه ایشان داریوش است در مغز این جملات که برای اغفال ما ذکر میشود بدبختی آذربایجان نهفته شده است

در آذربایجان کسی پیدا نمیشود که در فکر انفکاک آن باشد ما هم تصدیق داریم که سعدی شاعر خوبی است داریوش پادشاه جهانگشائی بود کسی باین حقایق متعرض نیست ولی این دلایل درست بآن می ماند که در شوشتر مسگری دزدی بکند و در بلخ گردن آهنگری را بزنند

تقاضای مشروع آذربایجان چه ربطی دارد باینکه سعدی شاعر بزرگی بوده است ؟ از انجمن های ایالتی و ولایتی به کورش چه مربوط است؟ امروز که نسیم آزادی در سرتاسر جهان وزیدن گرفته هر کس از آن بهره‌مند میگردد، ما هم قهرا مطابق قوانین لایزال طبیعت آزادی می خواهیم ما مخالف استقلال و تمامیت ایران نیستیم ما میخواهیم بدانیم ثروت ما را که میلیون میلیون به صندوق دولت جمع میگردد به کجای آذربایجان مصرف می نمایند؟ میخواهیم بدانیم در عرض بیست سال تهران بکدامین درد ما رسیدگی کرده است ؟ میخواهیم بدانیم کسانیکه امروز در تهران نشسته با ابراز جملات آذربایجانی غیور است میخواهند ما را اغفال کنند دیروز که مستوفی میگفت: « اگر گندم پوسیده مازندران را تهرانیها نمیخورند تخم‌های من میتوانند بخورند » کجا تشریف داشتند میخواهیم بدانیم آقایانیکه سعدی را شاعر و داریوش را شاه ما میپندارند دیروز کجا تشریف داشتند که مستوفیها میگفتند آذربایجانیان اولاد مغول هستند و باید با ایشان مثل شتر و گاو و استر رفتار کرد ؟ بالاخره میخواهیم بدون اینکه نان عزیز در دانه‌های مرکز را بکشیم و آنها مقدرات ما را باخواهش هوی و هوس خود تعیین کنند خودمان مطابق قانون اساسی ایران به تعیین آن مبادرت بکنیم تا بار دیگر مرکز با اعزام امثال مستوفیها و فرقیها و فهیمی‌ها و سیف‌ها که بدتر از مستوفیها با همشهریهای خود رفتار میکنند ما را باسفل الدرک نفرستند و بعناوین مختلف پاکدامن‌ترین و صالح‌ترین فرزندان آذربایجان را در قعر زندانهای مخوف بدیار نیستی اعزام نکنند .

آقایانیکه در تهران نشسته دم از غیرتمندی آذربایجانیان میزنند خوب است بجای فحاشی و هتاکی وضع رقت‌بار دهات و شهرهای آذربایجان را در نظر بگیرند که صدها نفر در خیابانها و کوچه‌ها از گرسنگی می‌میرند و کسی بداد ایشان نمیرسد فرهنگ شله‌قلمکار آذربایجان را تحت مطالعه قرار دهند و باصلاح آن بکوشند و عملا ثابت کنند که سعدی شاعر ماست .

امروز باوجود احزاب آزادیخواه باوجود اعتراضات شدید ملت باوجود روزنامجات آزادیخواه که کوچکترین خلافکاری مامورین دولت را انتشار میدهند دولتیان با ما این طور رفتار می نمایند، اگر فردا در این احزاب بسته شود با ما چه کاری خواهند کرد؟

آنهائیکه فقط صورت ظاهر را میخواهند بنگرند و به حقیقت مطلب میل ندارند توجه نمایند خوب است بجای انتشار مقالات فریب دهنده کمی در فکر اصلاح باشند و اینرا بدانند که ما بقول معروف بقدری شکست خورده‌ایم که رموز شکست دادن را یاد گرفته‌ایم و اینده‌فعه سعی خواهیم کرد که کلاه سرمان نرود . نوروز

تلگراف تبریک و تقاضای عضویت از دامغان

فرقه دموکرات آذربایجان ر و نوشت تهران روزنامه آژیر کارگران ایستگاه راه آهن دامغان تشکیل آن فرقه را تبریک میگویند محمد قزوینی سیف‌اله لطفی هادی کرامتی پنجه‌علی جعفری ابراهیم ناظمی عین‌اله جعفری تیمور مطلب عزیز بقا سلامی عزت‌اله معمونی اژدر احمدی یار محمد ولی زاده احمد عیشاه علی اکبر حسن زاده رحمت‌اله علی دولت آباد ابراهیم عبداله پور ضیائی ولی‌زاده نعمت اله علی تیموری علی اکبر گلانی فتح له کابان مجتهد یزداده هراتی وله‌له

اجاره میشود

در خیابان ستارخان یا تربیت و فردوسی یکباب عمارت مفصل که دارای چندین اطاق باشد با کرایه مکفی اجاره میشود دارندگان به تجارتخانه اینجانب مراجعه فرمایند . علی ماشینچی

دقت

اون اوچونجی دموقرات فرقه‌سینین حوزه‌سی سه‌شنبه گونی مهر آیی‌نین ۱۰ ده ساعت ٥ ده فرهاد روزنامه‌سینین اداره‌سینده تشکیل تاپاجاقدیر

در انجمن وزیران پنج دولت

واد و لندن . در انجمن وزیران پنج دولت حل مسائل مربوطه به بالکان خیلی دشوار گردیده اگر وزیران دولتها موافقت نمایند که راه حلی بدان پیدا شود ممکن است جلسات انجمن چند روزی هم ادامه یابد دولت آمریکا هم حاضر شده است که دولت مجارستان را برسمیت بشناسد انگلیس هم در این قسمت مطالعه می کنند ولی راجع به دولت های یوگسلاوی و بلغارستان (که بامدیترانه تماس دارند) هنوز موافقت حاصل نشده است

جوانان غیور آذربایجان به پشتیبانی از مرام خود موظفند

بطوریکه اطلاع حاصل شده در شهر رضائیه عده متجاوز از هزار بانو و دوشیزگان وطن پرست پرچم یگانگی و وحدت را برافراشته و خودشان را آماده پشتیبانی از فرقه دموکراسی نموده اند بدیهی است که این احساسات و میهن پرستی در هر فرد آذربایجانی موروثی بوده و ملت آذربایجان برای حفظ حقوق خود از هیچ حادثه و پیش آمدی روگردان نمی باشد من شخصا از شنیدن خبر فوق خیلی مسرور شدم زیرا ستاره آذربایجان با چنین نهضتها در خشیدن خواهد گرفت بدین وسیله از اعلاخطر عموم فرزندان و جوانان سلحشور میگذرانم که بادست بهم دادن و قبول نمودن عضویت فرقه دموکراسی آئین نیاکان خود را که بخون هزاران اشخاص نامدار این سر زمین تمام شده بدور آورده و از مذلت رهانده این سرزمین است که را در گهواره خود و در آغوش مهر و محبتش چون مادران پرورش داده و اکنون انتظار اخذ نتیجه از فرزندان خود دارد و امیدوار به جوانان میهن برای هرگونه فداکاری و دفاع از وطن خود حاضر بوده و بطوریکه دوشیزگان این سرزمین با کمال افتخار به حمل پرچم فرقه دموکراتی سعی می نمایند پسران نیز باید وظیفه خود را که هزاران مرتبه از دوشیزگان موظف ترند انجام دهند .

حسن نوبری

تلگراف تبریک از گرمسار

چهار راه فردوسی دفتر موقت فرقه دموکرات آذربایجان رونوشت روزنامهای جبهه آزادی ما کارگران ایستگاه گرمسار تشکیلات دموکرات آذربایجان را تبریک میگوئیم اتحادیه کارگران راه آهن گرمسار تهرانی

خلاصه مقالات وارده

آقای (ح ح) چون امضای شما صریح نبود از انتشار مقاله ارسالی خود داری گردید

اداره روزنامه آذربایجان

بخیابان ستارخان جنب گاراژ شرکاء منتقل گردید

نمایشگاه دوستی ملتهای شوروی

امروز عصر ساعت ٦ بعد از ظهر در خانه وکس بمناسبت گشایش نمایشگاه دوستی ملتهای شوروی در خانه فرهنگ جشنی برپاست و عده زیادی از روشنفکران و محترمین شهر برای تماشای نمایشگاه دعوت شده اند.

۱. فرزین‌زاده

آزادی ...؟

اگر انتظار دارید مفهوم آزادی را چنانکه شاید و باید برایتان تشریح کنم لابد راه خطا می پیمائید زیرا بحث در اطراف این موضوع کار کسانی است که در تمام مدت عمر ولو یک لحظه از این نعمت بزرگ برخوردار شده اند بدبختانه من در تمام عمرم که از بیست و دو سال تجاوز نمیکند جز خود کامگی از حکومت تهران چیزی ندیده و تاحال طعم آزادی را نچشیده ام با این حال اگر از عهده بیان موضوع بر نیایم حق خواهم داشت آری، ملت ستمدیده آذربایجان آزادی را فقط از میان میله های زندان مشاهده کرده و با همه مجاهدت و فداکاری هرگز بدان نرسیده است بعضی از کوته نظران میگویند آذربایجان طالب آزادی نیست بلکه با دست خود دیکتاتوری می تراشد چه اشتباه بزرگی ... باید گفت ملت آذربایجان رنگ آزادی را ندیده و بوی دموکراسی بمشامش نرسیده است تا بخاطر آن جانبازی و فداکاری کند و این مثل بدان می ماند که تابلوی نفیسی را بکورمادر زاد نشان داده و اصرار کنیم که آنرا بقیمت گزاف خریداری نماید معلوم است که حرف ما را نخواهد پذیرفت من یقین دارم اگر ملت آذربایجان بآزادی حقیقی برسد برای حفظ آن از سر و تن گذشته سینه خود را با کمال افتخار هدف تیر مخالفین خواهد کرد

خوانندگان عزیز اگر میخواهید بمفهوم آزادی پی ببرید و بدانید که ملتهای زنده جهان برای چه این همه قربانی ها میدهند بروید آن بلبل کوچک و قشنگ را که بخاطر آواز و خوش‌الحانی در قفس کرده اید در نظر بگیرید که چگونه از صبح تا شام در تلاش است تا خود را از آن محیط کوچک برهاند دقت کنید چشمهای حسرت‌بار آن پرنده زیبا چگونه متوجه سایر پرندگانی است که از شاخی به شاخ دیگر پریده و در فضای بیکران غوطه میخورند اگر گوش شنوائی داشته باشید خواهید شنید که با صیحه مخصوص خود معنی جانش آزادی میطلبد

کی روا باشد وفای دوستان
من در زندان شما در بوستان

امروز حال ما بدتر از آن بلبل بیچاره است ما خود میکوشیم و از تمام دول دموکراسی انتظار داریم که اجازه ندهند بار دیگر حکومت زور - گوئی در ایران مستقر گردد در غیر این صورت خون میلیونها جوانان که از دروازه استالینگراد با ولادیووستک تا شمال آفریقا را رنگین کرده اند به هدر خواهد رفت و منشور آتلانتیک که ضامن حیات دموکراسی تمام ملل دنیاست صریحا نقض خواهد شد آزادی ظاهرا یک کلمه بیش نیست ولی باطنا دنیائی را در بردارد که در آن درشت زور گوئی و فساد از بیخ کنده شده و عدالت اجتماعی برقرار است اینست که ملت غیور آذربایجان تصمیم قطعی دارد تا شاهد آزادی را در بر نگرفته از پای ننشیند. زنده باد آزادی ...

در راه مبارزه با ارتجاع

زیر پای ما چاه میکنند ...

هموطنان گرامی چشم و گوش خودتان را باز کنید تمام دعواها سر لحاف ملا نصرالدین است امروز تمام روزنامه‌های ملی را توقیف کرده‌اند روزنامه‌هائیکه برای بیگانه کار میکنند دلالان استعمار هستند و با پول کمپانیهای نفت تشکیل گردیده‌اند هرچه دلشان میخواهد مینویسند هرتهمت و افترا بدهنشان می آید به آزادیخواهان میزنند .

باوجود دزدی و سوء استفاده‌های علنی سید ضیاء و دار و دسته‌اش بازادی مشغول بهم زدن اصول مشروطیت و آزادی هستند مجلس دارد از آنها تقویت میکند .

وزارتخانه‌های ما مخصوصا وزارت امور خارجه بکانون ضد آزادی و ضد دموکراسی مبدل گردیده است . بر ضد شئونات دموکراسی یعنی آزادی قلم ، آزادی زبان ، آزادی اجتماعات و آزادی جمعیت‌ها جنگ صلیبی اعلان کرده‌اند.

میان عناصر ارتجاعی از بالا به پائین وحدت و یگانگی عجیبی مشاهده میشود جنگهای زرگری را کنار گذاشته باهم اتحاد کرده‌اند. این اتحاد روز بروز علنی تر خواهد شد و طولی نمیکشد که مانند دوره رضاخان کلمه آزادی و دموکراسی و مشروطیت مورد تمسخر و استهزا واقع گردد.

آزادیخواهان آذربایجان باید خود را برای مبارزه با این جریانات آزادی کشی آماده سازند .

در تبریز

سخنرانی در خانه فرهنگ

روز چهارشنبه ٤ مهر ماه در سالون خانه فرهنگ شوروی آقای شریفلی در مجلس سخنرانی که از طرف انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی تشکیل یافته بود در اطراف تاریخ گذشته آذربایجان سخنرانی مفیدی ایراد کردند که مورد پسند عموم واقع گردید . روزنامه آذربایجان حاضر است انتقادات و تقریظاتی را که روشنفکران و دانش آموزان و علاقه مندان بتاریخ نسبت به سخنرانیهای آقای شریفلی ابراز میدارند چاپ و نشر کند .

اعلان

بوگون سینمابیر آیین ۳۰ دا آخشام ساعت ٦ دا سووت - دنیه ایوی یاسینده (گلستان باغی) « سووت خلقلری دوستلوغی » موضوع نمایشگاه حنین طنطنه‌لی آچیلشی اولاجاقدیر نمایشه باخیشدان سونرا کینو فیلم گوستریله جک و نمایشگاهین طنطنه‌لی آچیلشی دعوتی بلیط ایله اولاجاقدیر

اوقیبار آیین ۱. دن اعتبارا نمایشگاه هر گون سحر ساعت ۱۰ دان ۱ ه قدر و آخشام ساعت ٦ دان ۹ ه قدر آچیقدیر. داخل اولماق هامو آزاددیر.

مدنیت اوی . مدیریتی

چاپخانه اطلاعات

www.iran-archive.com

تکشماره نیم ریال

آبونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
۶	آیده	۱۳۰	«
۳	«	۶۰	«

آذربایجان

AZOH

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله بازیلوب موقع انتشاره قویولور

شماره ۱۷ ایکنجی دوره

۲ شنبه ۹ مهرماه ۱۳۲۴

برنجی کنکره میز

برنجی کنکره‌مز سه‌شنبه گونی باشلانیر بو کنکره فرقه‌نك‌ایلك مایه سی اولدیغی ایچون اونین قرارلرینه آرتیق درجه دقت ایتمك‌لازم‌در.

کنکره‌مز فرقه‌سفلرینه‌داخل‌اولان میللرجه زحمتکش وسایر طبقه‌لرین نماینده‌لرینین یغنجاقی‌در اونا گوره ملی آزادلیق‌ودموکراتیزم اساسلاری اوستینده فعالیته دوام ایده‌جکدر.

کنکره‌به گلن نماینده‌لر ایران استقلالیت‌و تمامیته علاقه‌دار اولدیقلاری حالده آذربایجانین خصوصیاتی نظره آلوب انجمن ایالتی‌وولایتی‌نین تاخیرسیز برصورتده دعوت‌ایدیلمه‌سی ایله‌محلی‌اختیارات‌وداخلی آزادلیغمزی قانون اساسی اوزرینده تامین ایتمك کبی‌بویوك‌برمسئله‌نی‌حل‌ایده‌جکلر.

آزادلیق و دموکراتلیق‌دشمنلری فرقه‌مزین سریع بیشرفتندن وحشته دوشوب علیهمزه گتیش تبلیغات باشلامیشلار بونلار صفلریمزه سیل کبی آخوب گلن‌خلقین فکرینی زهرلمك بولیندهیچ‌بیرذالتدن گیری‌دورمیرلر یالانجی‌مجلس نماینده‌لری‌وعده‌لرینی اولدن‌آخره‌قدراوغروایق‌وزحمتکشلر قانین سورمقله صرف ایدن مقاطعه کارلر ایله بزی‌داخلی و خارجی‌مستبدلره سانوب پول مقام و حیثیت کسب ایتمکه چالیشیرلر. بز وقتزی اونلارین اقترا و تهمتلرینه جواب ویرمکه صرف ایتمیه‌جکز. بزیم جوابمز عمل و ایش‌ایله اولمالی‌در:

فحش‌لر تاسزالر نه‌قدر آرتارسه بزیم فعالیتمز اون قات اوندن شدید اولمالی‌در. بیزی بش‌اوچ نفرماجراجو آدلاندیرمقله‌حقیقتین اوستی‌اورتمك ایستیلر قوی‌فرقه‌مزین اطرافینه‌توپلانان خلق‌دسته‌لرینی گوروب‌ترمسیلر دشمنلرین حمله‌سی صفلریمزی‌داهادا محکملندیره‌جکدر.

شعارلریمز مرموز و گیزلی‌دکلدر. بزاه ایرانین استقلالیت‌وتمامیته مخالف اولان فکرلر ایله دائماً مبارزه ایتمیلرك‌ایش داخلده‌در بو آدیله‌بزیم حق‌واختیارمزی‌غصب ایتمکه‌چالیشان خائنلرین حیله‌لری باش‌دوتمیاجاقدر.

وطنمزی گیزلی‌صورتده‌بیگانه‌لره ساتانلارین بیزیم آزادلیق‌حرکاتمزی چرکینلندیرمکلری چوق طبیعی‌در کنکره‌مز بوقتده‌انگیزسوزلرین‌فرقه ایچرسینه پول تاپا بیلمه‌سنین قاباغینی آلماق ایچون اساسی تدبیرلر گوره جکدر.

آذربایجانده‌فقط کندلی‌لری‌سویه‌ق وپول‌وشلاق گوجیله‌نماینده اولماقدن باشقه علاقه‌سی اولمیان واورانین نرو تینی یغیشدیروب آمریکایه گوندرن خائنلر قوی‌فرقه‌میزایله آچیق مبارزه‌یه گیریشسنلر بواونلارون گرلتیردی چونکه دموکرات‌فرقه‌سی اونلارین بردان پول و شلاق گوجیله وکیل چیقدیلرینه آخر قویدی.

پ

بمناسبت اولین کنکره فرقه دموکرات آذربایجان

روز سه شنبه نخستین کنکره فرقه دموکرات آذربایجان افتتاح می شود بیشتر ازدویست و پنجاه‌نماینده که هریك فرستاده جمعیت انبوهی است در این کنکره شرکت‌خواهد کرد.

این‌به‌آنهائیکه فرقه مارا جمعیت چهار پنج نفر ماجراجوی نامعروف معرفی میکنند جواب دندان شکنی است.

میگویند روز های اول انقلاب کبیر فرانسه‌ماری‌آنتوانت ملکه‌بخت برگشته هیاهوی مردم‌را شنیده‌گفته بود « واه چه‌ازدهامی ؟ » یکی از نزدیکان گفته بود علیا حضرت ازدحام نیست انقلاب است.

حالا دشمنان ما هم باید بدانند که آنها اشتباه میکنند پنج شش‌نفر ماجراجو نیست یا یك حزب شصت و هفتاد هزار نفری که اکثریت مردم آذربایجان را رهبری میکند سر و کاردارند.

کنکره اولین سلك بنای حزب را تشکیل خواهد داد.

ما بمسائلی که در این کنکره مطرح وحل خواهد شد شدیداً علاقمند می‌باشیم کنکره باید مرام و نظامنامه فرقه را تصویب بکند و خط‌مشی آینده آنرا صریحاً معین نماید.

ما مخصوصاً بکمیته مرکزی آینده شدیداً علاقمندمی‌باشیم کنکره باید در انتخاب اعضای کمیته دقت بسیار بکار ببرد. اعضای مردد دو رو و مرعوب بدرد نمیخورد تمام افراد کمیته باید باساسهای مرام فرقه علاقمند باشند تا بتوانند از روی ایمان وعقیده کارهای جاری فرقه‌را اداره کرده در پیش‌آمد های‌خطیر تصمیم بگیرند.

فرقه باشگاه بحث و انتقادنیست اعضای آن باید کاملا مطیع‌نظامنامه آن بوده مرام آنرا بدون گفتگو بپذیرند و روی پرنسیپهای آن فداکاری نمایند.

پرنسیپهای ما بواسطهٔ اعلامیه ۱۲ شهریور بعموم اعلان شده است.

ما میخواهیم بواسطه تشکیل انجمنهای‌ایالتی وولایتی اداره‌داخلی خودمانرا بدست بگیریم در امور اجتماعی و دوستی که با زندگانی عموم طبقات آذربایجانی‌تماس دارد نظارت داشتندبرای عمران و آبادی خانه خود مختار و آزاد باشیم

و نیز با زبانیکه عمومیت دارد و تمام مردم آذربایجان باآن حرف میزنند بتوانیم دردهای خود را در دوائردولتی بگوئیم وعرایض خودرا عرض کنیم. با اشخاص پلیدی که این را برخلاف استقلال و تمامیت ایران میخوانند جداً مبارزه خواهیم کرد.

تشکیل‌انجمنهای ایالتی وولایتی حق مشروع و قانونی ما است آنرا ما از کس دیگر نمیخواهیم بگیریم پدران ما این‌حق رابازور قهر وغلبه گرفته اند ما میخواهیم‌آنرا ازچنگال غاصبین لر بیاوریم.

انجمنهای ایالتی و ولایتی رااگر طوری که پدران ما نوشته اند عملی بکنیم حقی که خود مختاری محل میتامند بدست آورده ایم.

قانون انجمن ایالتی و ولایتی که شاید از قانون سویس برداشته شده است پایه اصول دموکراسی تشکیل میدهد. حکومت ملی بدون انجمنهای ایالتی مسخره است. شکل حکومت‌مطلق‌العنانی‌را عوض‌کردن است ایجاد یك رژیم من در آورده منحوسی است که بواسطه آن حقوق تمام افراد ملت پایمال و زمام امور کشور بدست یکمشت دزد اراذل و اوباش و غارتگر می‌افتد راههائی که ملت بخواهد بواسطه آن ها در امور خود دخالت نماید مسدود میگردد.

ماباهمفادانجمنهامیخواهیم‌مشروطه و قانون اساسی را از نو زنده کرده باشیم.

یحیی دیدا — شرفلی آذربایجانا

معدن علم وهنرسن، قهرمانلار یوردی سان
بختیارلار اولکه‌سی تازه جوانلار یوردی‌سان
شیردللر مسکنی، شیر ژیانلار یوردی‌سان
سن مظفر چیخدین هر غوغاده آذربایجان

بیز زمان جور خزاندن قالدی ویران گلشنیم
نه بلالر چکدی باشون ای مقدس مسکنیم
من‌سنون اولادیوام، دوغما آنام‌سان سن‌منیم
قوخمارام اصلان کبی دعواده آذربایجان

سن آزادلیق اوغرونا بربولمی قربان ویرمیسن
ظالمی محوایتمکه جرئت‌له فرمان ویرمیسن
امتحان‌ویرمك‌ایچون‌بویولداباش‌جان‌ویرمیسن
ایتمیسن نهضت او دور بیداده آذربایجان

سندن اولادی آذر ایولادی جهاندا کامیاب
ظالمی محو ایلیب ظلدون ایوین ایلر خراب
آچدی اونلار باغلی المردن عداتلی طناب
ملتون ایندی باشار آزاده آذربایجان

اولسا خائن حاضرم من محوینه آندایچمیشم
اوز الیله قدینه قاتلی کفن‌لر بیچمیشم
افتخارله بو یولدا اوز جانیمدان کیچمیشم
قالمارام سندن صورا دنیاده آذربایجان

جانیمی اوغروندا من شوقیله تسلیم ایلرم
بو محقر تحفه‌نی عشقینده تقدیم ایلرم
اوز مقدس عشقیمی دنیایه تعلیم ایلرم
کیم سالا شیدانی اونلار یاده آذربایجان

فرقه‌مزین برنجی کنکره سینه آتشین سلاملار

کنکره آذربایجانین هربرجهتدن ترقی وتکاملی‌یولنده مبارزه‌ایتمکی گله‌جك مرکزی کمیته‌مزه تابشرمالی‌در.

دیل آزادلیغی- فرهنك‌آزادلیغی- ایالت و ولایت انجمنلرنین تشکیلی کنکره‌مزین اساسی مسئله‌لریندن‌در.

نمایندگان کنکره اول فرقه دموکرات آذربایجان سلام

آزادی‌زبان، آزادی‌فرهنك‌تشکیل فوری انجمنهای ایالتی و ولایتی از مسائل اساسی کنکره اول فرقه دموکرات آذربایجان خواهد بود.

ما با دشمنان استقلال‌وتمامیت‌ایران مبارزه خود را ادامه خواهیم داد.

یادی از تشکیلات چهل سال قبل

فرقه مقدسه دموکرات

جان‌بود قابل‌اگربرسرمشروطه‌فداست
هرکه سر داد بمشروطه سرافراز آید

این ملیت یادگار راد مردان باایمان میهن خواه است که چهل سال پیش در سخنرانیهای خود شان آنرا مقدمه کلام قرار میدادند، آنها تخم اتحاد و اتفاق و یگانگی را در آذربایجان کاشته و باخون خود و جوانان غیور آذربایجان این مزرعه سعادت را آبیاری کردند چنانکه تاریخ نهضت و انقلاب آذربایجان نشان میدهد تشکیلات (مشروطه) در قدمهای اولی دست چه اشخاصی بوده است که فداکاریها و جان گذشتگی ها کرده دارائی و ثروت خودرا فدای آزادی‌نموده تاگواریهارا تحمل کرده اند یاد دارم که (مدیر ما) مرحوم (حاجی میرزا حسن رشدیه) هفته یکبار در طالار مدرسه رشدیه عموم محصلین را احضار نموده راجع به اتحاد و اتفاق و محسنات آزادی

بقیه درصفحه دو

انتقال

روزنامه خاورنو بمحل سابق خود در چهار راه خیابان فردوسی جنب داروخانه سلامت انتقال یافته است.

www.iran-archive.com

شماره ۲۷ دوره دوم

آذربایجان

AZOH

سه‌شنبه ۹ مهرماه ۱۳۲۴

این روزنامه ناشرافکار حزب دموکرات آذربایجان است

چرا جواب نمیدهیم

کمیته مرکزی فرقه تصمیم گرفته است تمام قوای افراد به تشکیل حزب و تربیت مردم و بیدار کردن جامعه مصروف شود. بنا بر این ما وقت خود را گرانبهاتر از این میدانیم که به یاوه سرائی بعضی از روزنامه های تهران جواب بدهیم.

ما مردان عمل هستیم سعی خواهیم کرد حرف را با عمل جواب به دهیم آنها میگویند ما چهار پنج نفر بیشتر نیستیم ما عملا نشان میدهیم که شماره اعضای فرقه ما از شصت هزار نفر تجاوز کرده است

مبارزه آزادیخواهی ما را میخواهند با تهمت و افترا بپوشانند در صورتیکه عملا ما حامی استقلال و آزادی ایران هستیم. با تشکیل ملت آذربایجان میخواهیم ایران را از چنگ نوکران بیگانه و اسیران تیره نجات بدهیم.

با تامین اختیارات قانونی آذربایجان راهرا برای عموم ملت ایران و ایالت های دیگر باز میکنیم ما را میخواهند دشمن زبان فارسی معرفی بکنند اینها مردمان جاهل و نادانی هستند ما در اعلامیه خود زبان‌فارسی را مانند زبان دولتی محترم شمرده ایم ما زبان دیگری را نمیخواهیم بکسی تحمیل بکنیم آذربایجانی زبان مخصوص دارد و با داشتن آن خود را سربلند میشمارد ما این زبان را اختراع نکرده ایم ملت با این زبان قرنها است حرف میزند و شعر میگوید و پهلوانان دروغی رضا خان هم خوش بختانه نتوانستند این زبان را از بین ببرند. کاسه های داغتر از آش مثلا پناهی ها مسعودی ها و ملك‌الشعرا ها و سالار فاخر ها و نوکران سیدضیا هم این آرزو را بگور خواهند برد.

همهٔ اینها روی هم رفته حد اقل چیز هائی است که ما از آرزو های مردم آذربایجان در شعار های خود گنجانیده ایم.

در هرصورت ما عوض اینکه بنوشته های مغرضین توجه کنیم صفوف خود را محکمتر سازیم مفیدتر خواهد بود.

البته اگر وقتش رسید در جواب دادن هم کوتاهی نخواهیم کرد.

حل مسائل بالکان

در انجمن وزیران تولید اشکال کرده است

طرز حکومتهای دول رومانی و بلغارستان و یوگسلاوی در انجمن وزیران تولید اشکال کرده بطوریکه رادیو لندن اطلاع میدهد اگر یك راهی بر آن پیدا نشود ناچار انجمن وزیران تعطیل خواهد شد. انگلیسها حکومتهای رومانی و بلغارستان و یوگسلاوی را نماینده ملت نمیشناسند ولی شوروی معتقد است که این حکومتها جدا با تمایل ملت روی کار آمده وطرز انتخاب آنها با اصول دموکراسی کاملا توافق دارد. در خصوص دولت مجارستان هم این اشکال پیش آمده بود ولی آنرا طرفین با مسالمت حل کردند و هر سه دولت از قرار معلوم دولت مجارستان را برسمیت شناخته بندر تریست که در کنار دریای مدیترانه واقع است طبق گفته رادیو لندن قرار است یك بندر بین المللی گردد ومناطق یوگسلاوی نشین آن بدولت یوگسلاوی واگذار شود البته حل مسئله تریست ممکن است سایر اختلافات موجوده را هم یکی یکی حل نماید

اما نکته ایکه قابل بحث است طرز حکومت یونان است دولتی که‌در یونان فعلا بر راس کار است ایدال‌نماینده ملت نیست و چنانکه خوانندگان گرامی اطلاع دارند الاس سازمان آزادیخواهان که‌برای از پا درانداختن حکومت ارتجاعی یونان جنگهای خونین کرده و با نیروی بیگانگان از پای در آمدند و بهیچوجه دولت یونان را نماینده ملت نمیتوان شناخت.

خلاصه مقالات وارده

آقای محمد امیر کارگر درمقاله ارسالی خود که‌تحت عنوان «ما در آینده فاتح ومظفرخواهیم‌شد» می‌نویسد «چهل‌سال‌قبل اجدادما باریختن خون خودشان جهت نسل آینده که ماها هستیم مشروطیت و آزادی را بیادگار گذاشته اند ولی باید تصدیق کرد که‌مشروطیت مااین یگانه در گرانبهائی که اجدادمان جهت بودیعه گذاشته‌بودند دستخوش هوا وهوس یك‌شش رجاله گشته آنطوریکه باید وشاید نتوانسته ابراز آن استفاده کنیم اما وجود حزب دموکرات آذربایجان امیدواریم آرزوی دیرین ماراعملی کرده خبر زودتر ازآنچه تصور می‌شود به‌آزادی واقعی نائل‌خواهم‌شد

تلگراف تبریك از رضائیه

تشکیلات فرقه دموکرات از طرف شورای اتحادیه کارگران ارومیه تشکیلات‌فرقه دموکرات را با صمیم‌قلب‌تبریك‌میگوئیم‌شورای‌اتحادیه کارگران ارومیه

از شاهپور

خیابان فردوسی فرقه مقدس دموکرات آذربایجان طایفه حنیفه زاده مقیم قریه بنگجه وازمان‌وسایر دهات شمار ومرام نامه‌آن فرقه‌مقدس را خواندیم تشکیل فرقه موجب امیدواری‌ما گردیدازصمیم‌قلب‌موافقت وتبریکات خودرا به مؤسسین محترم عرض مینمایم محمد مقدم یوسفی عبد قادر حقیقی عماددین طاهائی محمد صادق عتیقی. محمد امیر

امیدواری ما

امروزه‌تمام کشورها باداشتن‌حزب اداره میشوند سرنوشت دولت متفقین و پیروز ما کشور روسیه‌با آن‌پهناوری و کشور بریتانیای کبیر با آن همه قدرتی که در جهان دارد ونیز کشور های‌متحده آمریکاهمه بدست احزابی سپرده است که توسط ملت تقویت می‌شوند.

کشوری که بااصول دموکراسی اداره می‌شود باید دارای حزب‌باشد و اجازه بدهد که اشخاص سرفرازو غیرتمندجمع شده‌باهمدستی‌وباکدلی اداره کنند قانون اساسی ما نیز این نکته را پیش‌بینی کرده است ولی تا کنون از عملی شدن‌آن جلوگیری گردیده است. بطوریکه می‌بینیم وتا اندازه‌ای نیز جریان کار و پیشرفت نهائی چندین روزه حزب‌دموکرات آذربایجان ثابت کرده است مردم به وجود احزاب حیلی علاقه‌مند هستند مرام همین حزب پیروی از اصول حقیقی‌دموکراسی‌است واصول قانون اساسی را جزء بجزء بگوش ملت‌می رساند و منظورش جز رهنمائی‌مردم و نجات آنها از بدبختیها چیز دیگر نمی‌باشد کسانیکه عضو این حزب هستند سوابق آنها قابل بحث نیست زیرا همه آنها رامیشناسند برای کسب شهرت برای در آوردن پول باین کار مبادرت نورزیده اند و هر یك نیازمندیهای خودشان را می توانند مرتفع سازند فقط رك مردانگی‌وحس وطن پرستی آنها را باین عمل خیر وادار نموده‌است ما با مرام این‌حزب مقدس که یگانه مایه امیدواری عموم طبقات اهالی آذربایجان است هم آهنك بوده آنرا تقدیس میکنیم و موفقیت آقای رفیعی نظام‌الدوله غلام حسین فرشی و شبستری وسایر آقایان مؤسسین آنرا که با اراده قوی‌ومحکم قدم مردانگی بر داشته و در صدد رهائی دادن ملت آذربایجان را از زیر بار ظلم و ستم نا مردان دست به دست هم داده اند از خدای متعال مسئلت و امیدواریم این‌مردان‌غیرتمند برای آذربایجانیها سر مشق و عموم ملت ایران با تعقیب رویهٔ ایشان کشور خود را از نفوذ خائنان و از فقر و بدبختی نجات داده و خود شانرا به عمرم جهانیان ملت زنده و آزادنشان دهند.

جزء نصرتی

صدارت کمیته مرکزی فرقه دموکرات آذربایجان

تعقیب تلگراف شماره ۳۴ـ۱۸ ۶ر۲۴ که باخوشوقتی و مسرت به تأسیس و تشکیل سازمان فرقه دموکرات از طرف اهالی آذربایجان تقدیم قزوین‌تبریك‌عرض شده واجرای مرام دستور قانون مندرجه در متن اعلامیه را باکمال شوق وشعف‌قبول نموده ودر آتیه‌انتظار نتایج وجدیت و توسعه آن را خواهانیم البته‌در آتیه نزدیك بتأسیس فرقه دموکرات‌دراین شهر اندام وگذارشات ونتیجه‌اقدامات را گذارش‌نمائیم والبته فرقه مرکزی هم تأسیخ این فرقه را باکمال لطف بزیرفته‌دستورات لازمه‌را اطلاع‌دهند درخاتمه استدعا داریم که در قتامیج موارد ملی‌اعلامیه کنگره بعمران و آبادی وبهداشت وفرهنك وغیره‌است برخوردار باشیم

۱ مشهدی کاظم تبریزی‌جامع‌مکانیك کارخانه ۲ ـ اسماعیل آزادی صاحب مغازه ۳ ـ صادق احمدی صاحب‌مغازه ۴ـ علی‌تقی‌زاده‌مکانیك اتوموبیل ۵ـ تقی‌خامنهٔ صاحب مغازه ۶ ـ محمد محمد زاده محاسب ۷ ـ اسمعلی نادشیائی صاحب مغازه ۸ ـ حسینعلی نیك‌صورخامنهٔ‌نویسنده ۹ـ عباس‌خامنه‌ئانو ۱۰ـ احمدـ‌شروهنده صاحب‌مغازه ۱۱ـ کریم‌سامکی‌شاعر محنیك‌آهن‌تراش ۱۲ـ مالك‌مرتضی زاده مکانیك شالچی ۱۳ـ احمد زر بخش کارمند دارائی ۱۴ـ عهد آقا نعمت زاده صاحب‌مغازه‌خیاطی ۱۵ هادی آذور صاحب‌مغازه‌بقالی‌آزور ۱۶ـ علی‌حقیری‌مکانیك ۱۷ـ ابراهیم مهرجو ایرانی بافندگی ۱۸ـ حاجی بابا برزوصاحب‌زیبانجاری ۱۹ـ قدیر برزو صاحب مغازه نانجاری ۲۰ ـ سلمان زضازاده آوازی آرتست‌آذربایجانی ۲۱ ـ یداله نبائی آرتست آذربایجانی ۲۲ـ رحیم فتاح کارگر ۲۳ ایمان رحمان بافندگی کارخانه آذربانجان ۲۴ ـ جعفر محمد زاده خامنه‌نوفر ۲۵ ـ حسین خامنه ماهر صاحب‌مغازه ۲۶ـ بهمن‌شمالی‌صاحب مغازه ۲۷ غلامعلی گشتاسبی کارگر ۲۸ ـ بدر حیناگر صاحب مهمانخانه ۲۹ خان‌میرزا نجار ۳۰ جبارمحمد زاده بافندگی ۳۱ ـ اکبر مارتش کارگر ۳۲ ـ زینالعابدین شوروهنده صاحب مغازه اسرافیل اسرافیل‌زاده محاسب ۳۴ ـ همراه‌دانیائی مکانیك ۳۵ لوداله صاحب مهمانخانه ۳۶ ـ رجب قناربور

چاپخانه آذربایجان

تلگراف شهری

... رونوشت آذربایجان ۲۷ نفر ازمحصلین آذربایجان که برای ورودوتحصیل آموزشگاههای‌شوروی بوسیله روابط‌فرهنگی ایران‌وشوروی اسم نویسی کرده اند و از طرف حکومت‌شوروی‌نیزپذیرفته‌وتمام‌وسایل تحصیلی‌شان فراهم گردید ودر جلسه ایکه با نمایندگان دولت شوروی و نماینده وزارت فرهنك آقای دکتر صفا ونماینده وزارت‌امورخارجه‌آقای دلپاك با ریاست آقای یعقوب اوف مستشار سفارت کبرای‌شوروی‌تصویب شده‌است‌امروز استماع شد کموزارت کشور عدم موافقت خودرا که هیچ گونه انتظار آن تغییرفت اعلام نموده است استماع این خبر مورد تاسف روشنفکران آذربایجان و باعث گریه و شیون در خانواده های‌محصلین اعزامی گردیده است زیرا اولادولت آنقدر در صدور و عدم صدوراجازه تعلل کرد که موعد ورود بدانشکده های ایران نیز گذشت در صورتیکه اهالی آذربایجان انتظار داشته ودارند که دولت ایران در مرکز آذربایجان دانشگاه مجانی که عموم اهالی آذربایجان از آن برخوردار شوندتاسیس

یادی از تشکیلات چهل سال قبل فرقه مقدسه دموکرات

سخنرانی میفرمودند و در تبریز موقعیکه صحن انجمن پر از جمعیت شد ناطقین وناصحین از قبیل مرحوم شیخ سلیم، آقای میرزا جواد ناطق و میرکریم و سایرین درجا های بلند ایستاده برای آزادیخواهان حقیقی و باایمان باصدای رسا میگفتند:

(قویمیون داخل اولا انجمنه اهرمنی منکراول کیمسه که انکارابلدی‌انجمنی

بقیه درشماره آینده

نماید و موضوع کونکور را نیز که فقط برای ممانعت میکند چهاندازه‌باید این موضوع موجب تاثر و تاسف‌واقع شود اگر دولت نظرش مخالفت با تحصیل محصلین آذربایجان است مارا حرفی جز تاسف و چاره اندیشی نخواهد بود اینك با کمال بیصبری منتظریم که دستور مقتضی فوراً قبل از انقضای موعد تحصیل در بادکوبه باداره تذکره صادر فرمایند که‌تذکره عبور بایشان برای مسافرت داده شود و الا اولیای دولت موجبات تفرین خانواده‌های محصلین‌را فراهم خواهد نمود آستارائی وسایراولیای‌اطفال

شماره ۳۵۵۸۶ آگهی ۷ر۷ر۲۴

برحسب پیشنهاد اینجانب و موافقت وزارت دارائی‌موعد قبول پیشنهاد های خرید بارکشهای دولت تا ۱۵ مهر ماه‌جاری تمدید شده داوطلبین خرید میتوانند تاآخر وقت اداری روز یکشنبه ۱۵ مهرماه جاری (دو ساعت بعداز ظهر) باشرایط زیرین پیشنهاد های خودرا سربسته ولاك شده بدفتر پیشکاری تسلیم نمایند.

۱ ـ تعداد بارکشهائی که بمصرف‌فروش گذارده شده۱۵۰ دستگاه ازبارکشهای موجود درتبریز است

۲ ـ برای خرید هریك ازبار کشها باید مبلغ پنجهزارریال‌بحساب شماره ۳۰۴۶۵ بانك ملی تحویل ورسید بانك ضمیمه پیشنهادشود.

۳ ـ هرپیشنهاد دهنده میتواند برای یك یاچند دستگاه پیشنهادخرید بدهد بشرط انکه مبلغ‌سپرده را برای هریك کامیون بپردازد

۴ـ کامیونها دروضع‌فعلی‌فروش‌خواهدرسید وهیچگونه‌تعهدی‌باستثنای تعهد مالکیت دولت نمیشود

۵ ـ کلیه حقوق ومالیاتهای این کامیونها باستثنای حقوق گمرکی بعهده خریدار است.

۶ـ پیشنهادهای واصله باداره کل باربری ارسال وکمیسیون‌مشکله درمرکز در ردویا قبول یك و یا تمام پیشنهادها مختار خواهد بود

تعیین خریداران درمرکز صورت گرفته وبتدریج که نتیجه رسندگی معلوم میشود اعلام خواهد گردید.

ش۶ پیشکار دارائی اقتصاد استان. آق‌اولی

www.iran-archive.com

18

AZOH

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله بازیلوب موقع انتشاره قویولور

تکشماره نیم ریال

آبونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
۶	آیده	۱۲۰	«
۳	«	۶۰	«

شماره ۱۸ ایکنجی دوره

۳ شنبه ۱۰ مهر ۱۳۲۴

آذربایجان دموکرات فرقه‌سنین برنجی کنگره سینه آتشین سلام

مختاریت مسئله‌سی وانجمن ایالتی

تهرانین داد فریادی برسیزدر بو دادفریادایران ملتینین دگل ملکتین اساریتیندن سوءاستفاده ایدنلردر که هوچیلیق ایله بزیم باشلادیغمز ملی ایشی اثر قویمق ایستیرلر. دموکراتیك بر تولکه‌ده احزاب و عقاید آزاددر. احزاب اوز فکر وعقیده‌لرینی ایسته‌یکلری کیمی یازوب انتشار ویره‌بیلرلر بو گونه قدر وطنمزین فیدیرانیو و یا خود مختار ایالتلردن تشکیل ایدیلمه‌سی مسئله‌سینی اوز مرامنامه‌لرینده یازان جمعیتلر آز اولمامیشدر حتی سید ضیانین شعائر ملی آدی آتینده یازوب انتشار ویردیکی اعلامیه‌ده آچیقدن آچیقه ایرانین متحد دولتلر حالیه سایه‌سی ایرلی‌سورولمیشدی بو گون بزیم انجمن ایالتی واسطه‌سیله داخلی اختیاراتمزین تامین ایدیلمه‌سی شعارینی آذربایجانین ایراندن آیریلما سی آدلاندیران یالانجی مجلس نماینده‌لری او گون بر کلمه‌ده اولسین بو خصوصده دانیشمادیقلاری حالده بو گون ریاکار دول آزوادلار کیمی گوز یاشی توکمکه باشلامیشلار. بس گورونور مطلبین کوکی آیری برده‌در.

اونلار ایالت انجمنی یا آذربایجان ذیلیندن وحشت ایتمیرلر اونلاری قورقوتان مسئله‌سی در. اونلار تاریخین تکراریندن وحشت دوشموشلر. اونلار قورخورلر آذربایجان مشروطه آلدیغی کیمی اونی دیریلتمکه قیام ایتسین اونلار قورخورلار آذربایجان دموکرات فرقه‌سی اونلارین زور و پول واسطه‌سیله نماینده چیقمالرینه خاتمه قویسین.

بو تصادفی دگل علیهنده اعلامیه صادر ایدن خائنلر آذربایجانین ثروت وسامانینی تهرانه چکوب آپارانلاردر.

بیز انکار ایتمریك الیمزه قدرت دوشرسه آذربایجانی ترك ایدوب تهرانده ویا آیری شهرلرده آذربایجانین گوندن گونه کشلنمکده اولان آزادلیق حرکاتینه مخالفت ایدن خائنلرین املاکین مصادره اولونوب ملت اختیارینه ویرلمه‌سینی تامین ایدمه‌جکز.

بو تازه برایش دگلدر بویوك فرانسه انقلابی بونی بوتون دنیایه اوگرتمیشدر.

خلقین دست رنجی ایله تویلانمیش ثروت اوبین آزادلیغی علیهنه صرف ایدیله بیلمز وبونا یول ویرمك خیانتدر.

فرقه‌مزین بو شعارینی مالکیت علیهنه تعبیر وتفسیر ایدنلرین مغرض لر وقتنه کار اولدیغی معلوم‌در. آذربایجانده فرقه‌مزین صرمسینه داخل اولان میناجه مالك و خرده مالکلر بزیم شخصی مالکیت علیهنه اونمادیغمزی اثبات ایتمکده‌در.

بوندن علاوه بعضی سوءتعبیرلر نتیجه‌سینده بهره‌مالکانه وبدعتلر اوستینده مالك لر ایله رعیت آره‌سینده جیقان اختلاف فرقه‌مزین پیشقدملیکی ایله رفع اولونوب مالك ایله رعیت آره‌سینده سازش وجوده گلمکه باشلامیشدر.

برده ایندی دنیا بوسوزلره گولر و اونی میدانه آتانلاری مسخره ایدر. توپراق مسئله‌سی ویر اصلاحاتی بوتون مترقی دولتلرین برنامه‌سینی تشکیل ایدیکی حالده بر فرقه‌نی کندیله حمایت ایتمکده مقصر حساب ایتمك اولماز.

اگر اعلیحضرت شاه ایله رویتر مخبرینین مصاحبه‌سی دوغروایسه اگر شاه بر بولگوسینی شخصاً میدانه آتدیش اولسه و بونا بلیغات ایچون ونفوذ قازانمق ایچون دیلمه‌میش اولسه اونده سیاسی بر فرقه‌نین آزادلیق ایچون و وطنین ترقیسی ایچون پیشنهاد ایندیکی اجتماعی تدبیرلرنه گرك سوءتعبیر ایدیلسین؟ بازه بیش نفر مستبدین یقه‌پاره ایتمه‌لرینین نه اهمیتی اولابیلر!

بیز اوز آچیق و آیدین شعارلریمز ایله نه تك آذربایجانین بلکه بوتون ایران‌ده یاشیان ۱۵ میلیونلیق جماعتین آزادلیغنی تامین ایتمك یولنا قدم قویه‌بیشق بو عالی و مقدس مقصده چاتماق ایچون بوتون آذربایجان خلقی بزیم آرخامزجه گیده‌جکدر. پ

قزوینده یاشیان آذربایجان جوانلارینین قراری

۱۹۴۵ نجی ایل سپتامبر آیینین اونبنده قزوینده یاشیان آذربایجان جوانلارینین عمومی اجلاسی تبریز شهرینده تشکیل اولونموش دموکرات فرقه‌سینین مراجعت نامه‌سینی اوقویوب و اونی تقدیر ایدیلر.

بیز قزوینده یاشیان آذربایجانلیلار آذربایجاندا ایندی تشکیل اولونمیش دموکرات فرقه‌سینین مراجعتنامه‌سینی صمیم قلبدن تبریك ایدیریك و آذربایجان آوزون ایلر در که بیر اووج حائنلار طرفیندن جهالت و عواملق باطلاقینه غرق اولوب دیلی و مدنیتی تحقیر ایدیلیبدو

عصرلردن بری بو وضعیت ایچرسینده یاشیان آذربایجان خلقی بونین تشکیل تاپمیش فرقه‌نین شعارلارینه سوبوق باقا بیلمزلر.

بو ملی دموکرات فرقه‌سی آذربایجانین قهرمان آزادیخواهلار نین مبارزه‌سی سایه‌سینده تشکیل تاپاریك اوز ملتینین سعادتندن باشقا بیر آرزو سی یوخدور دموکرات فرقه‌سینین اطرافنه توپلاشانلارینین آزادیخواهلیق سوابقی بو مقدس شعارلارین قاباغه گیتمه‌سنه بوبوك خدمت ایده‌جکدر.

بونا گوره‌ده او اوز شعارلارینده آذربایجانده آنادیلینین اوخونماسینی قید ایدیبدور.

بر دورده دورت ملیون باریم بر نفوسه مالك اولان آذربایجان خلقی اوز آنا دیلنده مکتب لرین اولماسنده بهداشت وفرهنك وکتاورزی و اوز عموم داخلی ایشلرینده مختار اولمالی‌درلر. قزوینده یاشیان بیز آذربایجانلولار امینوك جهالت و عواملق منگنه‌سینده سیخیلان آذربایجان خلقینین گله‌جگینی اونون گچمشندن داها سعادتلی و داها پارلاق ایدمن و اونی بر اووج حائنلرین اسارتندن قورتاران بو گون آذربایجان خلقینین باشیندا دوران ملی دموکرات فرقه‌سی اولاجاقدر.

بیز قزوینده یاشیان آذربایجانلیلار تبریزده تشکیل اولونمیش دموکرات فرقه‌سینین جاغریشینی بیر مسئله آلقیشلایاراق اونا مرفقیتلر آرزو ایدیریك.

بداله نباتی ـ کریم سامکی ـ علی حقیری ـ سلیم تلورتی ـ علی سلیدانی سلیمان آوازی ـ ابراهیم مهردوایرانی امان رحمان ـ خیراله سیف‌اله‌زاده همزه دانیائی ـ حاجی فرزند میرزا شکور سیف‌العزاده ـ محمد حقیری نورعلی رویدل ـ خانم گریگوریان حکیمه خانم دانیائی ـ سارا خانم رویدل ـ زیبنده خانم علی شیرزاده مریم خانم ماریام ـ یوسف نجد علی صمد آقاخان

یادی از تشکیلات چهل سال قبل

فرقه مقدسه دموکرات

بقیه از شماره قبل

البته شنیده و خوانده ایم ـ نویسندگان هم خدمات برجسته ای در راه پیشرفت مشروطیت انجام دادند ما آزادیخواهان هم در نوبه خود بعضی با دادن اعانه و بعضی با تشکیل مجالس ادبی و علمی واخلاقی و جمعی با فداکاری و سربازی که در موقع لشگرکشی محمدعلی میرزا به آذربایجان بفداکاریهای مجاهدین نیازمند بودند مبانی مشروطیت را محکم می کردند و شهدای راه آزادی مرحوم ستارخان و باقرخان وحسین خان و میرهاشم خیابانی و سایر مجاهدین و شهدا درسربازخانه وبام ارك زحمتهای طاقت شکنی را متحمل شده بالاخره با ریختن خون خود شان استقلال و آزادی ایران را تامین کرده اند آیا میدانید چرا این نیکمردان مرام مقدس خود شانرا از پیش بردند؟ آنها نمایندگان میهن پرست ورادمردان آزادیخواهی بودند که با هم اتحاد داشتند اولین جلسات انجمن های ایالتی و ولایتی توسط آنان تشکیل یافت و هیئتی که از طرف آذربایجان بتهران رفتند و دچار بلیات محمدعلی میرزا گردیدند ولی بااین حال از تعقیب مقصدخود بر نشستند، هم میهنان عزیز ما نباید اجازه بدهیم که حقوق ملت آذربایجان و مخصوصاً خونهای جوانان تبریز از بین برود باید کوشید و مرام مقدس را از پیش برد وبهر قیمتی که برای آذربایجانی تمام شود باید خائنین و مرتجعین را از بین برداشته و نگذاریم مستبدین و یادگار محمد علی میرزا ها مرام منحوس خودشان را اجرا بکنند و مشروطه که باخون ده هزار ها مجاهدین ایرانی و علی الخصوص آذربایجانی بوجود آمده از بین برود باید آذربایجانی طوری رفتار کند که ارواح شهدای راه آزادی را شاد گرداند مرده باد ارتجاع و استبداد زنده و جاوید باد مشروطه و فرقه مقدس دموکرات پاینده باد تشکیلات فرقه دموکرات آذربایجان.

اسعدی

آذر اوغلی

گلین دوستلار گلین ...

ایکی فرقه‌نین بیرلشمك مناسبتیله

گلین آرخا داشلار گلین آدوستلار
چوخداندا گلمه‌سه گرسیم منیم
تانییر بو اثلر ازلدن منی
نه‌سوزوم، نه شعریم، نه‌ده‌صنعتیم
قلبمیز آیرسا سینه‌میز بیر دور
چاغیرین توپلانسین اربابی، خانی
گل اوزاخدا دورما یاخین گل سنده
اصنافدا باقالدا دی کیم وار گلسین
گلسین او گوزلری بولدا قالانلار
بین ظلم اودونا یاناندا گلسین
قوی گلیب یاخیندان ایشیتسین اودا
گلسین وطن دیین جوانلار گلین
گل یاپش آنانین ایندی الیندن
حیاتین، وارلیغین بو آشکار دور
بلکه انسانلیغدا باغلیدور اونا
دنیالار سفنیر گورورسن بعضاً
پاسبانین اولدو هر آخشام سحر
چخارتدی حیاتین فرطناسندان
مهربان قوللارین آچاراخ سنه
گل بوینجه‌لردن گل قوتار منی
گوزلریم اللرده قالدی زماندیر
بلکه بو ظلمدن قورتاراخ بیزده
ینده سیزینله بیر صحبتیم وار
بیلکی سونمه‌میشدور هوسیم منیم
چونکی آیرمامش بو اثلدن منی
اونسون آرزوسودور هر محبتیم
من بو اثلردنم اثلر منیم دور
بیزیم بو مجلسه گه‌ندن باخانی
مالیکده، تاجرده، اکین اکنده
وطنین قدرنی دوپانلار گلسین
ستارخان بوردونا آرخالانانلار
گلسین طالعینی داناندا گلسین
بیلسین بیرعسگردوربیزیم اوردودا
گلیب ایسته دیگیز زمانلار ـ گلین
اوتونلا باغلیدور چون ازلیندن
اگو او واردسا بو اثلر وار دور
اونون او مهربان آنا قوینونا
سنی او ساخلادی کورپه‌لیگلدن
قیشدا شاختا چکدی یایدا کولگلر
ایندی او گردابدا بوغولان زمان
دیر ـ دار گونومدور اوغول گلسنه
سویدو قولدور منی: حکمدارمنی
سونن چراغمی الینله یاندیسر
بیرده فوك اولمیاق ثوزاولکه‌میزده

انتقال

روزنامه خاورنو به‌محل سابق خود در چهار راه خیابان فردوسی جنب داروخانه سلامت انتقال یافته است.

www.iran-archive.com

شماره ۱۸ دوره دوم

آذربایجان

AZOH

۳ شنبه ۱۰ مهر ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

درود به نخستین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان

خوش آمده اید

مهمانان ارجمند که از شهر ها و قصبات و دهات آذربایجان و ازقزوین و شاهی برای حضور در کنگره اول حزب دموکرات آذربایجان به تبریز وارد شده امروز در اولین جلسه کنگره اشتراك مینمایند بشهر عزیز ما خوش آمده اند .

آقایان نمایندگان امروز سرنوشت چهار ملیون و نیم بدست شما تغییر خواهد یافت دنیا در اثر جنك اهریمنی اخیر برای ملتهای کوچك فرصت کمی داده است که از آزادی فردی و اجتماعی برخوردارشوند. این سعادت بحال ما نیز شامل شده اینك در همین روز های زود گذر بدون اینکه اتلاف وقت کنیم و با گفتگو های بی اساس و بی نتیجه عمر خود را ضایع نمائیم باید بنشینیم و معضلات مبهم خود را حل کنیم و طوری رفتار و عمل نمائیم که امیدواریهای ملت آذربایجان که همگی با بی صبری تمام منتظر اقدامات کنگره هستند به ناامیدی مبدل نگردد

چهار ملیون و نیم ملت باستانی آذربایجان که عناصر بی دست و پا ، مفلوك ، بیچاره ، دربدر ، گرسنه ، عریان ، مریض و ناقص الاعضاء قسمت اعظم آنرا تشکیل میدهد همگی چشم باین کنگره دوخته منتظرند ببینند شما ها به آیندهٔ ایشان چه تصمیمی اتخاذ خواهید کرد **و چگونه کشتی شکسته آذربایجان را بساحل نجات خواهید رسانید !**

ملتهای جهان که پس از سالهای متمادی ممارست و آوارگی تازه باین حقیقت غیر قابل تردید پی برده اند که هر ملت باید سرنوشت خودرا شخصا تعیین نماید و روی این اصل منشورهای بزرك که دولتهای بزرك ضامن اجرای آنها هستند تهیه و امضاء کرده اند مطابق مفاد آنها ما هم که شامل این قوانین عالمگیر و لازم الاجرا هستیم معتقدیم که با معیت این قانون میتوانیم بسعادت و خوشبختی نائل آمده نسلهای آینده میهن خود را از اسارت و تو سری خوردن نجات دهیم.

ما از امروز حاضر و آماده هستیم که سرنوشت خود را شخصاً تعیین ساخته نیازمندیهای هم میهنان را رفع کنیم و باید طوری وسایل عمران و بهداشت و تولید ثروت آذربایجان را فراهم سازیم که بدون کمك دیگران بتوانیم این حوایج ضروری را مرتفع و از مساعدت دیگران مستغنی گردیم.

نا گفته نماند که ما طرفدار تجزیه نیستیم ولی از حق خود مختاری که قانون اساسی برای ما پیش بینی کرده دست بر نخواهیم داشت ما آبادی و عمران و آزادی آذربایجان را که خانه خودمان است بر سایر نقاط ایران مقدم میشماریم اول **آذربایجان بعد ایران !**

ممکن است پارهٔ کوته نظران بما ایراد بگیرند ـ هو کنند ، فحش به دهند ـ دشنام بگویند و با استعمال جملات رکیك عفت قلم را ضایع نمایند ولی باید اطمینان و اعتماد کامل حاصل کرد بر اینکه از دست آنان ابداً کاری ساخته نخواهد شد و ما معتقد هستیم که در میان شما ها کسی پیدا نخواهد شد که بالاتر جات از جا در رفته از تعقیب راهی که میرود باز گردد . سعادت و بدبختی ما ونسلهای آینده آذربایجان بسته به طرز عملیات شما هاست اگر کمی غفلت کنید ده سال بیست سال سهل است قرنها بدبخت و در قید اسارت بسر خواهیم برد .

تقاضاهای مشروع ما بامنافع پارهٔ ازاشخاص سود پرست که نفع شخصی آنان از اسارت آذربایجان تامین می‌شود جور نمی‌آید و در نتیجه باز می خواهند همان سیاست پوسیده محافظه کاری تهران را که اول تهدید و فحش و تا سزا بعد استمالت و دلجوئی و استعمال جملات و آذربایجانی غیور است ، پیش گرفته میخواهند بار دیگر سر ما کلاه بگذارند ولی من با امیدواری و پشتکاری و شهامت شما از صمیم قلب اطمینان میدهیم که اگر کمی دقت کنید این بار سر مان کلاه نخواهد رفت

ما مطابق قانون اساسی ایران که خونبهای اجداد مان است اول انجمن ایالتی و ولایتی میخواهیم وظیفه شما است که هر چه زود تر وسایل انعقاد این انجمنها را فراهم سازید تا عملا سرنوشت خود را شخصا تعیین کنیم دوم میخواهیم با زبان مادری خود را تدریس و تحصیل کنیم و در دوایر دولتی از آن استفاده نمائیم و نیازمندیهای فرهنگی و بهداشتی و اقتصادیات آذربایجال را بدور اعمال نظر دیگراز خودمار تهیه و رفع کنیم و بالاخره **اختیاردار خانه خود باشیم .**

نوروز

مصاحبه خبر نگار روزنامه آذربایجان با نماینده خوی

خبر نگار این روزنامه دیروزبا آقای حسین بر دانی نما ینده کمیته فرقه دموکرات خوی که برای شرکت کردن در کنگره اول فرقه دموکرات آذربایجان به تبریز آمده اند مصاحبه ای بعمل آورده که خلاصه آن ذیلا بنظر خوانندگان گرامی میرسد ـ

آذربایجان ـ س فرقه دموکرات درخوی کی تشکیل یافته وچقدر عضو دارد؟

ج ـ فرقه دموکرت در ۲۵ رمضان تشکیل یافته دارای ۲۵۰۰ عضواست ودر ما کوهم درحدود ۶۰۰۰ نفر باین فرقه داخل شده اند

س ـ ازاکراد اطراف خوی هم بحزب وارد شده‌اند؟

ج ـ ازاکراداطراف خوی وماکو وسلماس طوایف خوی کتبا بفرقه ما شرافتمندانه قول داده اند که باجان و دل حاضرند ازشعارهای ما پشتیبانی میکنند

۱ـ اکرادجلالی وطوایف مسگر خانی رئیس ایل آقای حسین آقا

۲ ـ طایفه خلی کانی رئیس ایل عمرو خان وعبدالرزاق خان

۳ـ طوایف بلخ کانی و خلی کانی رئیس بکیر آقا

تمام این طوایف که در حدود دوازده هزار خانواده دارند از جان ودل حاضرند بماالشتراك المساعی نمایند

س ـ وضع دوایر دولتی درخوی چگونه است ؟

ج ـ اول اداره دادگستری خیلی خراب است و بضرورت رئیس دادگستری و مدعی العموم خوی باید عوض گردند

دوم شهرداری خوی خیلی کند میکند و تا کنون انجمن شهرداری تشکیل نیافته است

س ـ راجع بعمران و آبادی خوی اقدامی شده است یا خیر ؟

ج ـ ساکنین محل شخصا با سرمایه‌خودشان که درحدود ۱۴۵۰۰۰ ریال است در خوی لوله کشی می کنند تامردم از حیث آب در مضیقه نباشند و راجع بروشنائی آن‌هم اقدام شده است. .

س ـ مردم‌فرقه دموکرات آذربایجان را چگونه استقبال میکنند؟

ج ـ تمام علماء ومالکین وبازرگانان خوی نسبت باین فرقه علاقه‌مندهستند وگروه گروه عضویت فرقه را قبول میکنندمخصوصا علماء در این قسمت پیشقدم هستند رویهمرفته تمام طبقات خوی‌ازاین‌فرقه کمال رضایت‌رادارند.

فرقه دموکرات آذربایجان

آقایان پیشه وری ورفیعی(نظام الدوله) تمام برادران حزبی باقلب مملو ازعشق سرشار وطن پرستی باسیس فرقه دموکرات آذربایجان راکه آوازه آن درساعت ۵ بعدازظهر ۲۴/۶/۲۴ ازشراعه به آنس یك هشترود رسیده احساسات و تبریکات خودرا ابراز از این تاریخ درب سعادت وخوشبختی را بروی تمام افراد آذربایجان باز می بینیم خود را بی‌نهایت مفتخر باعقیده صاف مرام‌مقدس فرقه‌دموکرات وآزادی خواهی را تبریك عرض مینمائیم و حاضر هستیم تا آخرین نفس از این آرمان که‌دنیای جدید ونسیم آزادی بروی کلیه فرقه و برادران آذربایجان وزیدن میگیرد و جان و مال خودرا درپیشرفت مرام مقدس آزادی خواه شریك و سهیم دانسته واطمینان میدهیم‌پشتیبان باوفای آن‌خواهیم بود و تقاضای عضویت و تشکیل آن‌را از طرف دو هزار نفر که تاحال دوست نفر نام‌نویسی شده‌اند خواستاریم.

غفارعلی بیوك انوری رفیع شجاعی سهراب امیری اسماعیل نصرتی الحاج میر هاشم حسینی غلامحسین جندی نصراله امیری روح اله امیرپور غلا محسین اسیری

فرقه‌مقدس‌دموکرات آذربایجان

نشر بیانیه هیئت مؤسسان فرقه مقدس‌دموکرات‌آذربایجان از طرف اهالی مهربان دهستان آلان براغوش حسن استقبال‌بعمل آمد وپس‌ازورود نمایندگان‌اعزامی و تشکیل جلسات کنفرانس مقدماتی با حضور آزادی خواهان‌وطبقات مختلفه دهستان‌آلان براغوش جلسه اعضاء فرقه تشکیل و باتوضیح مرام و شعار فرقه و ابراز تمایلات صمیمانه اهالی کمیته موقتی فرقه دموکرات آذربایجان درمهربان انتخاب و بایك اراده تزلزل ناپذیر و ایمان قطعی در ترویج مرام و تحکیم سازمان فرقه دموکرات‌شروع بکار و اهالی با شوق و شعف زایدالوصف درخواست‌عضویت می‌نمایند امیدوارم با وحدت کلمه و اتحاد کامل در راه سعادت کشورو تعالی‌ملت جدیت‌نموده کشتی شکسته خودمان را در تحت تعلیمات رهبران بساحل نجات‌برسانیم امضا کنندگان ذیل از طرف عموم اهالی دهستان آلان‌براغوش بتاسیس چنین‌مؤسسه‌مقدس‌عرض تبریك‌نموده باکمال افتخار قبول عضویت آن‌فرقه مقدس را می‌نماید. حسن بشیری ـ قنبر صدری علی‌اکبر مهربانی

قتل دو نفر

میگویند دیشب در قریه قوشا بولاغ که ازمحال کاغذکنان است دو نفرباسم محرم پسرعلی و تقی توسط‌آقایان جبرئیل خان ـ حسین برقی ـ و جعفر خان اصلانی بقتل رسیده اند .

تبریك‌به‌فرقه‌دموکرات‌سردرود

مرکز فرقه دموکرات آذربایجان

روز یکشنبه ۸ مهرماه ساعت ۴ بعد از ظهر در فرقه دموکرات آذربایجان تشکیلات سردرود عموم عضو تشکیلات بالغ بدویست نفر ازاهالی سردرود حاضر و کنفرانسی تشکیل داده و قرار شد که‌این‌جانبان‌ازطرف عموم تشکیل فرقه دموکرات آذربایجان تبریك بگوئیم و امیدواریم که آن فرقه محترم در راه استقلال‌ایران و ترقی سامان آذربایجان کوشش بی‌شمار بخرج‌داده‌وموجب‌خوشبختی این‌ملت‌بشود. زنده‌باد فرقه‌دموکرات آذربایجان

عظیم آذربیك سردرود سلمان ابراهیم زاده سردرود محمد جلالی سردرود اکبر شریفی‌سردرود حسن آقا نژاد مجدی حاجی‌مجید آدی‌بك حاجی میرزا علی نظری سردرود جعفر جلالی‌سردرود حاجی‌حسینقلی جلدی محمد باقر پاینده محمد آقا وجودی سردرود محمد باقر زاد القلندیس محمد وهابی سردرود محمودپور سردرودغلامحسین‌مالکی القلندیس اسمعیل ملازاده سردرود اکبر پاکدامن سردرود اکبرلقائی سردرود میر تقی رضوی سردرود میر یوسف هادی پور سردرود میر حسن قیصر زاده سردرود جبارعلی عموری محمد عهده دار سردرود هاشم آدی بیك هاشم سلمانی‌فتحی ابوالحسن‌پور زمانی سردرود محمد تقی محمدی اسیر یا محمد ارجمند القلندیس ابراهیم وهابی سردرود محمد رسول محبوب سردرود میر غفار حسین مجدی حسن شهباز سردرود محمود امکاریان رضاآدی بیك محمد شوفر آدی‌بیك علیقلی احمدیان محمد سامعی سردرود حسین منصوری القندیس محمد یافنده پور سردرود علی علیزاده سردرود اسمعیل حیدری سردرود حسن پناهی سردرود کربلای عبدا لمناف انتظار سردرود تقی فداکار سردرود کاظم حامدی سردرود محمد آقا واعظ سردرودی عباس تقی‌پور محمدصادق ابری سردرود

تلگراف تبریك ازاهر

جایان فردوسی فرقه دموکرات آذربایجان بمناسبت تشکیل‌شعبه‌فرقه دموکرات‌درشهرستان‌اهربدین‌واسطه از صمیم قلب تبریکات خود را بفرقه دموکرات آذربایجان‌مرسانیم مامضا کنندگان تاآخرین نفس خویش در پیش‌رفت این تشکیلات ومرام مقدس آن از جان و دل خواهیم کوشید حسن طهماسبی محمد علی غروبی عبداله نیشزاده اصغرجان قداجب اسداله فرخ حسن کاشانی رضاقربانی موحد سرکیس ماردوسیانی حاج بهره مندی با بابکسان غلام حسن آن کشی زاده رضاپناهی غلام زنده دل عدیل رزم‌اعر حسن جواد بخش ابراهیم‌خلیل‌نوروززاده کاظم آزادی

گرمای قاهره

وهده نو ظهور

رادیو لندن خبر میدهد درنتیجه گرمای شدیدی که امسال در مصر وقاهره روی‌داده درپایتخت مصرشهر قاهره وبعضی کوی‌های آن هزاران عقرب از لانه‌های‌خودخارج وبایذاء ساکنین پرداخته‌اندوروزانه درحدود ۲۰۰ الی ۵۰۰ نفر را بانیش خود پذیرائی مینمایند به اندازه‌ایکه‌دولت تصمیم فوری گرفته دردفع این مهمانان ناخوانده برآید

تعجب‌انجاست که درزیر آسمان شفاف وهوای لطیف ایران هم هزاران از این حشرات موذی بمراتب خطرناکتر نشو ونما نموده که‌مانند زالو خون ملت را مکیده و از راه آفاتی و مفتخوری حیات ملیونها نفوس بدبخت‌ایرانی را مورد تهدید و تطمیع خود قرار داده‌اند

و اگر دولت مصر در صدد دفع مهمان ناخوانده‌برآمده‌است دولت‌ابد مدت ما که‌نه‌فقط درصدد جلو گیری بر نیامده بلکه مجونانه از این تیپ غارتگر پشتیبانی و حمایت میکند

جای اداره خیابان‌ستارخان

چاپخانه آذربایجان

www.iran-archive.com

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور

آذربایجان

شماره ۱۹ ایکنجی دوره

AZOH

19

چهارشنبه ۱

فرخی نه ایچون گوندریلدی

گردیلر، آرادیلار، آخاردیلار آخرده اوزینی اوجا گوسترمك ایچون اوزون داپان باشاق گیین، گیشی قیافه‌سی تاپاق ایچون اوزون بوغ قویان خلقدن آیری شکلده تظاهرات ایتدکدن تونری گولونج لباس گیین، جماعتی مرعوب ایتمك مقصدیله اوز بوبوندان اوزون قلیچ باغلیان بالانجی پهلوانی تایوب بویوك اختیارات ایله آذربایجانه استاندار گوندرمك فکرینه دوشدیلر.

بو اسپانیولیلارین مسخره قهرمانی دون کیشوتین کاریکاتوری حساب اولونان معتصم السلطنه سید مهدی فرخدن عبارتدر.

گوروبور تهران سیاستینی اداره ایدن مستبد زمامداراری تعامیله باشلارینی ایتریشلر. بونلار فرخی آذربایجانه تعیین ایتمکله اوز باناریندن چوق بویوك برایش گورمیشلر اونلار ایله خیال ایدیرلر که بیش میلیونلیق خلقین احساساتینی یونگول، جاه طلب و ماجراجو بر آدامین جلف حرکاتی ایله خاموش ایده بیلرلر.

بوندن جاهلانه برسیاست اولا بیلمز فرخ اوزینی آذربایجان خلقینه چوق بیس بر آدام تانیتدیرمیشدر. اونین شخصی حیاتی باره سینده بنز بحث ایتمکی اورومزه عار بیلریك اونین سیاسی کیجمیش یله تك آوردر.

بو آدام پهلوی دوره سینین آلچاق، انچرکین مامورلریندندر او اوزینین خودبسندلیکی سایه سینده ایستر ارومیه‌ده حاکم اولدیغی وقت ایستر سه آیری مامورینلرینده خلقه زین نفرتینی قازانمیش آذربایجانده رضاخان سیاستینین کیف خوش رفصلریندن تانینمیشدر.

بو بالانجی پهلوان شهربوردن صورا کی مامورینلرینده بوندان داها پیس امتحان ویرمیشدر.

سید مهدی فرخین قوردیغی خوار بار وزارتینده الی میلیوندان زیاده اختلاس بروندمسی واردر. بو وزارتخانه نین حق حسابینی روشن ایتمك ایندیه‌دك ممکن اولا بیلمه‌میشدر.

فرخین لقنزلیکی سایه سینده ایرانین مرکزی شهرلرینده مخصوصاً تهران‌ده میلرجه السز اپاقسیز و بوقسول آدامیلار کوچه‌لرده آجلیقدن توکولوب تلف اولدیلار.

فرخین (نان آخر) نامیله خلقه بدیر بدیکی خرما چردکی ایله قوم و داشدان ترکیب تاپمیش چورکاری تهران فقرالسی عمرلرینین آخرینه قدر اونودا بیلمه‌جکلر.

(معتصم السلطنه) فرخ سیستان‌دره بیکی امیر شوکت الملك طرفیندن شلاق گوجیله و کیل اولوب مجلسه گوندریلدنصورا داها کیف ایشلر گورمیشدر او رسماً و علناً آمریکا سفارتیله علاقه‌ده اولوب نفت معدنلریمیز بن خارجی شرکلره تقدیم ایدیلمه سینی گوز باغلیانلاره مخصوص تردستلیك ایله مجلسدن کیچرمکه چالیشمیشدر.

او مملکتمزین مالیه سینی برباد حالا سالان دکرمیلیونلی ایش باشینده ساخلامق ایچون برایل تمام مجلسین وقتنی تلف ایدن دلالرین باشچیلاریندن حساب اولونوردی.

فرخ مجلسده دائماً آزادلیق حرکاتینه و آزایخواهلارین آرزولرینه مخالف اولمیشدر.

بیز اول اونین آذربایجانده استاندار تعیین ایدیلمه سینی مسخره حساب ایدیردیك چونکه اونین قیافه سی، رفتاری و گوردیکلری ایشلر هرکز جدی حساب ایدیله بیمز لیکن آلدیغمز معلومات اونین خائن و قلابی نمایندلر معرفلیکی ایله بو بویوك مقامه نامزد اولدیغنی تاییداتمکده‌در.

گوروبور تهران باشینی ایتریشدر. باعدا آذربایجانده بویوك بر فتنه یارانمق فکرینده‌در. هرایکی حالده خلقمز آییق اولدالی‌در. **مرتجعلر بو یاراماز جاه طلب و مضر عنصرلرین الیله قارداش قانی توکمك فکرینده‌درلر.**

یله بر افقلن وار قوماله قیاغینی آلمق بزیم ملی و وجدانی وظیفه‌ایمز دندر. **اگر ایش اویره گلرسه بیز تاسف ایدریك لیکن مرعوب اولماریق.**

قوی اولسون آذربایجان آزادیخواهلری بردها امتحان ویرمکه همیشه حاضردرلر. لیکن بو نون دنیا بیلدلی در که بو قانلی صفحه‌نی آجان نالایق و یاراماز عنصرلردن تشکیل تاپان تهران حکومتی و اون دردنجی مجلس باشچیلاری‌در.

پ

وطن

قانیما بەنزر قرمزی گلون
ملیونلارلا وار قانلی سو گلین
ای ستارخانلاری بترن وطن
خائنلر آدینی ایترن وطن!

§∞§

آجیسین غنچه‌لرین گللرین بیتسین
ظالمه مظلوم انتقام ایتسین
آزادلیق سونلر مرامه یتسین
سافلاغ سویو گل بترن وطن!

§∞§

اولموسان ای وطن گل چچك باغی
سه‌سنی باتیر هاردا وار باغی
سنه بهاردر ایلین هر چاغی
ای شجاعتینی بیلدرن وطن!

§∞§

داغ تپه‌لرین قرمزی گللر
ای آنا کیبی بسلیه‌ن اثللر
مجهتیله دولوب گونوللر
قهرمانلاری گولدورن وطن!

§∞§

سن خلقه ایندین خوش گونلر ایجاد
مظلومی ایدن ظلمدن آزاد
سن آنا وطن، چیرینه اولاد!
ظلمی تاریخدن سیلیرن وطن!

§∞§

شاعرم بودر فکریمین صونی
ایشیتسین قهرمان اوغوللاریمی
اثلیمز گینسین آزادلیق دونی
فخر ایدیر اونلارلا گل گین وطن!

مدینه علی اکبرزاده

آذربایجان دموکرات فرقه سنین اولنجی کنگره‌سی اطرافدان گلن نمایندلر اشلیدیلر

یازیلار قالاردان عبارتدر.

حاج عزت ضیاء بخش از اره	مرتضی محسنی		
مهندس انشائی	مسعود طیب‌زاده	مرند	
محمدعلی نه‌نه کبرانی	[illegible]		
ذوالفقار اوجان نوین	حمدزاده	طمدار	
ملاخلیل اشراقی	محمدعلی سیف	بناب	
اکبر مرتضی‌پیر	آرام زادیکیان	میاندواب	
فرهنگی عزیز آقا	عزت‌اله رضاچائی	اهر	
حاج میرمعصوم کاشانی	رحیم اضمادی	ملك کندی	
آقای جودت	موسی ناطقی		
بالاش آذراوغلی	باقر دیانت	اهر	
اسماعیل بهزادی	محمدحسین عمرانی		
میرعبوب شکیبا	علی اکبر امیری		
غلامحسین رحمانی	علی اکبر مهمانی		
نصراله طرهنده	جعفرقلی محمدزاده	قرمچمن	
غلامعلی زارع نعمت آبادی	حسین نیزفهم	تکمه‌داش	
محمدحسین آزادوطن	فاضل میرغفاری	کاغذکان	
حسن حسین‌نژاد	حسن همدانی	خوی	
علی اکبر غلامحسین	حسین بزدانی		
اسماعیل قضائی	محمد محمد زاده	قزوین	
عزت‌علی اصغر	مهدی هاشمی	سراب	
قاضی سیف	ابوالحسن واقف		
بهرام نالی	رضا نصرتی		
رحیم مقدم شهابی	میرعلی منافی	خسروشاه	
هدایت کلانتری	کریم کریمی		
کربلائی عباس کمالی	تهماسب ویرانی	ایلخچی	
آقای حبیب زنجانی	علی افراجاری		
احمد سقزچی	احمد صالح‌پور	اسکو	
محمد تقی زهنابی	حاجی آقا رواقی		
نصراله پاك‌دل	عبدالحمید هاشمی		
محسن داودی	آتش‌خان یات‌ماکو	خوی	
غلامحسین جمشیدی	علی شمشیری	اسکو	
یحیی ملکی	رحمان رجائی		
عباسعلی بنه	مرادعلی‌خان تیموری	ماکو	
جلال حبشی	توفیق‌خان یات‌ماکوئی		
احمد آهنگری	عبدالحسین احمدی		
عباس هدایت	عباس بناهی		
محمدحسین برهانی	نورالله یکامانی	خوی	
محمد دانائی	سیدحسن موسوی		
سیفعلی ونوق	بیوك ریاحی	سلماس	
سیداسماعیل پیمان	حسن عینی		
ربیع کبیری	مکرم ترابی		
مرتضی ایرانی	امیرعلی لاهرودی	مشگین	
محمود حجتی	قلی صبحی	هاجین دگر	
قادر مقدم	آلهوردی جعفری	اروق	
علی‌قلی مقدم	غلامرنج پور	اهر	
اسرافیل ماردومیان	حسین نظری	بوستان‌آباد	
جمشید احمدی	عباسعلی صباغی	خوی	
حیدر ونوقی			

مرند — اوجان عباس — مراغه

چپسی ایکنجی صحیفه‌ده

انتقال

روزنامه خاورنو به‌محل سابق خود در چهار راه خیابان فردوسی جنب داروخانه سلامت انتقال یافته است.

www.iran-archive.com

AZOH

آذربایجان

۴شنبه ۱۱ مهر ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

آذربایجانیها را بشناسید

آذربایجانیها بمنزله یك خانواده هستند که اجداد آنان یکی وسرنوشت و آینده آنها هم کاملا بهم مربوط و شباهت خواهد داشت مطابق اصول طبیعی هم وقتی بین یك قوم علائق معنوی و ظاهری یکی باشد یعنی در ماتم و سرور و غم و غصه یکدیگر شریك و سهیم باشند قهراً بین آن قوم اتحادی بوجود می‌آید که سعادت و خوشبختی آنانرا ضمانت می نماید صفات متشخصه هرقوم ثابت اگر در اختلاط و امتزاج قدری سعی شود هرگز با مرور و دهور خللی در آن وارد نخواهد شد عصبانیت و شهامت و ریا و تزویر و خوشرفتاری و حسن سلوك که در یك قوم از نخستین مرحله زندگی مشهود گردیده تا آخر دنیا هم پا برجا و در قوت خود باقی خواهد ماند . روی این اصل مشخصاتی از اجداد ما آذربایجانی ها به نسل فعلی باقی مانده که کاملا باسایر نقاط ایران ممتاز و هرگز احساسات و سلحشوری وحسن سلوك آذربایجانی با ساکنین شیراز و اصفهان وخراسان جور نمی‌آید و در حقیقت ما یك ملت واحدی هستیم که دارای آداب و عنعنات مخصوصی میباشیم که خوشبختانه سیاست منحوس ۲۰ سال اخیر هم نتوانسته است آنرا تغییر بدهد چنانکه همه آذربایجانی در خود احساس می کنند ما زیرزور نمیرویم و کسانیرا که میخواهند با زور و عنف ما را به اطاعت و عبودیت مجبور سازند کاملا دشمن پنداشته در انهدام آن با تمام نیرو میکوشیم و تاریخ هم این را نشان داده حتی جنگهای عثمانی هم روی این اصل بوده است که چون سرکردگان عثمانی خواسته اند بما زور بگویند اینك آنهمه خونریزیها بوقوع پیوسته است . ما ازاشخاص مزور و دو رو بدمان می‌آید و آنهائی را که با ریا و تزویر خواسته اند سرمان کلاه بگذارند بدون اندك ترحمی نیست و نابودشان گردانیده ام و تا آخر عمر از آن متنفر بوده و هرگز بدورش بر نمیگردیم با اینکه از قتل خیابانی سالها میگذرد باز هم کسی در آذربایجان پیدا نه ت که از مخبرالسلطنه بدش نیاید و یا در صورت امکان آنرا بقتل نرساند.

ما وقتی انجام کاری را بعهده کشیدیم جان و مال خود را در راه آن فدا میکنیم و اخذ مشروطیت ایران کوچکترین نمونه این ادعا است وقتی عقیده ای را قبول کردیم هرگز از آن رو گردانا نخواهیم شد حزب دموکرات آذربایجان که بااین سرعت پیش رفت کرد علتش این بود که روی احتیاجات آذربایجانی تنظیم شده و هر آذربایجانی آنچه را که آرزو داشت در فرقه جدید پیش بینی شده بود و بدین‌جهت در عرض بیست روز متجاوز از ۸۰ هزار نفر به‌آن گرویدند وهنوز هم روزانه صد ها نفر باین فرقه داخل میشوند . ما نیکی کسی‌را ولو خیلی حقیر و کم نام باشد فراموش نمیکنیم و برای جبران آن همیشه خود را آماده و مجهز میسازیم.

این صفات در هر فرد فرد آذربایجانی موجود ولی تهران تا کنون از این خصایل سوء استفاده کرده است صراحت لهجه ودرستکاری‌ماهاراهمیشه بنفع خودبکاربرده و آذربایجانی را فریب داده است .

مشروطیت با خون جوانان آذربایجان بدست آمد ولی‌جز آذربایجان تمام نقاط‌ایران‌از آن‌برخوردار شدند در وتاامروز اجرای مواد آنرا بامروزو فردا محول میکنند ما مشروطه گرفتیم و ایران را از زنجیر اسارت یك پادشاه مستبد که حتی مقدسترین خانه ایرانیان را که مجلس شوری است بتوپ بست نجات دادیم ولی نخستین پاداش تهران این شد که ستارخان‌را که بزرگترین فرزند شجاع آذربایجان بود بقتل رسانید بعد بجای اینکه به‌باز- ماندگان مجاهدین و آزادیخواهان آذربایجان که بنیادقصور عیش و عشرت آقایان الدوله ها و السلطنه ها را پی نهاده بودند قدردانی نمایند و یا در آبادی و عمران آذربایجان بکوشند شروع کردند به بگیر و ببند حتی قساوت را بجائی رسانیدند که هرکس در تهران بزبان آذربایجانی حرف میزد فوری با تنظیم پرونده بقعر زندان اعزام میشد و هر جا حتی جرایدهم لهجه آذربایجانی را تمسخر میکردند و با ایراد جمله « ترکه‌خر » محصلین اعزامی ما را تحقیر و در این اواخر وسایلی فراهم ساخته بودند که تا محصلین آذربایجان برای اکمال تحصیلات خودشان بتهران نروند

آری این است پاداش تهران که فعلا باز زویه دلجوئی را پیش گرفته آذربایجان را کانون ایران پرستی میگرداند .

اخبار رادیو

رادیولندن ـ درانجمن وزیران پنج‌دولت که‌قرار بود صوتی‌ازمسائلی که موافقت حاصل شده است تنظیم گردد دیروز اقدام‌و۱۸ ساعت‌نوشتن صورت مسائل موافقت شده طول کشیده است

دهلی ـ میان‌مسلمین هندوستان و سایر هندیان جنگی خونین در گرفته از طرفین ۵۳ نفر کشته‌شده ۱۵۰نفر زخمی هستند

تلگراف تبریك از مرند

آقای پیشه‌وری فرقه دموکرات آذربایجان تشکیلات مرند افتتاح اولین کنگره‌مرکزی‌را که دریچه سعادت آذربایجان است بعموم رفقا تبریك‌مینماید

جای اداره خیابان‌ستارخان

چاپخانه آذربایجان

درسیلو

دیروز برحسب دعوت‌قبلی آقای آق‌اولی عده ازرؤسای دوایردولتی و آقای استاندار ونمایندگان احزاب ساعت ۱۰ صبح با همراهی آقای پیشکار دارائی به انبار غله رفته از طرف کارکنان‌سیلو به‌بهترین وجهی پذیرائی گردیدند.

آقای آق‌اولی نخست‌تمام‌قسمت های انبار غله را به مدعوین نشان داده در خاتمه‌از موجودی‌غله‌آذربا یجان به حضار تقدیم داشتند که از هرحیث نگرانی‌شهر را مرتفع‌ساخته درنتیجه‌معلوم گردید که‌آذوقه سالیانه تبریز فعلا در انبار سیلو موجودودر اطراف هم بقدر کفایت غله موجود است.

در ضمن آقای آق‌اولی اظهار داشتند از یکماه قبل‌چون مظنه‌بازار آزاد از مظنه تثبیت کمتراست اینك مصرف کنندگان آرد نیازمندیهای جودشان را از خارج تهیه مینمایند و صادرات انبار سیلو در این اواخر خیلی تقلیل یافته است.

برحسب پیشنهاد آقای رفیعی قرار شد اداره غله هرماه موجودی خود را اعلام دارد تامردم بفهمند که در سیلو چه دارند: راجع به‌تعهدات مالکین هم قرار شده است که‌انجمن از اشخاص صالح و پاکدامن‌تشکیل یابد تامیزان تعهدات مالکین ازروی واقع تنظیم گردد و در حق تعهدات اجحاف نگردد. این اظهار هم که‌از طرف آقای رفیعی اظهار شده‌مورد قبول‌واقع و قریباً بموقع اجرا گذاشته خواهد شد.

اول‌صفحه‌دنبالان‌بقیه

آذربایجان فرقه‌سنین اولنجی کنگره سنه اطرافدان گلن نماینده‌لر اشاغیده یازیلان آقالاردان عبارتدر

نقی‌برجالو	سلدوز
علی‌اصغر شهبانی	«
لیوان فیربان	ارومیه
قاسم رضائی	«
یوسف بابا جان	«
یشهدی آقا شریف	«
میرزاآقا برهانی	«
احمد شعیدی	«
کرمعلی ربانی	«
قهرمان رنجبر	بروانان
اسماعیل پیشنمازی	سردرود
محمد افتخاری	«
حسین‌ذوقی	خوی
خلیل شیشوانی	دیزج
جمشید سهرابی	ماکو
جعفررشیدی	مراغه
محمد قلی ملك‌قاسمی	عجب‌شیر
محمدعلی رامین	میانه
بایرام بی‌سودی	«
محمد حسین ایمان	شرفخانه
ناقافائیل یوکیموت	ارومیه
سعیدعباس مولوی	شرفخانه
قدرت‌لرستانی	بفورشاه
حسنعلی‌آیرمی	سلماس

نخستین جلسه کنگره فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل یافت

امروز اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان ساعت ۱۰ صبح درسالون دبیرستان فردوسی تشکیل یافت تمام نمایندگان اطراف وکسانیکه ازتبریز برای شرکت کردن در کنگره‌انتخاب شده بودند در آن حضور داشتند

نخست آقای پیشه‌وری جلسه را افتتاح کرده شمه در اطراف علل تشکیل حزب دموکرات آذربایجان صحبت کرده بعدا برنامه کنگره را باطلاع حضار رسانیدند .

پس از خاتمه سخنرانی آقای پیشه‌وری ازبین حضار ۱۷ نفر برای اداره جلسات کنگره انتخاب گردید بعد از خاتمه انتخابات آقای امین فرشچیان گزارش کمسیون اعتبارنامه را ابرازو برای اینکه آقایان‌یکدیگر را بشناسند نام آقایان و شهرهائی که ازآنجا انتخاب شده‌اند قرائت نمودند

برحسب پیشنهاد آقای پیشه‌وری جلسه پایان یافته جلسه آینده به۳بعد از ظهر موکول گردید.

ساعت ۳ بعد از ظهر هم دومین جلسه تشکیل یافته دهقانان و اصناف و کارگران شهر وحومه‌تبریز که برای‌تبریك‌گفتن بفرقه دموکرات آمده بودندعده‌آنها بریانزده هزارنفر بالغ میشد بترتیب در مقابل سالون دبیرستان فردوسی قرار گرفتندابتدا آقای‌پیشه وری حضار راکه بالغ‌بر ۱۵۰۰۰ کارگران‌و دهاقین‌بودندتبریك گفتند بعداً آقای جدی کارگر کارگر کارخانه شابان و ابراهیم‌اخباردہ کارگر کارخانه کلکته‌چی‌و۲نفرنماینده دهقانان اسکو و خسروشاه تشکیل کنگره را تبریك گفتند.

پس از خاتمه شادباشها آقایان نمایندگان را دوباره بجلسه دعوت کردند.

در جلسه بعد از ظهر عده از رؤسای دوایر دولتی ومحترمین شهر برحسب دعوت قبل کنگره حضور داشتند .

پس از آنکه درصندلیهای خود شان جای گرفتند جلسه رسمیت پیدا کرده اول آقای‌جودت مدیر روزنامه جودت اردبیل پشت تریبون رفته مختصری‌راجع به‌آرزوهای‌ضروری آذربایجان و وظیفه سنگینی را که که فرقه دموکرات آذربایجان‌درپیش دارد سخنرانی نموده صحبت خودرا با جمله

زنده باد فرقه دموکرات آذربایجان بپایان رسانیدند .

بعد از آقای جودت آقای‌دکتر جاوید پشت‌تریبون رفتند آقای‌دکتر اثراتی را که انتشار مراجعت‌نامه فرقه دموکرات در میان طبقات مختلف تولید شده شرح داده اظهار داشتند تهران از زبان مادری‌آذربایجان‌نمی ترسد آنان از این‌میترسند که موقعیت خود را متزلزل می بینند و با انتساب افتراها و تهمتهای‌ناشایست میخواهند دامن آذربایجانیها را لکه‌دار سازند.

آذربایجان‌خواهان استقلال‌ایران است ولی درعین حال میخواهد کسانیکه در آذربایجان زندگی می کنند دارای اختیارات داخلی باشند و باید هرچه زودتر انجمن های ایالتی و ولایتی تشکیل یابد.

سیاست تجزیه وخفه‌کردن‌آذربایجان باید از بین برود درتمام ایران آزادیخواهان باشما هم‌آوازند.

سپس آقای یزدانی نماینده‌حوزه تشکیل کنگره را تبریك گفته و اظهار داشتند تمام آذربایجانیان در حال واحد ار فرقه دموکرات که در راه اصلاح فرهنك که زبان مادری و خود مختاری آذربایجان را ترقی داده و با تشکیل انجمنهای ایالتی و ولایتی بزودی از طرف نمایندگی خود خواستارم و ضمنا از طرف تمام اهالی قول شرف میدهم که با مال و جان خودمان در راه پیشرفت این مرام مقدس تا آخرین نفس جانفشانی خواهیم نمود در خاتمه نطق خویش را با جمله :

زنده باد فرقه دموکرات آذربایجان ـ استقلال ایران و خودمختاری آذربایجان . بپایان‌رسانیدند

بقیه دارد

فرقه محترم دموکرات آذربایجان

بازیارت بیانیه دائر بتأسیس‌فرقه دموکرات آذربایجان از اجرای‌مرام مقدس ذوات محترم که هم خودمان را در راه نوع پروری‌وترقی وتعالی وطن مقدس و هدایت راهنمائی و رهبری ملت نجیب آذربایجان به سعادت نیك بختی فوق‌العاده مشعوف و امیدواریم در نیل مرام پاك موفقیت حاصل فرموده و عموم افراد ملت غیور آذربایجان را مرهون سپاس- گذاری فرمایند و تقاضا داریم‌امضاء کنندگان پیوست ورقه رادرعضویت فرقه مقدس نامبرده قبول و ثبت فرمایند و نیز در موقع تاسیس فرقه رضائیه درعضویت‌آنها منظورخواهند فرمود . میر مصطفی فتاحی

۲

تبریز چهار راه فردوسی دفتر موقتی فرقهٔ دموکرات آذربایجان شادباشهای صمیمانه را بمرام مقدس یازده‌گانه تقدیم با تشریف فرمائی‌دو فقرنماینده رسمی‌جهت تشریك‌مساعی مورد تقاضا است .

۱ـ میرمصطفی فتاحی تجارت
۲ـ رسول‌یزدی‌زاده تجارت بزاز
۳ـ پور فریاد دواخانه‌چی
۴ـ شمس‌اله بزاز
۵ـ خلیل اطمینان کلاهی
۶ـ رجب تقی زاده بزاز
۷ـ عبدالعلی بزاز
۸ـ جوادی اصناف عطاری
۹ـ محمود نوبخت مالك
۱۰ـ حسن کلاهچی کلاهی

مشترکین محترم !

اگر روزنامه شما روز انتشار نرسید دفتر روزنامه را مطلع سازید .

www.iran-archive.com

مدیر: ع. شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور

آذربایجان

AZOH

20

تکشماره نیم ریال

آبونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
۶	آیده	۱۲۰	«
۳	«	۶۰	«

شماره ۲۰ ایکنجی دوره

۵شنبه ۱۲ مهر ۱۳۲۴

فرقه کنگره‌سی خلقمزین لیاقتنی اثبات ایتدی

کنگره‌مز آذربایجانین‌ان کور کلمی سیالرندن تشکیل تاپمیش اولدیغی ثابت‌ایدیر که برارده‌خلقین گوزه گورونن‌وباش‌یلن‌وآدلی‌سانلی قسمی فرقه‌مزین‌اطرافینه‌توپلانمقده‌در

اولنجی جلسه‌ده کنگره‌نین‌ایجری بوری تمامیله آشکاره چیقدی سلماس نماینده‌سی آقای مکرم‌الملك ماکو نماینده‌سی آقای مراد بیات ماکو اردبیل نماینده‌سی آقای‌جودت سراب نماینده‌سی آقای هاشمی‌نین معنالی نطقلری گوستردی که کنگره مرامنامه مبزی ایمان و عقیده اوزره قبول ایدنلردن تشکیل اولونمیشدر.

« بیزایران و آذربایجانین نجاتینی بو فرقه نین بایداغی آلتنده گوریریك اونین مقدس شعارلرینی حیاته کیچرتمك ایچون جانمز مالیمز و ناموسمز ایله مبارزه ایدجگیز »

بو ایدی شهرلرمزدن گلن نماینده‌لرین آخر سوزی‌مخصوصاً آقای مکرم‌الملکین دیل‌مسئله‌سی حقینده سویله‌دیکی منطقی و متین سوزلری خلقین آنا دیلمزه اولان‌توجه‌وعلاقه سینی چوق گوزل صورنده آشکاره چیقاردی.

آقای مکرم دیدی: « آذربایجانلیلاره موغوللارین کوچ ایله اوز دیللرینی تحمیل‌ایندیکلرینی ادعا ایدنلر چوق نادان آداملاردر. موغوللار یوز ایلدن آرتیق آذربایجانده حکومت ایده یلمه‌دیکلری‌حالده اوزدیللرینی نیزه تحمیل ایتمیشه عجبا آلتی یوز ایلدن زیاده حکومت ایدن فارسلار نه ایچون‌بو دیلی‌دکیشدیرمکه‌موفق اولامیشلار؟

بو اثبات ایدیر که دیلی زوروبا آیری‌واسطه‌لرایله‌دکیشدیرمك‌اولماز دیلمزین مخالفلری فقط بوپوچ‌ادعا لری ایله آذربایجانین‌فرهنگینی بوغمق بو واسطه ایله خلقمزی جهالتده ساقلا مافه جان‌آترلر.»

آقای‌مکرم‌بوسوزلری‌بورگدن دیدیکی ایچون اونین نطقی کنگره مزین توجهنی جلب‌ایتدی گورلتولی آلقیشلارله کنگره گوستردی که قاطع اونین افکارینین مفسری اولموشدر.

کنگره‌مزده ملی‌مختاریت‌مسئله‌سی چوق‌بوبوك بر دوتمیشدرایرانین استقلالیت و تمامیتی محفوظ اولمقله آذربایجانین اوز داخلی ایشلرینی آزاد بر صورنده اداره ایتمکه قادر اولماسی و بونی عملی ایتمك ایچون بلاتاخیر ایالت و ولایت انجمنلرینین چاغریلماسی اطرافدن گلن نماینده‌لر یه‌مزین کنگره‌دن طلب‌ایتدیکی ان اساسی برمسئله‌در.

همان گون کندلردن‌واطرافدن تبریك ایچون گلن مبلرجه کند و شهر زحمتکشلری‌اوز شعارلریله‌بلد یردیلر که‌خلقمزین گنیش‌واکثریتی فرقه‌میزه اعتماد ایدیر اولندن اوزحیاتی یاخشیلاشدیرمق بولونده بوبوك امید گوزله‌یر.

کنگره سادم بر یغنجاق دگل فرقه‌نین پایه و اساسینی محکم زمینه اوزرینده قورماغه‌لایق‌جدی‌براجتماع اولدیغی‌ایچون سوزه‌یوق ایشه‌آرتیق درجه اهمیت ویروب‌اونا گوره‌تظاهر و اوزون نطقلردن پرهیز ایدوب مرامنامه و نظامنامه تصویبی کیمی بوبوك و اساسی موضوعلرله مشغول اولمقده‌در.

کنگره گوتوردیکی‌قدم‌وباشلادیغی ایشین قیمتنی ومسئولیتنی‌چوق گوزل بر صورنده دوشونوب آنلامیشدر. اونا گوره‌نماینده‌لرین هامو سی ایستر نطقلرنده ایسترسه پیشنهادلرنده چوق‌دقت‌و مناتله اظهارعقیده ایدیرلر.

بو وقته‌قدر آذربایجانده‌سابقه‌سی اولمامیش براجتماع‌اولدیغنه‌باقمیاراق کنگره‌میز تام مناسبله‌معاصر ومنظم بریغنجاقدر. بونین‌اوزی‌اثبات‌ایدیر که خلقمز اوزینی اداره ایتمکه لایق و قادر برخلقدر.

ایکی گون‌عرضنده‌مرامنامه کیمی اساسی بر مسئله‌نین‌حلی‌اثبات‌ایدیر که یزیم کنگره‌مز مرکزی پارلمان آدلانان مجلسدن فعالیت و پارادلیق جهتدن‌تصوره گلمین برفاصله‌ده ایلری دوشموشدر.

مجلس ایل باربنده کیچیك بر قانون کیچرمکه‌موفق اولا بیلمه‌میشدر چونکه اونی‌تشکیل‌ایدنلرین‌اکثری بالانجی خائن و خودبسند و مغرض آداملاردر. کنگره بر گونده گله جك بوبوك بر فرقه‌نین اساسینی قورمق بلکه مملکتی مترقی ومعاصر برحالا سالمق بوللارینی تعیین ایتمك کیمی بوبوك ایشی انجام ویرمکله اثبات ایتدیکی اونی تشکیل ایدنلر اونده اشتراك ایدنلر واحد بر روح واحد بر مسلك واحد بر یول تعقیب ایدن فداکار، جدی ولایق آداملاردر.

خلقلری‌اسارت‌آلتینده ساقلایوب گوج ایله حکومت سورمك ایستین خائنلر گوزلرینی آچمالی و خلقین استعداد و لیاقتنی تصدیق‌ایتملی‌در.

کنگره‌مزین معناسی اولدیقجه بوبوك و اونین گوردیکی بوبوك ایشلر اولدیقجه‌معنالی اولدیغندن بیز اونین باره سینده کله‌جك نمره‌لر یمزده مفصل معلومات‌ویرملی‌یك. ب

آذربایجان دموکرات فرقه سنین

اولنجی کنگره‌سنه قطعی رای ایله اطرافدان گلن نماینده‌لر اشاغیده یازیلان آقالاردان عبارتدر.

حاج عزت ضیاء بخش	از اردبیل	مرتضی محسنی	علمدار
مهندس انشانی	«	مسعود طیب‌زاده	مرند
محمدعلی نه‌نه‌کرانی	«	محمود انصاری	«
ذوالفقار اوجاق نوین	«	علی‌محمدزاده	علمدار
ملاخلیل اشراقی	«	محمدعلی‌سیف	بناب
دکتر مرتضی‌پیر	«	آرام زادیکیان	میاندواب
فرهنگی عزیز آقا	«	عزت‌اله رضاجائی	اهر
حاج میرمعصوم کاشانی	«	رحیم اعتمادی	ملك کندی
آقای جودت	«	موسی‌ناطقی	«
بالاش آذراوغلی	«	باقر دیانت	اهر
اسماعیل بهزادی	آستارا	محمدحسین‌عمرانی	«
میرایوب شکیبا	«	علی‌اکبرامیری	«
غلامحسین رحمانی	«	علی‌اکبر مهمانی	«
نصراله طرخنده	جلفا	جعفرقلی محمدزاده	قره‌چمن
غلامعلی‌زارع‌نعمت‌آبادی	مهرانرود	حسین تیزفهم	تکمه‌داش
محمدحسین آزادوطن	ارومیه	فاضل‌میرغفاری	کاغذ کنان
حسن‌حسین‌نژاد	ملك کندی	حسن همدانی	خوی
علی‌اکبر بوته	آلان‌براغوش	حسین یزدانی	«
اسماعیل قضائی	سراب	محمد محمد زاده	قزوین
عزت‌علی‌اصغری	«	مهدی هاشمی	سراب
قاضی‌سیف	بناب	ابوالحسن‌واقف	«
بهرام نابی	ارومیه	رضا نصرتی	«
رحیم مقدم شهابی	ابده‌لو	میرعلی منافی	خسروشاه
هدایت کلانتری	طسوج	کرم کریمی	«
کربلای عباس جمالی	«	نهاب ویرانی	ابلخچی
آقای حبیب‌ریحانی	زنجان	علی‌افسراحباری	«
احمد سفرچی	«	احمد صالح‌پور	اسکو
محمد تقی زهنابی	شبستر	حاجی آقا رواقی	«
نصراله باکدل	میانه	عبدالحمید هاشمی	خوی
محسن‌داودی	«	آتش‌خان بیات‌ماکو	«
غلامحسین‌جمشیدی	«	علی شمشیری	اسکو
یحیی ملکی	«	رحمان رجائی	«
عباسعلی ینبه	«	مراد علی‌خان تیموری‌بیات	ماکو
جلال‌سیدحبشی	سلماس	توفیق‌خان‌بیات ماکو	«
احمدبرادران‌آهنگری	«	عبدالحسین احمدی	«
عباس هدایت	شرفخانه	عباس پناهی	«
محمدحسین برهانی	مرند	نوراله یکانی	خوی
محمد دانائی	اوجان‌عاس	سیدحسن موسوی	«
سفعلی ونوق	مراغه	بیوك ریاحی	سلماس
سیداسماعیل پیمان	«	حسن‌حبیبی	«
ربیع کبیری	«	مکرم ترابی	«
مرتضی ایرانی	«	امیرعلی‌لاهرودی	مشگین
محمود حجتی	«	قلی صبحی	شاهین دگر
قادر مقدم	«	آلهوردی جعفری	ارونق
علی‌قلی مقدم	«	غلام‌رنج پور	اهر
اسرافیل ماردروسیان	«	حسین نظری	بوستان‌ابد
جمشید احمدی	«	عباسعلی صباغی	خوی
حیدر ونوقی	«		

بقیه‌سی ایکنجی صحیفه‌ده

آخرین اخبار رادیوهای جهان

بعد از ۳۱ سال کشتیهای جنگی اتحاد جماهیر شوروی به پرت آرتو داخل شدند

رادیو تهران ـ بعد از ۳۱ سال کشتیها و ناو شکنهای جنگی اتحاد جماهیر شوروی دیروز به بندر پرت آرتو وارد شدند موقع ورود کشتیها تمام بندر را با پرچمهای شوروی مزین نموده و جشن پرشکوهی برپا کرده بودند.

جلسه وزیران لندن بپایان رسید

رادیو لندن ـ جلسه وزیران پنج دولت پریروز یکساعت بعد از ظهر بپایان رسید ولی اختلافات موجود ابداً حل نگردیده است طی اعلامیه ایکه بمناسبت پایان انجمن در لندن انتشار یافته اشعار داشته اند که‌ممکن است انجمن وزیران وسران سه‌دولت عنقریباً تشکیل گردد و نیز اعلامیه سفارت آمریکا در لندن حاکی است که دولت آمریکا نیز مایل‌است‌انجمن وزیران و سران سه دولت تشکیل یابد منتها بوزیران دول ذیعلاقه‌فرصت داده میشود که تا جلسه آینده در اطراف مسائل مورد اختلاف دقیقاً مطالعه نمایند.

انجمن وزیران

رادیو تهران ـ بااینکه در آخرین ساعات مسیو مولوتف آخرین پیشنهادات خود را به انجمن تقدیم داشت تابلکه اختلافات‌را سروصورتی‌بدهند چون دولت انگلیس آنها را قبول نکرد اینك از پیشنهادات ایشان نتیجه حاصل نشد.

رادیولندن ـ روز یکشنبه آینده کنگره کارگران‌درپاریس‌خاتمه‌مییابد

www.iran-archive.com

شماره ۲۰ دوره دوم

آذربایجان

AZOH

۵شنبه ۱۲ مهر ۱۳۲۴

این روزنامه ناشرافکار حزب دموکرات آذربایجان است

نخستین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان

نخستین کنگره حزب دموکرات آذربایجان با موفقیت پیش‌میرود در این کنگره از شهرها وقصبات و ازعشایر و ایلات مختلف آذربایجان نمایندگانی حضور دارند که هر یك با یکدنیا آرزو و امید برای نجات خودشان ، برای خوشبختی آذربایجان برای فراهم ساختن وسایلی که آذربایجان را به نیکبختی ابدی نایل نماید جمع گردیده‌اند . اگر قلب هریك را بشکافند جز مهر میهن و مهر آذربایجان چیزی در آن نخواهید یافت و الحق هم هیچ آذربایجانی پیدا نمیشود که مسقط‌الراس و میهن خودرا دوست ندارد. باید گفت در این قسمت یعنی در میهن‌پرستی ملت آذربایجان از سایر نقاط ایران حساس و علاقمند است وروی‌همین‌اصل تمام انقلابات و تمام تغییرات اساسی و سیاسی از آذربایجان شروع شده و اگربنیادآزادیها و سلطنتهای بزرگ ایران را بشکافند جز استخوان آذربایجانی چیزی پیدا نخواهند کرد . آذربایجانی است که کشتی شکسته ایران را تاکنون به ساحل نجات هدایت کرده وهنوز هم وظیفه‌تاریخی خود را انجام میدهد تشکیل این کنگره نمونه بارز آنست اصولا آذربایجانی تاوقتی که سعادت و خوشبختی‌ایران وآذربایجان تامین‌شده بدون سروصدا به کار وکوشش و عمران وآبادی می پردازد چنانکه در دوره پهلوی تنها کارگران آذربایجان بودند که راه آهن سرتاسری را کشیده و قصور دلربای رامسر و تهران ودربند وشمیران‌را پی نهاده‌اند ولی متاسفانه در دوره پهلوی چون آذربایجانی قدرت نداشت استعداد و صنعتکاری خود را در مسقط‌الراس خویش انجام دهد اینك درسایرنقاط ایران به فعالیت پرداخته و در نتیجه آثار جاویدانی از خود باقی گذاشته که تا ایران پایدار است نام آذربایجانی باقی و همیشه ورد زبان است تا راه آهن باقی است، تا پل پیروزی‌ایران باقی‌است نام‌آذربایجان‌هم‌جاویدان است. همینکه دوره سعادت و نیکبختی ایران سپری‌میشودو آزادی این کشور باستانی درمخاطره میافتدفعالیت و استعداد آذربایجانی ازصنعت و ظریفه‌کاری برگشته به‌سیاست و مبارزات‌اساسی معطوف میگرددبدینجهت تشکیل این کنگره و نمایشات آزادیخواهی و فعالیت های خستگی ناپذیر فرزندان این سرزمین امریست طبیعی و تاوقتی که‌آذربایجان‌آزاد نشده و ایران نجات نیافته است آتش مبارزات‌سیاسی‌وحزبی هرگزخاموش نخواهد شد.

به سخنرانیهای نمایندگان اطراف دقیق شویددرجوف هریك‌ازجملات ایشان یکدنیا احساسات و عاطفه و بغض و کینه موجود است .

آذربایجان این بار در اثر تجربه تلخی که از روزگار گذشته اخذ کرده کاملا بیدار و باین قسمت بدون اغراق متوجه گردیده است که بدون داشتن حق خودمختاری هرگز به عمران وسعادتمند گردانیدن آذربایجان قادر نخواهد شد ما باید به هوش و ذکاوت نمایندگان صدر مشروطیت آفرین بخوانیم آنها که اجداد پاکدامن ما بودند بخوبی این تجربه را پیش بینی کرده لهذا لزوم تشکیل انجمن‌های ایالتی‌و ولایتی را در قانون اساسی تصریح کرده‌اند و آنچه را که ایشان چهل‌سال پیش فهمیده بودند امروز ما به مفهوم حقیقی آن پی میبریم و بدین قسمت‌متوجه میگردیم که تهران تاکنون از عدم اطلاع ما سوء استفاده کرده و ما را وسیله استثمار قرار داده است ولی این‌بار دیگر اشتباه نخواهیم کرد .

اینکه می‌نویسیم اشتباه نخواهیم کرد خیال نکنید که شعر میگوئیم و یا برای شما مقاله گل و بلبل می‌نویسیم این عین حقیقت است ما هرگز اشتباه نخواهیم کرد و هیچکس هم قادر نخواهد شد ما را به عبودیت و فرمانبرداری کورکورانه مجبور سازد . آنچه ما را بحصول این آرزو امیدوار می‌سازد اتحاد تزلزل‌ناپذیری است که امروزه در میان نمایندگان و موکلین آنها موجود است.

اکراد ـ ایلات و عموم طبقات آذربایجان این بارمتحداً برای اخذآزادی خود قیام کرده‌اند واین قیام وقتی‌فروخواهد نشست که انجمن های ایالتی و ولایتی مطابق نص‌صریح قانون اساسی‌تشکیل یابد ومردم اختیاردار خانه خود گردند .

ایران وقتی آباد وخوشبخت و دارای وحدت ملی حقیقی خواهد شد که انجمن‌های ایالتی وولایتی‌در تمام نقاط بالخصوص در آذربایجان تشکیل یابد و موضعین قانون هم‌لزوم تشکیل انجمنهای ایالتی را برای خاطراین موضوع‌درقانون گنجانیده‌اند حالا اگر یکعده تاجراجو و سودپرست بخواهند قانون اساسی ایران‌رامسکوت‌بگذارندو یااجری‌موادآنرا بتاخیر اندازند ویا ازاجرای‌آن خود داری نمایند مسئول‌عواقب‌وخیمی‌خواهندبود که هیچ گونه امید بهبودی‌نخواهندداشت

نوروز

تلگرافات رسیده

از اطراف آذربایجان تلگرافات زیادی به روزنامه مخابره شده و گشایش نخستین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان را شادباش گفته‌اند بواسطه زیادی مطالب انتشار آنها بشماره آینده موکول گردید

نخستین جلسه کنگره فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل یافت

بقیه‌از شماره قبل

بعد از خاتمه سخنرانی آقای پزدانی آقایان زمانی از طرف اهالی ارومیه وبیات ماکوئی بنام اهالی‌ماکو گشایش کنگره را تبریك گفتند در این موقع آقای پیشه‌وری‌درپشت‌تریبون قرار گرفته اظهار داشتند باید ازاین پس تمام اقوامی که درآذربایجان ساکن هستند بطرف وحدت کاملی گرائیده‌واتحادویگانگی بین‌خودشان ایجاد نمایند که خلل نا پذیر باشد بعد آقای زرگریان بنام انجمن فرهنگی‌ارامنه‌تشکیل نخستین کنگره را شادباش گفتند پس از آقای زرگریان آقای‌بورجالو نماینده اکراد سلدوز اظهار داشتند « افتخار می کنم که از طرف ۱۵ هزار ایل قارا پاپاق که در راه مملکت خود فداکاریهای شایان تقدیری انجام داده اند تشکیل اولین جلسه فرقه دموکرات آذربایجان را تبریك می گویم . زنده باد ایران ـ پاینده باد مختاریت داخلی‌آذربایجان ـ زنده‌باد فرقه دموکرات آذربایجان ورهبران با وجدان آن !

آقای‌مکرم نماینده اهالی‌سلماس پشت تریبون رفته پس از عرض شادباش متذکر شدند که « موکلین ما عشایر جسور و اهالی غیرتمند سلماس و شاهپور هستند که تاریخ آذربایجان فداکاریهای آنها را با احترام ذکر میکند بعد راجع به زبان مادری آذربایجان اظهارداشتند « من از آقایان می پرسم اگر زبان ما بقول تهرانیها زبانی است که در عرض یکقرن اقامت مغولها در ایران بما تحمیل شده پس چرا در عرض ۶ قرن تهران نتوانسته آنرا تغییر بدهد ؟ کودکان ما زبان مادری‌خود را بیش از هر زبان خارجی دوست دارند و آنرا زودتر از سایر زبانها یاد میگیرند و در نتیجه تدریس و تحصیل آسان میگردد و همه‌میتوانند از علوم و دانش جهان متمدن‌امروز بهره‌مند گردند حال آنکه تحمیل زبان خارجی بمنزله این است که در های دانش را بروی ما به‌بندند ولی نباید در این لحظات که دنیا دانش و معرفت می‌طلبد در های علم و معرفت را بروی یك ملت بست ما از روی علم و بصیرت اینجا جمع شده‌ایم و جز عمران و ترقی آذربا- یجان آرزوی دیگری نداریم . و با جان و مال‌موکلین‌من حاضرند درراه پیش رفت مرامهای فرقه دموکرات که صدی‌صد عملی‌شدن‌آن به‌سعادت آذربایجان تمام خواهد شد فداکاری نمایند .

بعد از خاتمه سخنرانی آقای مکرم آقای هاشمی نماینده سراب پشت تریبون رفته اظهار داشتند : « جای بسی خوشوقتی است که‌این انجمن عناصر آزادیخواه میهن‌پرست آذربایجان را با هم آشنا می‌سازد. شجاعت آذربایجانی در ایران و آسیا مشهور است و آتشکده های میهن پرستی آن دنیائی را آتش‌زده وهرگز درتاریخ نام ننگینی را از خود بیادگار نگذاشته است من از طرف ۱۸۰هزار نفرمأموریت‌دارم که سلامهای آتشین آنان‌رابشماابلاغ دارم

آقای پنبهٔ نماینده گرمرود و میانه هم بنوبه خود تشکیل کنگره را تبریك گفته اظهار داشتند که من از ته دل اطمینان‌دارم که آذربایجان در اثر فداکاریهای فرزندان رشید خود به‌آزادی‌نائل وفردای‌سعادتمندی خواهد داشت .

پس از خاتمه سخنرانیها آقای پیشه‌وری بنام فرقه دموکرات‌آقایان نمایندگان را تبریك گفتند و سپس اظهار داشتنداین شادباشها وسخنرانی ها جواب روزنامه های مخالف‌تهران است ، روزنامه های تهران مینویسند که اعضای فرقه دموکرات اشخاص مجهول الهویه هستند ولی آیا میشود اشخاص پاکدامن و شریفی را که‌در این مجلس حضور دارند و در راه آزادی ثروت و خانواده آنها بتاراج رفته مجهول‌الهویه نامید ؟ آیا میشود خانواده بیات ماکوئی را که در راه آزادی حتی بزرگترین شخصیتهای خود را قربان داده‌مجهول‌الهویه‌نامید میتوان آقایان مکرم و زمانی‌وسایر آقایان را که اجدادشان‌در این بوم و خاك زندگی کرده ودر راه‌آزادی مبارزات خونینی نموده اند مجهول الهویه شمرد ؟ احتیاجات آذربایجان را توقعات زمانه و شرایط امروزی ایجاد کرده است‌وآنچه ما میخواهیم مخالف قانون اساسی نیست حالا به جای اینکه بتقاضاهای ما ترتیب اثر دهند بنای فحاشی را گذاشته اند و ما هم‌حیف میدانیم‌ملا سمدبرروزنامه کوشش که مدتی مستخدم سیدضیاء بوده بعد ها مامور تأمینات گردیده بود و یك عمردرراه مبارزه باآزادی صرف کرده از زبان آقای مکرم جواب بدهیم . به مدیر نسیم صبا هم که برای خاطر ۵۰ تومان به زن و بچه مردم فحش میدهد حیف میدانیم که بازبان پاك دامن ترین افراد آذر بایجانی جواب بدهیم به آقای ملك الشعراء بهار هم جواب نمیدهیم زیرا گذشته او کاملا معلوم است این همان کسی است که با کمال پر روئی‌از قرارداد وثوق الدوله جانب داری نمود ، میخواست آنرا بمردم ایران تحمیل کند فرقه ما فقط یك خط مشی دارد که آنهم آزادی‌است من ازعموم آقایانی که تبریك‌فرمودند تشکر میکنم ما بکسانیکه با هتاکی وفحاشی‌میخواهنداذهان‌رامشوب‌سازند بقول قدیمیها میگوئیم : مه فشاند نور و سك عوعو کند .

پس از پایان سخنرانی آقای پیشه وری جلسه ساعت ۵ و ربع به پایان رسید جلسه سوم به ساعت ۸ و نیم روز ۱۱ مهر موکول گردید.

دقت

در گزارش دیروز کنگره‌چون

اول‌صفحه‌دنبالان‌بقیه

آذربایجان فرقه‌سنین اولنجی کنگره سنه احترافدان گلن نماینده‌لر اشاغیده یازیلان آقالاردان عبارتدر.

حسنقلی آیرملو	سلماس
تقی‌بورجالو	سلدوز
علی‌اصغر شهابی	»
لیون قنبریان	ارومیه
قاسم رضائی	»
یوسف بابا جان	»
مشهدی آقا شریفی	»
میرزاآقا برهانی	»
احمد سعیدی	»
کرمعلی زمانی	»
میرمصطفی‌فتوحی	ارومیه

کچن نمره‌ده‌بعضی آقالاریز آدی غلط چاپ‌اولدیغنه گوره تجدید اولوندی

تلگراف شهری

تبریز کنگره‌دموکرات‌رونوشت حزب دموکرات رونوشت روزنامه آذربایجان کمیته شیشوان تشکیل حزب دموکرات را سمیمانه تبریك عرض باچندهزار نفراهالی دیزج‌رود بحزب دموکراسی ما حق وآقای‌خلیل شیشوانی باازاء عمومی صدر انتخاب واعزام کنگره صدور اعتبارنامه بنام مشارالیه راخواستاریم کمیته شیشوان حیدر امامی اصغر نوری صفرقهرمانی محمد فخری نژاد غلام علی فیاض حاجی سعیدرضا ـ بیدری‌نژاد

تنها از نوشته های‌یکی ازنندنویسهای کنگره استفاد. شده بود اینك سخنرانی آقای حاجی میرزا علی شبستری از قلم افتاده بدینوسیله با انتشار خلاصه سخنرانی‌ایشان گزارش را تصحیح مینمائیم. **آذربایجان**

در جلسه بعد از ظهر دیروز پس از آنکه آقایان بجلسه عودت نمودند ابتدا آقای شبستری پشت تریبون‌رفته اظهار داشتند که‌آذربایجان در گذشته حساسترین نقطه ایران محسوب شده حتی حکومت نشین آن شهر تبریز مدتهای متمادی‌ولیعهد نشین پادشاهان قاجار بوده است و بنام دارالسلطنه نامیده میشد و کسی هم نمیتواند انکار کند که در آن موقع فقط آذربایجانیها بودند که پستهای‌حساس و حیاتی ایران را اداره کرده و آذربایجان درایران از حیث ثروت‌و تجارت‌اولویت‌داشت‌چون‌پادشاهان‌قاجار رویه استبداد را پیش گرفته اینك آذربایجانیها بدون اتلاف وقت بدفع آنها پرداختند و مشروطیت ایران را پی‌نهادند امروز بجای اینکه از خدمات ما قدردانی نمایند بنای‌شراب پاشی را گذاشته با عناوین مختلف میخواهند ما را هو نمایند ماتخواهیم گذاشت که‌ازقانون‌اساسی‌سوءاستفاده نمایند واینکه انجمن ایالتی میخواهیم در اصل قانون ذکر شده و الحاقی نیست سپس آقای شبستری راجع به امنیت وشمارهای‌مراجعتنامه‌فرقه‌یادکر دلایل‌محکم‌مفصلا صحبت کردند

چاپخانه آذربایجان

جای اداره تبریز خیابان‌ستارخان

www.iran-archive.com

مدیر: ع. شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله بازیلوب موقع انتشاره قویولور

آذربایجان

تکشماره ۵۰ دینار

آبونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
٦	آیده	۱۲۰	«
۳	«	٦۰	«

شماره ۲۱ ایکنجی دوره

جمعه ۱۳ مهر ۱۳۲۴

AZOH

21

مرامنامه میز

کنگره‌نین ایکنجی گونی باشدن‌باشا فرقه‌مرامنامه‌سینی‌اطرافنده کیچدی‌نماینده‌لراساسی‌ماده‌اوزرنده چوق شدید علاقه ایله بحث ایتدیلر ۴۸ ماده دن عبارت اولان بو بویوك مرامنامه‌ده اجتماعی‌سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، مدنی حیاتمزین بتی دن قورولماسی ئولکه‌مزین ان مترقی و متجدد بیر ئولکه حالینه سالینماسی ایچون‌اساسی وعملی تدبیرلر گوستریلمیشدی کنگره اونی‌شدیدمذاکره دن‌صونره مختصر تغییرایله‌متفق‌الرای اولاراق قبول ایتدی.

ملی مختاریت دیل آزادلیغی و برده تویراق مسئله‌سی چوق حرارتله مذاکره ایدیلدی نماینده‌لر بو مسئله‌لرین تمامیله آچیلوب آنلادیلماسینی اوز سئوالری و جیقیشلاری ایله اورتایا سوروب نهایت برچوق تغییرا تدن صونراقبول ایتدیلر.

نماینده‌لریمزمرامنامه‌مزین تکمیلی ایچون اللی‌دن زیاده پیشنهادیازمیشدیلار بونلارین بعضی لرندن استفاده اولوندی بعضیسی ایسه کافی‌قدرایضاح ایدیلدیکدن صونره رد ایدیلدی.

کنگره‌مز مرامنامه کیمی‌اساس ومهم‌مسئله‌نی‌اوز آنادیلیمزده مذاکره ایتدی و گوستردی که دیلیمز شعرو ادب دیلی اولدیغی کیمی سیاسی و اجتماعی‌ودولتی‌مسئله‌لر حل‌ایتمکده آرتیق‌درجه یارادلی بردیلدر.

مرامنامه‌مزین صورتده رسمی‌قبول‌ایدیلمه‌سی ایله فرقه اوزیشین بولینی تایدی دیدی‌قودیلاره خاتمه‌ویردی. اگرچه مراجعتنامه‌مز بو وقته قدر مرام نامه یزنده ایشلنیر تازه عضولر اونین اساسینی قبول‌ایتمکله‌فرقه‌صره‌لرینه‌داخل اولا بیلردی لیکن بو کافی دگلدی مرامنامه‌سیزفرقه اولا بیلمزدی‌بوندان سورا بو نقصان تمامیله آرادان‌قالخیر کیم فرقه‌یه گیرمك ایسترسه اولجه مرامنامه‌میزی‌قبول‌ایدیر سورا درخواست ویروب عضو اولور.

بز دفعه‌لرله یازمیشیق کیم افتخار ایدرسه گلوب فرقه‌میزه یازیلا بیلر مزدر. ایکی اوزلی، قورقاق ویر ایاقی مستبدلر یانینده او بری آیاقی آزادیخواهلار طرفنده اولان سست عنصر آداملاره بزیم‌هیچ برصورتده احتیاجمز یوقدر.

مرکزده و شهرلرده تشکیلات ایشی ایله مشغول اولانلارین وظیفه سی بو گوندن‌صوراآسانلاشیر اونلار بر کیسه‌ایله بحث‌ایتمیه‌جك‌مشکوك آداملارین‌نازینی‌چکمك‌ایله، وقتلرینی ایتیرمیه‌جکلر کیم مرامنامزی قبول ایدرسه بویورسین گوزومز اوستینده یری‌واردر کیم اورنین‌شخصی سلیقه سینی بزه تحمیل ایتمك‌فکرینده‌ایسه بویوروب گیده‌بیلر دیوب تشکیلات ایشلرینی‌آیارجاق هدف ومقصدیمزه یتشکدن ئوتری یاشلادیغی بویوك ایش تعقیب ایده‌جکدر.

ب

آذربایجان فرقه‌سنه تبریك

نه گوزل تاریخدی نه گوزل وقتدی
بو تبریزده گوزل گونلر کیچیلیر
دوشونوب حقوقین آنلایان بشر
دانیشیر اوره‌کدن دیللر آچیلیر

بیر بیله گونلری تاریخ یئیروب
آی دولانوب گوزل ایللر گئیروب
آذربایجان لاله نرگیز بیتیروب
هر طرفده غنچه گللر آچیلیر

ملتین بیرلیکده بیوك سسی وار
بیر بیله گونلرین چوخ هوسی وار
جوشغون اوره‌کلرین تنهاسی وار
دیپوب دانیشاندا گللر آچیلیر

بو شانلی غیره‌تلی آذربایجانلی
ویره‌جك ال اله وجدانلی قانلی
قوربلاجاق آزادلیکی قوجا جوانلی
تازه عالم تازه ایللر آچیلیر

بو عالی مقصدی چخاریك باشا
یئنه‌ر خوش گونلر هر وطنداشا
دوشونه‌ر جان دیه‌ر قارداش قارداشا
دولانار گرده‌نه قوللار آچیلیر

سویله‌ندی تبریکلر اوجالدی سسلر
دانیشدی ناطقلر جوشدی هوسلر
اطرافده‌ن گلن ایسته‌کلی دوسلار
دانیشدیقجا خوش مثاللار آچیلیر

خیابان سارخان آیاقدان باشا
نیجه مین اهالی ایتدی تماشا
شاعرلرده باخوب گلدیلر جوشا
یقین خلقمزه بوللار آچیلیر

دیموقراتی فرقه تاپوب بولونی
کله‌جك خلقمز خوشبخت اولونی
جمع ایدوب باشینا قانات قولونی
حقیقتدن بو قانونلار آچیلیر

جوان حسین بازار سوزین دوزینی
هیچ جویرمز حقیقتده‌ن اوزینی
آزادلق آچوبدر خلقین گوزینی
تمیز اوره‌ك ایلن اللر آچیلیر

تبریز- عاشق حسین جوان

کنگره‌نین ایکنجی گونینین گزارشی

مهر آیینین ۱۱ نده صبح ساعت ۸ یاریمده آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین اوچنجی جلسه تشکیل تاپدی.

اول آقای ریحانی‌زنجان‌اهالیسی طرفندن کنگره نین افتتاحنی تبریك ایدیلرسونرا آقای نوراله یکانی‌خوی اهالیسی‌طرفندن کنگرنین‌تشکیلینی‌تبریك دیمرك قید ایدیلر که تبریزده بیر گون واریدی که آزادلیك کلمه‌سنی دیله گتیرنلرین دیلنی ریشه‌دن چیخاردیردیلار ایندی ایسه همان تاریخی تبریزده آزادلق آدینا کنگره تشکیل ویریلیر من بو افتخاری صمیمانه اوزه بولداشلاریما تبریك ایدیرم.

باخین بو دیوارلاردا آسیلان تصویرلر آذربایجانین ایگیت اوغول لارینین سیمالاریدر اونلار آزادلق اوغروندا اوز جانلارینی فدا ایدیبلر آقالاردن خواهش‌ایدیرم بوشهدانین احترامنه‌بردقیقه‌لیك سکوت ایله آیاقا قالخسینلار [جلسه‌ده اولانلارعمومیتله آیاقا قالخیب بردقیقه سکوت ایدیلر]

سونرا آقای یکانی آذربایجانین پارلاق تاریخیندن بحث ایدریك اوز نطقنی‌باشاسین آذربایجان دموکرات فرقه‌سی « باشاسین وطنین نجاتی اوغروندا شجاعتله مبارزه آپاران شرفلی ایگیتلر » جمله‌لرایله خاتمه ویردی.

آقای یکانی‌نین‌نطقی قورتاردیقدن سونرا آقای ریحانی علمدار کرکرو مرند اهالیسی طرفندن، آقای وثوق مراغه اهالیسی طرفندن، آقای یوسف باباخان آذربایجاندا یاشیان آسورین طرفندن کنگره‌نین آچیلیشینی‌تبریك ایدیلر.

نماینده‌لرین‌تبریکلری‌خاتمه‌تاپدیقدن سونرا آقای پیشه‌وری تریبون‌دالینده قرار توتاریك دیدی: [نظامنامه موجبنجه بو گون مرامنامه‌نین اطرافنده بحث اولوناجاق بونا گوره‌ده بیر پاره شفاهی توضیح لرینن لازم اولماسی مناسبتیله مرامنامه اطرافنده مختصر دانشاجاقام. اول کمال‌تأسفله یاد ایدیرم که دونن بیرپاره ماجراجو آداملار، فرقه مزین علیهنه توطئه ایتمك فکریندیدیلر. اما بیز بویله آداملاره فرصت ویرمیه‌جیك واوزمیز شدتله اونلاری تعقیب ایدیب اوز جزالارینا یتره‌جیك هرکس اولورسا اولسین اونین طیانچه آتماقی امنیتی خلل‌دار ایتمکدر.

بزیم دشمنلریمز چون پول‌خرج ایتمك واسطه‌سی‌ایله ایسترلر اوزشوم نقشه‌لرینی عملی ایتسینلر اما اونلار هرگز موفق اولمیاجاقلار » آقای پیشه وری سونرا مرامنامه‌نین اولنجی قسمتنی شرح وردیارو اونی آیدینلا شدیرمك ایچون بین‌المللی شرایطه‌دن و متفق دولتلرین منشورلاریندن بیر نیچه مثالار ذکر ایدیلر. مرامنامه‌نین ایکنجی قسمنی ایسه قید ایدیلر که [بو مرامنامه ده خصوصیله آذربایجانین دیلی، عادات و رسومی، جغرافیاسی وتاریخی خصوصیاتی‌اطرافنده چوق صحبت اولاجکدر بیز ایرانین استقلالینی و آذربایجانین داخلی مختاریتینی ایستیریك کیمین بو مراملاره علاقه‌سی‌وار قالسین کیمین بو شعارلارایله مخالفدر ایندیدن کت سین!

آذربایجانلی اوز ئولکه سنی اداره ایتمگه لیاقتی وار و اونی عملی ایتمگه‌ده قادردر. یئنه تکرارا دیرم بیز بیرآز عدده‌ده اولساق بو مرامنامه نی‌باشاتیره‌جیك(گورولتلی آلقشلار) او آداملار که بو مرامنامه‌ایله مخالفدیلر بیزیم آرامیزدن چخسونلار » مرامنامه‌نین اوچونجی قسمتنی شرح وردیگدن سونرا دیدی: [ایرانین بعضی نقطه‌لرینده جماعت آزدر و بعضی‌یرلرینده‌ده چوق امجلس نماینده لرینین سایی قانون موجبنجه گرك اهالینین چوخ و آزلیغی ایله متناسب اولسون ولی بو قانونی ابداً ایرانده مراعات ایتمیویلر واونا گوره‌ده همیشه بیزیم نماینده‌لریمزین سایی مجلسده آز اولوبدر. بوندان سونرا گرك مجلس نماینده‌لرینین‌اوچده‌بری آذربایجان نماینده‌لری تشکیل ویرسینلر بزیم گرك ۵۰ نفر مجلس‌ده نماینده میز اولسون! پول زورایله شلاق گوجی ایله نماینده اولانلارین قاباغی آلینما لیدر بوندن سونرا مجلس نماینده لری گرك شلاق گوجی ایله انتخاب اولماسونلار ملت اوز رغبتی‌ایله اونلاری انتخاب ایده‌جکدر.

بز بوندن سونرا اجازه ویرمیه جیك مهندس پناهیلر ویا ثقة‌الاسلامی لر کیمی تحمیلی نماینده‌لر آذربایجانلی نامنه مجلسده دانشسینلر آذربایجانین آنا دیلنه چوق اهمیت ویریك گله‌جکده اوشاقلاریمز اوز آنا دیلرینده اوخومالیدیلر اداره‌لرده گرك اوز دیلمزدن استفاده اولونسون. او آداملار که اوزینی آذربایجانلی‌نشان ویریب‌رضاخانین منحوس سیاستینی ایرلی سورمکینه کمك ایدیلر آذربایجانلی دگلر ساعد نه مراغه‌لیدیر نه آذربایجانلی! او و اونون امثالی اوزلرینی آذربایجانلی حساب ایتمگه حقلری یوخدر. بیز بوراده جهد ایده‌جیك مرکزی حکومتندن اوز حقوقلریمزی آلاق بیانامه‌ده قید اولونان کیمی اقتصادیاتمزی گوندن گونه گئیشلندیریلیك اوندن اوتری که‌اقتصادی استقلالیتی اولمیان ملت همیشه بدبخت بیر حالده یاشامالیدیر

بقیه‌سی ایکنجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

شماره ۲۱ دوره دوم

آذربایجان

جمعه ۱۳ مهر ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

قدرت حزب

بامرور زمان و ازدیاد اکتشافات و اختراعات قهراً وضع زندگی هر فردوهرقوم‌هم‌تغییرمی‌یابداگراجدادماکه‌دویست‌سال‌پیش بالباده کشاده‌وکلاه دراز و نعلین پاشنه‌بلند و ریش دراز و عقاید و آرزو های زمان خودشان سراز زیر خاك بلندنمایند قطعاازدیدن‌دنیای ما رم خورده‌از اینکه‌مانند ما فرزندانی دارند بدون تردیدتعجب خواهند کرد زیرا آنچه ماامروز می‌بینیم احساس می‌نمائیم،و آنچه را که ما امروز بدان نیازمندیم آنان نداشته‌اند و معنی اتوموبیل وهواپیما وناوشکن ورادیو وتلویزیون را ابداً نفهمیده‌اند وبطور حتم باورنمیکردند که انسان می‌تواند در آن واحد سخنان کسی را که در لندن نشسته حرف میزند در توکیو می‌شنود ولی این‌اتفاقات این قبیل اختراعات که برای آنان آنهمه مایه تعجب است برای ماچندان تعجب ندارد بلکه وجود آنها یکنوع‌نیازمندی‌درما تولید کرده که فقدانش‌زندگی امروزی مارا فلج میسازد

بدین‌ترتیب قوانین‌ونظامنامه هائیکه برای‌اداره مملکت وملت‌تنظیم می گردد بمرور زمان‌درتغییر هستند هیچوقت‌ممکن‌نیست‌قوانینی‌راکه‌درعصرسلجوقیان جاری بود امروز بموقع عمل گذاشت‌هرعصر مطابق مقتضیات‌خودش‌طالب قانونی است که‌باآن جور بیاید. روی این‌اصل احزاب بوجود آمده‌اند در حقیقت احزاب یعنی‌اجتماع یك عده همرنك دورهم وتشکیل سازمان‌واحد نتیجه غلط‌کاریهای‌اصول است که بدون توجه بمرور زمان دست ازتطاول کهن برنداشته بخیال اینکه زمان هم مانند آن ثابت و برجاست ازاجحاف و تعدی خود داری نمیکنند اگر دولت تقاضای ملت واحتیاجات آنرادرنظر بگیرد و بامرور ایام در قوانین‌جاری‌تجدید نظر کند ابداً نارضایتی وبا دسته‌بندی بوجود نمیاید چون بمرور زمان وضع طوری فراهم می شود که نفع یکعده بوجود قانون‌موافق میشود و یکعده هم در مقابل فدای دیگران گردید وسیله استثمار قرارمیگیرند اینك کسانیکه اصول کهن بامزاج ایشان جور میاید ابداً حضر نمیشوند دست از نفع خود بردارند در مقابل آنهائیکه در زیر زنجیر اجحاف و تعدی و ظلم خرد میشوند ناچار سر طغیان برمیدارند وبرای تغییر اصول کهن‌ومطابقت دادن آن با مقتضیات عصر بمبارزه میپردازند و این مبارزات دسته‌هایی تولید می‌نماید که ما حزب مینامیم.

حزب در حقیقت وجود دسته‌هائی است که درامور کشور تقاضای تجدید نظر را دارند. ولی ناگفته نماند کلیات قانون که برای آزادی یك کشور اخذ وتدوین شده و در راه بدست‌آوردن آن میلیونها جان خود را فدا کرده‌اند قابل بحث و قابل تغییر نیست‌مگر اینکه نگهبان آن که ملت است توسط اشغالگران خارجی منکوب شود و قادر به حفظ استقلال خود نگردد واشغالگر خارجی بخواهند قانون آنها را لگدمال نمایند این مراود در تمام ممالك مستثنی است ولی اگر عده‌ای بخواهند کلیات قانون آزادی کشور را پایمال نمایند خائن بکشور هستند ولی جزئیات قانون یعنی موادی که برای اداره‌کشاورزی و وصول مالیات و وجودوزارتخانه‌و عامل‌پیدایش سرمایه‌تدوین‌شده و با مرورزمان‌تغییرمی‌یابد قابل‌بحث‌است‌واگرملت‌هم‌تواندبه‌ازبین‌بردن آنهاموفق‌شود،مرورزمان‌قهراً آنرا ازبین خواهدبرد روی این اصل حزب درممالك آزادیخواه جهان از واجبات‌است و هر حزب هم‌مطابق مرامنامه‌خود طالب‌یك‌روش بالخصوص می‌باشد که با دلایل و برهان محکم اگر توانست مرام خود را بمردم تبلیغ نماید و آنان را بسوی فرقه جلب کند می‌تواند حکومت‌رابدست آورده در سیاست داخلی و خارجی‌کشور مطابق مرامنامه حزب‌تغییرات بدهد چنانکه امروز شکست خوردن حزب محافظه‌کار انگلستان و فاتح شدن حزب کارگر بهترین شاهد مثال تواند بود. پس از آنکه حزب کارگر روی کار آمد میخواهد ملی کردن کارخانجات داخلی‌انگلستان را که جزو مرامنامه حزب بوده است عملی سازد با اینکه در قانون اساسی انگلستان یك چنین ماده ای وجود ندارد ولی چون اکثریت ملت که دولت فعلی نماینده آنست طرفدار این رویه هستند لهذا بدون اینکه دچار اشکالی گردد لاجرم آنرا عملی خواهند کرد کسانیکه خیال‌می کنند وجود احزاب هم در ممالك دموکراسی جزو تشریفات است خیلی اشتباه مینمایند

در یك کشور هر حزبی دولت را بدست آورد می‌تواند مطابق مرامنامه خود با تقدیم مواد لازمه در تمام شئون کشور تغییرات بدهد.

امروز مرامنامه فرقه دموکرات آذربایجان بتصویب کنگره میرسد فردا اگر حکومت ایران بدست این فرقه بیفتد یعنی عناصر آزادیخواه به توانند در صدر دولت جای گیرند تمام مواد آن در تمام ایران بدون اندك توقفی اجرا خواهد شد حزب در حقیقت چنانکه شرح دادیم در هرمملکت دموکراسی بمنزل پایه و بنیان کشوراست اگر ازاین طرف دراحزاب را به بندند از آن طرف استبداد و مطلق العنانی سر در می‌آورد چنانکه هم اکنون در ایران مقدمه آنرا فراهم میسازند آنهائیکه خیال میکنند اگر احزاب را به بندند مردم راحت خواهند شد خیلی از حقیقت دورند وبدین نکته متوجه نیستند که اگر امروز زبان عناصر عاجز و بی نوا را قطع‌نمایند فردا نوبت بگردن کلفتها خواهد رسید!

نوروز

تلگراف از ماکو

فرقه دموکرات آذربایجان‌ساعت ۱۱ امروز تمام اهالی‌ماکو بمناسبت افتتاح اولین کنفرانس آن فرقه‌نمایش و میتینك‌بزرگی‌داده وعموم‌حاضرین در میتینك افتتاح کنگره را تبریك عرض مینمائیم ازطرف میتینك دهند گان علی‌داداش‌خانی اسداله‌طاهری نصراله اسحقی بیات

۲

فرقه‌دموکرات آذربایجان‌باعرض تبریك افتتاح کنگره فرقه دموکرات آذربایجان آرزومندیم اقدامات آن فرقه قرین موفقیت گردیده وباصدور قرارهای مهمی‌یك‌اقدام تاریخی‌جهت سعادت ملت آذربایجان بعمل‌میاورند زنده‌بادفرقه دموکرات آذربایجان که پیشوا و مشعل‌دار ما ملت آزادیخواه آذربایجان میباشد. جمال تیموری بیات ماکوئی

از اردبیل

توسط آقای شبستری نخستین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان رونوشت روزنامه آذربایجان پس‌از چهل سال مبارزه این‌موفقیت‌تاریخی را برکلیه نمایندگان کنگره تبریك عرض آرزومندیم به‌هدایت‌مشعلداران فرقه دموکرات کلیه ستمدیدگان آذربایجان به آرزوهای دیرینه‌خود نایل گردندازطرف کارکنان‌روزنامه جودت حبیب‌الهی

ازخوی

فرقه دموکرات آذربایجان عینا رونوشت‌خاورنو نخستین کنگره‌فرقه دموکرات آذربایجان که صددرصد بمنظور بهبود زندگانی وبسط تعمیم فرهنگ‌بهداشت‌عمومی وتامین آسایش و سعادت دائمی افراد ملت وترقی و تعالی کشور باستانی تشکیل گردیده بعموم رهبران و اعضای آن فرقه و کلیه آزادی خواهان و طرفداران ملت خویش شادباش گفته پیوسته موفقیت و پیشرفت سریع آن مرام مقدس را خواستاریم ازطرف کمیته ولایتی خوی رحیم یکانی

از ماکو

فرقه‌دموکرات آذربایجان‌افتتاح اولین جلسه فرقه‌دموکرات‌آذربایجان را تبریك عرض کرده امیدوارم با گذاردن قرار های‌لازمه وعملی کردن آن سعادت دائمی را برای‌ملت آذربایجان فراهم آورند زنده باد فرقه‌دموکرات آذربایجان وقرین موفقیت باد آمال آن ازطرف رعایای‌ماکو علی عباس‌علی میرقاسم ومحمدی معصوم کدخدا و کدخدای هندوارعباس

از عجب‌شیر

کنگره دموکرات آذربایجان تشکیل کنگره دموکرات آذربایجان را تبریك وشادباش عرض مینمائیم از طرف هیئت مدیره عجب‌شیر صولت یکانی.

مشترکین محترم!

اگر روزنامه شما روز انتشار نرسید دفتر روزنامه را مطلع سازید.

چاپخانه آذربایجان

آخرین اخبار رادیوهای‌جهان

پادشاه مستعفی انگلستان به لندن بر میگردد

رادیو لندن- پادشاه‌سابق‌انگلستان که در آمریکا بود به لندن عودت خواهد کرد و درآنجا مهمان‌مادرش ملکه ماری خواهد گردید از قرار معلوم مدت مدیدی در لندن بسر خواهد برد.

فعالیت کارگران نفت‌شوروی

رادیوباکو-طبق گزارش‌مسکو کارگران نفت‌اتحاد جماهیرشوروی بیشتر از ربع اول سالیانه را انجام داده‌اند.

متفقین در ژاپن نظارت خواهندکرد

رادیو باکو- ژنرال ماك آرتور فرمانده نیروی آمریکا در توکیو دیروز اظهار داشته است که‌از وزیر خارجه آمریکاوانگلستان نامه‌ای‌دریافت داشته که‌دولت‌های‌شوروی- انگلستان آمریکا - فرانسه درتمام امور ژاپن نظارت‌خواهند کرد علت‌تعویق‌نظارت متفقین‌تجهیز برای‌خلع‌سلاح نیروی‌ژاپن بودحال که‌تمام‌نیروی نظامی‌ژاپن‌خلع سلاح گردیده است‌متفقین‌درتمام‌امور آن نظارت‌خواهندنمود.

اول‌صفحه‌دنبالان‌بقیه

کنگره‌نین ایکنجی گونینین گزارشی

بو خطابر فکردی که دیلر ایران کشاورزی مملکتدر اونی صنعتی ایتمك اولماز عکسنه اولاریك بزیم مرامنامه‌میز ایرانین استقلالینی و آذر بایجانین آزادلیگینی اونین اقتصادی استقلالیتده تشخیص‌ویریب]

آقای پیشموری کارگر و کار فرمانین مناسباتی حقنده و آذربایجا نین بهداشت وفرهنگینین اسف‌انگیز وضعیتندن بحث ایدیکدنسونرا اوز نطقلرینه دوام ویردیلر:

[تهرانده یاشیان آذربایجانیلار که اوز عیش و عشرت قصرلرینی آذربایجان فعله وکندچی لرین‌الینین زحمتیله قالدیرلر بونی بیلملیدیلر که بیر دها اونلاره فرصت ویریلمیه جك آذربایجانین‌ثروتین‌تهرانه‌آپاریب اوردا خرج ایتسینلر مهندس پناهیلر اسکندریلر بیلملی‌دیلر که‌اگرآزادلیك علیهینه‌مبارزه‌اپارسالا اونلار آذربایجانده حقلری یوخدی بهره‌بردارلق ایدسینلر

آقای پیشه ورینین نطقی قورتا ردقدن سونرا آقای فرشی مرامنامه اوخوماقا باشلادیلر. مرامنامه‌نین‌مقدمه سی بوتون نماینده لرین رأی ایله قبول اولوندی.

سونرا مرامنامه نین ماده لرینی آقای پادگان اوخودیلار مرامنامه۴۸ ماده‌دن عبارتدر و عمومی نماینده‌لر طرفندن قبول‌اولوندی مجلس آخشام ساعت ٦ یاریمده قورتاردی بشنجی جلسه مهر آیینین ۱۲ سی‌نه موکول اولدی.

دوگل‌به‌آلمان میرود

رادیوتهران‌دوگل رئیس‌جمهور فرانسه عنقریبا بمناطق اشغال شده آلمان که تحت نظارت فرانسه است مسافرت خواهد کرد.

مارشال تیتو برای ایتالیائیها درتریست‌حق نظارت قائل‌نیست

رادیو تهران- مارشال تیتو طی اعلامیه‌ائکه اخیرا صادر کرده اشعار میدارد که ایتالیا یك دولت شکست خورده است بنا برین حق ندارد در تریست نظارت کند ولی یوگوسلاوی که دولت فاتح است باید در تریست نظارت نماید.

در هندوستان آرامش است

رادیو دهلی- سه روز است در بمبئی آرامش کامل حکمفرماست‌وبین هندیان زدوخوردی نشده‌است وشاید تا مدتی هم زدوخورد نشود.

فرانسوی‌هاجواهرات‌سوریه را پس میدهند

رادیوتهران- طبق‌تصمیم‌اخیرمجلس فرانسه طلا وسایر نقود قیمتی که در سال ۱۹۴۱ از سوریه به‌فرانسه برده بودندوباره به‌سوریه پس‌خواهندداد

تلگراف تبریك از مشگین

حزب دموکرات‌آذربایجان رونوشت روزنامه‌آذربایجان ما آزادیخواهان مشگین شهر نخستین کنگره حزب‌دموکرات را از صمیم‌قلب‌تبریك گفته موفقیت آن را خواستاریم.

کامران اسدی موسی‌زاده فتحی

از اردبیل

فرقه دموکرات‌آذربایجان‌رونوشت نامه آذربایجان‌رونوشت خاورنو اتحادیه‌دهقانان ولایتی‌اردبیل تشکیل اولین کنگره‌فرقه‌دموکرات‌آذربایجان را که لرزه‌براندام منحوس خائنین‌و وطرفدارانحکومت‌مستبد رضاخانی انداخته از طرف عموم طبقات کشاورزان شهرستان اردبیل تبریك گفته‌موفقیت‌آن‌فرقه‌مقدس‌راخواستار است. مسئول‌اتحادیه‌دهقانان ترك‌پور

آگهی

از ذوات‌محترم و آقایان دوستان که در حادثه نا گوار جواد آقا امین صادقیه تفقداً ابراز همدردی فرموده و با تشریف‌فرمائی خودشان خانواده امین صادقیه راقرین افتخار فرموده‌اند بدین وسیله سپاسگذاری مینمائیم چنانچه بواسطه تالمات روحی در شرفیابی و عرض تشکر حضوری تأخیری‌روی دهد لطفا معذورم‌فرمائید

الحاج کریم‌امین صادقیه

جای اداره تبریز خیابان ستارخان

www.iran-archive.com

AZOH

22

مدیر: ع. شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله بازیلوب موقع انتشاره قویولور

آذربایجان

تکشماره ۵۰ دینار

آبونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
۶	آیده	۱۲۰	«
۳	«	۶۰	«

شماره ۲۲ ایکنجی دوره

اشنبه ۱۵ مهر ۱۳۲۴

ینه‌ده مالك و رعیت مسئله‌سی

فرقه‌مز امنیت و آسایشی اوزینین ان مهم وظیفه‌لرندن حساب ایندیکی ایچون برنجی قدمده کندلی ایله اربابلار آراسنده چیقان اختلافلاری حل ایتمکه اقدام ایتدی.

بونین ایچون اوزینین ان مسئوللی و سوزی کیچن عضولرندن تجه‌نفر انتخاب ایدی‌لر کی مسئول دولت مامورلری و بعضی مالکلر ایله دایشیقه گیریشلدی اونلاره بووقت قدر چوق بئرلرده خرمنلرین تقسیماتینی آنلاندی نتیجه‌ده هر اوچ طرفین رضاسیله بر بخش نامه تنظیم ایدیلدی. بخش نامه‌نین اجرا سی استدارین شخصینه محول اولو ندی. بو وسیله ایله امید اولونوردی اختلاف اورتادان قالدیرلسین؛ مناسقاته هر بر باخشی عملدن سوء استفاده ایتمکه چایشان طماع عنصرلر و بو یونی یوغون تجاوزکارلر بوقیمتلی ایشه دائماً انگل تورتمکده‌درلر.

اداره‌مزه بعضی مالکلر طرفیندن میاشرره و کدخدالره یازیلمیش مکتوبلر گلوب چیقیشدر که انسان اونلاری گوردیکده اسارت و بربریت دوره‌سی خاطرینه گلیر.

مالکلردن بری یازیر رعیت چوق غلط ایدیر ایاتمه‌جنین آیری‌لری‌ده بومنوال یئرمندر ایستدیگیم ویر کینی ده آلاجاغم یومورتاده گرك یغیلسین باغده. یورغان یولی‌دا. بابر املیق‌دا یونجادا. سردرختی‌ده. بهره نی ده اگر چوق دانشه‌ر دردتدن برعوضینده اوچده بیر یغمالی‌سیز.

بو آدامجغز ایله ظن ایدیر که ایندیکی کندلی یوزایل بوندان قباغین کندلی‌سی در آنلامق ایستمیر که کندلی‌نین گوزی آچیلمش در اونین قاباغنده منظم بر تشکیلات واردر. بوندان علاوه مملکت باشلی باشنه دکلدر که هر کس هرنه ایسترسه اوز کیفی ایستدیگی کیمی ایده‌بیلسین. حرص و طمع و لجاجتین‌ده اندازه سی واردر.

بیز و بزیم بولداشلاریمز الینه کند لی ایله ارباب آراسنده چیقان اختلافلا رین صلح و سازش یولیله حل ایدیلمه سینه چالیشریق بو او دیمك دکلدر که وحشیلیکه و قان ایچمکه‌ده رضایت ویره‌جکز.

ایشدیگمزه گوره بعضی کندلرده اربابلار ژاندارم گوچیندن استفاده ایتمکه باشلامیشلار بو دوغرو بر حرکت دکلدر ژاندارم حقوقی ایشلره قاریشه بیلمز او فقط عدلیه‌نین قومیسیونی در محکمه‌نین رسمی حکمی ایله رفتار ایده‌بیلر.

وانگهی ژاندارمین کندلی ایله مالك ایشینه قاریشماسی مالکلرین ده خیرینه دگل‌در.

بز تجربه‌ده گورمیشیك که ژاندارم و دولت مامورلرینین اینه‌دوشن ایش اونلار ایچون تازه برغارت یولی اولور و اونلارین تجاوزکارلیقی ظلم و شرارتنه تازه میدان آچیر.

ژاندارمه رجوع ایدن مالك هم کندلی‌نی سویمه‌مه‌اوزینین منافعینی محو ایتمکه چالیشیر.

ژاندارمری یا امنیه اگر باخشی اداره اولونورسه اگر مغرض و مستبد شخصلر بن‌هوا و هوسلرینی تامین ایتمکه خدمت ایتمزسه چوق یاخشی بر موسسه‌در. ولی افسوس که بو آخر وقتلرده مخصوصاً مرکزده اونی خلقین آزادلیق حرکاتنی بوغمق بولونده ایشلتمکه باشلامیشلار.

ایران‌ده ژاندارم موسسه‌سینین اوزون بر تاریخی واردر برنجی نوبه‌ده خارجی مستشارلر واسطه‌سیله تشکیل اولونان ژاندارمری ملی برقوه حساب اولونوردی استبداد کومکچیسی اولان قزاق قومسیونی ضدینه‌اولدیغنی ایچون خلق اونی سه‌ور و چوق محبتله اونین ایشلرینین پیشرفته چالیشاردی.

کیچمیش جنك زمانی (۱۹۱۴-۱۷) بوقوه چوق گوزل امتحان ویردی و اونین ایچریسندن چیقان وطن‌پرست قهرمانلار ملتین رغبتنی قازاندی.

دنیاده باخشی لیقدن و خلقین خوشی گلن هر برایشه و هر بر اداره و شخصه دشمن اولان رضاخان او ملی قوه‌نی اورتادن قالدیردی غالب چیقان بر رقیب کیمی اونین ریشه‌سینی کسدی باشینده دورانلاری جوربجور آدلار ایله اورتادان آباردی حتی اونین آدینی بیله قالمنه بول ویره‌مدی اونین یرینده آناسنین امجکلرینی کسن قلدرلاردار امنیه تشکیلاتی وجوده گتیردی.

امنیه ایگرمی ایل تمام خلقه جلاد کسیلدی کندلرده ووردی، یخدی، داغیتدی، باسدی، کسدی، یدی و کمیسه‌نین اونا مخالفت و یا اعتراض ایتمکه قدرتی اولمادی.

شهریوردن صونره خلقی امیدوار ایتمك مقصدیله اونین آدینی دگیشدیرلر قدیم ژاندارمین تاریخی شهرتیندن استفاده ایتمك ایچون تازه تشکیلاته او آدی ویردیلر.

محرره زمانی موقتی دمو کراتیق زمانی مستبدلر و بوینی یوغونلارین متفق دولتلرین قوه‌لریندن فورخوب سیجان دایکی آرایوب گیزلندیکلری گونلرده ژاندارم چوق ملایمله رفتار ایتمکه باشلادی.

بو چوق طبیعی برایش ایدی.

بلکه ارتجاع باشینی قالدیران کیمی آمریکا بایراقی گیدیریلدیش کهنه امنیه اورینین قیشی سروده‌سی رضاخان دوره‌سینده گوردیکمیز باشلری تازه‌دن داها شدید برصورتده کوتمکه باشلادی.

تهرانده و ایرانین آیری یرلرینده ایش ایندی بوحالده‌در. آذربایجانین بعضی کندلرینده بالا بالا زمزمه‌لر ایشیدیلیر دیبرلر بو دستوری صدر مستقیماً اوزی صادر ایدوب اونلاره گوندرمیشدر.

بزیم هنوز تهران مسئله‌سی ایله مشغول اولمق امکانمز یوقدر لیکن آذربایجانده بو ایشه‌یول ویریلمیه‌جکدر.

بز وقتده ژاندارم اداره‌سی باشینده دورانلارا خصوصی صورتده اوز نظرمزی دیمیشیك اونلار ظاهرده امنیتی یطرفانه برصورتده حفظ ایدوب ژاندارم قومسیونین سیاسی ایشلره مداخله ایتمیه جکینی ادعا ایتمیشلر. الله ایله‌سین ویردیکلری قول دوغری چیقسین

بقیه‌سی ایکنجی صحیفه‌ده

دنیا خبرلری

سل آزارینین درمانی تاپیلدی

لندن رادیوسینین ویردیگی خبره گوره بریتانیا عالملریندن پروفسور فلمیج آدلانان بر شخص سل آزارینین قطعی درمانی تاپیدی بو درمان هرجور شدتلی سل آزارینه شفاوریر.

دوستوم سنه دییرم

* آینده » مجله‌سینین ۹-۱۰ نجی شماره‌سی چاپدان چیخیب سانیشا برا حیلمشدر. نه سببدنه (؟!..) دوقتور افشارین کهنه افکاری تازالانیب، ایگرمی‌بش ایل بوندان قاباق هانسی افکاری‌نین ایسه او نا نه دید یگینی بادینا سالیب. بعد از حرابی بصره جادرا آلتندان بوغما چیخارتماغا باشلامشدر.

دوقتور افشارین یاز دیغی بو مقاله بو گون به ایچون بیزی هیچ‌ده مراقلاندیرمیر. دوقتوردر. کونلی نه ایسته‌یرسه ایده‌بیلر. اما مقاله‌سنده قید ایتدیگی بیر نیچه مسئله حقنده دانیشماق برسیز اولماز.

اولا نظامی حقنده‌کی مسئله‌نی دوقتور ایچون آیدینلاشدیرماق ایسته‌یریك.

آقای دوقتور افشار! بلی، نظامی گنجوی آذربایجانلیدر و آذربایجانلیلارین ملی افتخاری در. سیز سوروشا بیلرسینیز: نه دلیل ایله؟ هیچ وجهله انکار ایده بیلمیه‌جکینیز دلیللریمزدن بیریسی آذربایجانلی تانیماق ایسته‌مه دیگینیز نظامینین « لیلی ومجنون » داستانینی آلین و دقتله اوخویون. اورادا « سبب تألیف کتاب » قسمتنده بو بیتلر یازیلمشدر:

در زیور پارسی تازی
این تازه عروس نوترازی
دانی که من آن سخن شناسم
وابیات نو از کهن شناسم
بنگر که حلقه تفکر
در مرسلهٔ که میکش در
ترکی صفت وفای ما نیست
ترکانه صفت سزای ما نیست
آنکه زنسب بلند زاید
او را سخن بلند باید
چون حلقهٔ شاه‌یافت گوشم
ازدل به دماغ رفت هوشم

سکز بوز ایل بوندان قاباق، یعنی هله مونغوللارین آیاقلاری بو یرلر چقمیان زمان یازیلمش بو بیتلرین معناسی بیلر سینیزمی نه در؟ اگر اونلاری ساده و عادی آنا دیلیمزه، یعنی آذربایجانلی دیلینه چه‌ویره‌رسك معناسی بیله چیخیر:

* من نظامی اثرلریمی، آذربایجان دیلینده یازماق ایسته‌ییردیم اما شیروانشاهلار قویمادیلار. دیدیلر که بیز تورك دیلینی، یعنی آذربایجان دیلینی بگه‌نمیریك، او دیل بیزه یاراشمیر بیزیم ایچون فارسی دیلی خوشدر. اونا گوره‌ده سن اثرلرینی فارس دیلینده یازمالیسان »

بو گون تهراندن فاسدحاکملری، آذربایجانلیلاری توز دیللرینده یازماغا، اوخوماغا، توکره‌نمگه و دانیشماغا قویمادیقلاری کیمی، او وقتده ده شیروانشاهلار نظامیلری توز آنادیللرینده یازماغه قویمایی‌ردیلار. اودر که داهی ادیباتمز بیگانه‌لرین ادیباتی زنگینله شدیریر. توز آنا دیلیمیز، آذربایجانلی دیلیمز ایسه یاددان چیخیب گیدیردی. گلك سیزین اولو بابانیز نادر شاه افشار مسئله سنه اگر بو گون دوقتور افشار آذربایجانلی اولماق و آذربایجان دیلینی بگه‌نمك ایسته‌میرسه، ایسته‌مه‌سین بو نادرشاه افشاره نه آز نه‌ده چوخ تاثیر ایتمز. اگر سیز حقیقتی یلمك ایسته‌یرسه‌نیز سه آقای دوقتور افشار بوقدر بیلملی سینیز که نادرشاه افشار آذربایجانلی قبیله‌سندن ایدی و آذربایجان دیلینی‌ده چوخ سه‌ویردی. بو حقیقتی‌ده ثبوت ایتمك ایچون الیمزده ایله محکم دلیل واردر که اونی‌دا انکار ایده بیلمیه‌جکسه‌نیز

سیز زحمت چکین گیدین نجف الاشرفه اورادا نادرشاه افشارین امری و خرجی ایله حضرت علی علیه‌السلامین مبارك قبرینین اوزه‌رینده تیکیلمش بنانین باش قاپی‌سینین اوستنه‌دقت ایله باخین اورادا بو شعرلر یازیلمشدر:

شه جم حشمت دارا درایت نادر دوران
که تخت دولت جمشید وار تدر جهان اوزره ـ بدخشان لعل عمان اینجو سین ویرمش خراجنده. گونش تك حکمی نافذ متصل دریا وکان اوزره ـ چکیلمز کهکشانین یایی تك نقاش اگر چکسین مثال قوت بازوی اقبالین کمان اوزره ـ بلند اقبال اولان اعدالرین هم سربلند ایستر. مکرر اینمیش دشمنلرین باشین سنان اوزره. جوابم « نشئه » اولدی مصرع تاریخ اتمامه. ادب بیل مهر ساکن دور مطاف انس جان اوزره »

۲۸ بیتدن عبارت اولان بو قصیده نی نادرشاه افشار توز دربار شاعری نشئه به امر ویرمشدر که آذربایجانجا دیسین و سونرا اونی حضرت علی نین قبری اوزه‌رینده بنایه یازسینلار. اگر بو شعری بو گون اوخوماق و بو حقیقتی گورمك دوقتور افشارلارین خوشونا گمرسه، بونین نادرشاه افشاره و آذربایجانلیلارا هیچ دخلی یوخدر.

گلك اوچونجی مسئله‌یه. یعنی ملت وملیت مسئله‌سنه: بیز هیچ گوزله میردیك که، دوقتور افشار کیمی عالی تحصیللی بیر شخصی، برلینده علم نور گره‌نمش بیر آدام، تاریخی بش بارماغی کیمی بیلن بیر عالم ملیت مسئله سنی ایضاح ایتمکه بوقدر بی اطلاعلیق گوستریسین عیبدر، دوغر و داندا عیبدر.

سیز ملیت ایله تمه لیکی بیر بیر بندن آیرا بیلمیر سینیز آقای دوقتور افشار آذربایجانلیلار نتیجه ایران تمه‌سیدرلر لاکن ملیتجه آذربایجانلیدرلار.

بقیه‌سی ۲ نجی صحیفه‌ده

www.iran-archive.com

شماره ۲۲ دوره دوم

آذربایجان

اشنبه ۱۵ مهر ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

کنگره بپایان رسید

روز پنجشنبه ساعت ٦ عصر اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان بپایان رسید نمایندگانی که دراین انجمن شرکت داشتند بدون اینکه به نوشته جراید فحاش مرکز توجه نمایند بدون اینکه به تهدید ها اعتنا کنند و به تطمیعها فریفته شوند جوانمردانه راهی را که میروند تعقیب نموده و متحداً برای از پا درانداختن هر گونه حکومت مطلق العنانی تصمیم قطعی گرفته اند و بزودی هم اثرات این تصمیم معین خواهد شد.

در کنگره تمام نمایندگان و مهمانانیکه حضور داشتند و آقایانیکه به عنوان مشاور در آن شرکت داشتند همگی باین حقیقت مسلم پی بردند که حزب دموکرات آذربایجان برخلاف شایعات بی اساس جراید مرکز ابداً طرفدار سیاست تجزیه نیست و آنهائیکه برای پرده پوشی بمقاصد شوم خودشان با این حربه میخواهند ریشه این نونهال تازه را که با خون سلحشوران غیور آذربایجان آبیاری شده از بن بکنند و اینطبیل شایعات بی اساسی را انتشار میدهند باید بدانند که اولین کسیکه بافکر تجزیه مخالف است خود فرقه دموکرات میباشد.

ما تجزیه نمیخواهیم ایران میهن ماست چنانکه وکلای آذربایجان هم طی قطعنامه خود متذکر شده اند « افراد آذربایجانی اولاد همان وطن پرستان و مجاهدینی هستند که لوای استقلال و حریت ایران را با خون خود بر پا داشتند و از جانفشانیها دریغ ننمودند و هیچوقت کوچکترین عملی را که بشرافت ایرانیت لطمه بزند و یا باعث عود اجانب گردد نه از این که از هرطرف وهریگانه بر طرفی باشد تن در نداده و فداکاری را در راه تمامیت استقلال کشور شعار ابدی خود قرار میدهند » ولی درمقابل این فداکاری تقاضا هائی هم از مرکز دارند که متاسفانه علاوه از اینکه بآنها ترتیب اثر داده نمیشود آنرا برای تمسخر کرده سر کوچه وبازار میگردانند و کسی هم نیست که کلاه خود را قاضی بیاورد و کمی فکر بکند و بیندیشد: آیا می شود در این قرن هم دست و پای منطق را بست و برای خاطر چند نفر بدم تیغ داد؟

تهران مثل آن شخصی نماز نخوانده ندکه میگفت چون در قرآن نوشته شده لاتقربوا الصلوة اینك نماز نمیخوانم هروقت می گفتند درقبه آیه که پشت صفحه نوشته شده می نویسد انی انتم سکارا جواب میدهد من پشت صفحه کاری ندارم. بجای اینکه پس از ذکر دلایل وتقاضا های خود به دلایل و تقاضا های ما آذربایجانی ها هم توجه کنند بنای شراب پاشی را گذاشته بقول تبریزیها میگویند « منیم کی بودی بهسنده بودی بهسنده بودی » تمام کوزه ها را سرما میشکنند و خود را مجتهد اعلی المقامه جلوه میدهند.

نمایندگانی که در کنگره شرکت داشتند بخوبی به مغرض بودن تهران پی برده دانستند که تا این دولتهای فرمایشی در رأس حکومت تشریف دارند نه مواد قانون اساسی اجرا خواهد شد و نه به مجلس شوری و قوانین آن ترتیب اثر خواهند داد. جائیکه رئیس الوزراء یك کشور قانون را لگدمال می نماید، جائیکه مقننین قانون را استهزا می کنند، جائیکه بدون مجوز قانون نماینده مجلس شوری را که از هر گونه تعرض نظامی وسیاسی مصون است کتك می زنند و وقتی وی میخواهد در مجلس تظلم کند عزیز دردانه های کشور مجلس را ترك میکنند و برش هرچه قانون نویس است میخندند وقتیکه بایك کلمه « بگیر وببند » حضرت اجلها مدیران جراید را که زبان ملت هستند در شب تاریك زرختخوابشان کشیده بزندان میبرند؟ هنگامیکه قوانین اساسی کشور که لایتغیر است دست میزنند آیا میتوان انتظار داشت که دزدان گردنه کرمان با قطاع الطریقهای اسد آباد به قانون ارزشی قائل خواهند شد؟

هر گز قانون را لگدمال می کند و آنوقت آذربایجان را به ازبین بردن آن متهم میسازد، حال آنکه اگر سایر نقاط ایران هم تاکنون مثل آذربایجان به قانون که درحقیقت خونبهای فرزندان آنست اهمیت میدادند و در اجرای آن دقیق میشدند شاید امروز اینهمه وکلای سفارشی در مجلس صندلیهای حساس کشور را اشغال نمیکردند وعوض حل معضلات مملکت بهزن وبچه یکدیگر فحش نثار نمی نمودند و باین قسمت متوجه میشدند که وقتی در مجلس وکیل ملت فحش بگوید، وقتی تصویب یك ماده درمجلس روی اغراض شخصی دو ماه طول بکشد در شهرستانها هم ملت برای نجات خود کمر همت می بندند و برای حفظ قانون شخصا اقدام می نمایند! بهرصورت آذربایجان از ایران نمیخواهد جدا شود آذربایجان مطابق قانون اساسی طالب خودمختاری است میخواهد بدون معاونت دیگران بدون اینکه از کیسه ملت مفلوك بذل و بخشش نمایند معضلات خود را بادست فرزندان خویش حل وفصل کند! بجای این تقاضای مشروع ما بابروی قانون اساسی برمیخورد؟ اگر این مرام برخلاف قانون اساسی باشد اولین کس که با آن مخالفت دارد خود آذربایجانیان هستند.

تمام نمایندگان کنگره متفقاً باین امر پی برده اند که درنظر تهران اگر دست و پای آذربایجانی را ببندند، زبان آنرا قطع نمایند، گوشش را کر سازند چشمش را ببندند و طوری وسایل را فراهم سازند که اگر جهم آذربایجانی را قطعه قطعه بکنند و همه شکنجه را بر آن تحمیل نمایند وقتی دم نیاورد با بردباری تمام تحقیر ها و توبیخ ها و استهزاء ها و توسریها، گرسنگی ها، دربدریها و عریان ماند نیارا قبول کرد آنوقت آنرا مطابق قانون اساسی دانسته یك جمله « آذربایجانی غیور است بواعطاع(!) خواهند کرد والا اگر باوجود فهم ودانش باداشتن احساسات و عاطفه آزادی بخواهد و طوری رفتار کند که منافع خصوصی آقایان السلطانه ها در مخاطره افتد آن وقت گناه هفتاد و دوملت را به گردن آذربایجانی گذاشته از ایثار فحش و ناسزا خود داری نخواهد شد.

کنگره ما باین نتیجه رسید که هو و جنجال جراهد مرکز و خوش رقصهای پاره از نمایندگان تحمیلی آذربایجان تهدید و تطمیع تهران ابدا مارا ازتعقیب راه مقدسی که داریم پیش میرویم باز نخواهد داشت

دراین راه یامرك یاآزادی!

تلگراف تبریك ازماکو

فرقه دموکرات آذربایجان افتتاح اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان را که ازصمیم قلب تبریك عرض کرده و امیدوارم آن کنگره با گذاردن قانون قاطع و با اجرا کردن آن عملیات بزرگی در تاریخ جهت سعادت ملت آذربایجان بعمل آورند زنده باد فرقه دموکرات آذربایجان و مبارك باد اولین کنگره آن از طرف خوانین آقای محمدصادق بهرامی بالع تیموری کاظم بیات

از رضائیه

بوسیله آقایان پیشه وری و آزاد وطن کنگره فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان را از طرف عموم اعضای حزب توده ارومیه از صمیم قلب تبریك گفته موفقیت آن کنگره را درراه عاملین آزادی آذربایجان عزیز درسایه اتحاد ویگانگی عموم طبقات آذربایجان واقع خواهانیم رجالی برهانی

از شرفخانه

فرقه دموکرات آذربایجان امضا کنندگان رنجبران قریه تیل تشکیل آن فرقه مقدس را بمؤسسین محترم تبریك گفته با بصیرت تمام تقاضای عضویت مینمائیم. از طرف صدر اهالی تیل آقا فتحی ـ آقا حیدرقلی نفی حافظی

✡ ✡ ✡

کنگره ایالتی دموکرات آذربایجان تشکیل اولین کنگره که آثار رادمردی پیش از تجدید مینماید از طرف کمیته دموکرات با صمیم قلب تبریك عرض مینمائیم. از طرف کدخدا محلی تیل آقاخان فتحی

از اردبیل

فرقه دموکرات آذربایجان رو نوشت نامهٔ آذربایجان رونوشت خاور و اتحادیه دهقانان ولایتی اردبیل تشکیل اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان را که در برانداختن اساس منحوس ارتجاع و حامیین آزادی پیشقدم است ازطرف عموم کشاورزان شهرستان اردبیل تبریك گفته موفقیت آن فرقه مقدس را خواستار است

مسئول اتحادیه دهقانان ترك پور

آذراوغلی

ایندی نه یم وار

(آذربایجان دموکرات فرقه سینن برنجی کنگره سی مناسبتیله)

بیر زمان گلنده خان گئرمشدیم
یادنداروارمو دور او حالیم تبریز؟
ایندی مالیکده ، تاجرمده وار
آرتیدی شوکتم ، جلالم تبریز

بیر قدرت دوپورام من اوز سمده
سینه می قزدران گور نفسمده
واردی دکنرمده ، مهندسمده
سیلنمش حسرتیم ، ملالم تبریز

او گونکی سینه نی چیر ایله دین
قارانلق گیجه نی سحر ایله دین
یئزه آزادلیقی خبر ایله دین
سینه سس ویردی محالم تبریز

من ازل ویرمیشم نه قلبیمی
ایسته سن آلگینان سنا قلبیمی
قویما یاد اللرده سنا قلبیمی
بیرده قاینماسین زوالم تبریز

بیزده مقدسدر آنانین آدی
اونی ایندیه تك قانان اولمادی
یادلار یوردوزی چاپدی اودلادی
آرتدی گوندن. گونه خیالم تبریز

اگر آیلدیسا اودلارا بوردوم
فقط اگیلمه دی یادلارا بوردوم
دوزدو مین چنیه، مین دارا بوردوم
هریاندا باش ویردی جدالم تبریز

من اودلاردان دوغدوم، آذرآنامدور
سینه مده سونمیه بن بیر اوجاق واردیر
بیزه بهتان دین یاغینی قاندیر
جوابسیز قالمایب سئوالیم تبریز

بو ائللر ثونونده آند ایچرم من
خلقین آرزو سودور قلبمدن کچن
منی آیرماب ـ آیرماز سندن
دوشنجه ، ایرادم ، کمالم تبریز

ینه ده مالك و رعیت مسئله سی

الله ایله سین کندلرده کندلی و آزادی خواه شخصلر علیهنه باشلاتان غیرقانونی حرکتلر دن زاندارم باشینده دوران زین اطلاعی اولماسین الله ایلسین که تهرانده آیاریلان ارتجاعی حیله نین بوراده، باشلاتماسی دوغرو اولماسین بیله اولورسه زاندارم کندلره بول تاپا بیلمز وامنیت بوزولدیغنده زاندارم رئیسلری چوقده قایدالی چیقا بیلمزلر.

امنیت فقط ایدیلملی زاندارملر قانونه رعایت ایتملی مالك لر طمعلرینی آزالدوب کندلی ایله مسازشه گیریشملی آذربایجان خلقینین سعادتی بونی طلب ایدیر کیم بونین علیهنه اولورسه او خلقین دشمنی حساب اولوناجقدر.

آلدیغمز تازه خبرلرده دیلر که هشترودده عجم کندی مالکی صادق مجتهدی زاندارملرین کومکیله رعیتی بر اوتاغه یتوب اون بر نفری یارالا لامیش و ایکی نفری اوزالیه اولدیر میشدر. زاندارمه امر ایدوب که وور کندلیلری زاندارم امرینه اطاعت ایتمدیکی ایچون زاندارمی ده قتله یئرمیشدر.

پ

دوستوم سنه دییرم

سیز دیمك ایسته یرسینیز که ، آذربایجانلیلار فاسدرلار . لاکن بیر سوزی مطالعه سیز دیسینیز « بیز آذربایجانلی دگلیك ، ایرانلی یئق » دیمك ایستیرسیز بونی باشا دوشور سیز که مباحثه میز مایت اوسته در، تبعه لیك اوسته دگلدر. بیزدییریك بوزایلردن بری آیاریلان فارسلاشدیر ماسیاستی بیزیم ملیتمزی محوایتمك ایچوندر. بوگون آرتق بونا نائل اولابیلمزاگر دوقتور افشارلار قیزیم سنه دییرم، گلینیم سن ایشیت مقصدیله بیزه عائد اوچن سوز لری افندیلره خطاب دییر لرسه ، بیز بوبهانه لرین آستاریني باخشی تانییریق

بیزمین ایللردن بری آذربایجانلی اولمیشیق . آذربایجانلی دالاجاق .

ع.

www.iran-archive.com

AZOH

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور

تکشماره ۵۰ دینار

آبونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
٦	آیده	۱۲۰	«
۳	«	٦۰	«

شماره ۲۳ ایکنجی دوره

۲ شنبه ۱٦ مهر ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

گونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

سید مهدی فرخ نیه گلیر ؟

سید مهدی فرخین آذربایجانا استاندار تعین ایدیلمه‌سی عصرمزین مزه‌لی حادثه‌لریندندر نمایندلیك کرسیلرینی خطرده گورر اصغرناهیلر، ابوالحسن تقه‌الاسلامی‌لر و امیرنصرت اسکندری‌لر الغریق یئشیث بکل حنیش مثالی موجینجه اونین دیوانه‌لیکندن استفاده ایتمکه چالیشرلر.

کیچن گون رفقامزدن بری چوق دوغرو برسوز دیدی یزده اوسوری تصدیق ایتملی‌یك.

او دیدی فرخین حلف و یونگول حرکتلریندن بورولموش مجلس نماینده‌لری اونین شرینی آذربایجانا گوندرمك بولی ایله اوز باشلارندن رفع ایتمك ایچون بوایشی گورمیشلر بعضی‌دم بوفکرده‌درلر که تهران ایلانی سیدحمزه ایله توتماق ایستیر.

او یلر که آذربایجان خلقی فرخ کیمی جاه‌طلب واحمق بر آدامین ریاسته بویون قویماجاق و نتیجه‌ده بویوك بر ماجرا وجوده گله‌جکدر. بو ماجرانین نتیجه‌سینده اگر فرخ آذربایجان آزادیخواهلارینین مقاومتی‌سندن ارسه استبدادطرفدارلرینین عین منظوری عمله گلمیش اولور اگر آبروسی توکلدیکدنصورا کور و بشمان تهرانه مراجعت ایدرسه آرتیق مجلسده های کوی سالا بیلمز.

اما تهران محیطی زهره‌این قلابی نماینده‌لر بونی اونوتمیشلار که بو کیبی مسخره بازلیق و ماجراجولیقلارین وقتی کیچمیشدر. آذربایجان اوزینین مقدراتی ایله اویناناین مسخره‌بازلرین حرکاتینه سویوق قانلی لیق ایله باخا بیلمز. فرخ اولماسین فرخین باباسی اولسین بز ارتجاع صفینده آتیلوب دوشن یالانجی پهلوانلاره اوز احتیاجمزی تابشرا بیلمریك.

آقالار گرك گوزلرینی آچوب حقیقتی اولدیغی کیبی گورسونلر. افتخارسلار دیمیشکی:

گذشت آنکه ترا زلف عنبرافشان بود
گذشت آنکه مرا خاطر پریشان بود

آذربایجانلیلارین‌ده ساده وطبیعی ملی بونی آنلدریر:

سن گوردیگین آغاجلاری کسدیك کوره کلیکه

ایندی یالانجی و کیلرمز ناچار باشلارینی اگمه‌لی بو آجی حقیقته اعتراف ایتملی‌درلر.

آقای تقه‌الاسلامی بر کره‌دوشونوب آنلامالی‌در که فرخ باآیری بردیوانه نین گوجی ایله تبریزدن بیر داها مجلسه گیده‌بیلمز واوراده آذربایجان خلقینین آبرو وحیثیتنی اومختصر بر قیمته ایکی اللی سیدضیا کیمی وطن خائنلرینین قوجاقلارینه آتمه‌یول تاپمار

امیر نصرت اسکندری ده ایستر اعلامیه نشر ایتمه‌سین یاخاسینی برتسین فرخی گوندرمه‌سین فلکین باجیسی اوغولینی گوندرسین آرتیق شلاق گوجی ایله و کیل اونمق دوره‌سی کیجدیکنی آنلامالی‌در.

اما باشقه اورتا باب نماینده‌لر ایسه ناحق نالا و میخه ویرمقله اوز لرینی اورتایا آتماسینلر. ایکی ایله ایکی درت ایدر. بزی اونلارین ایکی معنا لی سوزلری آلاتماز.

آذربایجان خلقی ایران استقلالینه کاملا علاقمند اولدیغی کیمی آذربایجانین ایراندن آیریلوب باشقه بر مملکته یاپشماق بارەسینده دانیشلان احمقانه سوزلره‌ده مسخره ایدر. بوراده مسئله چوق ساده وطبیعی بر شکلده قویولمیشدر.

آذربایجان اوز داخلی ایشلرینین اوز الینه تابشریلماسینی طلب ایدیر. بونین عملی و ساده یولینی‌ده ایالت و ولایت انجمنلرینین تاخیرسز برصورتده دعوت ایدیلمه‌سینده گوریر بونی‌ده وطن‌پرستلیکین ان اعلا درجه‌سی حساب ایدیر و بوفکره مانع یاسری برمعنالی یاچوق معنالی سوزلر ایله مخالفت گوسترنلری وطنین و آزادلیغین امانسیز دشمنی سایر اونلارین اللرینی هر کسین شخصیتی و هرمقامین واسطه‌سیله ظاهر اولسون کیمکه چالیشیر.

سید مهدی بونی بیلمه‌میش دگلدر اوبوحالده جاه‌طلبلیك شهوتی سوندوره بیلمه‌یب یئه‌ده گلمکه جان آتارسه خقلمزین شدید مقاومته تصادف ایده جکدر بونین نتیجه‌سینده نه کیمی حادثه‌لر میدانه چیقسه برنجی نوبه‌ده یالانجی نماینده‌لر ایکنجی نوبه‌ده مقصر در.

پ

پیشه‌وری باشهربانی مخالف نیست

درروز نامه کانون که رفته و باز آمد، وبلهم گشته هوراست می‌نویسد چون پیشه وری باشهربانی مخالف است بنا بر این در محافل منسوب به توده میگویند تیمسار سیف به آذربایجان مسافرت نخواهد کرد.

من اصولا باهیچیك از دوائر قانونی مخالف نیستم و یکی از علل بزرك بدبختیهای میهن خودرا از نبودن شهر بانی درست حسابی میدانم، شهربانی باید باشد از مال و جان و ناموس و هستی مردم نگهداری بکند. من مخالف شهربانی مختاری هستم و حالا هم از سستی و مهملی دوائر شهربانی نسبت بچاقو کشها و دزدها جداً بدم می آید

در مملکت مشروطه مأمورین شهر بانی غیر از ضابطین عدلیه وظیفه دیگری ندارند مخصوصا دخالت شهربانی در امور سیاسی کار بسیار غلط و خطر ناکی است.

من با کمال افتخار و سر بلندی باتجدید شهربانی دوره مختاری جدا مبارزه کرده‌ام آنها که مرا میشناسند تصدیق دارند که یازده سال در توی قصر قجر باشهر بانی غیرقانونی باشهر بانی جلاد، با شهربانی خفه کننده ارتجاع مبارزه کرده ام

از این نقطه نظر من مخالف شهر بانی هستم این را تصدیق میکنم ولی مخالف شهربانی درست و حسابی و قانونی هرگز نبوده‌ام ونخواهم بود

اما راجع به سرهنك سیف تصور میکنم محتاج به توضیح نباشد هر آزادیخواهی اگر وجدان و ناموس و حثیت داشته باشد باید نسبت برؤسای اداره سیاسی و مسئولین شهربانی مختاری ظنین وبدبین باشد

این ها حقش بود فورا دستگیر شده پس از محاکمه ملی در کیفر جنایات خود بر سردار میرفتند بدبختانه دستهای مرموز آنها رابرای تجدید بساط دیکتاتوری نگهداشت واز آنها حمایت نمود.

بقیه درصفحهٔ دو

سمندر

وطن دیلی

(آذربایجان دیلینده بیرنجی درس کتابا دائر)

بیز گیجه‌ن مقاله‌میزده (۱۱ نمره) آذربایجانین بویوك خلق ومعارف خادمی رشدیه‌نین مختصر شرح حالنی یازوب قید ایتدیك که رشدیه بویوك . تجربه‌لی بیر معلم ایدی. اوتعلیم وتربیت اصولنین اساسی اولان آنادیلینی، تبلیغ وترویج ایدیردی. بیله که او هر شیئدن اول آذربایجان القباسنی آسانلاشدرماق فکرینه دوشموش و صوتی اصول ایله آذربایجان دیلین درس دیمك تشبثنده اولموشدور. بواصولین کومکیله اوشاقلار . ثوز آنا دیللرین ٦۰ ساعتلیك تدریس مدتنده یازوب اوخوماغی ثوگره نه بیلرلر.

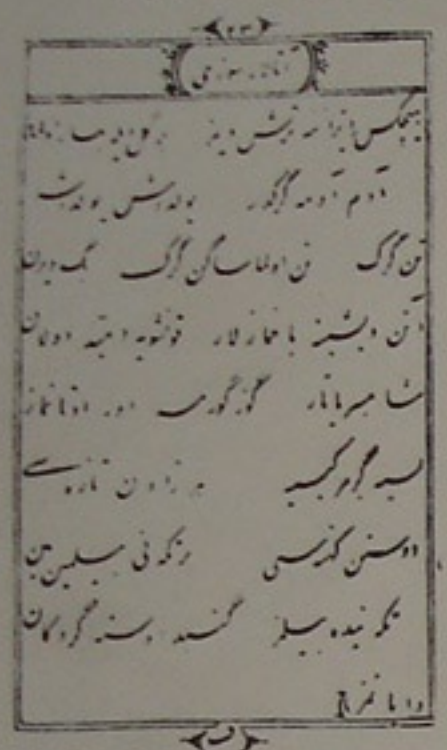

آذربایجان دیلینین تدریسی ایچون رشدیه‌نین تألیف ایتدیگی مشهور کتاب، قیرق، ایل بوندان قاباق تبریزده چاپ ونشر اولموش « وطن دیلی » آدلی تاریخی اثردور. اوخوجو لارمز، ثوز نوعنده مثلسیز اولان بو کتابین ۲۳ نجی صحیفه‌سنین کیچلمیش عکسین ملاحظه ایدرلر. بو اثرین مختصر علمی تحلیلندن قاباق ذکر ایتمك لازمدر که حاجی میرزا حسن رشدیه نین آذربایجان دیلینده تعلیم آلان شاگردلری. بوگون آذربایجانین ان معروف وگورکملی معارف خادملرین وجوده گتیرمشلر. اونلار رضا شاه دورنده و حال حاضردا « فارسیدان فارسیا » تحصیل آلان بدبخت جوانلار کیمی سوادسیز، اراده‌سیز وسست دگیلدلر. اونلار یاشاب یاراتماغی ثوگره‌نمیشلر، اونلار ثوز آنادیللرین آذربایجان دیلین گوز بهه‌گی کیمی سه‌وب قوروماغی ثوزلرینه ان مهم بیر وظیفه حساب ایدیرلر.

بئری گلمیشکن قید ایتمك لازمدر که بیر چوخ ساتقن وخائن دولت باشچیلاری و طهرانین دیگر یازیچی و غزته‌چیلری بیزی آذربایجان دیلین، خلقین ثوز دیلینی اوخوماقی و بونلا آذربایجان خلقنین ملی مدنیت ومختاریتنین بنوره‌سینی یاراتماقدا « خائن »!؟ حساب ایدیرلر بیز فرقه‌مزین تصمیمی اوزره بونلارین هذیانلارینا جواب ویرمه‌جییك لاکن دیمك ایسته بیرك که خوب آقالار بوز ایلدن آرتق عمرنی معارف و مدنیتن انکشافی اوغروندا وقف ایتمیش میرزاحسن رشدیه‌لرده خاین ایدیلر؟ حرمتلی یازیچی و غزته‌چیلر آیا ۳ مین ایلدن آرتق مدنیت تاریخی اولان چوخ ملیونلی بویوك ملت ثوز دیلینده یازوب اوخوماقی وسوادلانب ترقی ایتمه‌سی خیانت‌در؟

« وطن دیلی » آنا دیلی دیمکدر. بویوك معارفپرور بو کتابی یازارکن حقیقی بیر روانشناس کیمی اوشاقلارن باش سوسنی، قلبنی و احوال روحیه‌سنی نظره آلاراق، اونین ادراك قابلیتنه موافق صورتده حکایه و مثاللاری ترتیب ایتمیشدیر.

مؤلف داها چوخ کتابین دیل و اسلوبنا فکر ویرمیشدیر. دیلین ساده، طبیعی اولماسنی، اوشاق ایچون جئتیلیك توره‌تمه‌یه جگنی و حیاتی درك ایتمك ایچون سوزین بویوك اهمیتنی نظره آلان رشدیه، آذربایجان دیلینین صافلغنی حفظ ایتمکه خصوصی سعی ایتمیشدیر.

او، آیری - آیری شیئلر و مفهوملاری اوشاغین ذهننه حك ایتمك ایچون ان جانلی و حیاتی بیر اصول سه‌چیر. بوندا آتالار سوزلری واسطه سیله مفهوملاری آنلاشدرماقدر. اوشاق عائله‌ده ایشیتمگی آتالار سوزی واسطه‌سیله مؤلفین آشیلاقان ایسته‌دیکی تازه بیر مفهومی داها تیز منیمسه‌یر اوزون مدت ذهننده حفظ ایدیر.

نصیحتچیلیك کتابدا اساس مسئله‌در. لاکن رشدیه‌نین نصیحتچیلیگی خرافاتدن خالیدر. مؤلفین مقصدی یالنز جانلی انسان تربیه ایتمك اولدیغی ایچون او، ان تأثیرلی واسطه‌لردن استفاده ایتمیشدیر.

کتابدا درج اولنان حکایه و منظومه‌لرده اخلاقی نتیجه‌لر علیحده قید اولنور. « وطن دیلی » کتابی آذربایجاندا. دوغما آذربایجان دیلین برنجی درس کتابی کیمی تاریخده قالاجاق وخلق اونین مؤلفنی قدردانقلا یاد ایده‌جکدیر

www.iran-archive.com

شماره ۲۳ دوره دوم

آذربایجان

۲شنبه ۱۶ مهر ۱۳۲۴

این روزنامه ناشر افکار حزب دموکرات آذربایجان است

میگویند ولی عمل نمیکنند

پریشب رادیو لندن ضمن اخبار فارسی یکی از مقالات روزنامه تایمس را که مراجع به ایران نوشته شده بود قرائت کرد. مقاله نامبرده بقلم یکی از خبرنگاران انگلیس که بقول خودش چهارسال در ایران اقامت داشت و اخیراً به انگلستان برگشته نوشته شده است خبرنگار انگلیس وضع چهار ساله کشور را شرح داده چون پاره از قسمتهای مقاله خیلی قابل توجه بود اینك جملات ذیل را از آن کسب و در اطراف آن بحث می‌نمائیم.

آقای خبرنگار انگلیس ضمن مقاله خود مینویسد: «در عرض چهارسال مجلس شورای ملی ایران حتی یك قانون به نفع طبقه سوم تصویب نکرده است اگر هم یك ماده تقریباً بنفع این طبقه از مجلس گذشته باشد چون اجرای آن بدست اشخاص رشوه‌خوار و خائنین سپرده شده اینك بقدری در عمل سوء استفاده‌ها کرده‌اند بقدری قانون را این‌ور و آن‌ور نموده‌اند که اجرای ماده واحده بشکل دیگری که کاملا جنبه اجحاف و تعدی را دارد در آمده است» این اقراری است که یکنفر انگلیسی در لندن یعنی در همان پایتختی که سفارت ایران تلگرافات آزادیخواهان را پیراهن عثمان کرده ولی برای قانونی گردانیدن تلگرافات روزنامه‌های فحاش تهران اعلامیه صادر مینماید و هزاره یك گناه بی‌جا را بگردن آزادیخواهان آویزان میکند. اظهار مینماید. این اظهارات برای ایرانیها یکدنیا ارزش دارد و ما از آن اتحاد سند کرده می گوئیم وقتی سیدضیاء از نزد باسرنیزه... یکدفعه از صندوق آراء وکیل درآید. هنگامیکه دکتر طاهری بازور چماق دشتی باتیرنك مسعودی و مسعودی با جیاول مستمندان ایران وپناهی با کتك کاری و اسکندری با بخش قماش و چائی وکیل گردند قطعاً قوانینی که «قیام و قعود» ایشان به تصویب خواهد رسید علاوه از اینکه بنفع طبقه سوم نخواهد شد حتی هم بنفع چند نفر محدود نفع تمام طبقات هم در آن مراعات نمیگردد.

آقای خبرنگار انگلیس اگر اخصائیه از ثروت سرشار پاره از وکلای مجلس که هریك صاحب ملیونها ریال می‌باشند بدست میاورد و اگر از تمداد دهات و مستغلات ایشان مطلع می‌شد بجای اینکه ما بوشتن این مقاله علت تصویب نرسیدن قوانین را که بنفع طبقه سوم باشد شرح بدهد خودشان شخصاً این جمله کوچك را که: «ثروت مملکت ایران فقط بیکمده از وکلای اکثریت مجلس مونوپول است و قوانین بایست طوری تنظیم گردد که بابروی ایشان برنخورد» به مقاله خود افزوده و ما را راحت میکردند و آشکار میساختند که تا این آقایان در راس مجلس تشریف دارند طبقه سوم سهل است تمام طبقات کشور علیه ایران هرگز روی آرامش وسعادت نخواهند دید و اگر کسی هم باین فکر بیفتد در زیر خروارها دشنام و ناسزا و افترا آنرا خورد خواهند کرد.

خبرنگار انگلیسی در دنباله مقاله خود مینویسد «چون نفع طبقه سوم در ایران مراعات نمیشود اینك یك عده بیشماری ناراضی در ایران وجود دارد که از حیث تعداد خیلی زیاد هستند وبایست فوری در وضع آنها تجدید نظر شود» ما هم تصدیق داریم که طبقه سوم این کشور غارت شده هنوز هم با اینکه جنك خاتمه یافته، از هر طرف بازارهای تجارتی برای قبول سفارشات دلالان خود را به کار انداخته‌اند وتمام کارخانجات جنگی تعطیل شده بجای آن لوازم زندگی تهیه می‌نمایند و کالاهای پوسیده انبارهای محکمترین در خیابانها و بازارها بحراج گذاشته شده باز نرخها از جای خود تکان نمیخورند وآنها را غارت می نمایند. هرروز با یك خبر بی‌اساس بایك شایعه مندرآوردی جیب طبقه سوم را خالی مینمایند و تمام کاسه‌وکوزه‌ها را سر حمال وفعله، کارگر و زنان بیوه، کودکان یتیم می‌شکنند.

بااین وضع چه باید کرد؟ آیا کسی در این کشور پیدا میشود که بفکر اصلاح وضع طبقه سوم باشد؟

وکلای مجلس جز فحش زن‌وبچه چیزی بلد نیستند بعضی از بازرگانان بغیر از جاپیدن جیب مردم مرام وآرزوئی ندارند، بعضی کارمندان دولت که دولت را ناپایدار میدانند هر که گیرشان می‌افتد لخت وسرکیسه می کنند. کسی که در فکر مستمندان باشد نیست و این عدم توجه بحال مستمندان روز بروز دامنه فقر کشور را توسعه میدهد وکسی هم نیست جلو ثروتهای سرشار را که هر روز بیانگهای سایر کشورهای جهان انتقال می‌یابد جلوگیری نماید. وقتی حزب دموکرات آذربایجان تشکیل یافت تمام این وقایع را که خبرنگار انگلیسی در جریده تایمس می نویسد پیش‌بینی کرده بود.

اینك تنها راه حلی که برای این وضع ناگوار پیدا کرد این بود که باید تمام طبقات متفقا تحت لوای حزب واحدی قرار گرفته و در اوضاع فعلی تعدیل شود. ثروتمندان بدون اندك توقفی باید ترحم نمایند تا کار بسامان برسد.

ما برخلاف خبرنگار انگلیسی که کار ایران را بخدا واگذار کرده است خودمان را هم در تعیین آن سهیم میدانیم ناامیدی همیشه مایه فقر و فلاکت است امروز فرزندان غیور آذربایجان برای تعیین سرنوشت خود بدون اینکه ناامید گردند حاضر و آماده‌اند اجداد ما پایه های قانون اساسی را باخون خود استوار ساخته اند ما هم اجرای آنرا تا هنگامیکه ایران هست و آذربایجان پایدار است ادامه خواهیم داد وقتی در ایران قانون اساسی ما از روی عدل و عدالت بدون اغراض شخصی برخلاف صدر الاشرافها با دست اشخاص صالح و پاکدامن اجرا شود هیچوقت ایران از سعادت خود ناامید نمیگردد و بیگانگان هم کار آنرا بخدا واگذار نمینمایند.

نوروز

پیشه‌وری باشهربانی مخالف نیست

در نظر من سر هنك سیف از مختاری خطرناکتر است مختاری صورت حق بجانبی نداشت او شهوت جاه‌طلبی داشت اصلا فامیل مختاری بقول تهرانیها «یك چیزشان میشود» کمی دیوانه و غیر طبیعی هستند ولی سر هنك سیف از آن کهنه پلیسهای ناقلا است که میتواند بشکل محیط دربیاید سم خود را بشهد آمیخته بخورد مردم بدهد و خودش شسته و رفته از کار بیرون بیاید. من سرهنك سیف را طوری که هست میشناسم دوبار با او ملاقات کرده‌ام نخست دوره ریاست اداره سیاسی او مانند بکرندانی سیاسی با او تماس داشته‌ام دوم در دوره ریاست کل شهربانی مانند یك روزنامه‌نویس با او برخورده‌ام

این یکی از فرزندان ناخلف آذربایجان است در دوره اولی برخورد ما و او به آزادیخواهان فحش میداد آنهارا مانع نقشه های بزرك رضاخان میدانست وقتل آنها را واجب میشمرد وبرای این هم بزندانیان سیاسی میگفت باید درقصر فجر مدفون باشید

ملاقات دوم ما وقتی بود که از طرف شهربانی تهران آذربایجانیان آزادیخواه مقیم تهران را تعقیب کرده واز آنها صورت میگرفت که در موقع لزوم بتوانند آنها را طعمه سیاست ارتجاعی قراربدهد. وبمن که رسما باین موضوع اعتراض میکردم میگفت چند دستگاه اتوموبیل دزدیده شده است برای این ترك زبانان را صورت میگیریم.

مثل اینکه دزدی منحصر بترك زبانها است. بعد معلوم شد آقا میخواسته است صورت آذربایجانیان تهران را برای روز مبادا مجموعاً در تحت نظر نگاه دارد.

این که نوشتم مشتی است از خروار میخواستم طرز کار او را نشان بدهم والا سرهنك سیف را آزادیخواهان آذربایجان نیك میشناسند اگر من باین مرد نیرنك باز که هم مخالف عدار آزادیخواهان است هم دشمن خونخوار آذربایجانیان، اگر بدبین باشم چرا باید آنرا پنهان بکنم. آری من مخالف سرهنك سیف ها هستم و آرزوی من این است که در رأس شهربانی آذربایجان آزادیخواهان و فرزندان خلف آذربایجان بنشینند ونسبت بحفظ آبرو و ناموس وحیثیت و هستی مردم علاقمند باشند.

درخصوص تلگراف بانجمن وزیران

در روزنامه های ارتجاعی که رفته‌رفته پرده را پاره کرده رسماً و علنا بر علیه آزادی دموکراسی و برای بهم زدن روابط دوستانه ایران و اتحاد جماهیر شوروی بامغرضانه‌ترین لحنی افتراگوئی خودرا ادامه میدهند خبر تشکیل حزب دموکرات انعکاس شدیدی پیدا کرده است.

این بدبختها خیال میکنند با انتزاع خبرهای دروغی وایجاد افراد مجعول می‌توانند افکار آزادیخواهان را مشوب نمود. با این حربه پوسیده جلو پیشرفت روز افزون جمعیت مارا مسدود نمایند. جواهر کلام که از مفتضحترین هوچیان تهران است وتمام مدت عمرخود را باشیادی بسر برده تاپیدایش فرقه دموکرات قهرمانان خیالی داستانهای فتنه‌انگیز خود را از افراد حزب توده قرار میداد از آنوقتیکه فرقه دموکرات بوجود آمده برایش موضوع تازه پیدا شده است هر روز اسم چند نفر از آذربایجانیها را یاد میگیرد آنوقت رطب‌ویابسی بهم بافته به نام م. ع مجعول که گویا از اعضای حزب توده بوده است انتشار میدهد. اگر چه آذربایجانیها که در محل وارد جریان هستند از پیدایش فرقه دموکرات و کارهای آزادیخواهان اطلاع دارند باخواندن لاطائلات بریش نویسند آن میخندند و توجهشان نسبت به فرقه بیشتر میشود با وجود این دروغهای این مرد مفتن بقدری شاخدار و حرفهایش باد از بچگانه است که ما از جواب دادن و یاتکذیب آن نیز متنفر هستیم والعلم. ع اگر وجود داشت. اگر خود جواهر الکلام نبود و اگر حتما آدم‌بین پرستی است چرا علنا خود را معرفی نمیکند و شماره کارت خودرا نمی نویسد. ومقامی را که در حزب توده داشته است نشان نمیدهد.. و نگهی همه میدانند که فرقه دموکرات آذربایجان ابدا بامور اداری و دولتی دخالت نکرده برای توقیف وتبعید کسی حتی دشمنان خود هم کوچکترین اقدامی ننموده است

رهبران فرقه دموکرات همیشه بمردم رعایت قانون را گوشزد نموده از دوائر دولتی تقاضا میکنند که برای حفظ آرامش وامنیت عمومی از طریق قانون اقدام نمایند.

فرقه دموکرات جدا بر علیه توقیفات غیرقانونی در مجامع رسمی وغیره مبارزه کرده اساسهای متین رژیم دموکراسی را یعنی، آزادی عقاید، آزادی وجدان، آزادی مسلك، آزادی اجتماع، آزادی قلم و زبان را تبلیغ میکند و سعادت میهن را در این میداند. متصور نمیکنیم رؤسای دوائر دولتی در شهرهای آذربایجان آنقدر بردمان بی وجدان باشند که شهادت ندهند براینکه فرقه دموکرات آذربایجان از بدو تاسیس تا کنون کتبا و شفاها تعقیب و یا توقیف مخالفین خودرا نخواسته است.

بر عکس با هزار دلیل میتوان ثابت کرد که فرقه دموکرات در جا هائی که نفوذ و قدرت کامل دارد فقط از راه تبلیغ واقناع خواسته است مخالفین خودرا مغلوب کند بنا براین بسر عموی خیالی م. ع که مینویسد از طرف فرقه دموکرات تعقیب و یا توقیف شده است مانند خود م. ع غیر از محصول مغز مفتری جواهر الکلام چیز دیگری نیست

از این قیاس کنید سایر جعلیات این مرد مرموز را که هرروز بلشورق بزرگی کاغذ بنام روزنامه سیاه کرده انتشار میدهد

ج

تلگرافات تبریك

از اردبیل

فرقه دموکرات آذربایجان روز نوشت نامه آذربایجان رونوشت حاوی نو تشکیل اولین کنگره مقدس دموکرات آذربایجانرا که پرچم دار آزادی و حامی خودمختاری ملت غیور آذربایجان و طرفداران قانون مشروطیت که با خون هزاران جوانان بدست آمده میباشد بدین وسیله تبریك گفته موفقیت نهائی آنفرقه را خواستاریم

مسئول اتحادیه رانندگان اردبیل طریق پیما.

از ارومیه

توسط آقای پیشه وری آزادوطن کنگره فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل نخستین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان را که نماینده افکار عمومی ملت آذربایجان و راه حقیقی ما به سوی سعادت و آزادی است از طرف سازمان جوانان ارومیه با صمیم قلب تبریك می گوئیم برهانی

۲

بوسیله آقای پیشه‌وری و آزادوطن کنگره فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل نخستین فرقه دموکرات آذربایجان را شورای متحده اتحادیه کارگران ورحمت کشان ارومیه تبریك گفته وامیدواریم برای برقراری آزادی آذربایجان تصمیمات قطعی اتخاذ شود عزت دوست مجلس اراء نیك بخت دومانیان عسیاق داود

از ماکو

فرقه دموکرات آذربایجان افتتاح اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان را تبریك عرض کرده و امیدواریم که این جلسه معظم جهت سعادت و خوشبختی آذربایجان قرارهای مهم صادر و با اجرا کردن آن وسیله سعادت ملت آذربایجان را فراهم آورد زنده باد ملت آذربایجان وفرقه دموکرات از طرف تجار ماکو حاجی محمدزاده حاجی اسداله شهیدی عزیز خانی حاجی زاده

چاپخانه آذربایجان

جای اداره تبریز خیابان ستارخان

www.iran-archive.com

تکشماره ۱ ریال

آبونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
٦	آیده	۱۲۰	«
۳	«	٦۰	«

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله یازیلوب موقع انتشاره قویولور

شماره ۲۴ ایکنجی دوره

۴شنبه ۱۸ مهر ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینین ناشر افکاری‌در

گونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

هرایش اوز وقتینده

بی‌قیدلیك وبو گونین ایشنی‌یارنه قویماق وقت، ساعت ودقیقه‌نی نظردن اوزاق ساخلامق اجتماعی ایشلرین بیشرقیندەبو یوك انکللرین تورنه‌سینه سبب اولا بیلر.

محیط و اجتماعی حیاتمز بطالت، تنبلیك ولاابالی‌لیك ایرادان بر محیط اولدیغی ایچون فرقه‌مزده مسئولیتلی ایشلری بو ونلارنه گونتورلر بو خطرناك خسته لیکلردن دائماً پرهیز ایتملی‌در.

اگر بو گونه‌قدر فرقه‌مز بو یوك موفقیته نائل اولموشسه اوشعارلرمزین دوغرو و دوز گونلیکیندن علاوه فرقه‌نی یاراتمق ایستیلرین دقتلری ومعین نقشه وبرنامه‌اوزره ایشلمکلری نتیجه‌سیدر.

هرایش اوز وقت وساعتینده انجام ویریلملی!

بو اولماسه ایش آخسار آخرده نتیجه سیز قالار.

ایندی‌یز باشلانغیج وتاسیس دوره‌سینی کیچیرمیشیك برنجی کنگره‌نین خاتمه‌سیله مقدمه بشوب فورتاردی تشکیلات رسمیت تابدی اساسلی مرامنامه و نظامنامه مالك اولدیق قانونی و رسمی مرکزی کمیته وجوده گیردیك بوندان صونرا تشکیلات دوری باشلانیر تشکیلات انتظامسز، نقشه‌سیز و برنامه‌سیز اولا بیلمز.

برده سیاسی برفرقه اوزعضولریندن فرقه اخلاقی طلب ایتمزسه مقصد و هدفنه یتیشه بیلمز.

فرقه اخلاقی فرقه آداب و رسومی ملتین و توله‌کنین گله‌جکی و سرنوشتنی تعین ایتمك ایچون ان واجب شرطلردندر.

بردموکرات گرك خلق ایچریسنده دوز، عادل، منصف وبی‌غرض تانینما قله خلقین اعتمادینی قازانا بیله بو برنجی شرطدر ایکنجی شرط ایسه بعضاً داها مهم حساب اولونور بو شرط فرقه‌یه علاقه ایشه جان باندیرمق انتظام و نقشه‌نی چوق شدیدبر دقله گوزلمکدر

کمیته‌لر، کنفرانسلار و حوزه اجلاسلاری، گرك معین ساعتده تشکیل تعین اولدیغی کیمی حل ایدوب اوز وظیفه‌سینی انجام ویرسین.

آبان آیینین اوتنجی گونه‌قدر بوتون ولایت وشهر کنفرانسلاری خاتمه‌تابمالی و قانونی فرقه کمیته‌لری انتخاب اولونمالی‌در. بونی بر دقیقه یله تاخیره سالماق اولماز.

برلی فرقه کمیته‌لری گرك ایشلر نی‌ایله باشلاسنلر که مرکزی کمیته نین بو تصمیمی یوزه یوز عملی اولا بیلسین هرساعتین برتقاضاسی وهر گونین بر طلبی‌وار گون وساعتزین طلب و تقاضاسی بودر.

هرکس اوز وظیفه‌سینی دقتله انجام ویرملی قبول ایتدیگی ایشی معین ساعتده گوستریلدیگی کیمی ویرملی‌در.

فرقه بوشبوغازلر بنجاغی دگل‌در او دری، فعال، فداکار انسانلارین و آمال وهمفی الده ایتمك ایچون مال، جان وواریلغی ایله مبارزه میدانینه قدم قویان مجاهدلرین اردوسی‌در بواردو نین سلاحی بیلیك ایمان، مسلك، انتظام و فعالیتدر.

هر بر دموکرات اوز ایشنده بو شماری نظرده دوتمالی‌در. ب

آذربایجان

دموکرات فرقه‌سینین مرامنامه‌سی

مقدمه

عصرمزده وجوده گلن جهانشمول بیوك سیاسی و اجتماعی حادثه‌لر گوستردی که خلقلری اسارت آلتینا آلوب اونلارین رحمتیندن سوءاستفاده ایتمه‌دن کیجه یلمین کهندیش و چوروموش اجتماعی وضعیتین محواولماسی دوری گلیب چاتمیشدیر.

بو گون دنیانین خلقلری آچیقدن آچیقه ظلم وفشار زنجیرلرینی ابدی اولاراق قیروب بشریتین بیوك قربانلار بهاسینه قازاندیغی آزادلیغی هرقیمته اولورسا اولسین ساخلاماق ایسته‌یرلر اونا گوره هر یرده دموکراتیك طرفدارلری ایله ارتجاع آراسیندا و اوز حاکمیتنی ساخلاماغا جان آتان بیر اوچ ظالملر ایله آزادلیق ایسته‌ین خلق آراسیندا قیزغین مبارزه گونی گوندەن شدتلنیر.

بو گون اجتماعی، اقتصادی و فرهنك جهتدن ابتدائی حالده یاشیان طایفه‌لر و قبیله‌لر یله هر جور فشار تضییقین علیهنه چیخوب اوز حیاتلارینی مستقل و آزاد طرزده قورماق ایسته‌یرلر.

متفقلرین و دموکراتیك قوه‌لرین بین‌الملل ارتجاع مرکزی اولان فاشیست آلمان جهانگیرلیکی اوزرینده غله چالماسی نه ایتکه اروپانین ایرلیده گیدن خلقلرینی وحشت واضطرابدن خلاص ایتدی بلکه بتون دنیانی و اوجمله‌دن شرقین صنایع جهتدن دالدا قالمیش ضعیف توله‌کلرینده یاشایان خلقلارینین آزاد اولماق‌ودموکراتیك دولت یاراتماق امیدینی گوجلندیردی.

آذربایجان اوز گله‌جکینه بو یوك امیدله یاشان آزاد و دموکراتیك حیات یاراتماق ایچون هرجور فداکارلیغا حاضر اولان توله‌کلردن بیرسیدر.

بوز ایللرله خلقمزی اسارت آلتنده ساقلاماق سیاستنی تعقیب ایدن داخلی وخارجی جنایتکارلر میلیونلارجه آذربایجانلیلارین قانی ترلیله وجوده گیردیکلری ثروتینی چکوب آپارمقله کفایتلنمیب اونین بیوك تاریخی قدیم مدنیتنی آهنگدار دیلینی بیر سوزله ملی وارلیغینی انکار ایدیر و اونی اسارت حالینده ساخلماقه چالیشیرلر لیکن خلقمیز هیچ بیر زمان دشمنلرینه باش اگمه‌میشدیر او آغیر مبارزه‌لرده اوز توپراغینین شرافتینی ساخلامقه موفق اولوب اوز تاریخینی، دیلینی ومدنیتینی حفظ ایتمیشدیر.

بقیه‌سی ایکنجی صحیفه‌سی

آذربایجانم

شانلی وطن جوان آذربایجانم
تاریخلرده یازوب آدین قهرمان
سن ای عزیز وطن سن آذربایجان
آت سوره‌نده جوانلارین میدانا
بوز چوبرسه قهرمانین هر یانا
چوق عالیدر بوردون بوان بزگین
ایلین خلقین غیرتلیدر کومه گین
گوزلرین گزوب سیره چقاندا
کارگرین دوشه مدال تاخاندا
قدرتلی خلقوین وار سیماسیندا
آنا دیلیمزی آذربایجاندا
سید حسن بازا شعرین اوخوبا
آذربلر گتمه‌بولر یونوبا

جانم سنه قربان آذربایجانم
غالب چیقدین دعوالردن هرزمان
باشا وار اول هر آن آذربایجانم
یاغی دشمن گله‌رقورخودان جانا
خوفه دوشر اسلان آذربایجانم
عطرلیدر صحرانین چیچه گین
هر بریندە وار قان آذربایجانم
مقتور اولور هر کس اونا باخاندا
دنیا اولور حیران آذربایجانم
درین محبتلر گورسه‌نیر اوندا
انکشاف ایتدیرمن آذربایجانم
یاغی‌لره سنازلار توخویا
غفلت ایتمه‌ز ایتان آذربایجانم

سید حسن موسوی خوی شهریندن

مجلس مستبدلشیر

ایشیتدیگمزه گوره صون هیئت ریاست سچکیلرینده امیر تیمور کلالی ایله ملك مدنی رئیس معاونلیگینه انتخاب ایدیلمیشلر. بو گوستریر که مجلسده ارتجاعی قوه‌لر غالب گلمیش وآزادلیقه تمایل گوسترن جناح ضعیفلمیشدر.

گیت گیده ایش آیدینلاشیر آزادیخواهلر معین بیر یوله سوق ایدیلیر اوده مجلسین خارجینده خلقین اوز گوجی ایله آزادلیغی تامین ایتمکدر یعنی قریب باشلاد یمز سیاستده مجلسی عملده مرتجعلرین سیاستی کمیته‌سی اولموشدر.

آقای روستا ایله شه‌مدانی آزاد ایتدیلر

روستا وشمیده ۱۲۰ ساعت آچلقدن سونرا آقای سرهنك دفتری واسطه‌سیله توقیفدن آزاد ایدیلدیلر.

انتخابات فرمانلین صادر اولماسی

تهراندن گلن خبرلره گوره مهرآیینین ۲۱ نده اون‌بشنجی دوره انتخابات فرمانی شاهین طرفندن صادر اولاجاقدر.

یه‌ده افسرلر قاچیللر

سروان روزبه دانشکده افسری‌نین گروهان فرماندهی‌ده

برنجی کنگره مزین ریاست هیئتی کارگر و کندلی و اهالی [illegible] نماینده‌لری، قه‌ا. اندرگه.

www.iran-archive.com

AZOH

کاسه های گرمتر از آش

انقلاب مشروطیت ایران که با ریخته شدن خون بیشماری و مبارزات شدید جوانان با شهامت و پیران سالخورده و آزادیخواه بهیه شده بود از هم پاشیده شده بجای آزادی و مشروطیت رضاخان مازندرانی را برما تحمیل کردند.

اینک مدت بیست سال تمام باشدید ترین و وقیح ترین وضعی آزادیخواهان را در آتش دیکتاتوری و شهوت رانیهای خود سوزانیده جوانان و مردان بزرگ از قبیل مدرس ها، ارانی ها، عشقی ها، کلنل ها، خیابانی ها ... را با غشه های منحوس و مشئوم در تاریک خانه ها جای داده و شربت مرگ نوشانیدند.

بلی بیست سال تمام آزادی قلم، آزادی زبان، آزادی عمل در زنجیر کشیده شد.

آیا ملت ایران این قدر فراموشکار است که عملیات صدر الاشراف را از خاطر میبرد و نسبت باین مرد باچشم های نابینا مینگرد؟ نه مسلم چنین نیست بلکه جوانان آذربایجان چنانکه همیشه در هر نهضتی پیشقدم بوده اند این دفعه نیز طلایه دار نهضت ایران شده و با آخرین قدرت و آخرین خون و نیروی خود این بدبختیها را بپایان خواهند رسانید ما یقین داریم مردان باشهامت و دلیری که دست بدست هم داده حزب دموکرات آذربایجان را تشکیل و از حسادت و بدگوئی عده بوطن کوچکترین هراس بخود راه نداده و باعقیده راسخ و ایمان کامل پایدار قانون اساسی را عملی میکنند و جان و جانم را پاداش اعمالشان خواهد رسانید.

ما میدانیم که اکنون دشمنان آزادی از این جبهه متحد و متفق که از چهار ماه پیش تشکیل یافته در زحمت هستند و پیوسته دل جانشان در طپش است.

ما میدانیم که دشمنان ایران اکنون خود را باچه خطری مواجه می بینند بلی ناچار هستند در جریده های مزدور ستونی باز کرده و فحاشی نمایند ما از گفته خود آنها اتخاذ سند میکنیم و باهمان حربه به آنها حمله کرده و میگوئیم که کاسه های گرمتر از آش دیروز کجا تشریف داشتید که مستوفیهای برای خوش رقصی خود ناموس و حیثیت آذربایجانیان را استهزا می کردند؟ امروز که دست توانای آذربایجان را در حقوم حقه شده خود احساس و ارکان دیکتاتوری را متزلزل می بینند ناچارند ما را بباد لعن و طعن بگیرند ناچارند به پاشنه های ماصابون بکشند مجبورند ما را بلیند تا باز بتوانند دلیل درست کرده و فرح ها را بگرده مان سوار کنند.

دشمنان آذربایجان بدانند که ما دیگر به آنها مجال نخواهیم داد بساط خانانه خود را دوباره بگسترانند و نیز خائنین را در بین خود راه نخواهیم داد بلکه با آخرین قدرت خواهیم جنگید تا قصاص مظالم گذشته را از آن پست فطرتها و مفتری ها بگیریم.

اکنون تمام آذربایجانیها همه در یک جبهه دست بدست سینه به سینه قدم بقدم برای دفاع حیثیت و عفت آذربایجان حاضر بوده و جز استقلال ایران و سعادت آذربایجان طالب چیز دیگر نیستند. ای شل باد دستیکه برای عقیم گذاشتن آزادی بحرکت آید کور باد چشمیکه قدرت دیدن روزهای تابناک و عظمت ایران و آذربایجان را ندارد. نیست و نابود باد عناصر کثیفی که برای خفه کردن مشروطیت و دموکراسی حقیقی قدم بردارد. زنده باد آزادی. قوی و پاینده باد آذربایجان. نابود باد دشمنان فرقه دموکرات آذربایجان.

مهدی هاشمی

مشترکین محترم

اگر روزنامه شما نرسید دفتر روزنامه را مطلع سازید

ر. نوبری

وطن

بیز سنه اوغولوق سن بیزه آنا — گورو کوب می اوغول آنانی دانا؟
سنون عشقوبله گیروب میدانا — دشمنوندن آلاروق انتقام

***

ای گوزل وطنیم ای عزیز آنا — امیدیم آرزوم باغلیدور سانا
سنون بولوندا من بویانام فانا — بو مجوما ایتز خائلر دوام

***

نه بزمرده دور او گوزه ل رنگون — ارتجاع ظلمندن آتیلیب قدون
غم بیوب ساراما گل کیمی رنگون — آز قالورقارالیق محواولسون تمام

***

خائنلرین ظلمی قوجالدوب سنی — داغدار ایلیور بیزیم سینه نی
بوحالدا گورمز ایولادون سنی — سنون وجودیندر بیزلره الهام

***

ایشینین بو سوری ارتجاع یلسین — بوشلاسین ایشلرین گه ری چکیلسین
آز قالیری بوخسا بلی ارلیسین — بو ایشه ایلیمز ایلیور قیام

تهرانده آذربایجان روزنامه سینی چهارراه پهلوی ده امیریه نین اولینده چمن آرا مغازه سیندن آلین

ازتهران

اداره روزنامه آذربایجان

حضرت آقای مدیر شماره ۴ سه ۶ و ۷ روزنامه آذربایجان کمال برکت بی انتظامی پست کشورشاهنشاهی شماره پنجش نرسیده زیارت و مطالعه شد. مایه نهضت دمکراسی آذربایجان بر خلاف بعضیها با نظر خوشبینی نگاه کرده و این نهضت عدالتطلبانه را ببرادران آذربایجانی تبریک میگوئیم و امیدواریم چنانکه از مندرجات روزنامه های آنسامان مستفاد میگردد جز آزادی و عدالت طلبی از مرکز منظوری نداشته و مقاصد عالیه خود را با کمال پاکدامنی و متانت عملا بعموم هموطنان اثبات و مرتجعین را مایوس و مشتبهین را با شتباهات خود آشنا سازند.

باعجبهان مدیر مجله زبان

اول صفحه دن قالان بقیه

ستارخان و شیخ محمد خیابانی کیمی یوک سیمالار آذربایجان خلقینین آزادلیغی اوغروندا آیاردیقلاری مبارزه لرده و یوک فداکارلاق لار گوستریش و دنیانی حیرته سالمیشدر. استبداد و ارتجاع علیهنه مبارزه ده آذربایجان خلقی بشون بوز هموطنلرینه کمک لر ایتمشدر. ایندی ده ایراندا حقیقی آزادلیق - استقلال و دموکراسی اصول اداره پارلماق آذربایجان خلقی نین عالی هدفی در. او ایراندا اقلیت تشکیل ایدن بوتون خلقلرین ازجمله کردلر وارمنی لر وغیره لری نین آیاردیقلاری آزادلیق حرکاتینین پیشوا لریندن سایلیر ایرانلیلارین هاموسینی سیرلشدیرن و دوست ایدنده بو آرزو و آمال در چونکه رضاخان استبدادینین ظلمی بو خائنلرین هاموسنی آیاقدان سالمشدر بو ماجرا برده تکرار اولورسا نه هامو ایران خلقی استثناسیز بر صورتده فلاکه سوق ایدیله جکدر.

رضاخان استبدادی هیتلرین فاشیست افکار و آمالینی وطنده کچیرمک ظلم و اسارتی گوجلندیردی ایران داخلنده یاشیان آذربایجانلی ده کرد، آسوری و ارمنیلر، دوغما آنا دیلنده یازیب اوخومق کتاب و روزنامه نشر ایتمک صنعت و تاتر اثرلری یارانماق یرلی اداره و محکمه لردن آنا دیلنده استفاده ایتمک امکانی منع و قدغن ایتدی نتیجه ده خلق لر آراسیندا بویوک نفاق وجوده گتیردی و استبداد هیکلی نین یخیلدیغیندان ۴ ایل کچدیکینه باخمایاراق یئده او منحوس سیاست دوام ایتمکده بلکه اونی میدانه چیقاران مرتجع عنصرلر گیت گیده جیلیزلاشاراق خلقه هجومه کیچوب اونین دموکراتیک حرکاتینی بوغماقده درلر.

ارتجاع مملکتمزین صنایع جهتدن ترقی ایدوب گوجلو وقدرتلی اولماسینی ایستمیر اونی نوح ایامیندان قالما وضعیتده ساخلامغا جهد ایدیر خصوصاً خلقمزین ترقی چرخنی گری دوندرمک ایستین و مرتجعانه سیاست علیهنه جداً قیام ایتملی در.

بوتون ایران خلقلرینین عمومی آرزولریندن باشقه آذربایجانین بیرچوخ یرلی خصوصیاری ده واردر که خلقمزین فکری بو بویوک سیاسی اقتصادی و مدنی خصوصیارله مشغول در. بز وار قوه میزایله اوزملی وارلیقمزی اثبات ایدوب وطنمزین طالع و مقدراتنی اوز گوج و اراده میزله ایله تعین ایتملی یک دنیا وضعیتین یاراتدیغی فرصتدن استفاده ایدوب حیاتیزی ایسته دیگیمز کیمی یعنی حقیقی دموکراسی اصول داخلنده آزاد یاشاماق اساسی اوزره قورمالی یق بو فرصتدن استفاده ایتمک ایچون طبقه و صنف آیریلغی نظرده دوتمایوب هر بیر آزادیخواه آذربایجانلینین جالشماسی لازمدر بوتون آذربایجانده یاشیان جماعت ملت، دیل آیریلیغی نظره آلمایوب بو یولده ال اله ویروب سعی و تلاش گوستره ملی در. دموکراتلیق و آزادلیق ایده آلی بولوندا بتون وطنداشلار واحد بیرلشمه لی و هر جور مبارزه یه حاضر اولمالیدر.

آذربایجان ایرانین آیری یرلری کیمی معاصر و مدنی مملکتلردن یوز ایللرله دالی قالمیشدر عصریمیز ماشین ایلیکتریک علم عصری و بویوک صنایع و ماشین لر ایله تجهیز اولونموش صنعت و فلاحت عصریدر بز افتخارلرله

آذربایجان دموکرات

دولو تاریخیمیزه لایق اولماق اجدادیمزین عظمت و شهرتینی یئی دن جانلاندیرماق فکرنده ایمک وطنیمیزی مترقی صنایع و حقیقی دموکراتیک بر اولکه یه چویرمه ایچون بوخسا گوجلرین اسارتی آلتندا قورتارا بیلمه یب چوق تیز بر زماندا محو اولا بیلریک.

سیاسی اقتصادی و مدنی حیاتینی زمانین تقاضاسینه گوره قورا بیلمه ین و چوروموش کهنه اجتماعی وضعیتین منگه سینده اسیر قالان بر ملت اوزون برمدت اوز استقلال و آزادلیغنی سافلامقه موفق اولوب امپریالیست دولتلرین اسارتندن خلاص اولا بیلمز بو اجتماع وطنیتین بوزولماز قانونلاریندندر.

اونا گوره آذربایجان دموکرات فرقه سی آذربایجانین صنایع، تجارت و علمی فلاحت جهتدن ترقیسی حقیقی خلق حاکمیتی و ملی دموکراتلیق اصولی نین غلبه سی ایچون ضروری شرطلردن سایلیر.

فرقه میز ایله بر زماندا ایشه باشلایر که بتون دنیاده دموکراتلیق جبهه سینین غلبه چالدیغی کیمی دنیانین ضعیف و گوجسوز ملتلری آتلانتیک مشتوری اساسی اوزرینده اوز حیاتلرینی ایسته دیکلری کیمی قورماق حقوقینی الده ایتمکده موفق اولدوقلار. ملی دموکراتیک بیر تشکیلات اولان آذربایجان دموکرات فرقه سی ایرانین و بالاخص آذربایجانین خصوصیارینه گوره اوزینی ان یاخین وظیفه لرینی آشاغیداکی شکلده تعین ایدیر.

عمومی سیاسی مسئله لر

۱ ـ آذربایجان دموکرات فرقه سی ایرانین تمامیت و استقلالینی مدافعه ایتمکه برابر آذربایجانین ملی و یرلی خصوصیتلرینی نظره آلاراق اونین اقتصادی سیاسی و ملی مدنی ترقیسینی سرعتلندیرمک مقصدایله بلا تاخیر ایالت و شهر انجمنلرینین انتخابنه باشلاماسنی طلب ایدیر.

۲ ـ آذربایجانسا ایران داخلنده مدنی، اقتصادی، تجارت و دیل و فرهنگ جهتدن محلی مختاریت و اوزحیاتینی ایسته دیگی کیمی قورماق ایچون گیتش حقوقلار تحصیل ایتمک فرقه مزین ان اساسی وظیفه لریندندر.

۳ ـ فرقه میز فرد آزادلیقینین تامین ایدیلمه سنی انسانلیق و هموطنلیق حقوقینین مقدس اساسلاریندان سایر و اونون بولوندا مبارزه ایدیر.

٤ ـ مملکتی فلاکته سوق ایتمیش اونین اقتصادی اجتماعی و سیاسی تنزلینه سبب اولوب خلقی ظلمت و جهالتده ساقلایان مستبدلر حاکمیتی جدی صورتده محو ایدیلمه لیدر و بیرداها دیکتاتورلیقه یول ویریلمه مه لیدر.

۵ ـ حلقه سوز آزادلیقی وجدان آزادلیغی مطبوعات آزادلیقی اجتماع و تشکیلات آزادلیقی ویریلمه لیدر مستبدلر و فاشیزم افکارینی تبلیغ ایدن مرتجعلر بو بیوک نعمتلردن محروم ایدیلمه لیدر.

٦ ـ خلقین عمومی رای ویرمه سی بولو ایله مملکتین دردلرینی قانان و اونین یارالارینی ساغالتماق ایسته ین و بونا قادر اولان حقیقی خلق دموکراتیک دولتی یارادیلمالیدر.

۷ ـ استانا سیز اولمق اوزره ایگیرمی یاشینا چاتمیش بتون کیشی و آروادلار انتخاب ایتمکه ۲۷ دن ۸۰ یاشینه چاتانلارا انتخاب اولماق اختیاری ویریلمه لیدر. انتخاباتده تهدید و تطمیع کیمی خائنانه حرکتلرین قطعی صورتده قاباغی آلنمالیدر. خلق مستقیم متناسب مخفی برصورتده اوز قانونی رایینی بیلدیرمک امکانینا مالک اولمالیدر. آنجاق بو یول ایله حقیقی خلق نماینده سی اولان وطن و ملت خادملرینی انتخاب ایتمک ممکن اولا بیلر.

تبصره: انتخابات بتون مملکتده تاخیرسیز اولاراق معین وقتا بر مدتده انجام تاپمالیدر.

www.iran-archive.com

تلگرافات تبریك

از اردبیل

فرقه دموکرات آذربایجان رو نوشت نامه آذربایجان روزنوشت جاور و تشکیل اولین کنگرهٔ مقدس دموکرات آذربایجان را که حامل لوای آزادی و حامی خودمختاری ملت غیور آذربایجان و طرفدار قانون مشروطیت که با خون هزاران جوانان بدست آمده میباشد بدین وسیله تبریك گفته موفقیت نهائی آن فرقه را خواستاریم

مسئول اتحادیه رانندگان اردبیل
طریق بینا

ازخوی

فرقه دموکرات آذربایجان جناب آقای نوراله یکانی روزنوشت عیناً جناب آقای هاشمی نماینده کنگره خوی تشکیل کنگره معظم از طرف عموم آزادی خواهان و اعضاء فرقه دموکرات خوی تبریك عرض و موفقیت اعضاء را خواهانیم عباس جمشیدی سعیدی .

۲

فرقه دموکرات آذربایجان آقای پیشه وری افتتاح کنگره را که مملو باسعادت و نیکبختی آذربایجانی است به شرکت کنندگان کنگره دموکرات وعموم اعضای فرقه از طرف خودم و فامیل عرض تبریك امیدوارم در آینده نزدیك باتحادهم دیگر موفقیت های بزرك آمال ما است زود تر برسیم

بداله فتحی

تلگراف تبریك از مشگین

حزب دموکرات آذربایجان رو نوشت روزنامه آذربایجان ما آزاد بخواهان مشگین شهر تخستین کنگره حزب دموکرات را از صمیم قلب تبریك گفته موفقیت آن را خواستاریم

کامران اسدی موسی زاده فتحی
رضا زاده

از شبستر

تبریز کنفرانس مشورتی رونوشت جاورنو تاسیس اولین کنفرانس و اتحاد حزب توده و دموکرات آذربایجان که منجی ایران و مخصوصا آذربایجان است باصمیم قلب از طرف آزادیخواهان اروق اتراب تبریك می نمائیم و موفقیت آنرا خواستاریم امیدواریم که بوسیله همین نیروی اتحاد ستم دیدگان آذربایجان از قید اسارت ارتجاع نجات یابد کمیته محلی سیس عباس جعفری ـ حمدعلی حسینا مرد علی نادری میرزا علی حسین پور میر ستار

تلگراف تبریك از عجب شیر

تبریز توسط فرقه دموکرات آذربایجان آقای نوراله یکانی اشتراك شما و رفقا را صمیمانه تبریك عرض و موفقیت مرام مقدس آن فرقه را خواهانم صولت یکانی

از ارومیه

بوسیله آقای پیشه وری اولین کنگره فرقه دموکرات ما انجمنهای مقیم ارومیه تبریکات صمیمانه خود را به آن کنگره تقدیم و تشکیل فرقه دموکرات آذربایجان برای سوق دادن ملت بسوی سعادت یك صفحه درخشانی است در تاریخ مشعشع آذربایجان یك بار نیز آذربایجان بملت ایران و جهان رهبریت و پیش قدمی خود را در بدست آوردن آزادی ثابت نموده از طرف هیئت ملی آشوریها ارومیه کوروش بنیامین شمئونی کونسی دکتر ملکوم امیرخاص لیلی تیموراژی عزیزیاسه کونسی

از ماکو

فرقه دموکرات آذربایجان افتتاح اولین کنگره آنفرقه نیرومند را که مشعل دار عموم ملت آزادی خواه آذربایجان است تبریك عرض کرده وامیدواریم که باصدور قرار های مهم جهت سعادت و خوشبختی ملت آذربایجان روز تاریخی عمل آورد و آینده ملت غیور آذربایجان را تامین نمایند زنده باد فرقه دموکرات آذربایجان و قرین موفقیت باد امال آن از طرف حوا نین علی قلی بیات ماکو شاکر غلام بیات از طرف تجار ماکو حاجی اسکندر حاجی زاده علی عباس قلی زاده از طرف کسبه جعفر بنا از طرف کسبه عباس داداش زاده از طرف کارگران استاد عباداله استاد اوسیان

۲

فرقه دموکرات آذربایجان افتتاح کنگره فرقه دموکرات آذربایجان تبریك عرض کرده واز خداند متعال موفقیت آن فرقه را از راه سعادت ملت آذربایجان مسئلت مینمایم زنده باد آذربایجان دموکرات فرقه آن که مشعل دار راه آزادی و خوشبختی است

حاجی میرمحسن موسوی

۳

فرقه دموکرات آذربایجان رو نوشت نامه آذربایجان تشکیل اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان را که پرچم دار و مشعل دار تمام ملت آزادیخواه آذربایجان میباشد از صمیم قلب تبریك عرض نموده و موفقیت آن طرف در پیش رفت مرام دموکراسی وحصول به آزادی حقیقی آرزو مندیم زنده باد آذربایجان وفرقه دموکرات آذربایجان طاهری کریم آذری بیات نصرالله اسحق

دنیا خبرلری

استانبول ـ فرانسه رادیوسینین ویردیغی خبره گوره ترکیه جمهوریتی بو ایلکی (۱۹٤٦ نجی ایل) حربی بودجه‌سنی ۳۵۰ ملیون لیره دن ۱۵۰ ملیون لیره‌یه تنزیل ویریبدور

ژنرال پاتن استعفا ویروب

لندن ـ لندن رادیوسینین بیلدردیغنه گوره آمریکانین اوچونجی سپاهنین فرماندهی ژنرال پاتن استعفا ویریبدور

آرژانتین ده اغتشاش تولید اولوب

لندن رادیوسی ـ بوئنوس آیرس فاکولته سینده اوخویان طلبه‌لر طغیان ایدوب عموم آرژانتین کارگرلرینی اعتصاب ایتمکه دعوت ایتمشلر .

انگلستانین مستعفی پادشاهی دونن لندنه وارد اولدی

لندن رادیوسی ـ دوك ویندزور انگلستانین قاباقکی پادشاهی دونن لندنه وارد اولوب اوز آناسی ملکه ماری نین منزلینده اقامت ایتدی .

دونن

دونن آخشام ساعت ۵ ده شوراالار اتفاقیله مدنی رابطه ساخلایان ایران جمعیتی طرفندن شورا مدنیت اوینین سالونندا (گلستان باغی) آذربایجانین ۱۲ نجی قرنین تاریخی موضوعندا کنفرانس ویریلدی .

اوچونجی حوزه افرادینه

اوچونجی حوزه‌نین جلسه‌سی چهارشنبه گونی آخشام ساعت ٦ دا آذربایجان روز نامه سینین بناسیندا تشکیل تاپاجاقدر .

فرقه سینین مرامنامه سی

۸ ـ بتون منفق و دموکراتیك ملتلر و خصوصا یاقین قونشومیز اولان شورا جمهوریتلری اتفاقی ایله اولار صمیمی دوستلوقیمیزی ساقلاماق خارجی سیاستمیزین اساسینی تشکیل ایتمه‌لیدر .

۹ ـ دولت تشکیلاتی استبداد و دیکتاتورلیق طرفدارلاریندان و فاشیست فکرلی آدملردن تمیزلنمه‌لیدر . دولت قوللوقچولاری مثلا ژاندارم و پلیس مامورلارینی قانونسوز و یاخود کارانه حرکتلرینه هیچ وجه ایله یول ویریلمه‌لیدر اختلاس و رشوت خورلیق مسئله‌سی آرادا قالدیریلمالیدر .

اقتصاد و تجارت مسئله‌لری حقنده

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مملکتی ترقی بولونسا چیخارتماق و خلقین آزادلیقینی خارجی و داخلی ارتجاعین تعرضندن قوروماق ایچون وطنیمیزین اقتصادیاتین اساسلی صورتده دگیشیلمه‌سنی و آشاغیداکی اقتصادی تدبیرلریله حیاته کچیریلمه‌سنی لازم و واجب بیلیر :

۱۰ ـ دوریتی کیچیروب چوروموش اقتصادی اصول عالی و معاصر اقتصادی ـ اجتماعی شرایطایله عوض اولونمالیدر خلقمیز اوز ملی و آغیر صنایعنی وجوده گتروب اونی معاصر برحالا سالمالیدر و ایله تدبیرلر گورملی درکه چوق تیز برزماندا تولکه میز صنایع محصولینه اولان احتیاجنی اوز کارخانه‌لاری واسطه‌سیله تامین ایتمك ممکن اولسین و مملکت دچار اولدیغی فقر وفلاکتدن نجات تاپوب مترقی و ثروتمند مملکتلر ردیفنه کیچه‌بیلسین .

۱۱ ـ استبداد دوریندہ آپاریلان خائنانه سیاست نتیجه‌سنده آذربایجانین ثروتلری چکلیب آپاریلمیش و اوردا نه بیر گورکملی کارخانا و نه بیر فابریك نه ده آیری بیر مهم صنعت اوجاغی وجوده گلمه‌میشدر . بونی نظره آلاراق آذربایجان دموکرات فرقه‌سی آذربایجاندا ملی صنایع پارادیلماسینی فابریك مکتب و مریضخانه وجوده گتروب و بوللاز چکیلمه‌سی ایچون وسیله‌لر وجوده گلمه‌سینی جداً طلب ایدیر و ایالت و ولایت انجمنلری واسطه‌سیله بونا نائل اولاجاقنه اینانیر . آذربایجانین گلیریندن بیوك قسمنی بو بوخاردا کی تدبیرلریله آذربایجانین آبادلیقینا صرف ایدیلمه‌لیدر .

۱۲ ـ تجارتی هرجور واسطه‌لرله گتیشلندیرمك و خلقین مادی حیاتینی یاخشیلاندیرماق ایچون ایشیزلیك علیهنه قطعی تدبیرلر گورولمه‌لیدر .

اقتصادی حیاتین و تجارتین ایشلرینی ایله آپارماق لازمدر که عموما تجار خصوصا خردا و اورتا آل ویرجی واصناف اقتصادی چتینلیگه راست گلمه‌سین بتون مملکتده اقتصادی دیرلیك جانلانسین بتون خلقین مادی حیات شرائطی یاخشیلاشسین .

۱۳ ـ پولور قیمت دن دوشمه سینین قاباغینی آلماق ایچون تدبیرلر گورولمه‌لیدر .

۱۴ ـ زحمتکش و بوقسوللارین اشتراکی ایله تولید و تعاونی شرکتلرو خردا کارخانه‌لر یاراتماق و موجود دستگاهلار و ال کارخانه‌لرینه کومك ایدوب اونلارین افلاسدن قورتارمالرینه همت صرف ایتملی‌در .

۱۵ ـ صنایعین ترقی و تکاملنی سرعتلندیرمك ، کارگرلرین وضعیتینی یاخشیلاشدیرماق مقصدیله آشاغیداکی ماده‌لری قانون شکلنه سالماق لازمدر

آ) بتون اولکه‌ده ۸ ساعتلیك ایش تعیین ایدیلمه‌لی و اضافی ایشه متناسب علاوه مزد ویریلمه‌لیدر .

ب) فعله قوللوقچی و متخصصلر ایچون اجتماعی بیمه قانونی یارادوب حیاته کچیریلمه‌لی‌در .

ت) اتحادیه‌لر و تمام زحمتکش تشکیلاتلاری حقنده خصوصی قانون یاراتمالیدر

پ) اون دورت یاشینا قدر اوشاقلارین ایشلدیلمه‌سی قدغن ایدیلمه‌لیدر ۱۴ یاشیندان ۱۸ یاشینا قدر اولان اوشاقلار ایچون ایش مدتی ٦ ساعتدن آرتیق اولمالیدر .

ج) یتیم و احتیاجی اولان اوشاقلارین ایشدن چقاریلوب کوچه‌لرده قالماسی ایچون دولتین حسابنا خصوصی یتیم‌خانه‌لر آچماق و مکتبلرده بوخصول اوشاقلارینا تحصیلی دوام ایتدیرمك ایچون پولسوز یمك و پالتار ویریلمه‌لیدر .

چ) ۱۴ یاشیندان ۱۸ یاشینه‌قدر اولان اوشاقلارا ایچون خصوصی صنعت مکتبلری آچیلمالیدر . بوردادا اوشاقلار گونده ۴ ساعت ایشله مکله صنعت اوگرنمه‌لی و ۴ ساعت ده درس اوخومالیدر .

ح) نیزلکله خصوصی زحمت قانونی وضع ایدیلمه‌لیدر .

د) بتون کارگر و مستخدملارین حقوقلاری محفوظ اولماق شرطیله هفته‌ده بیر دفعه استراحت گونی آزادلیق گونلری ملی و دینی بایرامالاردا استراحت وایلده بر آی مرخصلیك ویرلمه‌لی .

ذ) حامله آروادلار وضع حمله ٦ هفته قالمیش وضع حملدن ٦ هفته سورایا قدر مرخصلیك ویریلمه‌لیدر بتون حقوقلاری محفوظ اولماق شرطیله

۱٦ ـ خلقین مناقعینی نظره آلماق شرطیله ویرگی اصولنه یتیدن یاخمالی هروطنداشین اقتصادی وضعینی و گلیرینه گوره ویرگی ویرین ایدیلملی غیر مستقیم ویرگیلر یاخاردیقجه آزالمالی در

۱۷ ـ گوستریلن اقتصادی تدبیرلری حیاته کیچیرمك ایچون کافی سرمایه ایله آذربایجان ملی بانکی تشکیل ایدیلمه‌لیدر .

وظایف حقینده

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی آذربایجان گندلیلینی آج بوخصول حالادوشمه سینین گناهینی ایندیه‌قدر گندلرده اولان فئودال (دره‌بیك‌لیك) اصولی‌نده گورور بونا گوره‌ده فرقه حساب ایدیر که :

۱۸ ـ نیز برزمانده گندلی ایله ارباب مناسباتنی معین قانونلا اوزری خصوصی قانون وضع ایدیلملی در . دولت برلرینی فوریتله گندلیلره پولسیز اولماق شرطیله پایلاماق لازمدور همچنین استبداد دورینین طرفداری اولان و آذربایجانی قویوب قاچمیش آیری ملکدارلارین ده املاکی مصادره اولنوب گندلیلرین اختیارینه ویریلمه‌لی‌در

۱۹ ـ گندلیلره فلاحتی جانلاندرماق واکینه جکی آرتیرماق مددیله اوزون مدتلی و نازل تنزیل ایله چوق بورج و یرمك ایچون بانك کشاورزی نین ایش شرایطینی دگیشدیروب اونی بو احتیاجی تامین ایتمکه قادر بر حاله سالمق لازم در .

۲۰ ـ بعضی اربابلار طرفندن تحمیل ایدیلمیش بدعتلر بی‌رحمانه ویرگیلر قالدیریلمالی و ایله‌بر شرایط یاراتمالی‌در کی گندلی اوز محصول ایله عائله سینی اداره ایدوب انسانلایق حیات قورا بیلسین .

۲۱ ـ فلاحت ایشینی نظاما سالماق زحمتکش گندلینین وضعیتینی یاخشی‌لاشدیرمق ایچون گندلرده گندلی جمعیتلری یاراتمالیدر بوجمعیتلری گندلیلرین اوزلری اداره ایتملی در

۲۲ ـ گدخدالار گندلیلرین آراسیندن سچیلمه‌لیدر

۲۳ ـ فلاحتی معاصرعلم وصنعتین بیوك موفقیتلری اساسیندا قورماق ایچون دولت گندلیلره تراکتور و سایر فلاحت ماشینلاریله کمك ایتمه‌لی در

۲۴ ـ ژاندارم و دولت قوللوقچولارینین اوزمقاملارینداں سوء استفاده ایدیب گندلیلرین وار یوقلارینی اللرندن آلمالارینه یول ویریلمه‌مه‌لیدر .

۲۵ ـ آذربایجان گندلیسینی قوراقلیق و سوسوزلوق قورقوسوندان قورتارماق ایچون دولت حسابنه چشمه‌لر وجوده گتروب آرتیزین قویولاری قازدیرماق و اونلارا چایلار و گوللرین سویوندان لازمنجه استفاده ایتمك امکانی ویرملی بویوللار ایله فلاحت محصولینی آرتیرمالی و گندلینین وضعیتنی یاخشیلاشدیریلمالیدر .

خلق معارفی حقنده

آذربایجان دموکرات فرقه‌سی سوادسیزلیق و جهالت ایله مبارزه ایتمك ایچون خلق معارفی حقیده آشاغیداکی وظیفه‌لری ایره‌لی سورور :

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

AZOH
www.iran-archive.com

شماره ۲۴ دوره دوم

آذربایجان

۴شنبه ۱۸ مهز ۱۳۲۴

این روزنامه ناشرافکار حزب دموکرات آذربایجان است

کنگره مره تبریکه گلن جماعتدن بر دسته

فرقه کنگره سینی تبریک ایلدن دسته لردن بیر منظره

یک حرف حسابی

تهران سلک را رها کرده وسنگ را بحکم شیوه دولت میدان رانها برای چوانه دست راست باز گذاشته آنها شد که ایران سیل است همه چیز خود را حاضرند به بازترین قیمتی بفروشند هرچه بربانشان می آید درحق پاکدامنترین افراد آذربایجان نثار می کنند ، آقای ناظم الدوله رفیعی را مهاجر وآقای مکرم الملک سلماسی راوطن فروش وآقای بیات ماکوئی را بی وطن و ... خطاب می نمایندوبااین پذیرائی گرم دم از غیرتمندی آذربایجانیان زده می نویسندفرزندان غیور و دلاور آذربایجان که هروجب از خاک میهن باستانی را با خون خود گلگون کرده‌اند گمان نمیکنند قصد جنایت داشته باشند . آقایان اگر با تردید «گمان نمیکنند» که ما از ایران جدا نخواهیم شد ما با کمال شهامت بایشان اطمینان کامل میدهیم که از ایران جدا نخواهیم شد و ابداً همچوفکری هم نداریم ولی از آقایان سؤال می کنم فعلا که هوا پس است باما اینطور رفتار می شود اگر فردا هم از استعمال کلمات «دلاور» ، «و غیور» باشهامت درحق کسانیکه بنای استقلال ایران رابی نهاده پل پیروزی را مستحکم گردانیده‌اندتازه وبچه جواهر کلامها درامان مانده و ترازوی متفقین سنگین گردیدواین جنگ بنفع همسایگان ما همان همسایگانی که جواهر کلام ها میخواهند میانه‌ماو آنرا بهم زنند از جنگ پیروزمند در آمدند ودنیا را دارند بسوی آزادی وحریت رهبری می کنند . خودداری نمیشدخوب بود هنگامیکه مسعودیها طلاونقره و جواهرات ایران را در چمدانهای دستی خود بمصر وسایر کشور های جهان حمل می کرد در همین حال سنگ ایرانپرستی بر سینه میزد وبیخ گوشی جوانان آذربایجان را تحقیر میکرد تمام آذربایجانیان با اینکه در زیر الفاظ تحقیر آمیز مستوفیها بمرگ خودهم راضی بودند و کسی به داد ما نمیرسیدبازدست از ایرانپرستی خود برنداشته‌بامیدهمین روزهاهمین همین روزهائیکه جراید فحاشی تهران مستوفی راباطل ومارابه‌این حقیقت تلخ هدایت می نمایدجز خودخودمان کسی در فکر ما نخواهد شد بسر میبردیم و ولی افسوس مستعفی گردید باماچه کار خواهید کرد !!....

فعلا که‌این مقاله را مینویسم یک عده جراید مرکز که اسم جرایده را بر آنها اطلاق کردن ننگ است روی میزم قرار گرفته که‌انسان شرم دارد آنهارابخواند ماچنانکه سابقا هم گفته ایم حاضر نیستیم عفت قلم را رها کرده بدرهات امثال جواهر کلام جواب بدهم وخود را همردیف و هم‌سنخ جواهر کلام قرار دهیم ما بالاتر و بزرگتر از آنیم که با امثال کوهی کرمانی بمبارزه قلمی پردازم هنگامیکه جواهر کلام ها و کوهی کرمانیها وسعودیهاوسایرامثال ایشان اسرار کشور مارا بنازلترین بهائی بهاجانب می‌فروختند و جهت زن و بچه خود ساز و برگ تهیه می‌نمودند فرزندان غیور آذربایجانی که تمام انتظارات مابی‌اساس وچون طبل خالی می‌ماند و تمام وعده ورعیدهای تهران ازدائره لفظ خارج نیست ایرانپرست بودندواینک بقول تبریزیها ، ایلانین آغنده‌ده لعنت قره سینه ده» هر که راجع به‌آذربایجان دلسوزی بکند جز نیرنگ وحقه‌بازی مقصودی ندارد غیر از آذربایجانی کسی درفکر آذربایجان نیست و وسعت دامنه‌فحاشی تهران وسخنرانی های خائنانه وکلای مجمس مارابیش پیش به‌اخذ اختیارات داخلی تحریک می کند ودیری هم نخواهد کشید که باین مقصود نائل خواهد گشت

آذربایجان دموکرات فرقه‌سینن مراعنامه‌سی

اوچونجی صحفه‌دن بقیه

۲۶ ـ مجلس شورای ملی‌طرفندن تصویب ایدیلن تعلیمات مجانی واجباری نین سریع برصورتده اجراسینی طلب ایدریک

۲۷ ـ آنا دیلی ملی مدنیتین ترقیسی ایچون قدرتلی بیر واسطه‌در اوناگوره بالالاریمز بلاتاخیر ایستهر دولتی‌و ایستهرسه خصوصی مدرسه لرده اوز آنا دیلمزده تدریس اتملی‌در . بونون ایچون بلاتاخیر درس کتابلاری وسایرتدریس لوازماتی حاضرلاماق لازم‌در. آذربایجاندا باشایان باشقا ملتلر : کردلر ، ارمنیلر ، آسوریلرین‌دا اوز آنا دیللرینده مدرسه آچماق حق و اختیاریله فرقه‌مز کاملا موافق‌در.

۲۸ ـ آذربایجان خلق معارفینین ترقی وتکاملنی تامین ایتمک ایچون تبریزده ملی دانشگاه وجوده کترملی‌در.

۲۹ ـ یاشلیلاری سوادلاندیرماق و اونلارا معین خصوصی بیلیک ویرمک ایچون بتون شهر و کندلرده آتریجا مکتبلر و صنعت ایولری آچیلمالیدر . بو مکتبلرده مادی‌سهولت‌وتحصیل شرائطی‌باراتماق‌واونلاری معلم جهتندن تامین ایتمک ایچون خصوصی تدبیرلر گورمک لازمدر.

۳۰ ـ ابتدائی مکتبدن توتموش عالی مکتبه قدر بتون درس کتابلاری و برنامه لرینه ینیدن باخیلمالی استبداد و ظلم تبلیغ ایدن سوزلرنه وارسا اونلاردن‌چخاریلیب آتیلمالی‌و تازه‌نسلی‌دموکراسی‌و آزادیخواه روحدا تربیه ایتمک ایچون تازه درس کتابلاری وبرنامه‌لر یارادیلمالیدر .

۳۲ ـ شهر لرده و کندلرده معارف وعلم تشکیلاتلاربنین سایی آرتیر یامالی ، کتابخانه لر . قرائتخانه لر تشکیل ایدیلمه‌لی اهالی ایچون منظم صورتده و پولسوز کنفرانسلر ویرملی ، علم و فرهنگ واسطه سیله حلقی اجتماعی نقصانلارمیزی آرادان آپارماقدان اوتری مبارزه جلب ایتملیدر . ینی نسلیمیزی محوایله ین تربا کخانه‌لر اخلاقسیزلیق ابوللری‌وقومارخانه‌لری آرادان گوتور ولمه لیدر . بتون بو ایشلردن مقصد حلقین گوزونی آچماق اخلاق ومعنویاتینی یوکسلتمک اونی وطنین استقلالی‌و آزادلیغنی ساقلاماق وقوروماق ایچون‌جدی‌مبارزه‌لره‌حاضرلاماق‌دان‌عبارتدر

خلق صحیه سی

حلقین ساقلاملیغی اونون حیات مبارزه سی ایچون مهم‌شرطلردندر .بونا گوره‌ده صحیه عمومینین قیدینه قالماغی آذربایجان دموکرات فرقه‌سی بیوک مسئله لردن بیلر او خصوصده آشاغیداکی تدبیرلرین حیاته کچیریلمه‌سینی طلب ایدیر .

۳۲ ـ موجود ناخوشلاری ساغالتماق کافی‌دکل امراضین قاباغنی آلماق ایچون جدی تدبیرلر گورمک‌لازمدر.

۳۳ـ کوچه‌لرده بازارلاردا ابولرده ناتمیزلیگه جرکایه بینتی‌لیگه یول ویریلمه‌مک ایچون تدبیر لر گورولملیدر

۳۴ـ قیزدیرما تیترتمه(مالاریا)علیهنه‌جدی‌مبارزه آپاریلمالیدر وبو کمی مملکت‌مرضلری تورەدن سببلر آرادان قالدیریلمالیدر باتلاقلار قورودولمالی باغلارو آغاجلارین سایی آرتمالی‌در .

۳۵ـ کچلیک ، تراخوما و سایر مسری ناخوشلیقلاری آرادن قالدرماق ایچون دولت جدی تدبیرلر گورملی وبوایشه مادی ومعنوی کمک‌یتیرملی‌در

۳۶ ـ اهالیه گوندلیک حیاتینده لازم اولان بهداشت معلوماتی ویرمک ایچون کنفرانسلرتشکیل ایتملی رادیوواسطه‌سیله‌حلقی باشاسالمالی‌وبومقصدله خصوصی کتابچه لر نشراولونمالیدر

۳۷ ـ گلمجك نسلین تربیه سی ایچون شهرلرده و کندلرده کورپه‌لر ویاشلی اوشاقلارا مخصوص جمعیتلرودولت حسابنه ترجمه‌ایولری آچیلمالیدر

ادبیات اینجه صنعت و مطبوعات

۳۸ـ حلقین‌معنوی‌وروحی غذاسی‌اولان ادبیات‌وصنایع طریقه‌نین‌ترقیسی ایچون هربیر شرائطی باراتماق لازمدر . بومقصدله تبریزده . آذربایجان یازیچیلاری و هنرورلر جمعیتی تشکیل اولونمالیدر بو جمعیتلرین آذربایجانین باشقا شهرلرینده وکندلرینده شعبه‌لری اولمالیدر

۳۹ یازیچی وهنرصاحبلری‌نین‌زحمت وحقارینی نظامه‌سالان یارادیجیلیق حقوقینی تامین ایتمک ایچون دولت بودجه سنده کافی مقداردە کومک تخصیص ایدیلمه‌لی هنرورلرین وجوده کتردیکی اثرلره پاداش ویریلملی‌در

۴۰ ـ نقاشلیق مجسمه سازلیق و موسیقی ساحه سنده آذربایجان خلق یارادیجیلارینین ابدی‌صنعتارینی ساخلاماق مقصدیله دولت طرفندن مؤسسه‌لر و(آتلیه) کارگاه‌لر وجوده کترمه‌لی واستادلرین الینین آلتیندا استعدادلی جوانلارا صنعت اوگرتملیدر .

۴۱ـ آذربایجان دیلینده کتاب نشرینه مانع اولان آدملر وطن خائنی و حلق دشمنی کیمی مسئولینه آلینمالیدر .

۴۲ ـ معلملرین دولت اداره لرینده ایشله‌ین خیردا مامورلارین معاشینی تامین ایتملی در

۴۳ـ تئاترین بیوک اجتماعی تربیه اوجاغی اولدیغی‌نظره آلاراق تبریز و باشقا آذربایجان شهرلرینده اولان تاتر لارین مخارجی دولت طرفندن تامین ایدیلملیدر.

ملی مسئله

۴۴ـ ایران مملکتی‌نین داخلنده یاشیار هربیر ملتین‌داخلی مختاریتی و اوزمقدراتینی تعین ایتمک حقوقی ایالت و ولایت انجمن لری واسطه سیله تامین‌ایدیلملی در.

۴۵ ـ آذربایجانلیلار کیمی‌خصوصیاته‌مالک اولان‌ایران خلقلری اجتماعی تشکیلاتلارو دولت‌اداره لرینده اوز آنادیللریندن استفاده ایتملی وبواداره‌لرده ملی‌دیللر مانع‌سیز اولاراق ایشله‌دیلملی‌در

محکمه ایشلری

۴۶ ـ رضا شاه دور ، سینده حقه بازلیق وزور ایله گچیریلیش بوتون ادتجاعی قانونلر لغو ایدیلوب اونون‌عوضنده آزادلیق ودموکراتلیقه اویغون قانونلاروضع ایدیلمه‌لی‌قاضی‌لرین استقلالی‌قطعی‌صورتده‌تامین‌اولونمالیدرشهربانی وژاندارم مامور لرینین ، اجتماعی ایشلره قارشمالارینه جدا آخرقویمالیدر.

۴۷ـ محکمه لر هرجور تضییقدن آزاد اولمالی و آنجاق عدالت وحقه آرخالانمالی سیاسی و مطبوعات محاکمه‌سی هیئت منصفه حضوریله اجرا ایدیلملیدر محکمه‌لرده ایشلر جوق سریع برصورتده انجام ویریلوب‌متهملری بلاتکلیف ساخلامق جرم محسوب اولونمالی‌در محکمه و مدعی العمومین رسمی امری اولمادن‌هیچ‌بیر کسین‌اوینه گیروب‌تفتیش ایتمک اولمازشهربانی و ژاندارم مظنون اولدیغی اشخاص انظباط طریقیله ۲۴ ساعتدن آرتیق توقیفده ساخلیا بیلمز گناهسیز حبس و توقیفلر جرم حساب اولونوب اونا مرتکب اولانلار جزالنملی‌در

۴۹ ـ کچن جنایتکار لاری محکمیه جلب ایدوب واونلارین۲۴ ایلیک حسابلارینه یتیشوب‌جرملری اثبات ایدیلرایسه فورا اجرالانمالیدر

آرتش حقینده

۵۰ آرتشین‌اصلاحی‌واونین دموکرات‌تولکه‌یه‌لایق برآرتش کیمی‌اداره اولونان مناسب بروضعه سالینملی همچنین نظام وظیفه قانونینی خلق نقمنه دگیشمگه لازم‌در

۵۱ ـ آذربایجانین تاریخی یادگارلرینی حفظ ایتمک ایچون ملی بر موزه‌وجوده کترمک لازم در .

تهرا ـ باربری اداره‌سیندن ۲۴۰نفر اخراج ایتمیشلر

اداره باربری‌نین بودجه‌سینن آزالما غنه گوره ۲۴۰نفر کارگرلریندن‌اخراج اتمیشلر.

ویشی دولتینین سابقه‌کی رئیس پولیسی اعدامه محکوم اولدی

پاریس ـ ویشی دولتینین سابقه‌کی رئیس پولیسی ژرف وارتان مینلرجه گناهسیز فرانسویلری‌تولدورمک مناسبتیله اعدامه محکوم اولموشدر

www.iranarchive.com

مدیر: ع. شبستری

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله بازیلوب موقع انتشاره قویولور

آذربایجان

تکشماره ۵۰ دینار

آبونه	ایلیك	۲۵۰	ریال
۶	آیده	۱۲۰	«
۳	«	۶۰	«

شماره ۲۵ ایکنجی دوره

۵ شنبه ۱۹ مهر ۱۳۲۴

بو روزنامه آذربایجان دموکرات فرقه‌سینن ناشر افکاری‌در

گونده‌لیك سیاسی و اجتماعی بر روزنامه‌در

آذربایجان یاتمامیشدر

ایشندیکزه گوره دکرمصدهین اوغریلاریواسی آدلاندیردیغی مجلس شورا ایران خلقین فقیر و یوقسول جیبیدن آذربایجان زحمتکشلرینین فرهنك بهداشت کبی عمومی احتیاجلر یمزه صرف ایتمك مقصدیله ویردیکی مالیاتدان آیدا یور اللی‌مین ریال سید مهدی فرخین اختیارینه قویه‌بیشدر که گلوب آذربایجانده آزادا قودموکراسی حرکاتنی بوغوب اورنادن آیارسین

فرخه بوندن علاوه کیش اختیار ویریله‌بیشدر. حتی دیرلرامنیه وننامی قومسیده اونین الینه تابشریلاجاق بو واسطه ایله آذربایجانده دیکتاتورلیق مقامی کسب ایده‌جکدر.

هله تهرانین دروازه‌سیندن خارج اولمامیش اونین بوراده آیارمق فکرینده اولدیغی خائنانه ومستبدانه سیاستین اثری ظاهر اولمقده‌در.

استاندارلیق کفیلی آقای نیکجو تهرانه احضار ایدیلدیکی شهرداری رئیسی آقای الهامی خدمتدن چقاریلدیشدر

از قرار معلوم آقالار آذربایجانده اولان دولت اداره‌لرینی آذربایجانلی لردن تمیزلمك فکرنده‌درلر.

بونی اجرا ایتمك ایچون فرخ بوتون اداره‌لریمزی اوز آداملارینین الینه تابشراجاقدر ایشندیکمزه گوره او اوزی ایله اون نفرده آرتیق اوجا رتبه‌لی مامور گتریر بومامورلر اداره لریمزده صداقله چالیشان آذربایجانلی لرین یئرلرینی اشغال ایده‌جکلر.

گورونور آذربایجانلیلارین دیللرینی کسمك لازم‌در، دین خائن نماینده‌لر بر نفرده اولسین آذربایجان دیلی یلن ایشجی‌یه اداره‌لریمزده یول ویرمه‌جك کوچ و زورایله ملتمزی قارسلاشدیرماق ایستیلر بو واسطه‌ایله آذربایجان خلقینی دولت اداره‌لریندن تمامیله ال اوزه‌گه وادار ایده‌جکلر.

بز مخصوصاً دولت مامورلرینین فرقه‌مزه داخل اولمالرینه چوق‌ده هوس گوسترمه‌میشدیك اوندان اوترکه تهران حکومتی‌نین تمام معناسی ایله مرتجع عنصرلر و بیگانه‌لرین کورانه برصورتده آلتی اولان شخصلرین الینده اولدیغنی بیلردیك.

بیز بلیردیك که صدر حکومتی معناده سیدضیانین کیتدیکی یول ایله گدیر بو گون ایرانین ال قولونی باغلایوب بیگانه‌لره تسلیم ایتمکه چالیشیر اونا گوره‌ده فرصتدن استفاده ایدوب السیز آیاقسیز دولت مامورلرینی آجدقه محکوم ایده‌بیلر ایندی ایسه بر ده قالد بریلمیش حمله باشلانمیشدر بله بیر موقعده فرقه مز بیطرف دورا بیلمز

آذربایجانلی حکومتی آذربایجانلی لرین اوز اللرینده اولمالی‌در بز وار قوه‌مزایله هموطنلریمزین حقوقیندن دفاع ایده‌جه‌یز

آذربایجان خلقی‌نین ملی مرکز تقلی اولان فرقه‌مزین کوزی آچیق اولدیغی ایچون بو خلقی اغفال ایتمك اولماز.

آذربایجانلی اویاقدر. پ

جلسه عمومی

بمناسبت استانداری فرخ

روز سه‌شنبه ۱۷ مهرماه در سالن شیر و خورشید سرخ با حضور طبقات مختلف و محترمین شهر تبریز جلسه مهمی تشکیل یافته بود که در حدود یکهزار و پانصد نفر طبق دعوتنامه رسمی در آن شرکت داشتند. جلسه را آقای رفیعی (نظام الدوله) افتتاح نمود. آقای مکرم الملك و آقای پیشه‌وری درخصوص اوضاع حاضره و تاثیر استانداری فرخ در احساسات ملت آذربایجان شرح مفصلی بیان کردند در نتیجه با تصویب عموم حاضرین تصمیم گرفته شد بواسطه یك قطعنامه رسمی باستانداری فرخ اعتراض و برای پیش بینی هرگونه وقایع احتمالی قرار شد قطعنامه را برای اطلاع کنسولگری‌های تبریز فرستاده شود که شاهد قضیه باشند.

تفصیل سخنرانیهای آقایان ناطقین در شماره آینده بنظر خوانندگان محترم خواهد رسید.

متن قطعنامه در صفحه دوم همین شماره درج شده است.

کودتای فرخ

کودتای فرخ آغاز شد از قراریکه شنیده‌ایم با پیشنهاد و کلای فلانی از بودجه‌ایکه برای فرهنك و بهداشت عمومی باید مصرف شود از مالیاتیکه بیوه زنان آذربایجان برای تامین احتیاجات اجتماعی کشور میپردازند یکصد و پنجاه هزار ریال ماهیانه برای شخص فرخ تخصیص داده‌شده است که باید نهضت دموکراسی و آزادی را در آذربایجان خفه کند

علاوه بر این دولت صدر تصمیم گرفته است در آذربایجان بکارهای بزرگی دست بزند بدینمعنی که تمام کارمندان آذربایجانی را از دوائر دولتی اخراج نموده ادارات از فارسی زبانان و یا اقلا کسانی از آش داغتر تشکیل بدهد.

نقداً از رؤسا شروع کرده‌اند.

فرخ مانند فرمانفرمایان دورهٔ استبداد با قبل و منقل و ملتزمین رکاب حرکت خواهد کرد گفته است

بمحض رسیدن به تبریز (اگر برسد و اگر موفق بشود) تمام رؤسای دوائر را بیرون خواهد ریخت بجای آنها اشخاصی را که در عضویت ارادهٔ ملی صداقت بخرج داده در ماموریت های مرموز بعضی از مقامات سری بیگانگان امتحان داده‌اند خواهد گماشت

این اشخاص وقت خارج شدن از طهران تیغ‌های خود را برای تراشیدن سر مردم آذربایجان سخت تیز کرده و کیسه های بزرگی برای غارت کردن ثروت و هستی همراه دارند

کفیل استانداری آقای نیکجو را احضار رئیس شهرداری آقای الهامی را از خدمت معاف کرده اند

رؤسای دیگر دوائر هم باشنیدن این کودتای نامردانه سخت مشوش هستند.

از قرار معلوم باین قناعت نخواهند کرد با تدریج تمام کارمندان آذربایجانی را از ادارات بیرون خواهند ریخت و بشهرهای بدآب و هوا تبعید خواهند نمود.

متاسفانه اشخاصیکه بواسطهٔ این کودتا زندگانی خود و فامیلشان در معرض خطر واقع شده اند هیچگونه نسبت بفرقه دموکرات ندارند باوجود این فرقه روی برنسیب خود از این طبقهٔ ستمدیده و مظلوم حمایت خواهد کرد.

بقیه در صفحه ۲

آذربایجان جوانلارینین دیلی

اول دفعه اولاراق عمریمده ایللر بویی آرزو ایتدیکیم دیلیمه چاتدیم بو خوشبختلك، آذربایجانین دوزو لمز آغیر وضعیتیندن قورتارماقا چالیشان مقتدر دموکرات فرقه‌سینین مراجعتنامه‌سینی اله گتردیکیمدن عمله کلدی. بوجهانشمول شعاع کیبی بتون ایرانی ایشقلاندیردی. بو کسکین شعاع خائنلرین مرکزی اولار طهرانی داهادا تیترتدی و خائنلر غافلگیر اولدوقلاریندان اوز لرینی ایتیروب نه ایده‌جکلرینی بله بیلمزلر. اماهمون یرلرده یعنی طهراندا آذربایجانلیلار بویوك شادلیقلا بوسوملی بتون جوانلارین دیلی اولان، دموکرات فرقه‌سینین مراجعتنامه سینی تکرار اوقویورلار. البته قلبدن یازیلان بو پارلاق شعارلار بتون آذربایجان خلقینی سوندیریر.

دوشمانلار یالانچی همیشه‌گی قاعده‌لری اولان افتراء و کثیف سوزلرله دونمز ایره‌لیه دوغرو گیدن مقصدی گمری ساقلاماق، ایستیریرلر اما اونو گوره بیلمیه‌جکلر اوزلرینین بازدقلاری کیبی «ستارخان دیاری اولان آذربایجان» برداها مکار آداملارین آلدادجی سوزلرینه قیمت ویرمیه‌جکلر

بتون دنیا ملتلری بویوك آتلانتیك قراری اوزره اوزمقدراتنی حل ایدرکن ایللر بویو زنجیر آلتنده قالان آذربایجان خلقی دخی بوندان استفاده ایدرك قانون اساسی موجبنجه اوز قانونی حقنی طلب ایدیر. بیز آذربایجانلیلار طهران ایلانلارینی یاخشی تانیریك و اونلارین زهرلیجی سوز لرینه هیچ عملدن باشقا بر جواب ویرمیه‌جیك آرتیق برداها آذربایجان خلقی قول اولماق استه‌میرلر بونی قوی بتون دنیا وایران حاینلری بیلسین آذربایجان خلقینی فلاکت حالده ساقلاماغا چالیشان دشمانلار بر دفعه لیك قانسینلار. آذربایجان اوغوللاری بیوك ارادیه صاحب اولدوقلاریندان تورندیغی حقیقی مقدس بولدان دونمزلر. تاریخ بونی اوز پارلاق ورقلرینده قید ایتمشدور بیز تاریخلر بویی آزادلیق بولوندا توکولن جوانلاریمزین قانلارینی اونوتمامیشیك اونلارین قانلاری جوشه گلیب بیزی دوغرو بولا آپاریر. بیز بنی حیات سیوریك، بیز بالالاریمزی اوز مقدس آنا دیلینده اوقوتماقا و اوزمقدراتنی آیدینلاشدرماغا چالشریق اما بو پارلاق دونشدن کیم بیزی ساقلایا بیلر؟

هیچ بر قوه ٤ میلیون یاریملیق آذربایجان خلقنین ترقی سینی ساقلایا بیلمز.

بیز قانون موجبنجه بنی حیات، بنی قورولوش اوغروندا هر بر مقاومته قارشی مبارزه ایدرك ایره‌لی دوغرو گیدیریك آندیمز آذربایجانلی اولما غمیزدور. یاشاسین دلاور آذربایجانلی خلقی. یاشاسین استقلال ایران کور اولسون آزادلیغین قاباغینی آلانلار.

تهران (ر. د)

پناهمیز

یحیی شیدا

ای مقدس مسکنم تاب و توان سان بیزاره
طاقت دل، مونس جان، عز و شانسان بیزاره

گلجك اسمون دایماً جانه وریر تاب و توان
من اولان شوکتده اولماز حتمدر باغ جنان
جمله شاعرلرسنه دایم بازار شعر روان
وصفوی مین لردیسم تایماز حقیقت انها
ای وطن توپراقوه اولسون منیم جانیم فدا

سن کیبی اولماز یقین جنتده بو ذوق وصفا
دشمنون ایسترسه ظلم وستم بولسون روا
آنلاسین قوی بیزاره تحقیر ایدن او بی‌حیا
آذر ایولادی جهاندا باش اگمز جلادا
چونکه مالك‌در ازلدن پاك قانیله پاك آدا

شأنوه شیرین دیلون دیگر ملاحت آرتریر
بختیار ایولادوه حسن و وجاهت آرتریر
بومقدس دیل سنه شأن و شرافت آرتریر
آذرستان لفظی‌در زینت ویرمن بو مسکه
لهجه‌سیندن دایماً ویرمیش صفا بو گلشنه

اوچ مین ایل بوندان ازل تاریخوه یاخشاقاگر
آذرستان لهجه‌سین بزلرچون آیدین گوسترر
بکردیل‌سن، سن جهاندا نقص دوتماز بیر نفر
اودلاره آتشلر، مکانی آدانیر اسمون ستون
ایستریك دایم بهار اولسون جهاندا گلشنون

www.iran-archive.com

شماره ۲۵ دوره دوم

AZOH

آذربایجان

۵شنبه ۱۹ مهر ۱۳۲۴

این روزنامه ناشرافکار حزب دموکرات آذربایجان است

مرام ما پاك است

در اثر انتشارات مغرضین اخیراً دربعضی مجالس شایعاتی بی‌اساس نسبت به تاسیس فرقه‌دموکرات داده ومرام این فرقه را به عناوین مختلفی تفسیر می نمایند قبل‌از اینکه‌بموضوع بپردازیم متذکر می‌شود که مرام ما پشتیبانی‌از استقلال ایران است مرام ما محترم شمردن قانون‌اساسی‌است مرام‌ما‌حفظ مال و جان و ناموس ملت آذربایجان است بااین وصف کسانیکه از لحاظ بدبینی شایعاتی نسبت به‌این فرقه داده و قصد متهم نمودن فرقه را دارند بدانند که این فرقه از هر عیب مبرا بوده‌و کسانی را که باعث انتشاراین قبیل‌شایعات نسبت‌است‌به‌آزادی آذربایجان و استقلال ایران دشمن میباشد وکسی که نسبت بمیهن خود خائن باشد بایست‌از بین‌برودبطوریکه علنا این فرقه اثبات‌می‌نمایداز زمان‌تاسیس تاکنون شب وروز در آسایش ملت آذربایجان میکوشد و اگر این فرقه تاسیس نمی‌شد اکنون آزادیخواهان وروزنامه های آزادی‌خواه آذربایجان نیز مثل‌طهران توقیف‌وازبین میرفت استعداد و ارتجاع مثل چهار سال قبل در این مرز حکم فرما بود ملت آذربایجان برای‌حفظ منافع سرزمین خود پشتیبان فرقه‌دموکراتی بوده و برای رسیدن بمقصود از هیچ راه سهمگین هراسان نخواهد بود ما جوانان دیگر نمی توانیم گول یك مشت مغرضین و خائنین را که دست نشانده‌اندبخوریم‌زیرا‌ملت آذربایجان ابدا بخواب نخواهد رفت .

حسین نوبری

آذربایجان‌دموکرات فرقه‌سنین محترم هیئتی صدری

بیزموجومباراهالی‌سنین‌طرفندن بو فرقه نین تاسیسینی تبریك عرض ایلیوب و امیدواریق بو فرقه‌نین‌پشتیبانلقیله آذربایجان زحمتکش لری مین ایلدن بری آرزو لرینه چاتاجاق لارمخصوصا کندلی‌و اکنجی طبقه‌سی که داها آرتق زحمتلره متحمل دیلر بزده آذربایجان دموکرات‌فرقه‌سنین مرامنین پیشرفتندن اوتری هرجور مبارزه‌حاضریك‌وبووسیله‌ایله‌خواهش اولونور بوردا فرقه نین شعبه سنی تشکیل وبروب وبیر نفر اوزوموزدن یا اوز طرفلرندن بورایه نماینده معین ایلیه‌سوز تانزلیکلن شعبه‌نی تشکیل ایدوب ایشه باشلاسین وضمنا عرض اولونور که جوره امرونیز بیزه‌اولسه آذربایجان‌شوفرلرین همکارلاراتفاقی صدری بابگن قوروقچیان واسطه‌سیله که بیزیم کندلیلرین طرفندن شهرده نماینده در بیرون . باقی احترامات

موجومبار کندلیلرین‌طرفندن

ویکران وبندنیان آرامایس

درهاکوبیان سمبالی عازاریان

ساهاك اساطوریان میرزا میرزایان

واهان میرزایان اساطور میلانیان

خاچاطور درهاکومیان

کودتای فرخ

بقیه‌ازصفحه‌اول

دوایر دولتی آذربانجان باید در دست فرزندان‌خلف آن باشد

باید حاکمیت‌دزدان‌ومختلسین که بهمه چیز ایران و آذربایجان نا محرم هستندجدا مبارزه خواهیم کرد

برای‌اثبات‌دزدی این‌طبقه‌کثیف لازم بشرح بسط نیست گفتار رسمی آقای‌دکتر شفق که مغرضین گفته او را با هو و جنجال خواستند به تمام ایرانیان نسبت بدهند در صورتیکه او نظرش فقط مامورین بزرك مرکز بود . همچنین گفتم دکتر مصدق که بصراحت مجلس را دزدگاه خواندو دزدگاه نتوانست خودرا تبرئه کنداز هزاران دلیل واضح مقنعتر

ما احتیاج نداریم چیزی باین حرفهای سرتاپا حقیقت بیفزائیم

حالادزدگاه‌میخواهد آذربایجان را بادست آنها زمینه نمایندگی آقای ثقة‌الاسلامی ها و امیرنصرت هاوغیره غیره فراهم شود . وازطرف دیگردر آذربایجان آتش فتنه و فسادراروشن کرده از آب گل آلود ماهی بگیرند

همه میدانند این کودتا فقط‌برای ایجاد شورش ونا امنی وبلواست که آقایان میخواهند اول از آذربایجان بعمل آورند آقایان نباید فراموش بکنند که آذربایجانی بیدار است

آقای مدیر محترم روزنامه آذربایجان

این‌جانب‌باقردیانت نماینده‌اعزامی‌فرقه دموکرات‌ارسباران‌دیروز ۱۰ مهر‌باجازه آقای‌پیشه‌وری‌تبریکات‌خود رابه‌اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان‌در موقع عرض تبریك به نمایندگان کار گران عرض‌کردم که‌در آن‌روزنامه ازروی نسیان درج نفرموده‌اند اینك خلاصه آنرا ذیلا عرض‌تقاضای درج آنرا در آن روزنامه شریفه دارم

هموطنان گرامی‌بنده باقردیانت از طرف فرقه دموکرات ارسباران تبریکات صمیمانه خود را به تشکیل اولین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان عرض و از طرف سیصد هزار نفر نفوس ارسباران‌سلام آتشین‌به‌این کنگره عرض وازطرف اهالی ارسباران اطمینان میدهند که ارسبارانیان حاضرند درتحت رهبریت فرقه دموکرات در اجرای تمام اصول قانون اساسی مشروطیت را که‌مدتی‌است‌از طرف عناصر خائن تعطیل گردیده باتمام قدرت خود فداکاری نمایند و نیز از فرقه‌دموکرات انتظار دارد که بااجرای اصلهای ۹۱و۹۲و۹۳ قانون اساسی وتشکیل انجمنی‌ایالتی‌ولایتی) راه‌ترقی و تعالی بروی آذربایجانیان بازوبشاهراه‌ترقی‌سوق‌نمایند که ترقی و روشنائی آذربایجان تمام کشور ایران و چشم جهانیان را خیره نماید

زنده وپاینده باد فرقه دموکرات آذربایجان

غفارهریسچی

آذربایجان ماآزادی میخواهد

بروید به‌جواهر کلامها بگوئید، به‌سیدضیاء ها شعارش دهید ، به‌صدرالاشراف حالی کنید که : آذربایجان ماآزادی‌میخواهد: ولوباسلاح و خون زیری‌هم باشد این حق مسلم را خواهیم گرفت .

بیهوده مکشید : بیهوده میسوزانید این‌عشق را باآهن و گلوله نمی توان خاموش ساخت این آرزو ها به ملت آذربایجان منحصرنیست آسیا ، اروپا حتی آفریقا بالاخره تمام دنیا آزادی‌میخواهند

بافرستادن فرخ، عروسك، قوائی مزدوریست ارتجاع باستانداری‌وطن ستارخان‌نمی‌توان جلو سیل‌خروشان آزادی راگرفت . این مسخره سیرك سینماوتیاتر آذربایجان نرسیده‌بتهران بر خواهد گشت : حکومت تهران یقین‌بداند اگربدرخواست‌های قانونی آذربایجان ترتیب اثر ندهد ، قلب آتشین سهند که با تبریز هم آغوش است شروع به آتش فشانی خواهد کرد و موادمذابه آن باآتشفشانی کوه های بختیاری که‌شماها آنرا دژتسخیر ناپذیر ارتجاع‌میدانید مخلوط خواهد شد و انقلاب‌ایرانی‌را تشکیل‌خواهند داد و آتش بوجود خائنین خواهند زد : این‌تصمیم ملت پنج ملیون نفری آذربایجان است که باید باد های سوزنده که از جانب‌خائنین‌به‌کشور ما که درمنطقه معتدله واقع است می‌وزند از ریشه‌ها‌ی عزیز ما باید رخت بر بندند و برای ابد میهن عزیز ما را از لوث وجودشان پاك نمایند این است تصمیم ما ، عقیده ما ، مرام ما ، در این کار تمام آزادی خواهان ایران باما هستند پیروزی ازآن ماست در زیر پرچم حزب دموکرات آذربایجان برای گرفتن آزادی برای‌پاره نمودن زنجیر اسارت و بندگی برای ترقی دادن آذربایجان برای حفظ استقلال ایران آذربایجانی‌های‌غیور همگی‌آماده جان‌نثاری هستند

پاینده‌باد استقلال ایران زنده باد مختاریت داخلی آذربایجان

تلگراف تبریك‌ازخوی

فرقه دموکرات‌آذربایجان‌الحاق ۳۵ حوزه حزب توده‌ایران‌وحومه شوط بفرقه دموکرات آذربایجان و تشکیل کنگره عالی‌را که‌برای‌خوش بختی و ترقی ملت ایران و بخصوص آذربایجان‌برقراریافته ازطرف عموم اهالی حساس‌شادباش گفته‌وتشکرات قلبی‌خودرابه‌تمام رفقاواعضاء کنفرانس که‌درراه سعادت‌ابدی ملت آذربایجان اجتماع نموده اند صمیمانه معروض میدارد فرقه دموکرات حومه شوط حسین‌زاده‌اصغرقدسی‌سید آقا محمدی عزیز حسن زاده

ازشاپور

تشکیلات‌فرقه دموکرات‌ازطرف حزب توده سلماس تشکیلات فرقه دموکرات را ازصمیم قلب تبریك می گوئیم حزب توده ایران کمیته محلی سلماس نضلو

۱۷ مهرماه ۱۳۲۴

قطعنامه

کسانیکه سید مهدی فرخ را میشناسند و از سوابق زندگانی او اطلاع دارند و یا در روزنامه آذربایجان درشماره‌های اخیر خوانده‌اند میدانند که انتخاب این شخص به‌استانداری آذربایجان جز روشن‌کردن آتش فتنه و فساد و ایجاد آشوب و غوغا چیز دیگری نیست ونخواهد بود دولت صدرالاشراف و اکثریت مجلس منحصراً بهمین منظور فرخ را باین سمت انتخاب و به آذربایجان‌اعزام میدارند و الا آدم‌قحط بود؟ در خود آذربایجان کسانی یافت میشوندکه واجد شرایط بوده وبتوانند آذربایجان را بخوبی اداره کنند برای چیست که جستجو می‌نمایند و باوجود منع قانونی از میان وکلای مجلس میجورند و فرخ را پیدا میکنند همین و سوابق اعمال او و نیات فاسد مشارالیه ثابت میکند که سوء قصدی دارند و میخواهند آذربایجان را دچار جار وجنجال وفتنه و فساد و آشوب وغوغا نمایند.

چون ما اهالی آذربایجان معتقد به‌نظم و آرامش بوده و همگی از هرگونه اختلال بیزار و جملگی به امنیت و آسایش و رفاه عمومی علاقه‌مند هستیم لهذا بوسیله این‌قطعنامه بعموم‌گوشزد وبهمه خاطرنشان میکنیم که هرگاه فرخ به‌آذربایجان بیاید در اثر سیاست‌شوم واخلاق فاسد او و اختیارات نامحدودیکه برخلاف قانون اساسی شنیده میشود بمشارالیه داده شده است بطور تحقیق وضعیت آرام آذربایجان یك‌پارچه آتش و منجر به خونریزیهای زیاد گشته و خطرات مهمی را موجب خواهد بود و بدیهی است مسئولیت هرگونه پیش‌آمد بعهده کسانی‌است که او را اعزام میدارند و بجهة اینکه شهودی در بین باشد و حقایق مستور نماند و بعداً نگویند ما متذکرنبودیم وسدتمام‌معاذیر عموم آقایان کنسول‌های دول خارجه مقیم تبریز را بشهادت دعوت میکنیم که‌شاهد جریان قضایا باشند .

از طرف یکهزار و پانصد نفر حاضرین

بااخذ رائیکه شد دو نفر امضا میکنند — علی ماشینچی — مکرم

دنیا خبرلری

چین کمونیستلریله‌چیانکایشگین مذاکره‌سی

چین کمونیست‌فرقه‌سینن‌رهبری مائوتسه یانك ایله چیان کایشکین مذاکراتی موفقیتله‌دوام‌ایدیریوبمذاکرات دورت‌هفته‌یوندان قابق باشلا مشدر.

مونت‌پاتنین خدا حافظ‌لقی

آمریکاوجونجی سهینین‌ارماندهی مونت‌پاتن برمه‌دن حرکت‌ایدن‌زمان برلی اهالی ایله خداحافظلیك‌ایدوب و اونلارا دومینیون‌اختیاری وبرمکی وعده ایتمشدر .

انگلستان‌خارجی ناظرینن نطقی

انگلستان خارجه ناظری مستر بوین دونن‌پارلماندا لندن کنفرانسی نین اطرافنده جخیش ایدرك وزیرلر انجمن‌نین گزارشنی تقدیم ایتدی

رولف‌هس‌محاکمیه حاضرلاشر

رودلف‌هس و دکتر شاخت و مارشال کسلرنك نورمبرك شهرنده محاکمه اولماق انتظارنده باشلا شیرلار .

لاوال اعدامه محکوم اولدی

پیر لاوال فرانسه مدعی‌العموم طرفندن اعدامه محکوم اولدی لاوال بوگونه قدر فرانسه جمهوریتنده ۱۴ مرتبه‌وزیر واوچ‌دفعه‌رئیس الوزراء مقامنه چاتمشدر . فرانسه آرژانتین وردیغی‌خبره گوره لاوا لنده حکمنده مارشال‌پتن‌نین‌حکمی کیمی تجدید نظراولاجاقدر .

تهران‌بار فررشلرینین اعتصابی

مهر آیننن۱۱ نده تهران بلوفرو شلری شهرداریتن وردیغی مطلبین غیرعادلانه اولماق مناسبتیله اعتصاب ایدوب میوه ساتماغدن خودداراق ایتمیشلر.

تلگرافات تبریك

از اردبیل

توسط آقای قیامی‌نخستین کنگره فرقه‌دموکرات آذربایجان‌بقلب‌سرشار از احساسات‌تبریکات‌صمیمانه کارمندان را عرض و موفقیت آن کنگره را در نیل به آرزوهای نهائی صمیمانه آرزومندیم. اتحادیه کارمندان‌اردبیل

غ . حبیب‌اللهی

✡✡✡

توسط آقای پیشه‌وری نخستین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان تشکیل این کنگره تاریخی رابانیل به آرزوهای نهائی قاطبه اهالی‌آذربایجان برنمایندگان محترم کنگره صمیمانه تبریك می گوئیم.

اتحادیه بزازان اردبیل علی‌اصغر

✡✡✡

کمیته ابانی - تشکیل نخستین کنگره فرقه دموکرات آذربایجان را تبریك گفته پیشرفت مرام مقدس آنرا از صمیم قلب آرزومندیم.

کمیته‌فرقه‌دموکرات‌آستارا زمانی

اگر روزنامه شما نرسید دفتر روزنامه را مطلع سازید

حاپخانه آذربایجان

www.iran-archive.com